

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Administracja**

1. Poziom/y studiów: **pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne oraz niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2} **nauki prawne**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nie dotyczy	–	–

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
nie dotyczy	–	–	–

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia (załącznik nr 1³ do uchwały Senatu UAM nr 286/2018/2019 z dnia 27 maja 2019 r.⁴):

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do:	
		uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK1	charakterystyk drugiego stopnia uczenia się PRK2
Wiedza: absolwent zna i rozumie			
K_W01	charakter nauk z dziedziny administracji i prawa i ich miejsce w systemie nauk społecznych, a także typowe rodzaje struktur i instytucji społecznych (politycznych, prawnych i ekonomicznych) oraz ich istotne elementy	P6U_W	P6S_WG
K_W02	poszczególne dziedziny prawa, ze szczególnym uwzględnieniem nauk prawno-administracyjnych, jak również innych wybranych nauk społecznych; genezę oraz ewolucję poszczególnych instytucji prawnych i umie ocenić konsekwencje wprowadzanych zmian; różne poglądy przedstawicieli doktryn dotyczących wybranych instytucji prawnych	P6U_W	P6S_WG
K_W03	system i organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji rządowej i samorządowej, jak również relacje między tymi strukturami	P6U_W	P6S_WG
K_W04	system prawa polskiego, prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej, wzajemne powiązania w ramach tych systemów oraz relacje pomiędzy prawem polskim, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej	P6U_W	P6S_WG
K_W05	terminologię z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	P6U_W	P6S_WG
K_W06	status człowieka jako podmiotu prawa krajowego i międzynarodowego, z uwzględnieniem określenia przysługujących mu praw i zasad ich ochrony	P6U_W	P6S_WG
K_W07	metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych z zakresu prawa, administracji i ekonomii. Zna metody badawcze stosowane na gruncie tych nauk, pozwalające opisywać struktury i instytucje prawne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	P6U_W	P6S_WG
K_W08	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6U_W	P6S_WK
K_W09	ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz posiada wiedzę niezbędną do samodzielnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej	P6U_W	P6S_WK

³ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0038/75899/Uchwała_286_dostosowanie_progr_administracja.pdf

⁴ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0024/76029/Uchwała_286_zal-1_dostosowanie_progr_administracja.pdf

Umiejętności: absolwent potrafi			
K_U01	prawidłowo interpretować podstawowe pojęcia prawne, ekonomiczne z zakresu nauk prawnych (prawo, nauki o administracji) oraz ekonomicznych (ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu) wykładanych w ramach studiów administracyjnych. Potrafi posługiwać się podstawową terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	P6U_U	P6S_UW
K_U02	wykorzystać zebraną wiedzę dla dokonywania prostej analizy procesów i zjawisk politycznych, prawnych i gospodarczych, w tym dotyczących kompetencji i funkcji poszczególnych organów państwa	P6U_U	P6S_UW
K_U03	wykorzystać pozyskaną podstawową wiedzę dla wyjaśnienia przyczyn i przebiegu zmian wybranych zagadnień prawnych dotyczących dziedzin prawa i ekonomii właściwych dla studiów administracyjnych	P6U_U	P6S_UW
K_U04	przewidzieć skutki prawne i praktyczne wprowadzenia wybranych rozwiązań prawnych dotyczących dziedzin prawa właściwych dla studiów administracyjnych	P6U_U	P6S_UW
K_U05	prawidłowo posługiwać się wybranymi normami i regułami prawnymi w celu rozwiązania podstawowych zadań z zakresu dziedzin nauk prawnych i ekonomicznych właściwych dla studiów administracyjnych; posiada umiejętność znajdowania podstaw prawnych, orzecznictwa i literatury dotyczącej badanych zagadnień oraz stosowania zasad etycznych	P6U_U	P6S_UW
K_U06	podjąć pracę urzędniczą na średnich szczeblach zarządzania w administracji publicznej rządowej (ogólnej, specjalnej) i samorządowej oraz do stosowania prawa w instytucjach niepublicznych, jak również do samodzielnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej; wykorzystywać zdobytą wiedzę, z uwzględnieniem umiejętności nabytych podczas praktyki zawodowej, do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej	P6U_U	P6S_UO
K_U07	sprawnie posługiwać się dostępnymi środkami informacji oraz posiada umiejętność przygotowania typowych dokumentów i prac pisemnych dotyczących zagadnień szczegółowych; samodzielnie dotrzeć do różnych źródeł	P6U_U	P6S_UU
K_U08	przygotowywać wystąpienia ustne, w języku polskim, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, wykładanych w ramach kierunku studiów Administracja, w tym dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P6U_U	P6S_UW
K_U09	posługiwać się językiem obcym, w tym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów Administracja, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do			
K_K01	dalszego kształcenia się i doskonalenia zawodowego; podjęcia studiów drugiego stopnia	P6U_K	P6S_KK
K_K02	aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej oraz organizowania i kierowania niewielkimi grupami. Jest gotów do współdziałania z grupą i przyjmowania w niej różnych ról	P6U_K	P6S_KO
K_K03	odpowiedniego określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania oraz efektywnego organizowania pracy własnej i kierowanego przez siebie zespołu osób	P6U_K	P6S_KR

K_K04	posługiwanie się ogólną wiedzą z zakresu nauk społecznych, w tym szczególnie nauk o prawie i o administracji oraz podstawową wiedzą ekonomiczną i wykorzystywania jej w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych	P6U_K	P6S_KK
K_K05	uczestniczenia w pracach grupy przygotowującej projekty społeczne, uwzględniające aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	P6U_K	P6S_KK
K_K06	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, jest kreatywny	P6U_K	P6S_KO

Studia drugiego stopnia (załącznik nr 2⁵ do uchwały Senatu UAM nr 286/2018/2019 z dnia 27 maja 2019 r.⁶):

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do:	
		uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK1	charakterystyk drugiego stopnia uczenia się PRK2
Wiedza: absolwent zna i rozumie			
K_W01	w stopniu pogłębionym charakter nauk z dziedziny administracji i prawa oraz ich miejsce w systemie nauk społecznych, a także typowe rodzaje struktur i instytucji społecznych (politycznych, prawnych i ekonomicznych) i ich istotne elementy	P7U_W	P7S_WG
K_W02	w sposób pogłębiony poszczególne dziedziny prawa ze szczególnym uwzględnieniem nauk prawno-administracyjnych, jak też innych wybranych nauk społecznych, w tym normy i reguły (prawne, organizacyjne, zawodowe, moralne, etyczne) organizujące struktury i instytucje społeczne oraz rządzące nimi prawidłowości i sposoby działania; w stopniu pogłębionym genezę i ewolucję poszczególnych instytucji społecznych; poglądy przedstawicieli doktryny dotyczących wybranych instytucji prawnych	P7U_W	P7S_WG
K_W03	w sposób rozszerzony system i organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji publicznej rządowej (ogólnej i specjalnej) i samorządowej oraz pogłębiony istniejące relacje między tymi strukturami	P7U_W	P7S_WG
K_W04	w sposób pogłębiony system prawa polskiego, prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej, wzajemne powiązania w ramach tych systemów oraz relacje pomiędzy prawem polskim, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej	P7U_W	P7S_WG
K_W05	w sposób pogłębiony terminologię z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	P7U_W	P7S_WG
K_W06	w sposób rozszerzony status człowieka jako podmiotu prawa krajowego i międzynarodowego, z uwzględnieniem określenia przysługujących mu praw i zasad ich ochrony	P7U_W	P7S_WG
K_W07	w sposób pogłębiony metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, z zakresu prawa i administracji; metody badawcze stosowane w naukach prawnych oraz w naukach o administracji	P7U_W	P7S_WG

⁵ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0038/75899/Uchwała_286_dostosowanie_progr_administracja.pdf

⁶ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0016/76030/Uchwała_286_zal-2_dostosowanie_progr_administracja.pdf

K_W08	w sposób pogłębiony pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7U_W	P7S_WG
K_W09	szczegółowe zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz posiada wiedzę niezbędną do samodzielnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej	P7U_W	P7S_WK
Umiejętności: absolwent potrafi			
K_U01	prawidłowo interpretować i wyjaśniać pojęcia prawne, ekonomiczne z zakresu nauk prawnych (prawo, nauki o administracji) oraz ekonomicznych (ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu) wykładanych w ramach studiów administracyjnych; posługiwać się terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	P7U_U	P7S_UW
K_U02	wykorzystać pozyskaną wiedzę dla wyjaśnienia genezy, przebiegu zmian w regulacjach prawnych i stawiania prostych hipotez co do celu konkretnych rozwiązań prawnych dotyczących dziedzin prawa właściwych dla studiów administracyjnych; formułować własne opinie i dobierać właściwe metody analizy	P7U_U	P7S_UW
K_U03	przewidzieć skutki prawne i praktyczne wprowadzania wybranych rozwiązań prawnych oraz prognozować zmiany w wybranych dziedzinach prawa właściwych dla studiów administracyjnych	P7U_U	P7S_UW
K_U04	prawidłowo posługiwać się wybranymi normami i regułami prawnymi, w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauk prawnych i ekonomicznych właściwych dla studiów administracyjnych; znajdować podstawy prawne, orzecznictwa i literaturę dotyczącą badanych zagadnień oraz stosować zasady etyczne, jak również samodzielnego proponować rozwiązania konkretnego problemu i podejmować rozstrzygnięcia	P7U_U	P7S_UW
K_U05	samodzielnie wykonywać pracę na wyższych szczeblach zarządzania w administracji rządowej i samorządowej, a także w jednostkach gospodarczych, w instytucjach pozarządowych, organach partii politycznych placówkach kulturalnych, oświatowych, leczniczych itd., jak również pełnić funkcje kierownicze w służbie cywilnej; wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej	P7U_U	P7S_UO
K_U06	sprawnie posługiwać się zaawansowaną wiedzą z zakresu prawa umożliwiającą samodzielne rozwiązywanie problemów, opracowywanie i wdrażanie programów, organizowanie zespołów pracowniczych i kierowanie nimi oraz podejmowanie decyzji respektujących prawa człowieka i standardy etyczne; przygotować dokumenty i prace pisemne dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P7U_U	P7S_UU
K_U07	przygotowywać pogłębione wystąpienia ustne, w języku polskim, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, wykładanych w ramach kierunku studiów <i>Administracja</i> , w tym dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P7U_U	P7S_UW
K_U08	posługiwać się językiem obcym, w tym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów <i>Administracja</i> , zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7U_U	P7S_UK
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do			
K_K01	dalszego kształcenia się i rozwoju zawodowego; podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich)	P7U_K	P7S_KK
K_K02	pracy w grupie i przyjmowania w niej różnych ról oraz organizowania zespołów pracowniczych i kierowania nimi	P7U_K	P7S_KR

K_K03	odpowiedniego określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania oraz efektywnego organizowania pracy własnej i kierowanej przez siebie grupy	P7U_K	P7S_KO
K_K04	posługiwania się zdobytą wiedzą w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych	P7U_K	P7S_KK
K_K05	podejmowania wyzwań badawczych; uczestniczenia w przygotowywaniu projektów społecznych, uwzględniających aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne, i potrafi przewidzieć wielokierunkowe skutki społeczne swojej działalności	P7U_K	P7S_KK
K_K06	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, kreatywny i elastyczny	P7U_K	P7S_KO

Objaśnienie stosowanych oznaczeń:

1) uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia poziomów PRK

P = poziom PRK (6-7)

U = charakterystyka uniwersalna

W = wiedza

U = umiejętności

K = kompetencje społeczne

Przykład:

P6U_W = poziom 6 PRK, charakterystyka uniwersalna, wiedza

2) charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 PRK typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

P = poziom PRK (6-7)

S = charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W = wiedza

G = zakres i głębokość

K = kontekst

U = umiejętności

W = wykorzystanie wiedzy

K = komunikowanie się

O = organizacja pracy

U = uczenie się

K = kompetencje społeczne

K = oceny

O = odpowiedzialność

R = rola zawodowa

Przykład:

P6S_WK = poziom 6 PRK, charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego, wiedza – kontekst

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Tomasz Nieborak	prof. dr hab. / Dziekan WPiA / członek Rady Szkoły Nauk Społecznych UAM
Jarosław Grykiel	prof. UAM dr hab. / Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia WPiA / członek Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych UAM przewodniczący Rady programowej kierunku studiów <i>Administracja</i> WPiA UAM
Katarzyna Kokocińska	prof. UAM dr hab. / Prodziekan ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem WPiA / członek Zespołu ds. strategii rozwoju UAM
Martyna Kusak	dr / Prodziekan ds. nauki i współpracy międzynarodowej WPiA członek Komisji ds. nauki, proj. badawczych i współpracy międzynarodowej UAM
Bartosz Kołaczkowski	prof. UAM dr hab. / Kierownik studiów na kierunku <i>Administracja</i> WPiA
Anna Trela	dr / Kierownik studiów stacjonarnych na kierunku Prawo WPiA
Piotr F. Zwierzykowski	dr / Kierownik studiów niestacjonarnych na kierunku Prawo WPiA / członek Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych UAM
Michał Krotoszyński	dr / Pełnomocnik Dziekana WPiA ds. zdalnych form nauczania / członek Zespołu ds. strategii rozwoju UAM
Agata Hauser	dr / Pełnomocnik Dziekana WPiA ds. studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami
Małgorzata Myszka	mgr / Kierownik Biura Dziekana WPiA / Koordynator Biura Obsługi WPiA
Katarzyna Woźniak-Boińska	mgr / Koordynator Biura Obsługi Studentów WPiA
Magdalena Rogula	mgr / Wydziałowy Koordynator ds. Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów
Marta Orchowska	mgr / Biuro Wsparcia Aktywności Naukowej WPiA
Mikołaj Muzolf	Przewodniczący Rady Samorządu Studentów WPiA UAM członek Senatu UAM

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	9
Prezentacja uczelni	11
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	12
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	13
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	40
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	54
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	78
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	83
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	95
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	115
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	121
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	137
Część III. Załączniki	139
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	139
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	153

Prezentacja uczelni

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej: „UAM”) jest jednym z **wiodących ośrodków akademickich o statusie uczelni badawczej** w Polsce. Swoje początki wywodzi z założonej w 1519 r. Akademii Lubrańskiego.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości UAM funkcjonował pierwotnie pod nazwą Wszechnicy Piastowskiej. Swoją działalność zainicjował uroczystą inauguracją pierwszego roku akademickiego w dniu 7 maja 1919 r. Uczelnia, przemianowana w 1920 r. na Uniwersytet Poznański, przez cały okres międzywojenny doskonale się rozwijała, kształcąc studentów na pięciu wydziałach w zakresie: prawa i ekonomii, medycyny, humanistyki, matematyki i nauk przyrodniczych oraz rolnictwa i leśnictwa. Uniwersytet Poznański wznowił swoją działalność zaraz po ustaniu działań wojennych w Poznaniu, przyjmując 4000 studentów.

Priorytetowym celem strategicznym, a zarazem misją UAM jest prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie, zapewnienie studentom gruntownego wykształcenia odpowiadającego wyzwaniom współczesności, a pracodawcom absolwentów wyposażonych w odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Uniwersytet stanowi centrum wiedzy, w którym badania i nauczanie wzajemnie się przenikają.

Struktura UAM składa się z **pięciu szkół dziedzinowych** – w ramach których funkcjonuje dwadzieścia wydziałów – szkoły doktorskiej oraz czterech filii: w Słubicach (współprowadzonej z Europejskim Uniwersytetem Viadrina), Gnieźnie, Pile i Kaliszu. Na osiemdziesięciu dostępnych kierunkach i ponad dwustu specjalnościach studiuje przeszło 35 tys. studentów. Na studiach doktoranckich i w Szkole Doktorskiej UAM kształci się ponad 1300 doktorantów. Coraz więcej osób podejmuje też na UAM studia podyplomowe i kursy dokształcające.

Obecnie UAM jest jedną z dziesięciu uczelni badawczych w Polsce, silnie zorientowaną na rozwój badań naukowych oraz ich umiędzynarodowienie. W Rankingu Szkół Wyższych miesięcznika „Perspektywy” UAM zajmuje 3. miejsce w kraju. Badania naukowe prowadzone są w kilkudziesięciu dyscyplinach naukowych – w licznych zespołach międzynarodowych i krajowych realizowanych jest obecnie ponad 600 projektów badawczych, na które pozyskano środki w wysokości około 300 mln złotych. Rezultaty badań opublikowane zostały jak dotąd w 8 034 artykułach i monografiach w prestiżowych ogólnopolskich i światowych czasopismach oraz zaprezentowane podczas 300 zorganizowanych na UAM międzynarodowych i krajowych konferencji i sesji naukowych.

W 2019 r. UAM został laureatem konkursu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa doskonałości – Uczelnia Badawcza”, **zajmując w nim trzecie miejsce.**

Na UAM działają centra badawcze i ośrodki uniwersyteckie, wydawane są liczne i prestiżowe czasopisma naukowe. Od czerwca 2019 r. UAM należy do europejskiego konsorcjum uniwersytetów EPICUR (European Partnership for an Innovative Campus Unifying Regions), które ma status Uniwersytetu Europejskiego.

W roku 2021 UAM pomyślnie zakończył procedurę międzynarodowej ewaluacji instytucjonalnej (Institutional Evaluation Programme, EUA-IEP), która przeprowadzona została przez ekspertów Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (European University Association, EUA), największej organizacji zrzeszającej uniwersytety w Europie. Nasza Uczelnia jest piątą szkołą wyższą oraz pierwszym uniwersytetem w Polsce, który poddał się tej ewaluacji.

Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia to także wysokie standardy stawiane kadrze dydaktycznej. UAM zatrudnia obecnie ok. **3000 nauczycieli akademickich**. Każdego roku ok. 20 osób uzyskuje tytuł naukowy profesora, ok. 40 – stopień naukowy doktora habilitowanego natomiast około 200 osób – stopień naukowy doktora. Politykę zatrudniania wysoko wyspecjalizowanej kadry dydaktycznej zapewniają stosowane procedury konkursowe, a także wytyczne z Kodeksu etyki pracownika naukowego czy Europejskiej karty naukowca.

W roku 2016 UAM uzyskał certyfikat HR Excellence in Research. Certyfikat ten jest jednym z efektów działań Komisji Europejskiej w ramach strategii „Human Resources Strategy for Researchers”, nakierowanej na zwiększanie atrakcyjności warunków pracy naukowców w UE.

W roku 2020 przyjęto Strategię Rozwoju UAM na lata 2020-2030. Wspieranie badań naukowych, najwyższa jakość kształcenia, profesjonalne zarządzanie oraz współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to najważniejsze cele strategiczne. W cele te wpisuje się Wydział Prawa i Administracji, działający obecnie w ramach Szkoły Nauk Społecznych UAM. Wydział rozpoczął swą działalność w dniu 17 maja 1919 r. i jest jednym z największych oraz najdłużej funkcjonujących wydziałów na UAM; w roku 2017 w wyniku oceny parametrycznej przeprowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział otrzymał **kategorię A+**.

Obecnie na Wydziale prowadzone są studia na sześciu kierunkach: prawo, administracja, prawo europejskie, zarządzanie i prawo w biznesie, kierunek prawno-ekonomiczny, European Legal Studies oraz studia prawnicze prowadzone wspólnie z Uniwersytetem Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. W ramach Wydziału funkcjonują katedry, zakłady, pracownie i laboratoria. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych: doktora oraz doktora habilitowanego. Kierunek Administracja należy do wiodących kierunków na Wydziale; prowadzony jest w ramach studiów I oraz II stopnia, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym.

Studia administracyjne na Wydziale Prawa i Administracji UAM powstały **60 lat temu**, kiedy to na podstawie zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 czerwca 1960 r. utworzono Zawodowe Studium Administracji; stacjonarne studia administracyjne zaczęły funkcjonować cztery lata później. W latach 70. ub. wieku formy studiów administracyjnych znacznie rozbudowano, na Wydziale działały bowiem: Stacjonarne Zawodowe Studium Administracji, Stacjonarne Studium Administracji (magisterskie, dwuletnie), Stacjonarne Studium Administracji (czteroletnie), Zaoczne Zawodowe Studium Administracyjne, Studium Administracji dla Pracujących (dwuletnie) i wreszcie Zaoczne Studium Administracji (pięcioletnie). Szczególnym powodzeniem studia administracyjne cieszyły się na przełomie lat 90. i „dwutysięcznych”, bywało, że na samym tylko pierwszym roku studiowało aż 779 osób (rok akademicki 1997/1998). W ramach najnowszej historii kierunku Administracja trzeba wspomnieć o przywróceniu, począwszy od roku akademickiego 2004/2005, studiów stacjonarnych i wprowadzeniu – zgodnie z Deklaracją Bolońską – dwupoziomowego kształcenia dla studentów dziennych i zaocznych (3-letnich studiów licencjackich i 2-letnich uzupełniających studiów magisterskich). Od początku wywołało to olbrzymie zainteresowanie kandydatów na studentów, których liczba zazwyczaj znacznie przekracza liczbę dostępnych miejsc – co stanowi bardzo duże osiągnięcie, z uwagi na ogromną konkurencję ze strony kierunków Administracja, prowadzonych na uczelniach prywatnych.

Należy dodać, że kierunek Administracja jest od wielu lat doceniany w m.in. zakresie potencjału naukowego i dydaktycznego, a **od pięciu lat konsekwentnie zajmuje drugą pozycję** w Rankingu Najlepszych Kierunków Studiów miesięcznika „Perspektywy”.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni, oczekiwań formułowanych wobec kandydatów.

W dniu 29 czerwca 2009 r. Senat UAM podjął uchwałę nr 73/2009 w sprawie zatwierdzenia „Strategii Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009-2019”. W dokumencie tym przyjęto następujące cele strategiczne: (i) badania naukowe na światowym poziomie, (ii) najwyższa jakość kształcenia, (iii) „Uniwersytet Otwarty na otoczenie” oraz (iv) „Uczelnia profesjonalnie zarządzana”. Inaczej mówiąc, cztery cele strategiczne UAM to fundamentalne w szkole wyższej „nauczanie” i „badania”, ale również „misja społeczna” uczelni, czyli kreowanie wzajemnych relacji z otoczeniem, oraz tzw. cel horyzontalny – „profesjonalne zarządzanie”. Powyższe cele miały być realizowane za pomocą działań polegających na: (i) osiągnięciu najwyższych kategorii naukowych, (ii) budowie systemu jakości kształcenia, (iii) wspieraniu jednostek o najwyższym potencjale naukowym, (iv) zwiększeniu międzynarodowej wymiany badaczy, (v) wzroście aktywności w pozyskiwaniu środków na badania, (vi) komercjalizacji wyników badań, (vii) zwiększeniu liczby publikacji o zasięgu międzynarodowym, (viii) wdrożeniu systemu ochrony własności intelektualnej, (ix) wprowadzaniu rozwiązań organizacyjnych służących zapewnieniu realizacji zakładanych celów, (x) powiązaniu efektów kształcenia z wymogami rynku pracy, (xi) podnoszeniu kompetencji językowych studentów, (xii) informatyzacji procesu kształcenia oraz (xiii) wdrażaniu Krajowych Ram Kwalifikacji. Nowelizacja Strategii dokonana w lipcu 2013 r. potwierdziła powyższe cele uzupełniając je o konieczność zmiany struktury organizacyjnej, zmiany polityki kadrowej oraz decentralizację zarządzania.

W dniu 7 maja 2021 roku, w 102. rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego, podczas nadzwyczajnego posiedzenia Senatu UAM jednomyślnie przyjęto nową „Strategię Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2020-2030”⁷. **Strategia prezentuje wizję UAM jako autonomicznej, rozpoznawanej w świecie, europejskiej uczelni badawczej, która prowadzi badania odpowiadające na najważniejsze wyzwania współczesności, kształci na najwyższym poziomie i jest aktywnym uczestnikiem życia społeczno-gospodarczego regionu, kraju, Europy i świata – Uczelni przyjaznej pracownikom, studentom i doktorantom, silnie umiędzynarodowionej, przyciągającej wybitne, światłe umysły, kultywującej wolność badań naukowych, kształcącej i kształtującej postawy obywatelskie wyrastające z tak bliskiego nam ducha wielkopolskiej pracy organicznikowskiej.**

Strategia UAM jest od lat **konsekwentnie realizowana** na Wydziale Prawa i Administracji UAM⁸. Celem strategicznym Wydziału jest uzyskanie wysokiej oceny parametrycznej w kategoryzacji Ministerstwa właściwego do spraw nauki, a także znakomite przygotowanie absolwentów do

⁷ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0011/144200/US-4-2020-2021.pdf

Tekst „Strategii”: https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0018/144270/US-4-2020-2021-Zal.-1.pdf – do Raportu dołączono go jako załącznik R-C1-K1-P1-1.

⁸ „Wizja rozwoju Wydziału Prawa i Administracji UAM na lata 2020-2024” oraz jej syntetyczna wizualizacja stanowią załączniki R-C1-K1-P1-2-1 i R-C1-K1-P1-2-2.

podjęcia pracy i dalszego rozwoju. Dbałość o wysoki poziom nauczania to podstawowe zadanie określone w Efektach uczenia stanowiących załączniki nr 1 i 2 (odpowiednio dla studiów I i II stopnia) do uchwały Senatu UAM nr 286/2018/2019 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów na kierunku Administracja do wymagań ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Zostały one opracowane z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia dla poziomów 6-7 określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64 i 1010 – tekst obowiązujący w dniu uchwalania efektów uczenia) oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla poziomów 6-7 określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218). Efekty uczenia się uwzględnione są w przedmiotach wykładanych w ramach programu studiów, którego procedura tworzenia opiera się na przepisach powszechnie obowiązujących związanych z danym kierunkiem studiów oraz z aktami wewnętrznymi UAM.

Program **studiów administracyjnych** znakomicie wpisuje się w misję i strategię Wydziału, a co za tym idzie – misję i strategię UAM. Wizja absolwenta Wydziału na kierunku Administracja zakłada bowiem, że będzie to człowiek wszechstronnie wykształcony w dziedzinie podstaw prawa, odznaczający się wysoką kulturą i świadomością prawną, doskonale znający zasady funkcjonowania administracji publicznej, ukierunkowany na pogłębianie wiedzy i umiejętności, zdolny do podejmowania pracy zawodowej, jak również predestynowany do obejmowania funkcji kierowniczych nie tylko w licznych urzędach, ale także w najróżniejszych podmiotach prywatnych.

Program studiów administracyjnych oraz plan studiów realizują kluczowe cele strategiczne UAM – Uczelni przyjaznej, otwartej, przyciągającej najlepszych absolwentów szkół średnich, ale także Uczelni zapewniającej najwyższą jakość kształcenia, z uwzględnieniem współpracy międzynarodowej, kształtowanej głównie poprzez uczestnictwo studentów w programie Erasmus+ oraz w ramach wymian bilateralnych. Możliwość nauki na uniwersytetach zagranicznych rozwija umiejętności poznawcze i społeczne studentów, pogłębiając znajomość języków obcych.

Otwartość Uniwersytetu to otwartość na drugiego człowieka. Wydział upowszechnia ideę solidarności i pomocy innym. Troską pracowników Wydziału objęte zostały osoby z niepełnosprawnościami i problemami psychicznymi; umiejętne organizowanie zajęć pozwala nie wykluczać tych osób z systemu kształcenia. W ramach Wydziału studenci i pracownicy organizują zbiórki dla domów dziecka, szpitali i schronisk dla zwierząt. Wydział wpisuje się także w promowanie wartości ogólnouniwersyteckich – kulturę, sztukę i propagowanie wiedzy.

Studia administracyjne są **ściśle związane** z profilem prowadzonej na Wydziale działalności naukowej. Ważny obszar badań podejmowanych na Wydziale to badania w zakresie budowy aparatu administracyjnego, praw i wolności człowieka czy form działania administracji publicznej. Należy podkreślić, że wyniki badań naukowych są na bieżąco uwzględniane w treściach programowych prezentowanych studentom na poszczególnych przedmiotach.

Kształcenie na studiach administracyjnych, zwłaszcza w ostatnich latach, istotnie rozwinęło się w zakresie wykorzystania **zdalnych metod** nauczania. Okres pandemii sprawił, że przejście na nauczanie zdalne stało się koniecznością. Liczne wyzwania, przed jakimi stanął UAM (a co za tym idzie – również Wydział) na początku pandemii, przyczyniły się do rozwoju zdalnych metod kształcenia na niespotykaną dotąd skalę. Umiejętna współpraca z Władzami UAM, a także z Ośrodkiem Wsparcia Kształcenia na Odległość, sprawne wdrażanie metod zdalnego nauczania na poziomie Wydziału,

między innymi poprzez bardzo aktywną działalność pełnomocnika Dziekana do spraw kształcenia na odległość, pozwoliły na płynną realizację programu studiów z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych (zwłaszcza platformy MS Teams oraz Moodle). Wykorzystując te doświadczenia, w ramach planowanej reformy studiów administracyjnych Wydział zamierza zwiększyć możliwości prowadzenia kształcenia na odległość, także po zakończeniu okresu pandemii. W tym celu dokonywane są także systematyczne zakupy sprzętu pozwalającego na realizację tego zamierzenia.

Warto w tym miejscu dodać, że studenci kierunku Administracja, w szczególności studiujący stacjonarnie, to zazwyczaj najlepsi absolwenci szkół średnich. Wynika to choćby z dużej liczby kandydatów przypadających na jedno miejsce (szerzej – **pkt 3.5.**). W przypadku studiów I stopnia WPiA nie formułuje szczególnych oczekiwań wobec kandydatów, w przypadku jednak studiów II stopnia wymagane jest ukończenie kierunków treściowo pokrewnych w stosunku do kierunku Administracja.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności, a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach.

Działalność naukowa prowadzona na Wydziale Prawa i Administracji UAM ma **istotny związek** z kształceniem na kierunku Administracja, znajdując odzwierciedlenie w programie studiów, podręcznikach autorstwa pracowników Wydziału czy działalności studenckich kół naukowych. Liczne możliwości rozwijania potencjału badawczego zarówno kadry badawczo-dydaktycznej, jak i studentów, wynikają z uczestnictwa UAM w programie „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza” oraz uzyskania przez Wydział kategorii naukowej A+ w ewaluacji przeprowadzonej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w 2017 r. Wyrażają się one w liczbie prestiżowych publikacji, wywierających wpływ na rozwój krajowej i międzynarodowej nauki, umiędzynarodowieniem działalności naukowej, rosnącej skuteczności w pozyskiwaniu środków na badania ze źródeł zewnętrznych oraz inicjowaniu zespołów badawczych. Od 2021 r. w prowadzeniu badań intensywnie wspiera pracowników i studentów wydziałowe Biuro Wsparcia Aktywności Naukowej, a także uniwersyteckie Centrum Wsparcia Projektów i Biuro Wsparcia Nauki.

Wiodącą dyscypliną działalności naukowej prowadzonej na Wydziale są **nauki prawne**, a do głównych obszarów badawczych należą, poza analizą krajowego systemu prawnego, m.in. prawo europejskie i współpraca unijna, prawa człowieka i prawo porównawcze. Prowadzone badania wpisują się w globalne wyzwania określone przez Komisję Europejską, (w tym zwłaszcza: demokracja i praworządność, cyberbezpieczeństwo, sztuczna inteligencja) oraz Cele Zrównoważonego Rozwoju (w tym zwłaszcza: pokój, sprawiedliwość i silne instytucje; wzrost gospodarczy i godna praca; mniej nierówności). Dorobek publikacyjny pracowników naukowych Wydziału w obrębie nauk prawnych z lat 2017-2021 to łącznie 2390 publikacji, z czego:

- 842 pozycje to artykuły w prestiżowych czasopismach krajowych (w tym Państwo i Prawo, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny) oraz zagranicznych (International Journal for the Semiotics of Law, European Research Studies Journal, Utrecht Law Review, ICSID Review-

Foreign Investment Law Journal, European Journal on Criminal Policy and Research, Review of Central and East European Law),

- 89 pozycji to monografie autorskie (wydane m.in. w wydawnictwach Brill, Springer, Peter Lang, Wolters Kluwer, CH Beck, Wydawnictwo Naukowe UAM),
- 122 pozycje to monografie pod redakcją,
- 1337 pozycje to rozdziały w monografiach, w tym wiele w systemach prawa (m.in. Systemie Prawa Prywatnego, Systemie Prawa Pracy, Systemie Prawa Karnego Procesowego).

Aktywność badawcza kadry wyraża się również w liczbie realizowanych grantów. W latach 2016-2021 pracownicy naukowcy Wydziału realizowali łącznie 74 projekty naukowe finansowane z krajowych i międzynarodowych źródeł, w tym 11 ze środków programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, 51 ze środków Narodowego Centrum Nauki, a także w ramach środków unijnych (COST, FRAME) i innych źródeł międzynarodowych (Global Campus of Human Rights, Fundusz Wyszehradzki, Instytut Maxa Plancka). Przykładowe projekty:

- „Obecność sędziów w przestrzeni publicznej – między ochroną niezawisłości a dążeniem do akceptacji orzeczeń sądowych” (ID-UB),
- „Simplifications of administrative procedure” (Fundusz Wyszehradzki),
- „Wykonanie wyroku sądu administracyjnego” (NCN),
- „Social law instruments for counteracting victimization of elderly and dependent people” (COST),
- „Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami” (NCN),
- „Sposoby przeciwdziałania negatywnemu wpływowi pandemii COVID-19 na przebieg sądowej kontroli administracji publicznej w Danii i Szwecji: badanie prawnoporównawcze” (NCN),
- „Normatywne sposoby budowania zaufania jednostek do sądów administracyjnych” (NCN),
- „Upraszczanie i elektronizacja procedury administracyjnej” (NCN).

Działalność naukowa pracowników badawczych jest finansowana na zasadach określonych w zarządzeniach Dziekana. Przykładem mogą być rozwiązania zawarte w zarządzeniu Dziekana Wydziału Prawa i Administracji nr 10/2015/2016 z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie regulaminu konkursu na finansowanie projektów realizowanych przez zespoły badawcze kierowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego. W ramach programu finansowane są wnioski, których temat badawczy służyć będzie rozwojowi naukowemu wnioskującego, a także kształtowaniu specjalizacji naukowej jednostki organizacyjnej Wydziału. W latach 2017-2020 zawiązano na tej podstawie 24 zespoły badawcze (w 2021 ze względu na sytuację epidemiczną nabór nie został ogłoszony). Przykładowe projekty:

- „Akty normatywne organów jednostek wykonujących zadania samorządu terytorialnego związanych z organizowaniem publicznego transportu publicznego”,
- „Prawne aspekty zastosowania innowacyjnych technologii w ochronie zdrowia. Działania państwa na rzecz rozwoju”,
- „Umowy w administracji – wyodrębnienie umowy publicznoprawnej oraz wskazanie zakresu zastosowania umów prywatnoprawnych w prawie publicznym”,
- „Ograniczenia prawne samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Ocena 30. lat funkcjonowania samorządu terytorialnego jako podstawa wniosków *de lege ferenda*”.

Z kolei rozwiązania wprowadzone zarządzeniami Dziekana Wydziału Prawa i Administracji nr 5/2017-2018 z dnia 23 stycznia 2018 r. oraz nr 8/2017-2018 z dnia 1 czerwca 2018 r. wspierają realizację zagranicznych **staży naukowych** przez pracowników posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Ich celem jest pogłębienie internacjonalizacji badań prowadzonych przez pracowników Wydziału, w tym badań prawnoporównawczych, stworzenie możliwości nawiązania bliższej współpracy z zagranicznymi, zwłaszcza uznanymi, instytucjami naukowymi bądź innymi, które umożliwią prowadzenie badań określonych w programie stażu. W latach 2017-2020 (w 2021 ze względu na sytuację epidemiczną nabór nie został ogłoszony) odbyło 54 staże naukowe realizując m.in. poniższe tematy badawcze:

- „Przedawnienie obowiązków administracyjnoprawnych w systemie common law”, instytucja przyjmująca: University of Oxford,
- „Transgraniczne akty administracyjne w prawie Unii Europejskiej”, instytucja przyjmująca: Humboldt Universität Berlin,
- „Efektywność modelu polskiego postępowania administracyjnego w ujęciu porównawczym”, instytucje przyjmujące: Wydziały Prawa Uniwersytetu w Helsinkach i Lund,
- „Prawne aspekty rozwoju metropolii oraz akty transgraniczne Unii Europejskiej w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów”, instytucja przyjmująca: HafenCity Universität w Hamburgu.

Na Wydziale organizowane są również wydarzenia naukowe otwarte dla **studentów kierunku Administracja**. W latach 2017-2021 były to m.in.:

- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „W kierunku nowego systemu organizowania publicznego transportu zbiorowego”, zorganizowana z inicjatywy osób związanych z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji,
- konferencja szkoleniowa zatytułowana „Postępowanie administracyjne w czasie (i po) pandemii”, podczas której pracownicy Zakładu Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego
- międzynarodowa konferencja naukowa „Simplifications of administrative procedure”, w ramach projektu naukowego o tożsamej nazwie, finansowanego przez Fundusz Wyszehradzki; w konferencji udział wzięli przedstawiciele (zarówno pracownicy naukowcy oraz doktoranci i studenci) ośrodków akademickich ze wszystkich współuczestniczących w projekcie państw Grupy Wyszehradzkiej (Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Masaryka w Brnie, Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie oraz Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie).

Wskazywana wyżej działalność naukowa **w pełni koresponduje** z treścią programu kierunku Administracja i jego zakładanymi efektami uczenia się. Treści będące przedmiotem badań obejmują nie tylko podstawowe kursy, ale również specjalistyczne przedmioty fakultatywne, w ramach których studenci zapoznają się z realizowanymi badaniami i ich wynikami. Przedstawiana aktywność naukowa pozwala nie tylko na przekazywanie treści programowych w ramach rozwijania oferty zajęć, ale skutkuje również autorstwem podręczników, np. *Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne*, Hauser Roman, Skoczylas Andrzej Przemysław (red.): Seria Akademicka - Wolters Kluwer Polska, 2021, Wolters Kluwer Polska, 562 s., ISBN 9788382463965.

Studenci kierunku Administracja mają możliwość korzystania z **konkursów badawczych** realizowanych w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” oraz programu „FUND_AKCJA” oferowanego przez Fundację UAM, który promuje pomysły służące upowszechnianiu osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych i organizacyjnych UAM. W 2021 r. beneficjentem konkursu ID-UB „Study@Research” został student, który realizuje projekt pt.: „Aktualne trendy informatyzacji sądownictwa administracyjnego w Norwegii”. W tym samym roku studentka kierunku Administracja została beneficjentką programu FUND_AKCJA w ramach którego realizuje projekt dotyczący Sieci Przyjaciół Zdrowia Psychicznego (**patrz także pkt 4.3. oraz 8.3.b.**). Studenci studiów administracyjnych mają również zapewnioną możliwość rozwoju naukowego i zdobywania kompetencji badawczych poprzez uczestnictwo w 30 studenckich kołach naukowych, do których należą m.in.:

- Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem”,
- Koło Naukowe Gospodarki Nieruchomościami, Prawa Rolnego i Ochrony Środowiska,
- Koło Naukowe Prawa Ubezpieczeniowego „Westa”,
- Koło Naukowe Prawa Finansowego „Pecunia”.

Studenci kierunku Administracja aktywnie biorą ponadto udział w organizacji cyklicznych konferencji ogólnopolskich z cyklu „**Prawo dla przedsiębiorców**” (organizator: **WPiA**). W tym roku tematem przewodnim jest „Wsparcie państwa na rzecz MŚP”. Celem Konferencji jest stworzenie forum wymiany poglądów w gronie naukowców, osób wykonujących różne zawody prawnicze, przedstawicieli organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców z całej Polski, przedstawicieli instytucji zarządzających i monitorujących system wsparcia, jak również beneficjentów środków rozwojowych oraz podmiotów zaangażowanych we wsparcie przedsiębiorców w procesie uzyskiwania dofinansowania i rozliczania projektów UE.

Studencka aktywność naukowa znajduje odzwierciedlenie również w stypendiach rektora w ramach którego uwzględnia się m.in. osiągnięcia naukowe studentów, co prezentuje poniższa tabela:

Studenci	Rok akademicki				
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
stacjonarni	35	46	26	28	31
niestacjonarni	19	18	20	20	19
Razem	54	64	46	48	50

Działalność badawcza studentów w ramach kół naukowych jest realizowana zwłaszcza poprzez organizowanie spotkań naukowych, debat, warsztatów. W latach 2017-2021 koła naukowe zorganizowały również ponad 80 konferencji, w tym np.:

- III Międzynarodową Konferencję Naukową pod hasłem „Mediacja w administracji”, zorganizowaną przez Koło Naukowe Arbitrażu i Mediacji (30 marca 2017 r.),
- konferencję „Rola JST w zagospodarowaniu przestrzeni”, zorganizowaną przez Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem” (7 kwietnia 2017 r.),
- Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. "Nowe technologie w administracji publicznej", która odbyła się w trybie zdalnym w ramach Poznańskiego Kongresu Młodych Naukowców (11-12 czerwca 2021 r.; organizatorem był Kongres Kół Naukowych UAM wraz z Zakładem Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego).

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

Program studiów na kierunku Administracja jest **zorientowany na zapotrzebowanie rynku pracy i odpowiada wzorcom kształcenia na potrzeby rynku krajowego i innych państw**, w tym UE. W ramach kształcenia na kierunku Administracja nacisk kładziony jest nie tylko na uzyskanie przez studentów specjalistycznej wiedzy merytorycznej związanej z funkcjonowaniem szeroko pojętej administracji ale także umiejętności jej zastosowania w praktyce, a przede wszystkim wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia oraz prezentowania własnego zdania na konkretny temat (ta ostatnia cecha ma szczególne znaczenie przy pełnieniu wielu ważnych funkcji w administracji).

Koncepcja kształcenia na studiach administracyjnych jest **na bieżąco konsultowana** z interesariuszami **wewnętrznymi oraz zewnętrznymi** (patrz także **pkt 6.1.**). Wśród **interesariuszy wewnętrznych** należy wskazać przede wszystkim nauczycieli akademickich, doktorantów oraz studentów. Coroczne ankiety studenckie, a także spotkania z przedstawicielami Samorządu Studentów, samorządu doktorantów, adiunktami oraz samodzielnymi pracownikami naukowo-dydaktycznymi, pozwalają na systematyczne doskonalenie oferty dydaktycznej na kierunku Administracja. W ramach treści programowych na poszczególnych przedmiotach nauczyciele akademicy wykorzystują swoją wiedzę i doświadczenie związane z wykonywanym zawodem prawniczym czy pełnionymi funkcjami w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Specjalistyczna wiedza i doświadczenie z tego obszaru wpływają również na wzbogacenie oferty przedmiotów do wyboru dostępnych na kierunku Administracja.

Jednym z priorytetów Wydziału jest ścisła współpraca z **interesariuszami zewnętrznymi**. Odbywa się ona w szczególności na forum działającej przy Wydziale Rady Biznesu i Nauki oraz w ramach spotkań z gronem interesariuszy zewnętrznych Wydziału. Grono interesariuszy zewnętrznych Wydziału jest bardzo zróżnicowane i obejmuje środowiska ściśle związane ze studiami na kierunku Administracja, w tym w szczególności przedstawicieli organów administracji rządowej i samorządowej (m.in. Prezydent Miasta Poznania, Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Poznaniu), przedstawicieli samorządów gospodarczych (m.in. Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa) oraz przedsiębiorców, ale także przedstawicieli sądownictwa (m.in. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Sąd Okręgowy w Poznaniu) czy prokuratury (m.in. Prokuratura Regionalna w Poznaniu).

Współpraca Wydziału z poszczególnymi interesariuszami zewnętrznymi daje studentom możliwość **odbywania praktyk** (obowiązkowych oraz fakultatywnych) i staży w wybranym przez siebie miejscu, odpowiadającym zainteresowaniom danego studenta. Wydział konsekwentnie dąży do systematycznego poszerzenia oferty praktyk, zawierając porozumienia o współpracy z kolejnymi interesariuszami. W ostatnim czasie zawarto porozumienia m.in. z Prokuraturą Regionalną w Poznaniu, Polskim Centrum Mediacji, Sądem Okręgowym w Poznaniu oraz Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Poznaniu.

Cykliczne spotkania z Radą Biznesu i Nauki oraz z interesariuszami zewnętrznymi, stanowią ważne forum wymiany poglądów dotyczących sposobu optymalnego kształtowania sylwetki absolwenta studiów na kierunku Administracja. Wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi Wydział organizuje również szereg konferencji, w których udział biorą studenci jako współorganizatorzy, a

nawet prelegenci – wnioski z tych konferencji stanowią cenną inspirację dla doskonalenia jakości kształcenia na studiach z zakresu administracji.

Wśród interesariuszy zewnętrznego Wydziału ważną rolę pełnią szkoły, z których rekrutują się kandydaci na studia prowadzone na Wydziale. Współpraca ze szkołami polega na organizowaniu wykładów, szkoleń i spotkań, na których przedstawiciele Wydziału zachęcają do podjęcia studiów na Wydziale, przybliżają ofertę edukacyjną na poszczególnych kierunkach oraz odpowiadają na pytania zainteresowanych.

1.4. Sylwetka absolwenta oraz przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów.

Absolwent studiów administracyjnych posiada umiejętność posługiwania się ogólną wiedzą z zakresu **nauk o administracji i o prawie** oraz podstawową wiedzą ekonomiczną i potrafi to wykorzystywać w pracy zawodowej. Posiada umiejętność samodzielnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, sprawnego posługiwania się dostępnymi środkami informacji i techniki biurowej, posługiwania się regułami logicznego myślenia oraz ma możliwość dalszego specjalizowania się w dowolnej dziedzinie administracji. Znajomość struktur i podstaw prawa Unii Europejskiej pozwala mu na inicjowanie i doskonalenie współpracy na szczeblu regionalnym i lokalnym w ramach państw-członków Unii Europejskiej.

Absolwent kierunku Administracja jest przygotowany **do pracy urzędniczej** w administracji publicznej – zarówno rządowej, jak i samorządowej – w administracji niepublicznej oraz w organizacjach społecznych. Obowiązkowe praktyki zawodowe, na które student zostaje skierowany na studiach I stopnia dają możliwość praktycznej zdobywania wiedzy z zakresu szeroko rozumianego postępowania administracyjnego i materialnego prawa administracyjnego.

Absolwenci z powodzeniem mogą ponadto zajmować stanowiska kierownicze średniego szczebla (absolwenci studiów pierwszego stopnia) bądź wyższego szczebla (absolwenci studiów drugiego stopnia) w takich jednostkach bądź sferach aktywności jak np. administracja skarbową (Urzędy Skarbowe, Izby Skarbowe), administracja celna (Urzędy Celne, Izby Celne), administracja gospodarcza (podmioty gospodarcze w sektorze publicznym i prywatnym), administracja społeczna (podmioty działalności leczniczej, oświatowej, kultury, zabytków, instytucji pozarządowych), administracja wymiaru sprawiedliwości, jednostki kontroli administracji (NIK oraz RIO), instytucje unijne, a także działy personalne oraz działy księgowości firm, działy zamówień publicznych, czy wreszcie firmy outsourcingowe, w szczególności usługowe (np. księgowość, rozliczenia, logistyka).

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia; wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych.

Realizowana od kilkunastu lat koncepcja studiów administracyjnych uwzględnia Polskie Ramy Kwalifikacji oraz szczególne wymagania związane z kształceniem na studiach dwustopniowych. Koncepcja ta – wraz z zakładanymi efektami uczenia się i służącym ich osiągnięciu programem studiów – była wynikiem wcześniejszych wydziałowych doświadczeń oraz wytycznych kierunkowych, które w połowie minionego dziesięciolecia wprowadzono powszechnie obowiązującymi przepisami. Koncepcja służy znalezieniu złotego środka pomiędzy, z jednej strony – koniecznością wyposażenia studentów w ogólną (w tym teoretyczną i historycznoprawną) oraz szczegółową (dogmatycznoprawną) wiedzę specjalistyczną, jak również w niezbędne każdemu absolwentowi kierunku Administracja umiejętności i kompetencje, a z drugiej strony powszechną tendencją do

umożliwienia studentom samodzielnego kształtowania ścieżki studiów. W konsekwencji, studenci muszą zaliczyć – obok wielu stałych przedmiotów o charakterze kierunkowym – również znaczną liczbę przedmiotów fakultatywnych.

Uwagę zwraca, że w rozbudowanym godzinowo planie **studiów I stopnia** zapisano w sumie aż **2141 godzin** dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych prowadzących zajęcia, z czego 360 godzin przypada na zajęcia do wyboru – czyli tzw. fakultety. W przypadku **studiów II stopnia** liczba godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych prowadzących zajęcia wynosi **832** przy aż 330 godzinach przeznaczonych na zajęcia z fakultetów. Liczby godzin w przypadku studiów niestacjonarnych są zbliżone, z tym, że ok. połowa przeznaczona jest na tzw. pracę własną studenta. Na studiach niestacjonarnych większy nacisk położony jest na kształcenie z wykorzystaniem rozmaitych materiałów e-learningowych i asynchronicznych form kontaktu z prowadzącymi zajęcia.

Jakkolwiek aktualna koncepcja kształcenia na kierunku studiów Administracja umożliwia studentom osiągnięcie przypisanych do niego efektów uczenia się, a tym samym uzyskanie wiedzy, zdobycie umiejętności i rozwinięcie kompetencji oczekiwanych od jego absolwentów, to Wydział jest świadomy pewnych mankamentów tej koncepcji i – zwłaszcza – mającego ją realizować programu studiów. Wymaga on poprawienia, unowocześnienia i wreszcie uelastycznienia. I dlatego w przyszłym roku akademickim planowana jest reforma programu studiów administracyjnych.

1.6. Kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany.

Kierunkowe efekty uczenia się są spójne z efektami właściwego poziomu i profilu ogólnoakademickiego. Efekty zostały sformułowane tak, by pozwalały – z jednej strony – na racjonalne przypisanie do konkretnych przedmiotów (modułów zajęć), a z drugiej strony, na weryfikację ich realizacji w toku studiów. Efekty te są zróżnicowane w zależności od poziomu studiów. I tak, na studiach I stopnia skupiają się na podstawowej wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach społecznych, natomiast w przypadku studiów II stopnia uzyskiwana wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne mają charakter pogłębiony i rozszerzony.

Przy określaniu kierunkowych efektów uczenia się szczególny nacisk położono na:

- 1) **Ogólną wiedzę prawniczą**, ze szczególnym uwzględnieniem nauk prawnoadministracyjnych. Wiedza ta obejmuje także m.in. znajomość systemu prawa polskiego, prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej, wzajemne powiązania w ramach tych systemów oraz relacje pomiędzy prawem polskim, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej;
- 2) **Znajomość systemu i organów władzy w Rzeczypospolitej Polskiej**, ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji rządowej i samorządowej, jak również relacje między tymi strukturami;
- 3) **Znajomość metod i narzędzi**, w tym technik pozyskiwania danych, właściwych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych z zakresu prawa, administracji i ekonomii;
- 4) **Wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne** w zakresie zasad tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, w tym samodzielnego podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Kierunkowe efekty uczenia się dobierano tak, by zachować odpowiednie proporcje pomiędzy wiedzą, podstawowymi i zaawansowanymi umiejętnościami i kompetencjami, a potrzebą ich praktycznego ugruntowania w ramach wyznaczonych ogólnoakademickim profilem studiów – w stopniu umożliwiającym dalsze ich rozwijanie zarówno na praktykach zawodowych, jak i w ramach późniejszej aktywności zawodowej.

W kontekście **powiązania kierunkowych efektów uczenia się z dyscypliną**, do której przypisany jest kierunek Administracja, należy odnotować, że podstawą funkcjonowania administracji publicznej jest prawo – przede wszystkim administracyjne, ale także np. cywilne. Znajomość prawa jest **niezbędna dla realizacji znakomitej większości efektów uczenia się** – od umiejętności i kompetencji w zakresie podjęcia pracy urzędniczej na średnich i wyższych szczeblach zarządzania w administracji publicznej, po samodzielne podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Studentom kierunku Administracja wpaja się wzorce „dobrego urzędnika”, który powinien działać **w oparciu o prawo**, zgodnie z zasadami uczciwości i bezstronności, niezależności, w sposób uwzględniający nie tylko interes jednostki, ale także interes społeczny; urzędnik ten powinien ponadto stosować Europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej.

Absolwent studiów II stopnia na kierunku Administracja może swą wiedzę pogłębiać na studiach podyplomowych. Ścisłe związane z dyscypliną „nauki prawne” Podyplomowe Studia Administracji (PSA) na WPiA przeznaczone są dla pracowników organów władzy i administracji publicznej rządowej (ogólnej i specjalnej) oraz samorządowej, a także samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym pracowników urzędów stanu cywilnego, którym ta forma kształcenia daje możliwość podniesienia kwalifikacji zawodowych i uzyskania kwalifikacji wymaganych prawem obowiązującym. Studia adresowane są także do pracowników administracji instytucji prywatnych, w tym organizacji pozarządowych, zainteresowanych standardami działania współczesnej administracji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany.

Kluczowe treści programowe w pełni korespondują z **misją WPIA oraz UAM**, a ponadto zapewniają wysoką efektywność przekazywania **wiedzy** oraz kształtowania **umiejętności i kompetencji społecznych** w zakresie dyscypliny **nauki prawne**. Uwzględniają one zarówno stan badań naukowych, jak i praktyczne realia rynku pracy w zakresie przyjętego profilu absolwenta kierunku Administracja. Treści te określone są w programach studiów – I i II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych (programy studiów zawarte są w załącznikach do uchwały nr 438/2012-2013 Rady WPIA z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie korekty programu studiów na kierunku „administracja” [zmienionej uchwałami nr 156/2014-2015 z dnia 19 maja 2015 r. nr 330/2016-2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. oraz 307/2017-2018 z dnia 26 czerwca 2018 r.]⁹).

Programy studiów uporządkowano wg tzw. „modułów kształcenia” („moduł zajęć z zakresu nauk podstawowych”, „moduł zajęć obowiązkowych [innych niż podstawowe] i do wyboru”, „moduł zajęć o charakterze praktycznym” i wreszcie „moduł zajęć oferowanych na zajęciach ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów WPIA”). I tak, **na studiach I stopnia**, do modułu zajęć z zakresu nauk podstawowych zaliczono m.in.: Prawoznawstwo, Prawo konstytucyjne, Prawo administracyjne cz. I. i II., Podstawy prawa cywilnego, Prawo pracy i stosunki pracownicze, czy też Postępowanie administracyjne. Z kolei moduł zajęć obowiązkowych (innych niż podstawowe) i do wyboru obejmuje np.: Logikę praktyczną, Historię administracji, Podstawy prawa karnego, Podstawy przedsiębiorczości, czy Socjologię organizacji. Warto odnotować, że studentów dotyczy obowiązek zaliczania przedmiotów spośród przedmiotów umieszczonych na wydziałowej liście przedmiotów do wyboru (jeden przedmiot w pierwszym semestrze studiów, dwa w drugim, trzy w trzecim i czwartym semestrze, dwa w piątym i wreszcie jeden w szóstym semestrze [moduł zajęć oferowanych na zajęciach ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów]). W module zajęć o charakterze praktycznym uwzględniono natomiast praktyki zawodowe oraz przysposobienie biblioteczne. Program studiów licencjackich przewiduje także lektorat języka obcego do wyboru spośród: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego (od semestru drugiego do piątego włącznie).

Podobnie skonstruowano program **dla studiów II stopnia**, z tym, że na tym poziomie studiów nie przewidziano modułu zajęć o charakterze praktycznym. Na studiach magisterskich moduł zajęć z zakresu nauk podstawowych dla kierunku studiów obejmuje takie przedmioty, jak np.: Publiczne prawo konkurencji, Prawo spółek czy też Prawo Unii Europejskiej. Do modułu zajęć wymagających

⁹ Zob. programy, w tym plany, studiów I i II stopnia zawarte w załącznikach **R-C1-Z2-P1-1 (SSA-1°)**, **R-C1-Z2-P1-2 (NSA-1°)**, **R-C1-Z2-P1-3 (SSA-2°)**, **R-C1-Z2-P1-4 (NSA-1°)**. Ponadto zob. **matryce pokrycia efektów uczenia się na kierunku studiów Administracja I oraz II stopnia**, zawarte odpowiednio w załączniku **R-C1-K2-P1-1** oraz **R-C1-K2-P1-2**.

bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów zaliczono wszystkie przedmioty objęte planem studiów (podstawowe, a także inne obowiązkowe) – w tym ćwiczenia, z takich przedmiotów, jak np. Postępowanie sądowo-administracyjne, Prawo Unii Europejskiej czy Legislacja w administracji. Wreszcie moduł zajęć oferowanych na zajęciach ogólnouniversyteckich lub na innym kierunku studiów WPIA obejmuje 11 przedmiotów spośród listy przedmiotów umieszczonych na wydziałowej liście przedmiotów do wyboru (dwa przedmioty w pierwszym semestrze studiów, trzy w drugim, cztery w trzecim i dwa w ostatnim, czwartym semestrze). Podobnie jak na studiach I stopnia, program studiów uzupełniających magisterskich przewiduje w pierwszym i drugim semestrze lektorat, do wyboru spośród języków obcych: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego.

Treści programowe na kierunku Administracja uwzględniają zakres dyscypliny Nauki prawne i gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. I tak np. na studiach I stopnia przedmiot Prawoznawstwo związany jest z realizacją m.in. efektów K_W01, K_W02, K_U01 – K_U05 czy w zakresie kompetencji społecznych K_K01 oraz K_K04. W ramach wskazania przykładowych powiązań treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się można odnotować, że przedmiot Prawo Konstytucyjne w zakresie wiedzy realizuje efekty K_W01 – K_W06, w zakresie umiejętności K_U01 – K_U06, a w zakresie kompetencji społecznych efekty K_K01 oraz K_K04. Z kolei np. Język obcy gwarantuje realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (K_K01-K_K06). Przykładem powiązań treści programowych z kierunkowymi efektami uczenia się na studiach II stopnia mogą być treści podejmowane choćby w ramach przedmiotu Prawo Unii Europejskiej, które uwzględniają aż siedem efektów w zakresie wiedzy i umiejętności (K_W01-K_W07 i K_U01-K_U07) i pięć w zakresie kompetencji społecznych (K_K01-K_K04 oraz K_K06).

Należy dodać, że szczegółowe treści programowe w ramach poszczególnych przedmiotów określone są w sylabusach – przez koordynatorów, w porozumieniu z osobami prowadzącymi poszczególne formy zajęć. Sylabusy sporządzane są z dbałością o stosowanie przyjętych w UAM wzorców.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Metody kształcenia na kierunku Administracja są ściśle dopasowane do zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia prowadzone są w formach **wykładów, ćwiczeń, seminariów dyplomowych i magisterskich, lektoratów z języków obcych, praktyk zawodowych** i wreszcie zajęć **wychowania fizycznego**. Wykłady są dobrowolne, pozostałe formy zajęć dydaktycznych co do zasady wymagają obecności studenta. Wykłady zazwyczaj prowadzone są przez profesorów, dziekan może jednak upoważnić do tej metody kształcenia osoby ze stopniem naukowym doktora. Domyślną metodą kształcenia na zajęciach wykładowych jest, oczywiście, metoda wykładu, przy czym wykłady te mogą mieć charakter problemowy, konwersatoryjny, a także zawierać prezentację multimedialną wybranych zagadnień (korzystanie z rozmaitych materiałów multimedialnych ma już obecnie status standardu). Na ćwiczeniach wykorzystuje się najczęściej pracę z tekstem, metodę analizy

przypadków, metodę ćwiczeniową i pracy w grupach, natomiast rzadziej – metodę projektu, redakcji czy symulacji.

Wykłady umożliwiają osiąganie efektów kierunkowych przede wszystkim **w zakresie wiedzy** (choć są one często wszechstronne i służą realizacji także efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych), z kolei efekty uczenia się **w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych** osiągane są zazwyczaj z wykorzystaniem pozostałych metod kształcenia. Warto tu podać – w przypadku studiów I stopnia – przykłady choćby wykładu z Nauki administracji, który związany jest z realizacją aż 7 efektów w zakresie wiedzy (K_W01-K_W07), 6 w zakresie umiejętności (K-U01-K_U03 oraz K_U05-K_U07) i wreszcie 2 w zakresie kompetencji społecznych (K_K01 i K_K04) czy też ćwiczeń z Prawa administracyjnego, które zmierzają do osiągnięcia aż 8 efektów w zakresie umiejętności (K_U01 – K_U08). Na studiach II stopnia przykładem powiązań metod kształcenia z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych może być choćby realizacja tych efektów podczas wykładów z Postępowania sądowo-administracyjnego (realizacja 7 efektów w zakresie wiedzy [K_W01- K_W07] i umiejętności [K_U01-K_U07] oraz trzech w zakresie kompetencji społecznych [K_K01, K_K04 i K_K06]).

Stosowane metody kształcenia są zróżnicowane i uwzględniają zarówno potrzebę samodzielnego uczenia się studentów, jak i ich aktywizację podczas zajęć, zwłaszcza odbywanych w mniejszych grupach. I tak np. **na ćwiczeniach** wymaga się od studentów realizacji zadań indywidualnych (np. przygotowania referatu, wykonania ćwiczenia, przeprowadzenia analizy przypadku, zredagowania określonego tekstu) oraz grupowych (np. udziału w dyskusji czy „burzy mózgów”). Z kolei metody kształcenia wykorzystywane **na zajęciach seminaryjnych** wzmacniają u studentów umiejętności i kompetencje analityczne, retoryczne (argumentacyjne), komunikacyjne i pisarskie, niezbędne w dyskusji, prowadzeniu własnych badań i przygotowaniu pracy licencjackiej i magisterskiej (w tym formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi badawczych, analizy i selekcji informacji, opracowania i prezentacji wyników badań).

Zdobywane w ramach **lektoratów** kompetencje językowe ułatwiają studentom dokonywanie analiz i ocen zagranicznych systemów administracji w tym np. szczegółów funkcjonowania administracji zdecentralizowanych. Studenci zyskują ponadto możliwość zdobycia cennego zagranicznego doświadczenia czy nawet rozpoczęcia za granicą kariery zawodowej. Mając to na uwadze, Wydział zapewnia wszystkim studentom I i II stopnia, zarówno stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, kształcenie językowe, a także możliwość potwierdzenia kompetencji językowych na poziomie ogólnym (UAM jest centrum certyfikacyjnym w zakresie szeregu języków obcych) i specjalistycznym. Program studiów przewiduje obowiązkowe zajęcia z nowożytnego języka obcego kończące się przynajmniej jednym obligatoryjnym egzaminem. Oferta przedmiotów do wyboru uwzględnia systematycznie przedmioty w językach obcych. Studenci zachęceni są do wyjazdów w ramach programu ERASMUS+. W skali uczelni Wydział Prawa i Administracji, a w szczególności kierunek Administracja, przoduje w przyjęciach studentów zagranicznych.

Warto dodać, że już na początku studiów studenci zapoznawani są z narzędziami i technikami komunikacyjno-informacyjnymi istotnymi w przyszłej pracy zawodowej oraz ewentualnej przyszłej pracy naukowej (bazy danych, systemy wyszukiwawczo-informacyjne itp.) oraz z narzędziami umożliwiającymi kształcenie zdalne w formach synchronicznych i asynchronicznych (MS Teams, Platforma Moodle itp.).

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.

Stosowane na Wydziale – w tym również na kierunku **Administracja** – metody i techniki kształcenia na odległość można podzielić na:

- 1) **formy synchroniczne**, w przypadku których następuje kontakt *on-line* w czasie rzeczywistym między prowadzącym a studentami i pomiędzy samymi studentami, zgodnie z ustalonym planem zajęć; na Wydziale narzędziem takiego kontaktu są wideokonferencje prowadzone w aplikacji MS Teams;
- 2) **formy asynchroniczne**, w przypadku których brak jest wprowadzenia kontaktu *on-line* w czasie rzeczywistym, ale studenci zaznajamiają się z materiałami dydaktycznymi w czasie przez siebie wybranym; formami takimi mogą być m.in. quizy, testy i inne zadania do samodzielnego rozwiązania, projekty grupowe i indywidualne, dyskusje na forum; na Wydziale narzędziami służącymi do takich form nauczania są co do zasady aplikacje wchodzące w skład pakietu Office365 oraz Platforma *E-learningowa* UAM Moodle.

Szczegółowe informacje na temat infrastruktury informatycznej wykorzystywanej do kształcenia zdalnego omówione są w **punkcie 5.3**.

W ciągu ostatnich trzech lat akademickich zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość na kierunku Administracja uległ **znacznemu poszerzeniu** w związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2. Można w tym zakresie wyróżnić trzy etapy:

- 1) przed rozpoczęciem semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 metody i techniki kształcenia na odległość opierały się na asynchronicznych formach nauczania; miały one przy tym uzupełniający charakter w stosunku do nauczania tradycyjnego i wprost przewidziane zostały w programie studiów wyłącznie w odniesieniu do studiów niestacjonarnych;
- 2) w związku z pandemią, od czasu zawieszenia zajęć tradycyjnych w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 oraz w roku akademickim 2020/2021 wszelkie zajęcia, egzaminy i zaliczenia oraz dyżury nauczycieli akademickich odbywały się zdalnie, przy użyciu metod synchronicznych i – uzupełniająco – metod asynchronicznych; od roku akademickiego 2020/2021 wszystkie zajęcia zdalne odbywają się przy tym zgodnie z podziałem studentów na grupy zajęciowe w czasie określonym w planach studiów;
- 3) w roku akademickim 2021/2022 zajęcia odbywają się w trzech formach: tradycyjnej (z udziałem studentów przebywających w budynku dydaktycznym Wydziału), zdalnej albo hybrydowej; w ramach tej ostatniej formy zajęcia prowadzone z udziałem studentów w budynku Wydziału są dodatkowo transmitowane w formie wideokonferencji studentom uczestniczącym w tych zajęciach przed ekranami komputerów; konkretniej, w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022:
 - na studiach stacjonarnych I stopnia wykłady kursowe odbywają się zdalnie; jedynym wyjątkiem jest wykład z przedmiotu *Podatki i prawo podatkowe* dla III roku studiów stacjonarnych, który odbywa się hybrydowo;
 - na studiach stacjonarnych II stopnia trzy wykłady kursowe dla I roku odbywają się hybrydowo, jeden zaś zdalnie; zdalnie odbywają się też wykłady kursowe dla roku II;
 - na studiach niestacjonarnych I i II stopnia wykłady kursowe odbywają się co do zasady hybrydowo;

- dodatkowo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obu stopni formę zdalną mają wszystkie wykłady z „przedmiotów do wyboru”;
- pozostałe zajęcia na kierunku Administracja, a więc ćwiczenia, seminaria dyplomowe, lektoraty języków obcych i zajęcia wychowania fizycznego odbywają się w formie tradycyjnej;
- zdalny charakter mają dyżury nauczycieli akademickich, choć na życzenie studenta możliwe są również każdorazowo konsultacje w siedzibie uczelni.

Kształcenie na odległość prowadzone jest **zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz właściwymi zarządzeniami Rektora UAM**: nr 48/2020/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r. w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość¹⁰ oraz nr 139/2020/2021 z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie działania Uniwersytetu w warunkach epidemii w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022¹¹. Należy zaznaczyć, że w związku z pandemią COVID-19 w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 kształcenie – z konieczności zdalne – odbywało się z uwzględnieniem zarządzeń Rektora UAM nr 431/2019/2020, nr 432/2019/2020, nr 433/2019/2020, nr 442/2019/2020, nr 447/2019/2020 oraz nr 455/2019/2020¹², natomiast w roku akademickim 2020/2021 – zarządzeń Rektora UAM nr 15/2020/2021, nr 22/2020/2021 i nr 52/2020/2021¹³.

Po zakończeniu pandemii COVID-19 Wydział planuje **dalsze rozwijanie** nauczania na odległość, które jednak powinno mieć charakter uzupełniający w stosunku do kształcenia tradycyjnego. Zajęcia synchroniczne za pośrednictwem MS Teams mogą umożliwić m.in. prowadzenie wykładów kursowych i zajęć gościnnych przez wybitnych krajowych i zagranicznych specjalistów. Z kolei metody asynchroniczne mogą służyć, z jednej strony, przygotowaniu studentów do zajęć tradycyjnych („metoda klasy odwróconej”), z drugiej zaś strony, utrwaleniu wiedzy po odbytych już zajęciach (na przykład w formie testów powtórkowych).

¹⁰ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0022/180544/ZR-48-2020-2021.pdf – oraz załącznik **R-C1-K2-P3-1-1**.

Załączniki: https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0024/180546/ZR-48-2020-2021-Zal.1.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/180548/ZR-48-2020-2021-Zal.2.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0019/180550/ZR-48-2020-2021-Zal.3.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0021/180552/ZR-48-2020-2021-Zal.4.pdf

– dołączone również do Raportu jako załączniki **R-C1-K2-P3-1-2**, **R-C1-K2-P3-1-3**, **R-C1-K2-P3-1-4** **R-C1-K2-P3-1-5**.

¹¹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/252917/ZR-139-2020-2021_1.pdf – i załącznik **R-C1-K2-P3-2**.

¹² https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/109358/431_2019_2020_Zarzadzenie-Rektora-w-sprawie-koronowirusa.pdf ; https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0030/109659/Zarzadzenie-nr-432.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0032/109787/Zarzadzenie-nr-433.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0016/117016/442-zarzadzenie-Rektora.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0022/117652/Zarzadzenie-nr-447.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0027/122787/ZR-455-2019-2020.pdf

¹³ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0024/144519/ZR-15-2020-2021.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0036/149859/ZR-22-2020-2021.pdf

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/182609/ZR-52-2020-2021.pdf

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Zasady studiowania na UAM w ogólności, a także na Wydziale, uwzględniają **zróżnicowane potrzeby grupowe i indywidualne**, a także potrzeby studentów z **niepełnosprawnością**. Każdy ze studentów, po spełnieniu określonych wymogów, ma również możliwość realizowania indywidualnej ścieżki kształcenia.

Dostosowanie procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych przejawia się, między innymi, w bieżącym dostosowywaniu oferty zajęć fakultatywnych do potrzeb zgłaszanych przez studentów, za pośrednictwem Samorządu Studentów czy też za pośrednictwem przedstawicieli studentów w Radzie Programowej kierunku Administracja. Przykładem realizacji takiego postulatu studentów, korespondującego z podobnym postulatem zgłaszanym przez interesariuszy zewnętrznych (zwłaszcza potencjalnych pracodawców) jest również uwzględnienie w koncepcji reformy programu studiów na kierunku Administracja (planowanej w roku akademickim 2022/2023) nowego typu zajęć – **warsztatów obowiązkowych**, w ramach których studenci będą doskonalić konkretne umiejętności praktyczne.

Wydział zapewnia ponadto studentom wsparcie w realizacji różnorodnych przedsięwzięć, w tym w szczególności konferencji naukowych, seminariów czy wydarzeń kulturalnych. Wiele z tych wydarzeń jest organizowanych bądź współorganizowanych przez Samorząd Studencki oraz przez liczne koła naukowe funkcjonujące na Wydziale.

W ramach UAM oraz Wydziału zapewniono studentom szereg możliwości pozwalających na realizację **zróżnicowanych potrzeb indywidualnych** poszczególnych studentów. Dotyczą one, między innymi: (i) zapewnienia w szerokim zakresie mobilności edukacyjnej polegającej na możliwości realizacji procesu kształcenia w innych uczelniach w kraju i na świecie (ERASMUS+, MOST, MISHiS); (ii) wprowadzeniu szeregu rozwiązań prawnych pozwalających na zindywidualizowanie zasad studiowania.

Jednymi z kluczowych programów mobilności studenckiej jest Erasmus+. Program Erasmus+ umożliwia wyjazdy studentów i pracowników oraz stwarza możliwość udziału w międzynarodowych projektach strategicznych.

Wydział aktywnie uczestniczy w Programie MOST. Program ten stanowi jedną z form prowadzenia kształcenia w polskich uczelniach¹⁴. Ma na celu poszerzenie możliwości kształcenia poprzez odbywanie przez studentów semestralnych lub rocznych studiów a w przypadku doktorantów semestralnego lub rocznego kształcenia w innej uczelni niż macierzysta i jest adresowany do studentów i doktorantów uczelni będących sygnatariuszami Porozumienia Uniwersytetów Polskich na rzecz Jakości Kształcenia, a także uczelni mających status uczelni stowarzyszonej z Programem MOST. Program adresowany jest do wszystkich studentów, także studentów z niepełnosprawnościami oraz doktorantów. Regulamin Programu określa sygnatariuszy porozumienia oraz zasady uczestnictwa w Programie¹⁵. 31 października 2021 roku ruszyła kolejna rekrutacja do Programu – tym razem na semestr letni roku akademickiego 2021/2022.

¹⁴ <http://most.amu.edu.pl/index.php/program-most/regulamin-programu-most>

¹⁵ <http://most.amu.edu.pl/data/REG2017.pdf>

Studenci *Administracji* to także studenci **Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych (MISHiS)**, które są studiami pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitymi studiami magisterskimi (na kierunku wiodącym prawo i teologia), prowadzonymi w trybie stacjonarnym¹⁶. W ramach studiów w Programie MISHiS można uzyskać więcej niż jeden tytuł licencjata oraz magistra. Studenci MISHiS-u mają prawo uczestniczenia w zajęciach zgodnie z Regulaminem studiów UAM. Studenci MISHiS mają prawo do uczęszczania i uzyskiwania zaliczeń na wszystkich zajęciach prowadzonych na kierunkach i specjalnościach funkcjonujących w ramach Programu MISHiS. Studenci mogą się ubiegać o zgodę na udział w zajęciach prowadzonych na innych wydziałach UAM, a także na innych uczelniach. Tryb ubiegania się o udział w zajęciach spoza Programu MISHiS przewiduje: uzyskanie zgody dziekana lub dyrektora wybranej jednostki, zgodę tutora oraz akceptację Dyrektora MISHiS-u. Studentowi MISHiS przysługuje indywidualna organizacja studiów według zasad określonych przez Regulamin Studiów UAM. Student pierwszego roku powinien wybrać kierunek wiodący do 15 października danego roku akademickiego spośród kierunków wymienionych w uchwale rekrutacyjnej MISHiS¹⁷.

Dbłość o **zróżnicowane potrzeby indywidualne** poszczególnych studentów znalazła swój wyraz w wielu **szczegółowych rozwiązaniach prawnych, uwzględnionych w szczególności w Regulaminie studiów**¹⁸. W zależności od konkretnej sytuacji oraz potrzeb danego studenta, pozwalają one na:

- 1) odbywanie części zajęć na innej uczelni (§ 11 ust. 1 Reg.St.);
- 2) zwolnienie (w uzasadnionych przypadkach) z zaliczania zajęć objętych programem studiów w okresie odbywania zajęć na innej uczelni (§ 11 ust. 3 Reg.St.);
- 3) jednoczesną realizację 2 kolejnych lat studiów (§ 15 Reg.St.);
- 4) w przypadku udzielenia urlopu – na udział w określonych zajęciach oraz przystępowanie do określonych zaliczeń (§ 43 Reg.St.);
- 5) przedłużenie sesji (§ 39 ust. 1 i 2 Reg.St.);
- 6) krótkoterminowy urlop w przypadku planowanych wyjazdów krajowych i międzynarodowych organizowanych w ramach uczelni (§ 45 Reg.St.);
- 7) uzyskanie możliwości zaliczania określonych zajęć przewidzianych w programie studiów w następnych semestrach (§ 26 Reg.St.);
- 8) uzyskanie możliwości zaliczenia zajęć na podstawie związanej z nimi pracy badawczej lub wdrożeniowej, wykonanej przez studenta (§ 28 Reg.St.);
- 9) odroczenie terminu egzaminu dyplomowego (§ 64 ust. 1 i 2 Reg. St.).

Przy zastosowaniu poszczególnych rozwiązań prawnych student może liczyć na fachową pomoc ze strony kierownika kierunku studiów oraz wykwalifikowanego personelu Biura Obsługi Studentów, a także przedstawicieli Samorządu Studentów, pozostających w bieżącym kontakcie z Władzami Wydziału, w szczególności z Prodziekanem do Spraw Studenckich.

Przepisy Regulaminu studiów gwarantują ponadto realizację **indywidualnych ścieżek kształcenia**, zgodnie z którymi student może:

¹⁶ <http://mishis.amu.edu.pl/>

¹⁷ <http://mishis.amu.edu.pl/organizacja-studiow/organizacja-studiow/>

¹⁸ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0020/74531/Regulamin-studiow_2019.pdf – a także załącznik R-C1-K2-P4-1.

- 1) uzyskać indywidualną organizację studiów (IOS); IOS może polegać na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminie uzgodnionym indywidualnie z prowadzącymi zajęcia (§ 13 ust. 2 Reg.St.); w odniesieniu do studentki w ciąży oraz studentów będących rodzicami udzielenie IOS jest obligatoryjne;
- 2) uzyskać zezwolenie na indywidualny tok studiów (ITS) – pod warunkiem, że zaliczył I rok studiów z bardzo dobrymi wynikami; ITS jest rozwiązaniem przewidzianym dla szczególnie uzdolnionych studentów, umożliwiającym ukształtowanie dla takiego studenta indywidualnego programu studiów, uwzględniającego jego umiejętności i zainteresowania; przyznanie ITS wymaga zgody udzielonej przez Radę ds. kształcenia szkoły rodzinowej, która w takim przypadku wyznacza dla studenta opiekuna naukowego (§ 16 ust. 1 Reg.St.).

Uniwersytet jako jeden z pierwszych w Polsce realizuje strategię Uniwersytetu Otwartego dla wszystkich, **w tym także dla osób z niepełnosprawnościami**. Dbałość o realizację tej strategii znalazła swój wyraz między innymi w Zarządzeniu Rektora nr 53/2012/2013 z 14 stycznia 2013 r. w sprawie stwarzania studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia¹⁹, a także w Regulaminie studiów, w którym wyraźnie podkreślono, że *Władze Uniwersytetu zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do stwarzania studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia* (§ 12 ust. 1 Reg.St.), natomiast *studenci z niepełnosprawnościami mogą sporządzać dla własnych potrzeb notatki z zajęć z zastosowaniem środków technicznych odpowiednich dla ich niepełnosprawności* (§ 12 ust. 2 Reg.St.). Celem zapewnienia **właściwej pomocy** osobom z niepełnosprawnościami na UAM zostało powołane Biuro do Spraw Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami²⁰ oraz Poradnia Rozwoju i Wsparcia Psychicznego²¹, natomiast na Wydziale funkcjonuje Koordynator Wydziałowy do spraw osób z niepełnosprawnościami. Funkcję tę od kilku lat pełni dr Agata Hauser.

Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów z niepełnosprawnościami, UAM oferuje konkretną pomoc w zakresie²²:

- 1) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych;
- 2) racjonalnych dostosowań procesu kształcenia dopasowanych do potrzeb i możliwości danej osoby²³ – zgody na konkretne dostosowania udziela Kierownik studiów na kierunku Administracja, na podstawie opinii uczelnianego Psychologicznego konsultanta ds. trudności w procesie studiowania;
- 3) wsparcia asystenta;
- 4) wsparcia tłumacza języka migowego;
- 5) miejsca w domach studenckich przystosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością;

¹⁹ <http://pracownicy.amu.edu.pl/dokumenty-uam/zarzadzania-rektora/2012-2016/zarzdzenie-nr-5320122013-rektora-uam-z-dnia-14-stycznia-2013-r.-w-sprawie-stwarzania-studentom-niepenosprawnym-warunkow-do-penego-udzialu-w-procesie-kształcenia> – a także załącznik **R-C1-K2-P4-2**.

²⁰ <https://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami>

²¹ <https://uam.sharepoint.com/sites/PoradniaRozwojuIWsparciaPsychicznego>

²² <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/pomoc-i-wsparcie/wsparcie-dla-studentow-z-niepelnosprawnosciami>

²³ <https://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami/indywidualna-organizacja-studiow>

- 6) organizowania lektoratów języka angielskiego dla studentów z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych;
- 7) wsparcia wspomnianego Psychologicznego konsultanta ds. trudności w procesie studiowania.

Celem umożliwienia nauczycielom akademickim doskonalenia kompetencji związanych z dostosowaniem oferty dydaktycznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na UAM opracowano specjalny poradnik, dostępny do pobrania na stronie internetowej Wydziału²⁴. Szerzej na temat dostosowania systemu wsparcia do potrzeb studentów z niepełnosprawnością będzie mowa w punkcie 8.1.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru.

Zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi, Statutem UAM (§ 111 i n.)²⁵ oraz Regulaminem studiów (§ 8)²⁶, studia są prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu, w formie studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych, na podstawie programu studiów. Częścią programu studiów jest ich plan, ustalający listę realizowanych na danym kierunku przedmiotów, formę i liczbę godzin zajęć, formę zaliczenia oraz liczbę punktów ECTS, z uwzględnieniem lat i semestrów studiów, na których przedmioty (zajęcia) te są realizowane.

Program, w tym plan, studiów administracyjnych wprowadzono uchwałą nr 342/2011-2012 Rady Wydziału Prawa i Administracji z dnia 26 czerwca 2012 r. **w sprawie programu studiów dla kierunku „administracja”**, przy czym program studiów stacjonarnych I stopnia zamieszczono w załączniku nr 1 do tej uchwały, program studiów stacjonarnych II stopnia – w załączniku nr 2, program studiów niestacjonarnych I stopnia – w załączniku nr 3, a program studiów niestacjonarnych II stopnia – w załączniku nr 4.

Aktualne brzmienie programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia wynika odpowiednio z załączników 1 i 2 do uchwały nr 438/2012-2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie korekty programu studiów na kierunku „administracja” (zmienionych uchwałami tej Rady nr 156/2014-2015 z dnia 19 maja 2015 r., nr 330/2016-2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. oraz nr 307/2017-2018 z dnia 26 czerwca 2018 r.)²⁷. Z kolei aktualne brzmienie

²⁴ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0005/404618/DOSTePNE-ZAJeCIA-poradnik-dla-prowadzacych-zajecia.pdf

²⁵ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0031/177871/Statut-UAM-2019-tekst-ujednoczony.pdf

²⁶ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0020/74531/Regulamin-studiow_2019.pdf – a także **załącznik R-C1-K2-P4-1**.

²⁷ studia stacjonarne: https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0018/363501/A6_307_zal_1_administracja_I-stopien_stacjonarne.pdf – a także **załącznik R-C3-Z2-P1-1**.

programu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia wynika odpowiednio z załączników 3 i 4 do wspomnianej uchwały nr 438/2012-2013 Rady Wydziału Prawa i Administracji z dnia 25 czerwca 2013 r. (zmienionych uchwałami tej Rady nr 156/2014-2015 z dnia 19 maja 2015 r. oraz nr 330/2016-2017 z dnia 27 czerwca 2017 r.)²⁸. Ujednolicone teksty programów, w tym planów, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno I, jak i II stopnia udostępnione są studentom na oficjalnej stronie internetowej Wydziału²⁹.

Zgodnie z Regulaminem studiów rok akademicki trwa **od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego** i dzieli się na **2 semestry** (§ 3). Do dnia 30 kwietnia Rektor określa terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia sesji egzaminacyjnej w ramach semestru zimowego i semestru letniego następnego roku akademickiego. Rektor określa również planowane dni wolne od zajęć dydaktycznych (§ 4). Szczegółową organizację lat akademickich 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 ustalały kolejne zarządzenia Rektora UAM: nr 294/2018/2019 z dnia 8 kwietnia 2019 r. (w związku z pandemią COVID-19 organizację tego roku akademickiego zmodyfikowało zarządzenie nr 455/2019/2020 z dnia 23 maja 2020 r.³⁰), nr 483/2019/2020 z dnia 3 sierpnia 2020 r. oraz nr 75/2020/2021 z dnia 24 marca 2021 r.³¹

Zgodnie z § 7 Regulaminu studiów, dziekan określa na nowy rok akademicki plan zajęć oraz zasady podziału studentów na grupy zajęciowe. W wykonaniu tego przepisu wydane zostały zarządzenia Dziekana WPiA w sprawie określenia warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych oraz uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w roku akademickim 2020/2021 (zarządzenie nr 1/2021/2022 z dnia 21 października 2020 r.³²) oraz 2021/2022 (zarządzenie nr 1/2021/2022 z dnia 12 października 2021 r.³³).

Zajęcia z poszczególnych przedmiotów objętych planem studiów odbywają się według planu zajęć dydaktycznych, który z uwzględnieniem powyższych ram opracowuje dla każdego kierunku studiów – w układzie semestralnym, z podziałem na poszczególne stopnie i lata studiów stacjonarnych i niestacjonarnych – Biuro Obsługi Wydziału, a zatwierdza Dziekan WPiA. Plany te zamieszczone są na oficjalnej stronie internetowej Wydziału³⁴.

studia niestacjonarne: https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0019/363502/A6_307_zal_2_administracja_I-stopien_niestacjonarne.pdf – a także załącznik R-C3-Z2-P1-2.

²⁸ studia stacjonarne: https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0020/363503/Plan-studiow-dla-studentow-I-roku-II-stopnia-kierunku-administracja-stacjonarna.pdf – a także załącznik R-C3-Z2-P1-3.

studia niestacjonarne: https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0003/363504/Plan-studiow-dla-studentow-I-roku-II-stopnia-kierunku-administracja-niestacjonarna.pdf – a także załącznik R-C3-Z2-P1-4.

²⁹ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/zasady-studiowania/plany-studiow-na-rok-akademicki-20212022>

³⁰ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0027/122787/ZR-455-2019-2020.pdf

³¹ 2019/2020 – https://pracownicy.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0010/382807/Zarzadzenie-Nr-294_2018_2019.pdf

2020/2021 – https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0012/131043/ZR-483-2019-2020.pdf

2021/2022 – https://amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0033/208977/Zarzadzenie-Nr-75_2020_2021.docx

³² https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0003/408675/ZD-1-2020-2021-ws-zajec-dydaktycznych-w-roku-akademickim-2020-2021.pdf

³³ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0015/420450/ZD-1-2021-2022-ws-zajec-dydaktycznych-zaliczen-i-egzaminow-w-roku-akademickim-2021-2022.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P5.

³⁴ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/plany-zajec> – plany zajęć dydaktycznych na kierunku Administracja w roku akademickim 2021/2022 dołączono także do Raportu jako załączniki R-C3-Z2-P3-1 (SSA-1°), R-C3-

Na studiach stacjonarnych I stopnia plan studiów przewiduje 2141 godzin zajęć, z czego zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów obejmują 2021 godzin. 714 godziny przypadają na zajęcia do wyboru w formie: wykładów ze zmiennych „przedmiotów do wyboru” (360 godzin), stałych par przedmiotów alternatywnych, z których studenci wybierają jeden przedmiot (204 godziny), lektoratów języków obcych (120 godzin) i seminariów licencjackich (30 godzin)³⁵. Wymiar zajęć do wyboru stanowi ok. 35% godzin zajęć, które zgodnie z planem studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Liczba „przedmiotów do wyboru” wynosi łącznie 12: 3 na I roku, 6 na II roku i 3 na III roku; wszystkie realizowane są w wymiarze 30 godzin. Wszystkie zajęcia do wyboru wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

Na studiach niestacjonarnych I stopnia plan studiów przewiduje 2081 godzin zajęć, w tym 1000 godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Zajęcia do wyboru – analogicznego typu jak w przypadku studiów stacjonarnych – obejmują 714 godzin³⁶, z czego 365 przypada na zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a 349 na asynchroniczny *e-learning*. Liczba fakultetów i ich rozłożenie na poszczególnych latach studiów jest identyczne jak w przypadku studiów stacjonarnych. Każdy fakultet jest realizowany w wymiarze 15 godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów i 15 godzin asynchronicznego *e-learningu*.

Na studiach stacjonarnych II stopnia plan studiów przewiduje 832 godziny zajęć; wszystkie wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. 510 godzin przypada na zajęcia do wyboru w formie: wykładów ze zmiennych „przedmiotów do wyboru” (330 godzin), lektoratów języków obcych (60 godzin) i seminariów magisterskich (120 godzin). Liczba fakultetów wynosi łącznie 11: 5 na I roku i 6 na II roku; wszystkie realizowane są w wymiarze 30 godzin.

Na studiach niestacjonarnych II stopnia plan studiów przewiduje 832 godziny zajęć, z czego 427 wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a także 405 godzin asynchronicznego *e-learningu*. Zajęcia do wyboru – analogicznego typu jak w przypadku studiów stacjonarnych – obejmują 510 godzin, z których 276 wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a 234 przypadają na asynchroniczny *e-learning*. Liczba fakultetów i ich rozłożenie na poszczególnych latach studiów jest identyczne jak w przypadku studiów stacjonarnych; każdy fakultet jest realizowany w wymiarze 12 godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów i 18 godzin asynchronicznego *e-learningu*.

Z2-P3-2 (NSA-1°), R-C3-Z2-P3-3 (SSA-2°), R-C3-Z2-P3-4 (NSA-2°), R-C3-Z2-P3-5, R-C3-Z2-P3-6, R-C3-Z2-P3-7 i R-C3-Z2-P3-8.

³⁵ W rachunku pominięto *Praktykę zawodową*.

³⁶ W rachunku pominięto *Praktykę zawodową*.

W przypadku wszystkich powyższych stopni i form studiów **liczba oferowanych studentom „przedmiotów do wyboru”** jest w każdym roku akademickim znacząca i pozwala na uzyskanie ponad 30% punktów ECTS. Jeśli chodzi o zajęcia realizowane w tygodniu (tj. od poniedziałku do piątku), to w roku akademickim 2021/2022, Wydział uruchamia zajęcia z 40 takich przedmiotów w semestrze zimowym i 20 w semestrze letnim; co się zaś tyczy zajęć realizowanych w weekendy – odpowiednio 14 przedmiotów w semestrze zimowym i 9 w semestrze letnim. Należy podkreślić, że studenci stacjonarni i niestacjonarni mają równy dostęp do pełnej – zarówno więc „tygodniowej”, jak i „weekendowej” – oferty zajęć z „przedmiotów do wyboru”. Wśród zajęć do wyboru mieszczą się również **seminaria licencjackie i magisterskie**, ponieważ studenci swobodnie wybierają promotora (z uwzględnieniem ich wyników w nauce i dostępności miejsc, która jest jednak duża) i tym samym tematykę seminarium. Wymiar seminarium licencjackiego wynosi na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia 30 godzin (po 15 w dwóch ostatnich semestrach), natomiast wymiar seminarium magisterskiego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia – 120 godzin (po 30 w każdym semestrze). Wszystkie realizuje się w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału promotora i studentów.

Celem **lektoratu ogólnojęzykowego na studiach I stopnia** jest pozyskanie umiejętności językowych na poziomie B2 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Lektorat języka obcego **na studiach stacjonarnych I stopnia** obejmuje 120 godzin realizowanych w trakcie czterech semestrów. W ramach nauki języka obcego studenci mogą uczestniczyć w lektoratach z języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego. Student, który w trakcie testu poziomującego wykazał się wiedzą na poziomie B1, B2.1 i B2.2, zostaje zwolniony z odpowiednio 1, 2 lub 3 semestrów nauki języka ogólnego; może wówczas zapisać się na odpowiednią liczbę semestrów nauki dowolnie wybranego oferowanego języka w grupie międzywydziałowej. Po zaliczeniu 4 semestrów student studiów stacjonarnych zobowiązany jest do złożenia egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B2. Lektorat języka obcego **na studiach niestacjonarnych I stopnia** obejmuje 120 godzin realizowanych w trakcie czterech semestrów (w tym 64 godziny asynchronicznego *e-learningu*).

Celem lektoratu **na studiach II stopnia** jest pozyskanie umiejętności wykorzystywania języka specjalistycznego z zakresu prawa i administracji. Lektorat języka obcego **na studiach stacjonarnych II stopnia** obejmuje 60 godzin realizowanych w trakcie dwóch semestrów, a **na studiach niestacjonarnych II stopnia** – 60 godzin realizowanych w trakcie dwóch semestrów (w tym 36 godziny asynchronicznego *e-learningu*). W ramach nauki języka obcego studenci mogą uczestniczyć w lektoratach z języka angielskiego lub niemieckiego.

Niemal wszystkie zajęcia oferowane studentom na Wydziale związane są z działalnością naukową prowadzoną w uczelni przez jej pracowników. Wyjątek stanowią tu: praktyki zawodowe, lektoraty języków obcych, zajęcia z BHP, *Technologii informacyjnej* i *Przysposobienia bibliotecznego* oraz – prowadzone tylko na studiach stacjonarnych – zajęcia z *Wychowania fizycznego*. W sposób szczególny z badaniami naukowymi związane są „przedmioty do wyboru” (fakultety), które często służą przekazaniu studentom ustaleń związanych bezpośrednio z dyscypliną, którą zajmuje się prowadzący. Studenci są zaś przygotowywani do prowadzenia badań naukowych w trakcie seminariów licencjackich i magisterskich.

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych).

W toku **studiów pierwszego stopnia** studenci realizują 26 obowiązkowych przedmiotów kursowych, 7 przedmiotów wybranych ze stałych par przedmiotów alternatywnych oraz 12 zmiennych „przedmiotów do wyboru”. Ponadto, program studiów obejmuje lektorat języka obcego, *Seminarium dyplomowe*, *Przysposobienie biblioteczne*, *Technologię informacyjną*, *Praktykę zawodową* oraz – na studiach stacjonarnych – *Wychowanie fizyczne*.

Program studiów I stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia, seminarium (licencjackie), lektorat (języka obcego), zajęcia wychowania fizycznego oraz zajęcia w formie asynchronicznego e-learningu na studiach niestacjonarnych.

	Studia stacjonarne I stopnia				Studia niestacjonarne I stopnia ³⁷			
	Wykład	Ćwiczenia i lektoraty	PZ	Razem	Wykład	Ćwiczenia i lektoraty	PZ	Razem
I rok	462	145	–	607	231 (+231)	47 (+38)	–	278 (+269)
II rok	549	258	–	807	269 (+280)	126 (+132)	–	395 (+412)
III rok	366	241	120	727	182 (+184)	145 (+96)	120	447 (+280)
Σ	1377	644	–	2021	682 (+695)	318 (+266)	–	1000 (+961)
Σ z PZ			120	2141			120	1120 (+961)
PZ = 120 godzin praktyk w ramach przedmiotu <i>Praktyka zawodowa</i> , na III roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych								

W toku **studiów II stopnia** studenci realizują 10 obowiązkowych przedmiotów kursowych oraz 11 zmiennych „przedmiotów do wyboru”. Poza tym program tych studiów obejmuje lektorat języka obcego i *Seminarium magisterskie*. **Program studiów II stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia, seminarium (magisterskie), lektorat (języka obcego) oraz zajęcia w formie asynchronicznego e-learningu na studiach niestacjonarnych.**

³⁷ W programie studiów niestacjonarnych obok liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów podano w nawiasie liczbę godzin asynchronicznego e-learningu.

	Studia stacjonarne II stopnia			Studia niestacjonarne II stopnia ³⁸		
	Wykład	Ćwiczenia i lektoraty	Razem	Wykład	Ćwiczenia i lektoraty	Razem
I rok	342	160	502	148 (+194)	102 (+58)	250 (+252)
II rok	258	72	330	111 (+147)	66 (+6)	177 (+153)
Razem	600	232	832	259 (+341)	168 (+64)	427 (+405)

Wykłady z przedmiotów kursowych prowadzone są dla całego roku studiów. Liczbę studentów, którzy mogą zapisać się na wykład fakultatywny, określa prowadzący zajęcia, z uwzględnieniem wytycznych Dziekana Wydziału i Rady programowej kierunku; w praktyce dostępnych jest od 30 do 150 miejsc, na co wpływ ma głównie specyfika przedmiotu i zajęć oraz wielkość sali, w której są one prowadzone.

Grupy ćwiczeniowe liczą na kierunku *Administracja* 20-30 studentów na studiach stacjonarnych oraz od 20 studentów na II-V roku studiów niestacjonarnych.

Na **lektoratach języków obcych** tworzy się grupy liczące 15-20 studentów na studiach stacjonarnych oraz od 20 studentów na studiach niestacjonarnych.

Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na studiach niestacjonarnych grupy seminaryjne liczą od 8 do 12 studentów. Dopuszcza się też prowadzenie seminariów licencjackich oraz magisterskich w formie regularnych, indywidualnych konsultacji organizowanych przez promotora dla pozostałych pod jego opieką studentów – jest to możliwe, w przypadku gdy do utworzenia grupy seminaryjnej nie doszło z uwagi na niewystarczającą liczbę zapisanych studentów.

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk.

A. Informacje ogólne

Praktyki zawodowe (programowe) na kierunku *Administracja* przewidziane są **na I stopniu studiów**. Mają one charakter obligatoryjny i pozwalają uzyskać 5 pkt ECTS. Wymiar praktyk wynosi nie mniej niż 120 godzin, realizowanych w okresie nieprzekraczającym 3 miesięcy. **Celem praktyk** jest zaznajomienie studenta z praktycznymi aspektami związanymi z szeroko rozumianym „prawem w działaniu” (stosowaniem prawa) w strukturach aparatu administracji publicznej szeroko rozumianej. Studenci **mogą odbyć praktykę** u dwóch różnych organizatorów, którymi mogą być dowolne jednostki organizacyjne stanowiące lub stosujące prawo (np. urzędy administracji rządowej centralnej, terenowej, administracji samorządowej, sądy, prokuratura, urzędy, kancelarie organizacje pozarządowe). W rezultacie mogą pozyskać doświadczenie zawodowe zarówno w pracy w strukturach organów publicznych, jak i prywatnych, dokonując sprofilowania swojej przyszłej kariery – rozwoju w kierunku pracy urzędniczej czy pracy w ramach działów prawnych i sekretariatów firm.

Finalny kształt praktyk zależy przede wszystkim od wyboru przez studenta miejsca oraz sposobu ich realizacji.

³⁸ W programie studiów niestacjonarnych obok liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów podano w nawiasie liczbę godzin asynchronicznego e-learningu.

B. Podstawa prawna

Do praktyk studenckich odnosi się § 41 Regulaminu studiów. Upoważnia on radę programową kierunku studiów do określania zasad organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych praktyk studenckich na danym kierunku studiów, z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie zarządzeń rektorskich. Aktualnie w materii tej obowiązuje zarządzenie Rektora UAM nr 144/2021/2022 z dnia 12 października 2021 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych³⁹; z dniem podpisania zastąpiło ono zarządzenie nr 38/2016/2017 Rektora UAM z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych.

Cele praktyk oraz odnoszące się do nich efekty uczenia się określone są w sylabusie⁴⁰ oraz regulaminie praktyk. Aktualnie regulamin obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych na WPIA (zwany dalej Regulaminem praktyk) stanowi załącznik do uchwały nr 12/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych oraz nieobowiązkowych praktyk studenckich dla kierunku studiów Administracja⁴¹. Wcześniej, tj. przed 1 października 2021 r., obowiązywał regulamin studenckich praktyk ustalony w załączniku nr 2 do uchwały nr 72/2010-2011 Rady WPIA z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad studiowania na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu (w związku z uchwałą nr 309/2008-209 Rady WPIA z dnia 22 września 2009 r. w sprawie praktyk zawodowych), przy czym od marca 2017 r. obowiązujący w brzmieniu wynikającym z uchwały nr 152/2016-2017 Rady WPIA z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego Regulaminu studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Prawa i Administracji UAM w Poznaniu.

C. Program praktyk

Program Praktyk dla kierunku Administracja wskazuje, że **w trakcie praktyki student powinien**⁴²:

- 1) zapoznać się z zadaniami i merytoryczną działalnością urzędu;
- 2) zapoznać się z zadaniami w ramach szeroko rozumianego postępowania administracyjnego (jurysdykcyjnego, w sprawie wydawania zaświadczeń, skarg i wniosków, egzekucyjnego, ew. sądowo - administracyjnego i in.);
- 3) zapoznać się z zagadnieniami związanymi z przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego, przygotowaniem, wydawaniem i wykonywaniem decyzji administracyjnych, ew. udziałem organu administracji publicznej w postępowaniu przed sądem administracyjnym oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 4) zapoznać się z podstawami biurowości i z zasadami sporządzania dokumentacji;
- 5) nabyć podstawową umiejętność segregacji i archiwizowania dokumentacji; nabyć podstawową umiejętność rejestracji dokumentów przychodzących i wychodzących.

³⁹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0029/269444/ZR-144-2021-2022.pdf oraz załącznik R-C1-K10-P2-5-1.

Załącznik: https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0031/269446/ZR-144-2021-2022-Zal..pdf – dołączony także do Raportu jako załącznik R-C1-K10-P2-5-2.

⁴⁰ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0009/419364/Adml_Praktyki-zawodowe-dr-Staniszevska.pdf

⁴¹ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0009/417573/Uchwala-nr-12-Administracja-regulamin-praktyk-studenckich.pdf – a także załącznik R-C1-K2-P7-1.

⁴² https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0006/417588/Zalacznik-nr-1-do-Regulaminu-obowiazkowych-studenckich-praktyk-zawodowych.pdf – program praktyk zawodowych stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu praktyk; dołączono go również do Raportu jako załącznik R-C1-K2-P7-2.

D. Wymagana liczba godzin

Wymagany czas praktyk tj. 120 godzin odpowiada wymiarowi 15 dni roboczych po 8 godzin. W przypadku skrócenia dziennego wymiaru praktyk z odpowiednim wydłużeniem okresu ich trwania.

E. Formuły zaliczenia praktyk

a) Formuła modelowa

Formuła modelowa dotyczy zwłaszcza realizacji przez studenta praktyk w urzędach, a więc w instytucjach wymagających formalnego osadzenia studenta w ramach wytworzonych struktur.

- Krok 1: Zawarcie Porozumienia pomiędzy Uniwersytetem a podmiotem, w którym realizowane będą praktyk następuje na co najmniej 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia praktyk (§ 9 ust. 1 i 2 regulaminu praktyk). Student składa opiekunowi praktyk wypełniony formularz porozumienia, podpisany przez podmiot, w którym praktyki mają być odbywane. Do odbycia praktyk student może przystąpić dopiero po zawarciu porozumienia, które następuje wraz z podpisaniem go przez obie strony.

- Krok 2: Realizacja praktyk w podmiocie, z którym zawarto porozumienie, przy odnotowaniu przez studenta podejmowanych czynności w dzienniku praktyk.

- Krok 3: Przedłożenie opiekunowi praktyk dokumentacji tj. wypełnionego dziennika praktyk oraz opinii podmiotu, w którym realizowane były praktyki (opinia zawierać musi uzasadnienie).

b) Formuła szczególna

Formuła szczególna pozwala na zaliczenie na poczet praktyk obowiązkowych aktywności lub pracy studenta, odbywającej się na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku cywilnoprawnego, w tym w ramach wolontariatu – o ile rodzaj tejże aktywności lub pracy odpowiadać musi efektom uczenia się zakładanym dla kierunku studiów, a w szczególności celowi oraz programowi praktyk.

Podstawą zaliczenia praktyk jest zaświadczenie przedłożone przez reprezentanta podmiotu, w którym były realizowane praktyki. Obligatoryjnym elementem zaświadczenia jest opinia z uzasadnieniem. W ramach tej formuły **zniesiony jest wymóg zawarcia porozumienia z podmiotem, w którym realizowane są praktyki, a także zniesiony jest wymóg wypełnienia i przedłożenia dziennika praktyk.**

Jest to formuła często wybierana przez studentów, którzy już w czasie studiów – na podstawie umowy o pracę lub stosunku cywilnoprawnego – podejmują aktywność zwłaszcza w kancelariach adwokackich i radcowskich.

c) Zaliczenie na poczet praktyk aktywności w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez studenta

Na poczet praktyk możliwe jest **zaliczenie prowadzenia przez studenta przez okres co najmniej 3 miesięcy działalności gospodarczej** na podstawie wpisu do właściwego rejestru, **o ile działalność ta odpowiada celowi praktyk i zapewnia realizację ich programu.** Zaliczenie następuje wówczas na podstawie potwierdzonej kserokopii zgłoszenia tej działalności do właściwego rejestru i dowodu dokonania trzech kolejnych przelewów do ZUS potwierdzających odprowadzenie przez przedsiębiorcę składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu jej prowadzenia.

Opiekun praktyk weryfikuje ponadto, czy prowadzona działalność faktycznie odpowiada celowi praktyk i zapewnia realizację ich programu. Należy podkreślić, że po tę formułę studenci sięgają niezmiernie rzadko, o czym świadczą statystyki przedstawione w lit. H.

F. Kontakt z opiekunem praktyk, wymiana korespondencji, zaliczenie praktyk

Do października 2020 roku obowiązywał zwyczaj przedkładania przez studentów dokumentacji wyłącznie w tradycyjnej formie pisemnej.

Od października 2020 roku promowane jest korzystanie przez studentów ze **środków porozumiewania się na odległość** oraz przedkładanie przez studentów skanów dokumentów, wysyłanych drogą elektroniczną do opiekuna praktyk, przy czym zmiana zwyczajowej formy komunikacji odbyła się bez zmiany ram prawnych praktyk obowiązkowych (z dotychczasowej treści regulacji nie wynikał „zakaz” korzystania z innej formy niż tradycyjna forma dokumentowa). Wzory dokumentów do wykorzystania dla studentów ubiegających się o zaliczenie praktyk (w formacie DOC i PDF) zamieszczone są na stronie Wydziału.

Komunikacja z **opiekunem praktyk** odbywa się przede wszystkim drogą mailową (adres: praktyki-administracja@amu.edu.pl). Opiekun praktyk dostępny dla studentów w wyznaczonych godzinach dyżurów (od czasu wybuchu pandemii odbywają się głównie zdalnie, na platformie MS Teams).

O zaliczenie Praktyk student zwraca się do opiekuna praktyk przed upływem semestru następującego po semestrze, w którym zakończył ich odbywanie. Wniosek dotyczyć musi praktyk realizowanych w okresie przypadającym na II semestr III roku studiów. Ubieganie się o zaliczenie praktyk po 30 września danego roku wymaga przedłużenia sesji o czas niezbędny do skompletowania dokumentacji. Opiekun praktyk zalicza je studentowi po zweryfikowaniu przedstawionej przez niego dokumentacji i wyjaśnieniu ewentualnych niejasności. Zaliczenie odnotowuje się w systemie USOS.

G. Archiwizacja dokumentów

Dokumenty oraz ich skany – przesyłane w formie elektronicznej na adres: praktyki-administracja@amu.edu.pl – są archiwizowane przez opiekuna praktyk na zaszyfrowanym nośniku danych (pendrive). Dokumenty oraz wydruki dokumentów są archiwizowane przez Biuro Obsługi Studenta.

H. Popularność formuł zaliczenia, miejsce realizacji praktyk

Analiza 100 pierwszych skutecznie ubiegających się o zaliczenie praktyk studentów w roku akademickim 2020/2021 ukazuje orientacyjną popularność poszczególnych formuł oraz miejsc realizacji praktyk. W ramach próby 100 studentów (100%): z formuły modelowej skorzystało 38 studentów (40%), z formuły szczególnej (zaświadczenie) 61 studentów (59%), a z formuły szczególnej z § 13 ust. 3 regulaminu praktyk (prowadzenie działalności gospodarczej) 1 student (1%). Najpopularniejsze miejsce realizacji praktyk to organy samorządu terytorialnego – 60 studentów (60%), administracja skarbową – 20 studentów (20%), kancelarie prawne – 6 studentów (10%), fundacje i stowarzyszenia – 5 studentów (10%).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.

Rekrutacja na studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunku Administracja odbywa się **co roku na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu** w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w danym roku akademickim, podejmowanej przez Senat UAM z dwuletnim wyprzedzeniem. Uchwała jest każdorazowo publikowana na stronie UAM w specjalnie dedykowanej zakładce kandydaci/rekrutacja oraz w Biuletynie Informacji Publicznej UAM. Ogólne zasady rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 określone zostały w uchwale Senatu nr 481/2019/2020 z 22 czerwca 2020 roku⁴³, natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku Administracja uregulowano w Załączniku do tej uchwały (s. 3)⁴⁴. Zasady rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 reguluje uchwała Senatu nr 150/2020/2021 z 28 czerwca 2021 roku⁴⁵ wraz z załącznikiem⁴⁶. Uchwała definiuje **wymogi stawiane kandydatom** na studia dla każdego kierunku studiów, określa poszczególne **etapy postępowania kwalifikacyjnego**, zasady **przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości** oraz ustalania **list rankingowych**. Limity przyjęć na rok akademicki 2021/2022 zostały określone w zarządzeniu Rektora UAM nr 92/2020/2021 z 12 maja 2021 roku⁴⁷ oraz w załączniku do tego zarządzenia⁴⁸.

O przyjęciu na studia stacjonarne decyduje **miejsce na liście rankingowej** będące wynikiem uzyskania równej lub większej liczby punktów powyżej progu punktowego ustalonego w trakcie rekrutacji przez podkomisję rekrutacyjną. Na studia **stacjonarne I stopnia** ranking liczony jest na podstawie ocen na świadectwie maturalnym (dojrzałości). Zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości określone są w Uchwale w zależności od trybu, w jakim kandydat uzyskał świadectwo maturalne (dojrzałości). Dla kandydatów, którzy zdawali tzw. nową maturę (egzamin maturalny), maturę IB lub maturę zagraniczną liczone są punkty z języka polskiego i języka obcego nowożytnego (waga 0,15 dla poziomu podstawowego oraz 0,3 dla poziomu rozszerzonego) oraz historii, matematyki lub wiedzy o społeczeństwie (waga 0,2 dla poziomu podstawowego oraz 0,4 dla poziomu rozszerzonego). Natomiast dla kandydatów, którzy zdawali tzw. starą maturę (egzamin dojrzałości) liczone są punkty z języka polskiego i języka obcego nowożytnego (waga 0,3) oraz historii, matematyki lub wiedzy o społeczeństwie (waga 0,4). Na studia **stacjonarne II stopnia** ranking liczony jest na podstawie oceny na dyplomie ukończenia studiów wyższych.

⁴³ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0018/125307/US-481-2019-2020-rekrutacja-2021_2022.pdf

⁴⁴ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0019/125308/US-481-2019-2020-z.pdf

⁴⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0030/240789/US-150-2020-2021.pdf

⁴⁶ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0017/241226/Zalacznik_uchwala-nr-150_2020_2021_Szczegolowe_zasady_rekrutacji_2022_2023.pdf

⁴⁷ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0034/219958/ZR-92-2020-2021.pdf

⁴⁸ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/219960/ZR-92-2020-2021-Zal.1.pdf

Z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego przyjmowani są **laureaci oraz finaliści olimpiad**. Warunki rekrutacji laureatów i finalistów olimpiad reguluje uchwała Senatu w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich. Uchwała jest opublikowana na stronie UAM oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. W odniesieniu do rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 obowiązuje uchwała Senatu nr 482/2019/2020 z 22 czerwca 2020 roku⁴⁹ wraz z załącznikiem określającym szczegółowy wykaz olimpiad uprawniających do przyjęcia na studia⁵⁰. Począwszy od rekrutacji na rok 2022/2023, zasady przyjmowania laureatów oraz finalistów olimpiad reguluje uchwała Senatu nr 151/2020/2021 z 28 czerwca 2021 roku⁵¹ wraz z załącznikiem⁵².

Postępowanie rekrutacyjne na studia niestacjonarne I i II stopnia na kierunku Administracja odbywa się **na podstawie złożenia wymaganych dokumentów do wypełnienia limitu miejsc**.

Uchwała Senatu w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych określa również sposób powołania, skład komisji oraz podkomisji rekrutacyjnych i ich zadania. W celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na poszczególnych kierunkach/specjalnościach studiów rektor powołuje podkomisje rekrutacyjne. W skład podkomisji rekrutacyjnej wchodzi: przewodniczący, sekretarz lub sekretarze (w zależności od liczby kandydatów).

Proces rekrutacji **odbywa się zdalnie** poprzez specjalnie dedykowaną stronę [Kierunki studiów – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](http://Kierunki%20studi%C3%B3w%20Uniwersytet%20im.%20Adama%20Mickiewicza%20w%20Poznaniu%20(amu.edu.pl)), za pośrednictwem której kandydat wgrywa wymagane dokumenty oraz wpłaca opłatę rekrutacyjną. Podkomisja rekrutacyjna sprawdza załączone przez kandydata dokumenty i przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne zgodnie z zasadami zawartymi w uchwale Senatu. Po zakończeniu postępowania kandydat, na swoim koncie rekrutacyjnym, otrzymuje w postaci elektronicznej zaświadczenie o wpisie na listę studentów w przypadku przyjęcia na studia lub decyzję o nieprzyjęciu na studia.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Uznawanie efektów uczenia się, uzyskanych na innych uczelniach (krajowych lub zagranicznych), następuje zarówno na etapie rekrutacji na studia, jak i w toku studiów. **Na etapie rekrutacji** zagraniczne dokumenty o wykształceniu – świadectwa maturalne i dyplomy ukończenia studiów, uzyskane poza granicami Polski, muszą być opatrzone **klauzulą apostille lub zalegalizowane**⁵³. Kandydaci, którzy przystępują do rekrutacji zgodnie z zasadami rekrutacji określonymi dla danego kierunku studiów, mają możliwość zapoznania się z poradnikiem zamieszczonym na stronie UAM⁵⁴.

Następujące **świadectwa zagraniczne** uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia w państwie wydania dokumentu są uznawane z mocy prawa i nie wymagają podejmowania żadnych czynności przed polskimi urzędami⁵⁵:

⁴⁹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0020/125309/US-482-2019-2020-olimpiady_konkursy-2021_2022.pdf

⁵⁰ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0012/125310/US-482-2019-2020-z.pdf

⁵¹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/240795/US-151-2020-2021.pdf

⁵² https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0019/241228/Zalacznik_uchwala-nr-151-2020_2021-olimpiady_konkursy-2022_2023.pdf

⁵³ <https://amu.edu.pl/kandydaci/kandydaci-zagraniczni/dokumenty>

⁵⁴ <https://amu.edu.pl/kandydaci/kandydaci-zagraniczni/krok-po-kroku>

⁵⁵ <https://amu.edu.pl/kandydaci/kandydaci-zagraniczni/dokumenty>

- 1) wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznaną przez państwo, działającą na terytorium lub w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)- Europejskiego Obszaru Gospodarczego, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Dotyczy to świadectw maturalnych uzyskanych w następujących państwach: Australia, Austria, Belgia, Bułgaria, Chile, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea, Lichtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Meksyk, Niderlandy, Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, USA, Węgry, Wielka Brytania, Włochy;
- 2) dyplomy (IB) International Baccalaureate oraz dyplomy (EB) European Baccalaureate;
- 3) objęte umowami międzynarodowymi.

Zasady **uznawania efektów uczenia się** określa Regulamin Studiów w § 27 ust. 1 i 2: „*[w] przypadku potwierdzenia zbieżności uzyskanych efektów uczenia dziekan może, na wniosek studenta, uwzględnić zaliczenie zajęć i uznać punkty ECTS uzyskane przez niego w ramach studiów, odbywanych na innym kierunku lub na innej uczelni, w trybie nieobjętym porozumieniem zawartym pomiędzy tą uczelnią a Uniwersytetem lub decyzją, o której mowa w § 11*”. Wniosek powinien być złożony nie później niż przed upływem 14 dni od rozpoczęcia semestru. Z § 11 Regulaminu studiów wynika z kolei, że „*[w] uzasadnionym przypadku, na wniosek studenta, dziekan może zezwolić na odbywanie przez studenta części studiów na innej uczelni, określając efekty uczenia się i punkty ECTS, które należy osiągnąć na innej uczelni, oraz termin ich zaliczenia*”. Oznacza to, że każdy wniosek podlega indywidualnej ocenie i dotyczy w szczególności sytuacji związanych ze zmianą kierunku studiów, przeniesieniem z innej uczelni oraz wznowieniem studiów. Decyzje w tych sprawach podejmuje **kierownik studiów**, na podstawie stosownego upoważnienia. Kierownik studiów, wydając decyzję, bierze pod uwagę przede wszystkim kierunkowe efekty uczenia zawarte w sylabusach przedłożonych przez studentów, liczbę godzin danego przedmiotu oraz punkty ECTS. Na podstawie porównania z obowiązującym na WPiA programem studiów podejmuje decyzje wskazując przedmioty, które zalicza na poczet przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych na WPiA oraz określa przedmioty, które student powinien zaliczyć w określonym roku akademickim w ramach tzw. różnic programowych. W przypadku wznowienia studiów Kierownik studiów może nie zaliczyć przedmiotów zrealizowanych wcześniej na WPiA, jeśli wznowienie nastąpiło po upływie co najmniej 5 lat i w tym czasie znacząco uległy zmianie treści programowe zawarte w sylabusach. Decyzja w tym zakresie na charakter uznaniowy, co nie oznacza jej dowolności. Zmieniające się przepisy wymagają często uzupełnienia wiedzy. W takiej sytuacji konieczne jest uzgodnienie decyzji z Kierownikiem danej Katedry czy Zakładu i ustalenie indywidualnie zasad zaliczania przedmiotu.

W przypadku studentów realizujących część studiów w ramach programu Erasmus+, przed wyjazdem studenci ustalają przedmioty, które można będzie zaliczyć na poczet przedmiotów obowiązkowych. Podobnie wygląda realizacja przedmiotów w ramach wymiany MOST. Studenci przed wyjazdem ustalają zakres przedmiotów realizowanych na uczelni przyjmującej i uczelni macierzystej. W trakcie realizacji programu MOST studenci mogą dokonywać zmian w programie z uwagi na niezależne od nich zmiany planu w uczelni przyjmującej.

W ostatnich 6 latach żaden student z uczelni zagranicznej nie złożył wniosku o przeniesienie na studia Administracja na WPiA.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Podstawowym aktem prawnym w sprawie warunków **potwierdzania efektów uczenia się** jest obecnie uchwała nr 360/2018/2019 Senatu UAM z dnia 30 września 2019 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się⁵⁶ oraz zarządzenie nr 71/2020/2021 Rektora UAM z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie zasad przeprowadzania rejestracji kandydatów na studia oraz dokonywania wpisu na listę studentów, wykazu dokumentów, terminów rejestracji i składania dokumentów w roku akademickim 2021/2022⁵⁷. Do początku roku akademickiego 2019/2020 obowiązywała uchwała nr 234/2014/2015 Senatu UAM z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się⁵⁸.

Informacji na temat potwierdzania efektów uczenia się udziela uczelniane **Biuro Jakości Kształcenia**⁵⁹. Uniwersytet może **potwierdzić efekty uczenia się** uzyskane w procesie uczenia się **poza systemem studiów** osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiadają:

- 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek albo dyscypliny wiodącej w przypadku przyporządkowania kierunku do więcej niż jednej dyscypliny.

Potwierdzanie efektów uczenia się jest **powiązane z postępowaniem rekrutacyjnym na dany rok akademicki**. Do rozpatrzenia wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się i przeprowadzenia postępowania w tej sprawie Dziekan powołuje **Komisję ds. Potwierdzania Efektów Uczenia (KPEU)**, w tym jej przewodniczącego. Komisja składa się z ekspertów merytorycznych z grupy nauczycieli akademickich, których kompetencje są właściwe dla efektów uczenia się określonego kierunku studiów. W skład komisji wchodzi od 3 do 5 członków, w tym jej przewodniczący. Do zadań KPEU należy weryfikacja osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się realizowanych na zajęciach na podstawie efektów uczenia się, o potwierdzenie których ubiega się wnioskodawca.

Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej:

- 1) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia:
 - a) co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego i następujące dokumenty: świadectwo dojrzałości albo świadectwo dojrzałości i zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia,
 - b) kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1);

⁵⁶ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0028/76087/Uchwala_360_org_potw_efekt_ucz..pdf

⁵⁷ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0029/208766/ZR-71-2020-2021.pdf

⁵⁸ <https://pracownicy.amu.edu.pl/dokumenty-uam/uchwaly-senatu/uchway-z-roku-2015/uchwaa-nr-23420142015-senatu-uam-z-dnia-29-czerwca-2015-r.-w-sprawie-organizacji-potwierdzania-efektow-uczenia-sie>

⁵⁹ <https://brik.amu.edu.pl/uszjk/uczelniany-system-zarzadzania-jakosci-ksztalcenia/biuro-rady-ds.-jakoci-ksztacenia>

- 2) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia:
 - a) dyplom ukończenia studiów,
 - b) kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia;
- 3) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia: kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich.

Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. **Procedura potwierdzania efektów uczenia się** rozpoczyna się od złożenia wniosku przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na studia wraz z deklaracją podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Wniosek powinien być złożony do 31 marca w roku, w którym wnioskodawca ubiega się o przyjęcie na studia. Dziekan powołuje KPEU w terminie 2 tygodni od wpłynięcia wniosku. Komisja w terminie do 31 maja przeprowadza postępowanie w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się. Po zakończeniu postępowania Komisja przedstawia dziekanowi protokół. Na jego podstawie dziekan wydaje postanowienie w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się. Po podjęciu studiów przez wnioskodawcę dziekan wydaje decyzję o zaliczeniu studentowi punktów ECTS odpowiadających kierunkowym efektom uczenia się. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się nie można zaliczyć studentowi więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów.

Warto dodać, że liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Na WPIa w ostatnich 6 latach nie wpłynął żaden wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określają:

- 1) Regulamin studiów – w szczególności w § 29, § 51 oraz § 57-70⁶⁰;
- 2) zarządzenie nr 3/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. w sprawie składania i przechowywania prac dyplomowych z wykorzystaniem Archiwum Prac Dyplomowych oraz dokumentowania egzaminu dyplomowego⁶¹;
- 3) zarządzenie nr 4/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. w sprawie zasad wykorzystywania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) oraz procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA)⁶²;
- 4) zarządzenie nr 5/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych⁶³;

⁶⁰ https://amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0020/74531/Regulamin-studiow_2019.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-1.

⁶¹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/136359/ZR-3-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K3-P4-1.

⁶² https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0026/136358/ZR-4-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K3-P4-2.

⁶³ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0025/136357/ZR-5-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K3-P4-3.

- 5) zarządzenie nr 285/2018/2019 Rektora UAM z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Otwartego Systemu Antyplagiatowego (OSA)⁶⁴;
- 6) zarządzenie nr 2/2020/2021 Dziekana WPIA z dnia 21 października 2020 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania trybu przeprowadzania egzaminu dyplomowego, terminu jego przeprowadzania oraz składu komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy⁶⁵;
- 7) uchwała nr 11/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych dla kierunku Administracja⁶⁶.

Trzeba zwrócić uwagę, że w latach 2019-2020 obowiązywały w tej materii następujące akty:

- 8) przed zarządzeniami nr 3/2020/2021 i nr 5/2020/2021 – zarządzenie nr 281/2018/2019 Rektora UAM z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz wzoru oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej i zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną⁶⁷; przy czym od 20 kwietnia do 6 września 2020 r. stosowanie tego ostatniego było zawieszone na mocy zarządzenia nr 442/2019/2020 Rektora UAM z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie trybu przeprowadzania oraz organizacji egzaminów dyplomowych w okresie zawieszenia zajęć dydaktycznych w trybie tradycyjnym z powodu zagrożenia zakażeniem wirusem SARS-CoV-2⁶⁸;
- 9) przed zarządzeniem nr 4/2020/2021 – zarządzenie nr 282/2018/2019 Rektora UAM z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie zasad wykorzystywania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) oraz procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA)⁶⁹;
- 10) wspomniane w pkt 5 zarządzenie nr 285/2018/2019.

⁶⁴ https://pracownicy.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0004/376375/Zarzadzenie-Rektora-Nr-285_2018_2019_OSA.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-4.

⁶⁵ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0004/408676/ZD-2-2020-2021-ws.-egzaminow-dyplomowych.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-5.

⁶⁶ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0005/417560/Zakres-forma-i-sposob-przeprowadzania-egzaminu-dyplomowego-Uchwały-Rad-programowych-WPIA-od-10-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-6.

⁶⁷ <https://pracownicy.amu.edu.pl/monitor-uam/nr-119,-31-stycznia-2019-r./zarzadzenia-rektora/zarzadzenie-nr-28120182019-rektora-uam-z-dnia-9-stycznia-2019-r.-w-sprawie-zasad-skladania-i-archiwizacji-prac-dyplomowych-z-wykorzystaniem-systemu-archiwum-prac-dyplomowych-apd-oraz-wzoru-oswiadczenia>

⁶⁸ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0016/117016/442-zarzadzenie-Rektora.pdf

Załączniki: https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0018/117018/442_2019_2020_Zalacznik-nr-1-do-zarzadzenia-Rektora.docx

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0011/117020/442_2019_2020_Zalacznik-nr-2-do-zarzadzenia-Rektora.docx

⁶⁹ <http://pracownicy.amu.edu.pl/monitor-uam/nr-119,-31-stycznia-2019-r./zarzadzenia-rektora/zarzadzenie-nr-28220182019-rektora-uam-i-z-dnia-9-stycznia-2019-r.-w-sprawie-zasad-wykorzystywania-w-universytecie-im.-adama-mickiewicza-w-poznaniu-jednolitego-systemu-antyplagiatowego-jsa>

Zasady, warunki i tryb dyplomowania są podobne na studiach I stopnia oraz na studiach II stopnia i przebiegają według **określonej procedury**⁷⁰. Zgodnie z Regulaminem Studiów UAM prace licencjackie prowadzone są pod kierunkiem nauczyciela akademickiego co najmniej ze stopniem doktora. Natomiast prace magisterskie prowadzone są pod kierunkiem pracowników posiadających stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. W szczególnie uzasadnionym przypadku rada programowa kierunku studiów może upoważnić do kierowania pracą magisterską nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora (§ 58 Reg.St.). Lista promotorów na kierunku Administracja na rok akademicki 2021/2022 zatwierdzona została uchwałą nr 10/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r.

Student dokonuje **wyboru promotora** kierując się głównie zainteresowaniami naukowymi, zaplanowaną drogą kariery czy doświadczeniami związanymi z wcześniejszym kontaktem z prowadzącym semina. Potencjalni promotorzy składają w Biurze Obsługi Studenta lub zamieszczają na stronie internetowej wykaz proponowanych tematów bądź zakres problematyki objętej danym seminariem, co ma ułatwić studentowi nie tylko wybór tematyki pracy, ale także wybór związany z osobą, która będzie sprawować opiekę nad treścią pracy dyplomowej. W celu zapewnienia zbieżności tematów z efektami uczenia się na kierunku tematy prac dyplomowych podawane są do Biura Obsługi Studenta oraz zatwierdzane przez właściwą radę programową.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: spełnienie wszystkich wymagań wynikających z programu studiów oraz zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych (szczegółowe informacje o systemie APD znaleźć można na stronie internetowej: <https://apd.amu.edu.pl/> oraz w § 62 Regulaminu Studiów).

W ramach opisywanej procedury pracownik Biura Obsługi Studentów rejestruje pracę w systemie USOS, a student obowiązany jest do⁷¹:

- 1) wprowadzenia do APD:
 - a) tytułu pracy dyplomowej w języku polskim, jeżeli praca dyplomowa była przygotowana w innym języku niż polski,
 - b) tytułu pracy dyplomowej w języku angielskim, jeżeli praca dyplomowa była przygotowana w innym języku niż angielski,
 - c) streszczenia pracy w języku polskim i języku angielskim,
 - d) słów kluczowych w języku polskim i języku angielskim;
- 2) zatwierdzenia w APD oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej: *„Zdając sobie sprawę z odpowiedzialności prawnej, że przypisanie sobie w pracy dyplomowej autorstwa istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego stanowi podstawę stwierdzenia nieważności postępowania administracyjnego w sprawie nadania tytułu zawodowego oświadczam, że przedkładana praca dyplomowa została napisana przeze mnie samodzielnie i nie zawiera ona treści uzyskanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami, a przy jej pisaniu, poza niezbędnymi konsultacjami, nie korzystano z pomocy innych osób”;*
- 3) złożenia w APD wersji elektronicznej pracy dyplomowej przygotowanej w postaci jednego pliku w formacie pdf (jeżeli praca zawiera załączniki, to należy je także wprowadzić do systemu APD jako spakowane do jednego pliku archiwum).

⁷⁰ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/informacje-dla-studenta-ostatniego-roku-studiow>

⁷¹ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0017/408005/APD-Instrukcja-dla-studenta.pdf

Po wprowadzeniu przez studenta do APD wymaganych danych, promotor:

- 1) sprawdza ich kompletność i poprawność, a następnie zatwierdza je w APD;
- 2) zleca za pośrednictwem APD badanie pracy dyplomowej w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA);
- 3) akceptuje za pośrednictwem APD raport ogólny z badania antyplagiatowego pracy dyplomowej w JSA, pod warunkiem, że praca dyplomowa nie nosi znamion plagiatu; drukowanie raportu z JSA nie jest wymagane;
- 4) zatwierdza oświadczenie o zapoznaniu się z raportem w APD oraz, że praca spełnia warunki do przedstawienia jej w postępowaniu o uzyskanie tytułu zawodowego;
- 5) przekazuje w APD pracę dyplomową do wpisania recenzji.

Promotor i recenzent wpisują **recenzje pracy**. Promotor ustala z Kierownikiem Biura Obsługi Studentów termin obrony. O terminie egzaminu wspomniane Biuro informuje studenta. Komisja przeprowadzająca **egzamin dyplomowy** składa się z 3 osób – przewodniczącego, promotora oraz recenzenta. Przewodniczący sporządza protokół egzaminu dyplomowego w postaci elektronicznej w APD wpisując zadane studentowi pytania i oceny za udzielone odpowiedzi oraz ostateczną ocenę z egzaminu dyplomowego i ocenę z pracy dyplomowej. Student odpowiada na 3 pytania: 2 losowane z listy pytań egzaminacyjnych przewidzianej na egzamin dyplomowy z danej specjalizacji oraz jedno zadawane przez recenzenta⁷². Wreszcie członkowie komisji **zatwierdzają w APD protokół egzaminu dyplomowego**, co jest równoznaczne z jego podpisaniem.

Po egzaminie dyplomowym pracownik Biura Obsługi Studenta włącza do teczek akt osobowych studenta **następujące dokumenty** sporządzone w postaci elektronicznej w APD:

- 1) wydruk protokołu egzaminu dyplomowego;
- 2) wydruk recenzji pracy dyplomowej;
- 3) wydruk Karty Pracy Dyplomowej.

Należy dodać, że egzamin dyplomowy może odbyć się w siedzibie uczelni albo zdalnie. O trybie egzaminu decyduje dziekan (§ 5 ust. 2 Zarządzenia Rektora Nr 139/2020/2021). Przed pandemią egzaminy odbywały się naturalnie w siedzibie WPIA. Z powodu pandemii egzaminy dyplomowe odbywają się obecnie głównie zdalnie. Egzamin przeprowadza się w ramach synchronicznego kontaktu, w którym student oraz komisja uczestniczą w egzaminie w tym samym czasie, ale w różnych miejscach – w drodze wideokonferencji internetowej odbywanej za pomocą usługi MS Teams. Gdy uzgodniony jest termin egzaminu, przewodniczący komisji tworzy w kalendarzu w usłudze MS Teams spotkanie np. „Egzamin dyplomowy (imię, nazwisko i numer albumu studenta)”, na które zaprasza w roli wymaganych uczestników studenta oraz pozostałych członków komisji. Uczestnicy potwierdzają niezwłocznie za pomocą usługi MS Teams otrzymanie zaproszenia. Jeżeli w trakcie egzaminu dojdzie do przerwania połączenia pomiędzy członkami komisji albo pomiędzy komisją a zdającym egzamin studentem, przewodniczący komisji w porozumieniu z członkami komisji podejmuje decyzję czy przebieg egzaminu do momentu przerwania połączenia pozwala komisji ocenić egzamin i ustala: zakończenie egzaminu i wystawienie oceny albo konieczność powtórzenia egzaminu.

Przy odbiorze dyplomu student składa w Biurze Obsługi Studenta kartę obiegową, potwierdzenie wniesienia opłaty za dyplom oraz oryginały zaświadczeń o ewentualnych dodatkowych osiągnięciach.

⁷² https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0005/417560/Zakres_forma-i-sposob-przeprowadzania-egzaminu-dyplomowego-Uchwal-Rad-programowych-WPIA-od-10-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-6.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

Znaczenie oceny i monitorowania postępów studentów jest dostrzegane przez władze WPIA. Zagadnienia liczby kandydatów, liczby osób przyjętych na studia, odsiewu studentów czy wreszcie liczby studentów kończących studia w terminie są często przedmiotem obrad Rady Programowej, Kolegium Dziekańskiego, a także Rady Dyscypliny. Na pierwszy plan wysuwa się tu jednak aktywność Kierownika Studiów, **który na bieżąco monitoruje** postępy studentów wydając decyzje np. w sprawie skreślenia z listy studentów w przypadku stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach (§ 52 pkt 1 Regulaminu Studiów UAM). Przypadki takie zgłaszają prowadzący zajęcia do BOS. Kierownik może także wydać decyzje: o skreśleniu z listy studentów w przypadku braku postępów w nauce (§ 52 pkt 2 Regulaminu Studiów UAM), o skreśleniu z listy studentów w przypadku nieuzyskania zaliczenia roku w określonym terminie (§ 52 pkt 2 Regulaminu Studiów UAM), czy niezłożenia w terminie pracy dyplomowej (§ 51 pkt 3 Regulaminu Studiów UAM), albo niezłożenia egzaminu dyplomowego (§ 51 pkt 4 Regulaminu Studiów UAM). Kierownik studiów podejmuje też decyzje w sprawie przyznania egzaminu komisyjnego (§ 31 ust. 1 i 2 Regulaminu Studiów UAM). Kierownik studiów może także wydać na wniosek studenta decyzję o powtarzaniu roku z jednoczesnym kontynuowaniem studiów na roku wyższym albo bez zgody na kontynuowanie studiów na roku wyższym (§ 34 ust. 1 pkt 1 i 2 Regulaminu Studiów UAM).

Zadaniem kierownika studiów jest ponadto analizowanie **danych przedstawianych przez BOS** i formułowanie ocen np. zasad rekrutacji czy też ewentualnych zmian programu studiów. I tak, w ostatnich latach dokonano zmian w programie studiów, które zmierzały do odciążenia ostatnich semestrów po to, by podwyższyć jakość prac dyplomowych, a także zwiększyć liczbę studentów kończących studia w terminie. W bieżącym roku akademickim zmodyfikowano z kolei zasady rekrutacji na studia II stopnia, powtarzającym się problemem było bowiem swego rodzaju „uprzywilejowanie” kandydatów z uczelni zewnętrznych, którzy łatwiej niż absolwenci WPIA uzyskiwali oceny dobre i bardzo dobre na dyplomie ukończenia studiów (choćby z racji korzystniejszych dla studenta średnich wymaganych dla uzyskania danej oceny).

W bieżącym roku akademickim na kierunku administracja **studiuje łącznie 638 osób**, w tym na studiach I stopnia stacjonarnych 195 osób, na studiach I stopnia niestacjonarnych 162, na studiach II stopnia stacjonarnych 142 i wreszcie na studiach II stopnia niestacjonarnych 139. Studia administracyjne cieszą się niesłabnącym powodzeniem, czego dowodem jest utrzymująca się, wysoka liczba studentów na przestrzeni ostatnich lat. Świadczy o tym także **wysoka liczba kandydatów na jedno miejsce** w przypadku studiów stacjonarnych I stopnia, która na przestrzeni ostatnich trzech lat wynosiła w przybliżeniu 4,5 w roku akademickim 2019/2020, 4,4 w roku akademickim 2020/2021 i wreszcie aż 5,2 w bieżącym roku akademickim. Warto odnotować, że liczba osób przyjętych na studia w bieżącym roku **nieznacznie się zwiększyła** – w ramach bowiem rekrutacji 2020/2021 przyjęto 274 osoby (w tym 105 osób na studia stacjonarne I stopnia i 51 na studia stacjonarne II stopnia; 68 osób na studia niestacjonarne I stopnia oraz 50 osób na studia niestacjonarne II stopnia), podczas gdy ostatnia rekrutacja zakończona została przyjęciem 313 osób (w tym 100 osób na studia stacjonarne I stopnia i 80 osób na studia stacjonarne II stopnia; 73 osoby na studia niestacjonarne I stopnia i wreszcie 60 osób na studia niestacjonarne II stopnia). Niestety, liczba osób przyjmowanych na stacjonarne studia administracyjne I stopnia w perspektywie wieloletniej nie wygląda już tak

imponująco, co wynika z tego, że od roku akademickiego 2019/2020 zmniejszono limit przyjęć aż o 33% (ze 150 miejsc do 100). Zdecydowały o tym jednak czynniki zewnętrzne – wprowadzenie tzw. współczynnika liczby studentów przypadających na jednego wykładowcę w skali uczelni.

Dostrzegany przez władze Wydziału problemem jest **duży odsiew studentów**, szczególnie na studiach stacjonarnych I stopnia. Monitorowanie postępów studentów wykazało, że w roku 2019 cykl kształcenia ukończyło 77 osób, podczas gdy rozpoczęło go 160. W latach 2020 i 2021 liczby te wynosiły odpowiednio 68 i 173 oraz 67 i 167. Zdecydowanie mniejsza liczba absolwentów, niż osób rozpoczynających studia z całą pewnością jest konsekwencją wysokiego poziomu merytorycznego studiów administracyjnych na WPiA, ale także wynika, niestety, z powszechnego zjawiska podejmowania studiów przez absolwentów innych kierunków, którzy uczestniczą w rekrutacji po to tylko, by możliwie przedłużyć korzyści wynikające z posiadania statusu studenta. I tak, w roku akademickim 2018/2019 na studiach stacjonarnych I stopnia po pierwszym roku skreślono dokładnie 50% studentów. W latach 2019/2020 oraz 2020/2021, niestety, procent ten był tylko nieznacznie mniejszy (odpowiednio 46% i blisko 48%).

3.6. *Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.*

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się obowiązujące na kierunku *Administracja* określone są we **wzorcowym sylabusie**⁷³ zgodnym z wzorcem obowiązującym na UAM⁷⁴. Zgodnie z Regulaminem studiów (§ 21 ust.1) obowiązuje skala ocen od oceny bardzo dobrej (bdb; 5,0) do niedostatecznej (ndst; 2,0).

Analiza sylabusów pozwala zauważyć zróżnicowane **formy zaliczenia**. Najczęściej dla wykładów są to: **egzamin pisemny, egzamin ustny oraz test**. Dla pozostałych form zajęć dydaktycznych (ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów) są to: **kolokwium pisemne, kolokwium ustne, test, projekt, esej, raport, prezentacja multimedialna**, a dodatkowo także aktywne uczestnictwo w zajęciach. Z kolei praktyki są zaliczane na podstawie wypełnionego **dziennika praktyk, opinii instytucji, w której praktyka była odbywana, a w niektórych przypadkach dodatkowo przeprowadzana jest indywidualna rozmowa z opiekunem praktyk**. Sposób oceniania prac również opisany jest w sylabusie dla każdego z przedmiotów.

Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych **w trakcie seminarium** dyplomowego jest dokonywana z uwzględnieniem etapów: prezentacji problemu badawczego, prezentacji założeń metodologicznych pracy, prezentacji struktury pracy, prezentacji kolejnych fragmentów pracy, dyskusji na forum o wnioskach wynikających z przygotowanej pracy.

Zgodnie z regulaminem studiów UAM, prowadzący przedmiot zobowiązany jest do poinformowania studentów **o sposobach oceniania** w przeciągu pierwszych dwóch tygodni semestru. Niezgodność przeprowadzonego zaliczenia czy egzaminu z deklarowaną w sylabusie może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia albo przyznania studentowi prawa do egzaminu czy zaliczenia komisyjnego. Prowadzący zajęcia jest zobowiązany Regulaminem Studiów UAM do wprowadzenia oceny z egzaminu lub zaliczenia pisemnego do systemu USOS niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 14 dni od daty jego przeprowadzenia (§ 30a ust. 3 Reg.St.).

⁷³ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-pracownika/sylabusy/wzory-i-instrukcje>

⁷⁴ <https://pracownicy.amu.edu.pl/tresci/dokumenty-uam/wszystkie-kategorie/do-po/formularze-dziau-nauczania>

W przypadku egzaminu lub zaliczenia ustnego prowadzący zajęcia powiadamia studenta natychmiast po zakończeniu egzaminu (§ 30a ust. 2 Reg.St.).

Na podstawie ocen końcowych uzyskanych z poszczególnych egzaminów oraz zaliczeń wylicza się średnią ocen, która wraz z oceną z pracy dyplomowej oraz oceną z egzaminu dyplomowego decyduje o końcowym wyniku studiów. Szczegółowe zasady obliczania ostatecznego wyniku studiów oraz jego wpływu na ocenę zamieszczaną w dyplomie ukończenia studiów zostały określone w § 69-70 Regulaminu Studiów.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

W ramach studiów na kierunku *Administracja* stosuje się różne metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, dobrane w zależności od sposobu realizacji danego przedmiotu określonego w programie studiów (wykład, ćwiczenia, lektorat, praktyki) oraz treści konkretnego sylabusu. Wśród najczęściej stosowanych metod można wskazać:

- 1) **w zakresie wiedzy** – egzaminy pisemne lub ustne, prezentacje, teksty referatów, eseje i kazusy;
- 2) **w zakresie umiejętności** – egzaminy oraz zaliczenia pisemne lub ustne, a także grupowe prace projektowe polegające na sporządzaniu pism procesowych, eseje i kazusy;
- 3) **w zakresie kompetencji społecznych** – egzaminy oraz zaliczenia pisemne lub ustne, a także grupowe prace projektowe, prezentacje, kazusy;
- 4) **w zakresie lektoratów** – zaliczenia pisemne lub ustne, eseje, prezentacje, a także egzamin certyfikacyjny oraz egzamin z języka specjalistycznego z zakresu prawa;
- 5) **w zakresie praktyk** – sprawozdania z praktyk, w tym dziennik praktyk, opinie pracodawców, indywidualna rozmowa z opiekunem praktyk;
- 6) **w zakresie egzaminu dyplomowego** – praca dyplomowa, recenzje, protokoły egzaminów dyplomowych.

Typowym przykładem metody oceniania dostosowanej do charakteru studiów na kierunku *Administracja* jest tak zwany *kazus*. Polega on na przedstawieniu studentowi do rozwiązania konkretnego problemu prawnego dotyczącego zagadnień omawianych na danym przedmiocie (np. na prawie cywilnym, karnym, administracyjnym itp.). Rozwiązanie *kazusu* wymaga odpowiedniego połączenia wiedzy (znajomości przepisów z danej gałęzi prawa), umiejętności (w szczególności interpretacji przepisów prawa) oraz kompetencji społecznych (m.in. krytycznej analizy czy zdolności w zakresie komunikacji interpersonalnej).

Sprawdzanie efektów uczenia się następuje przy wykorzystaniu zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności **za pośrednictwem platform MS Teams oraz Moodle**. Pilotażowo wykorzystywany był także Testportal. Korzystanie z tych narzędzi stało się

szczególnie częste w związku z pandemią COVID-19 oraz obowiązkowym przejściem (początkowo w całości a obecnie w części) na nauczanie zdalne.

Praktyki zawodowe (programowe) na kierunku *Administracja* przewidziane są na II semestr III roku studiów I stopnia. W przypadku studiów II stopnia obowiązkowe praktyki zawodowe nie zostały przewidziane. Celem praktyk jest zaznajomienie studenta z praktycznymi aspektami związanymi z szeroko rozumianym „prawem w działaniu” (stosowaniem prawa, zwłaszcza w zakresie szeroko pojętej administracji). Studenci mogą odbyć praktykę w dowolnych jednostkach organizacyjnych stanowiących lub stosujących prawo (choćby urzędy, organizacje pozarządowe czy też u przedsiębiorców). W rezultacie mogą pozyskać doświadczenie zawodowe zarówno w pracy w strukturach organów publicznych, jak i prywatnych, dokonując sprofilowania swojej przyszłej kariery – rozwoju w kierunku pracy urzędniczej, w strukturach wymiaru sprawiedliwości, własnej praktyki prawniczej (np. doradztwa w postępowaniach administracyjnych) czy pracy w szeroko pojętym biznesie. Finalny kształt praktyk zależy przede wszystkim od dokonanego przed studenta wyboru miejsca oraz sposobu ich realizacji.

Ulokowanie praktyk obowiązkowych na II semestr III roku studiów I stopnia jest m.in. wynikiem treści efektów uczenia się w pierwszych pięciu semestrach studiów I stopnia, orientujących się na zaznajomienie studenta z podstawami funkcjonowania systemu prawnego. Stąd też uzyskanie przez studenta kompetencji odnoszących się do praktycznych aspektów stosowania prawa winno nastąpić w ramach kolejnego etapu edukacji studenta (II semestr III roku studiów).

3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Prace etapowe obejmują tematykę wynikającą z treści programowych zawartych w sylabusach z danego przedmiotu. Mają **charakter teoretyczny, praktyczny albo łączą wiedzę teoretyczną z praktyką**. Wśród stosowanych form prac etapowych wymienić można: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, sprawdziany (kartkówki), eseje, sporządzanie projektów (umów, wniosków, pozwów, orzeczeń sądowych, orzeczeń organów administracji, aktów normatywnych, uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego), a także rozwiązywanie kazusów.

Egzamin z danego przedmiotu obejmuje zwykle **kilka zagadnień ściśle związanych z treściami kształcenia**. W przypadku egzaminów przeprowadzanych w formie testu student jest zobowiązany udzielić odpowiedzi na kilkanaście do kilkudziesięciu pytań; przy czym test może być jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Prace wykonywane w formie projektów są omawiane na zajęciach, a treść opracowania przedstawiana jest najczęściej za pomocą prezentacji komputerowych.

3.9. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej.

Na studiach administracyjnych I stopnia studenci przygotowują **pracę licencjacką**, natomiast na studiach II stopnia – **pracę magisterską**. Prace dyplomowe (licencjackie oraz magisterskie) są dostosowywane do indywidualnych zainteresowań studenta. Tematyka prac dyplomowych koresponduje z zakresem seminarium dyplomowego prowadzonego przez danego promotora, a także z działalnością naukową prowadzoną na Wydziale. Corocznie podlega ona **zatwierdzeniu przez właściwą radę programową**. Natomiast wybór konkretnego tematu pracy dyplomowej dokonywany jest przez studenta po konsultacji z promotorem. Podkreślić należy, że prace dyplomowe, zwłaszcza

magisterskie, często mają nowatorską tematykę i dotyczą aktualnych zagadnień, głównie prawnych, związanych z funkcjonowaniem administracji. W pracach poruszane są nie tylko zagadnienia dotyczące problematyki ustroju organów administracji publicznej, sądownictwa administracyjnego, praw i wolności człowieka, pomocy społecznej, funkcjonowania służb mundurowych, polityki rozwoju, prawa energetycznego, czy też ochrony konkurencji i konsumentów, ale także np. historii administracji.

Warto dodać, że w 2018 roku wyróżnienie w konkursie na najlepsze prace magisterskie, objętym patronatem Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, otrzymała pani Ewa Augustyniak, która na naszym Wydziale ukończyła studia administracyjne w trybie niestacjonarnym, za pracę zatytułowaną *„Kontrola sądowniczoadministracyjna jako instrument budowania państwa prawa oraz ochrony praw i wolności jednostki”*.

3.10. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych).

Jeśli chodzi o **egzaminy i zaliczenia pisemne**, to dokumentacja obejmuje przede wszystkim prace egzaminacyjne i klasyczne prace zaliczeniowe, a ponadto prezentacje, teksty referatów, eseje, kazusy oraz teksty prac projektowych – zależnie od przyjętej metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, o których była mowa w punktach 3.7 i 3.8.

Jeśli zaś chodzi o **egzaminy i zaliczenia ustne**, to dokumentacja obejmuje zaprotokołowanie wyników w systemie USOS. Przyjmowaną przez egzaminatorów/prowadzących zajęcia praktyką bywa też zapisywanie w ich notatkach pytań zadawanych studentom.

Na egzaminatorze/prowadzącym zajęcia ciąży obowiązek poinformowania studenta o ocenie z egzaminu lub zaliczenia oraz wprowadzenia jej do systemu USOS (§ 30a Regulaminu studiów). W przypadku egzaminu lub zaliczenia pisemnego ocenę należy wpisać niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 14 dni od daty jego przeprowadzenia. O ocenie z egzaminu lub zaliczenia ustnego studenta trzeba poinformować natychmiast po jego zakończeniu, a do systemu USOS ocenę tę należy wprowadzić nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od daty egzaminu lub zaliczenia.

Należy podkreślić, że w okresie objętym oceną programową karty okresowych osiągnięć studenta były na UAM – a więc i na WPiA – prowadzone są w postaci elektronicznej. Dlatego odstąpiono od sporządzania tradycyjnych, tzn. papierowych protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych. W tej sytuacji – zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661)⁷⁵ – podpis osoby przeprowadzającej egzamin lub zaliczenie zastępuje jej uwierzytelnienie w systemie USOS. Regulamin studiów nie przewiduje wydawania studentom indeksu.

Student ma prawo wglądu do prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS (§ 24 Regulaminu studiów). W praktyce studentom umożliwia się zapoznanie z ich pracami znacznie dłużej, bo zwykle przez co najmniej rok od daty egzaminu lub zaliczenia.

Co się tyczy **praktyk zawodowych**, ich dokumentacja obejmuje przede wszystkim dzienniki praktyk, sprawozdania z praktyk, zaświadczenia o odbyciu praktyk oraz opinie pracodawców.

⁷⁵ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000661/O/D20210661.pdf>

Dokumenty dotyczące praktyk, w tym ich skany, przesyłane w formie elektronicznej na oficjalny wydziałowy adres opiekunów praktyk, są przez nich archiwizowane na zaszyfrowanych nośnikach danych (*pendrive*'ach). Pozostałe dokumenty oraz ich wydruki archiwizuje Biuro Obsługi Studenta.

W przypadku **egzaminu dyplomowego** dokumentacja obejmuje pracę dyplomową, recenzje i protokoły egzaminów dyplomowych.

Zgodnie z § 59 Regulaminu studiów Rektor UAM określa zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz wzór oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej i zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną. Na mocy wskazanego upoważnienia Rektor UAM wydał zarządzenie nr 3/2020/2021 w sprawie składania i przechowywania prac dyplomowych z wykorzystaniem Archiwum Prac Dyplomowych oraz dokumentowania egzaminu dyplomowego⁷⁶.

Protokół egzaminu magisterskiego sporządza w postaci elektronicznej w APD przewodniczący komisji egzaminacyjnej. Następnie członkowie komisji zatwierdzają protokół, co jest równoznaczne z jego podpisaniem. Po egzaminie pracownik Biura Obsługi Studenta włącza do teczki akt osobowych studenta następujące dokumenty sporządzone w postaci elektronicznej w APD: wydruk protokołu egzaminu magisterskiego, wydruk recenzji pracy magisterskiej oraz wydruk Karty Pracy Dyplomowej. Procedura ta jest zgodna ze wspomnianym wyżej rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (§ 15).

3.11. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

Monitorowanie losów absolwentów jest realizowane przy wykorzystaniu kilku podstawowych metod:

- 1) **analizy dostępnych danych**, zawartych w ogólnie dostępnych źródłach, takich jak:
 - a) system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów);
 - b) Raporty Głównego Urzędu Statystycznego;
 - c) Informacji o stopniu zdawalności na aplikacje prawnicze;
- 2) **współpracy z Radą Biznesu i Nauki oraz z Interesariuszami zewnętrznymi Wydziału**, w szczególności z organami i urzędami administracji rządowej i samorządowej (m.in. Urzędem Marszałkowskim;
- 3) **współpracy ze Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół WPiA;**
- 4) **indywidualnych kontaktów** z poszczególnymi Absolwentami.

Analiza monitoringu losów absolwentów kierunku *Administracja* pozwala na wyciągnięcie wniosku, że od lat z sukcesem funkcjonują oni w różnych organach administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz odnoszą wymierne sukcesy w szeroko pojętej działalności społecznej i biznesowej.

⁷⁶ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/136359/ZR-3-2020-2021.pdf

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych).

A. Struktura kadry dydaktycznej

Na Wydziale Prawa i Administracji zatrudnionych jest **139** nauczycieli akademickich, z czego 124 osoby reprezentują dyscyplinę nauki prawne w 100%, 1 nauczyciel akademicki reprezentuje tę dyscyplinę w 50%, natomiast 12 osób zatrudnionych jest w Katedrze Nauk Ekonomicznych i nie reprezentują oni dyscypliny nauki prawne. Wydział zatrudnia bezpośrednio także 2 nauczycieli języków obcych, natomiast pozostali lektorzy prowadzący zajęcia na WPiA są zatrudnieni w ramach Studium Językowego UAM.

Spośród 125 osób reprezentujących dyscyplinę nauki prawne Wydział zatrudnia:

- 26 profesorów,
- 48 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora uczelni,
- 2 doktorów habilitowanych na stanowisku adiunkta,
- 49 doktorów.

Osoby zatrudnione na pełnym etacie, dla których Uniwersytet jest podstawowym miejscem pracy to:

- 22 profesorów,
- 46 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora uczelni,
- 2 doktorów habilitowanych na stanowisku adiunkta,
- 40 doktorów.

Strukturę zatrudnienia nauczycieli akademickich w roku akademickim 2021/2022 na Wydziale Prawa i Administracji UAM, z uwzględnieniem dyscypliny naukowej nauki prawne – według stanu na dzień 17 listopada 2021 r. – ukazuje poniższa tabela:

Osoby zatrudnione na WPiA UAM		Osoby reprezentujące nauki prawne		Osoby reprezentujące nauki prawne z podziałem na wymiar etatu			
tytuł/stopień naukowy /tytuł zawodowy		100%	50%	etat 100%	etat 50%	etat 25%	etat 1/12
prof. dr hab.	27	26	0	22	2	2	
dr hab., prof. UAM	54	47	1	46	0	2	
dr hab.	2	2	0	2	0	0	
dr	55	49	0	40	8	0	1
mgr	1	0	0	0	0	0	
Razem	139	124	1	110	10	4	1

Kolejna tabela odzwierciedla **stan zatrudnienia nauczycieli akademickich, którzy w roku akademickim 2021/2022 prowadzą zajęcia kierunku *Administracja***. Stan na 17 listopada 2021 r.

Osoby prowadzące zajęcia kierunku Administracja		Osoby reprezentujące		Osoby reprezentujące nauki prawne z podziałem na wymiar etatu			
tytuł/stopień naukowy /tytuł zawodowy		nauki prawne	inne nauki	etat 100%	etat 50%	etat 25%	etat 1/12
prof. dr hab.	13	13	0	13	0	0	0
dr hab., prof. UAM	39	37	2	36	0	1	0
dr hab.	1	1	0	1	0	0	0
dr	36	33	3	30	2	0	1
Razem	89	84	5	80	2	1	1

Pracownicy Wydziału Prawa i Administracji zatrudnieni są **w 19 jednostkach organizacyjnych**. Oprócz wcześniej wspomnianej Katedry Nauk Ekonomicznych, pracownicy reprezentujący dyscyplinę nauki prawne zrzeszeni są w:

- Katedrze Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego
- Zakładzie Badań nad Ustrojem Państwa
- Zakładzie Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego
- Zakładzie Postępowania Cywilnego
- Zakładzie Postępowania Karnego
- Zakładzie Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji
- Zakładzie Prawa Europejskiego
- Zakładzie Prawa Finansowego
- Zakładzie Prawa Karnego
- Zakładzie Prawa Konstytucyjnego
- Zakładzie Prawa Międzynarodowego i Organizacji Międzynarodowych
- Zakładzie Prawa Pracy i Prawa Socjalnego
- Zakładzie Prawa Rolnego, Żywnościowego i Ochrony Środowiska
- Zakładzie Prawa Rzymskiego, Tradycji Prawnych i Prawa Dziedzictwa Kulturowego
- Zakładzie Publicznego Prawa Gospodarczego
- Zakładzie Teorii i Filozofii Prawa
- Pracowni Myśli Politycznej i Prawnej
- Laboratorium Kryminalistyki

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej WPiA⁷⁷.

Wyjątkowo, zajęcia na kierunku Administracja prowadzą także osoby zatrudnione na WPiA na innej podstawie niż stosunek pracy.

⁷⁷ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/katedry>

B. Dorobek naukowy

Działalność naukowa pracowników WPiA ma **ścisły związek z kształceniem na kierunku Administracja**, znajdując odzwierciedlenie w materiałach dydaktycznych autorstwa pracowników Wydziału, aktywności badawczej studentów oraz działalności kół naukowych. Liczne możliwości rozwijania potencjału badawczego zarówno kadry badawczo-dydaktycznej, jak i studentów, wynikają z uczestnictwa UAM w programie „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza” oraz uzyskania przez Wydział kategorii naukowej A+ w ewaluacji przeprowadzonej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w 2017 r. Wyrażają się one w liczbie prestiżowych publikacji, wywierających wpływ na rozwój krajowej i międzynarodowej nauki, umiędzynarodowieniem działalności naukowej, rosnącej skuteczności w pozyskiwaniu środków na badania ze źródeł zewnętrznych oraz inicjowaniu zespołów badawczych. Od 2021 r. w prowadzeniu badań intensywnie wspiera pracowników i studentów wydziałowe Biuro Wsparcia Aktywności Naukowej, a także uniwersyteckie Centrum Wsparcia Projektów i Biuro Wsparcia Nauki.

Dorobek publikacyjny pracowników naukowych Wydziału w obrębie nauk prawnych z lat 2017-2021 to łącznie 2390 publikacji, z czego:

- 842 artykuły w prestiżowych czasopismach krajowych (w tym Państwo i Prawo, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny) oraz zagranicznych (International Journal for the Semiotics of Law, European Research Studies Journal, Utrecht Law Review, ICSID Review-Foreign Investment Law Journal, European Journal on Criminal Policy and Research, Review of Central and East European Law);
- 89 monografii autorskich (wydanych m.in. w wydawnictwach Brill, Springer, Peter Lang, Wolters Kluwer, C.H. Beck, Wydawnictwo Naukowe UAM);
- 122 monografii pod redakcją;
- 1337 rozdziałów w monografiach, w tym w systemach prawa (m.in. Systemie Prawa Prywatnego, Systemie Prawa Pracy, Systemie Prawa Karnego Procesowego).

W dorobku publikacyjnym pracowników WPiA znajduje się wiele publikacji w językach obcych, w tym liczne publikacje w wysoko punktowanych wydawnictwach. Przykładowo można wskazać:

monografie

- F. Balcerzak, *Investor-State Arbitration and Human Rights*, Brill 2017;
- B. S. Diallo, *Le système régional africain de sécurité collective à la lumière du droit international*, Wydawnictwo Naukowe UAM 2018;
- V. Klappstein, M. Dybowski, *Ratio Legis: Philosophical and Theoretical Perspectives*, Springer 2018;
- A. Pyrzyńska, *Continuous obligation*, Wydawnictwo Naukowe UAM 2020;
- M. Smolak, P. Kwiatkowski (red.), *Poznań School of Legal Theory*, Brill 2020;
- R. Szczepaniak, K. Kokocińska, M. Krzymuski, *Constitutional barriers to the applicability of private law in the public sector. A comparative study with particular emphasis on Polish and German law*, Wydawnictwo Naukowe UAM 2020.

artykuły

- F. Balcerzak, J. Hepburn, *Manchester Securities v Poland Denial of Justice in the European Union*, *ICSID Review - Foreign Investment Law Journal*, Volume 35, Issue 3, Fall 2020, Pages 478–491, <https://doi-org.eres.qnl.qa/10.1093/icsidreview/siaa057>;
- W. Piątek, L. Potěšil, *A Right to Have One's Case Heard within a Reasonable Time before the Czech and the Polish Supreme Administrative Courts – Standards, the Reality and Proposals for the Future*, *Utrecht Law Review*, 17(1), pp.20–32. DOI: <http://doi.org/10.36633/ulr.586>;
- K. Žok, *Consumer protection in cloud computing contracts stipulating non-monetary remuneration*, *International Journal of Law and Information Technology*, Volume 28, Issue 1, Spring 2020, Pages 20–38, <https://doi.org/10.1093/ijlit/eaad006>.

W roku 2021 ukazała się publikacja pt. *Foundations of Law: The Polish Perspective* pod redakcją W. Dajczaka, T. Nieboraka, P. Wilińskiego, wydana przez Wolters Kluwer Polska. Jej Autorami są pracownicy naukowcy naszego Wydziału. Podstawowym założeniem towarzyszącym powstawaniu tej publikacji było przygotowanie i wydanie w języku angielskim opracowania stanowiącego wprowadzenie do polskiego prawa. Książka adresowana jest do osób z zagranicy, zainteresowanych wiedzą o prawie polskim. Informacje o nim przedstawione zostały w szerokiej perspektywie związków prawa polskiego z podstawowymi systemami prawa, instytucjami i rozwiązaniami znanymi w innych państwach oraz przede wszystkim w prawie Unii Europejskiej.

Aktywność badawcza kadry wyraża się również w liczbie realizowanych **grantów badawczych**⁷⁸, w tym grantów realizowanych we współpracy międzynarodowej⁷⁹. W latach 2016-2021 pracownicy naukowcy Wydziału realizowali łącznie 74 projekty naukowe finansowane z krajowych i międzynarodowych źródeł, w tym 11 ze środków programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, 51 ze środków Narodowego Centrum Nauki, a także w ramach środków unijnych (COST, FRAME) i innych źródeł międzynarodowych (Global Campus of Human Rights, Fundusz Wyszehradzki, Instytut Maxa Plancka). Przykładowe projekty realizowane w ostatnim czasie to:

- *Obecność sędziów w przestrzeni publicznej – między ochroną niezawisłości a dążeniem do akceptacji orzeczeń sądowych* (ID-UB),
- *Simplifications of administrative procedure* (Fundusz Wyszehradzki),
- *Wykonanie wyroku sądu administracyjnego* (NCN),
- *Social law instruments for counteracting victimization of elderly and dependant people* (COST),
- *Nadzór administracyjny nad sądami i sędziami* (NCN),
- *Sposoby przeciwdziałania negatywnemu wpływowi pandemii COVID-19 na przebieg sądowej kontroli administracji publicznej w Danii i Szwecji: badanie prawnoporównawcze* (NCN),
- *Normatywne sposoby budowania zaufania jednostek do sądów administracyjnych* (NCN),
- *Upraszczenie i elektronizacja procedury administracyjnej* (NCN).

⁷⁸ Zestawienie grantów badawczych zawiera **załącznik R-C1-K4-P1-1**.

⁷⁹ Zestawienie projektów realizowanych we współpracy międzynarodowej zawiera **załącznik R-C1-K4-P1-2**.

Istotnym elementem kształtującym dorobek naukowy pracowników WPiA jest organizacja, współorganizacja oraz aktywne uczestnictwo w **konferencjach naukowych**, krajowych i międzynarodowych. Wiele z konferencji organizowanych jest na Wydziale, także we współpracy z Interesariuszami zewnętrznymi oraz partnerami z innych ośrodków naukowych⁸⁰. Wśród najważniejszych konferencji naukowych zorganizowanych na Wydziale tylko w 2021 roku można wymienić:

- 20 stycznia 2021 r. – Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Ochrona zdrowia w czasach pandemii. Zagadnienia publicznoprawne, medyczne i ekonomiczne* zorganizowana przez Zakład Publicznego Prawa Gospodarczego wspólnie z Katedrą Badań Rynku i Usług Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Katedrę i Zakład Prawa Medycznego i Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu;
- 18-19 lutego 2021 r. – konferencja szkoleniowa *Postępowanie administracyjne w czasie (i po) pandemii*, podczas której pracownicy Zakładu Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego wspólnie z pracownikami organów administracji publicznej analizowali wykładnię przepisów modyfikujących przebieg postępowania administracyjnego w czasie trwającej pandemii;
- 15 kwietnia 2021 r. – międzynarodowa konferencja *Association of agricultural producers in selected countries of the world - legal and economic issues*. W wydarzeniu tym brał udział m.in. Oliver Sitar (Head of Unit in DG AGRI) z Komisji Europejskiej z Brukseli (Belgia), Pekka Pesonen z Copa-Cogeca (Committee of Professional Agricultural Organisation-General Confederation of Agricultural Cooperatives) z Brukseli (Belgia), dr Waldemar Guba (Dyrektor Departamentu Przetwórstwa i Rynków Rolnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Warszawy), Prof. Leonardo Pastorino, President of UMAU (World Union of Agricultural Law and Food Law) oraz Geoff Whittaker – President of CEDR (European Council for Rural Law);
- 27 maja 2021 r. – kolejna, już piąta konferencja poświęcona mediacji pt. *Przestrzeń dla mediacji w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym*, połączona z Poznańskim Salonem Mediacji. Jej współorganizatorami – obok WPiA – był Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wielkopolskie Centrum Arbitrażu i Mediacji oraz Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych;
- 27 maja 2021 r. – międzynarodowa konferencja *Legal and Economic Perspectives of Energy Cooperatives' Development in Poland and other countries*, zorganizowana przez Zakład Prawa Rolnego, Żywnościowego i Ochrony Środowiska UAM. W wydarzeniu uczestniczył m.in. Dirk Vansintjan, President of the European Federation of citizen energy cooperatives (REScoop) z Brukseli; Dr Martin Lowery, Executive Vice President of National Rural Electric Cooperative Association (NRECA) z USA; Dr. Andreas Wieg, Head of the National Office for Energy Cooperatives at the German Cooperative and Raiffeisen Confederation z Berlina; mgr Rafał Czaja, Prezes Zarządu Stowarzyszenia na rzecz efektywności im. prof. Krzysztofa Żmijewskiego z Warszawy oraz naukowcy z Bułgarii, Grecji, Włoch, Hiszpanii, Norwegii, Finlandii, Japonii, Polski, Niemiec, Szwajcarii, Tajwanu i Wielkiej Brytanii;

⁸⁰ Zestawienie najważniejszych konferencji naukowych zorganizowanych na WPiA w latach 2017-2021 zawiera **załącznik R-C1-K4-P1-3**.

- 22 czerwca 2021 r. – Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa: *Tajemnica zawodowa zawodów zaufania publicznego*. Organizatorami Konferencji był UAM, wielkopolskie samorządy zawodowe zawodów zaufania publicznego oraz Polskie Towarzystwo Naukowe Prawa Prasowego;
- 30 czerwca 2021 r. – międzynarodowa konferencja naukowa *Agricultural, Food And Environmental Law in the Face of Food Security Challenges* (Prawo Rolne, Żywnościowe i Ochrony Środowiska w obliczu wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym) organizowana przez Zakład Prawa Rolnego Żywnościowego i Ochrony Środowiska Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu;
- 16-17 września 2021 r. – międzynarodowa konferencja naukowa *Simplifications of administrative procedure*, w ramach projektu naukowego o tożsamej nazwie, finansowanego przez Fundusz Wyszehradzki. W konferencji udział wzięli przedstawiciele (zarówno pracownicy naukowcy oraz doktoranci i studenci) ośrodków akademickich ze wszystkich współuczestniczących w projekcie państw Grupy Wyszehradzkiej (Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Masaryka w Brnie, Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie oraz Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie);
- 21 września 2021 r. – V Jubileuszowa Konferencja z cyklu *Nauka i praktyka w służbie Człowiekowi Pracy*, poświęcona zagadnieniu: Charakter prawnego wystąpienia inspektora pracy - więcej czy mniej imperium. Konferencja została zorganizowana we współpracy z Okręgowym Inspektorem Pracy w Poznaniu;
- 30 września 2021 r. – Konferencja Naukowa pt. *Arbitraż jako alternatywa sądowego wymiaru sprawiedliwości*. Współorganizatorami była Wielkopolska Izba Przemysłowo - Handlowa, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Okręgowa Rada Adwokacka w Poznaniu oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych w Poznaniu;
- 14 października 2021 r. – webinarium pt.: *Reakcja państwa prawa na kryzys wywołany pandemią Covid-19 w Polsce i w Szwajcarii* zorganizowane przez Zakład Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu oraz Institut für Föderalismus der Universität Freiburg (Szwajcaria);
- 15 października 2021 r. – Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Koszty komornicze w egzekucji sądowej*. Współorganizatorami konferencji byli: Przewodniczący Rady Izby Komorniczej w Poznaniu, Dyrektor Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej w Warszawie;
- 15 października 2021 r. – konferencja naukowa pt. *Czasopisma naukowe wobec wyzwań ewaluacji nauk społecznych* zorganizowana przez „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, który świętował 100 lat swego istnienia;
- 19-20 października 2021 r. – konferencja pt. *Realizacja projektów unijnych ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy finansowej 2021-2027 – wyzwania, nowe instrumenty, praktyczne aspekty realizacji*, zorganizowana we współpracy z Wielkopolską Grupą Prawniczą;
- 4 listopada 2021 r. – VI Konferencja Szkoleniowa, połączona z IX Poznańskim Salonem Mediacji pt. *Rola sądu w mediacji*, zorganizowana wspólnie z Sądem Okręgowym w Poznaniu;

- 26 listopada 2021 r. – Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Wpływ upadłości oraz restrukturyzacji na postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające* zorganizowana przez Zakład Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z Instytutem Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością Uczelni Łazarskiego w Warszawie.

Wyrazem uznania dorobku naukowego nauczycieli akademickich WPiA jest również ich **członkostwo w różnych gremiach, krajowych i zagranicznych**, związanych z działalnością naukową (m.in. komitety redakcyjne oraz rady naukowe czasopism naukowych; Rada Narodowego Centrum Nauki; zarząd ogólnopolskiego Stowarzyszenia Stypendystów DAAD – Deutscher Akademischer Austauschdienst; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych) oraz pełnienie ważnych funkcji związanych ze stosowaniem prawa (Sędziowie Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Stanu). Pracownicy WPiA są także laureatami wielu prestiżowych konkursów związanych z działalnością naukową.

C. Dorobek dydaktyczny

Nauczyciele akademicy zatrudnieni na WPiA to przede wszystkim specjaliści z wieloletnim stażem dydaktycznym. Przy ich pomocy umiejętności dydaktyczne kształtują doktoranci oraz młodszy adiunkci.

Aktywność naukowa pracowników WPiA pozwala nie tylko na przekazywanie treści programowych w ramach rozwijania oferty przedmiotów, ale przejawia się również w autorstwie licznych podręczników. Wiele z nich jest bezpośrednim efektem prowadzonej działalności naukowej. Przedmioty na kierunku *Administracja* prowadzone są przy **wykorzystaniu podręczników** autorstwa pracowników WPiA. Przykładowo można wymienić:

- A. Gomułowicz, D. Mączyński, *Podatki i prawo podatkowe*, wyd. 7, Warszawa 2016;
- R. Hauser, A. Skoczyła, *Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne*, Warszawa 2021;
- K. Kokocińska, *Polityka regionalna w Polsce i w Unii Europejskiej*, wyd. 2, Poznań 2009;
- B. Kończakowski, M. Ratajczak, *Gospodarka finansowa samorządu terytorialnego w Polsce*, Warszawa 2010;
- M. Królikowski (UW), R. Zawłocki (UAM), *Prawo karne*, wyd. 4, Warszawa 2015;
- Z. Leoński, *Materialne prawo administracyjne*, wyd. 9, Warszawa 2009;
- K. Leśkiewicz, *Prawo żywnościowe*, Warszawa 2020;
- *Prawo spółek handlowych*, pod red. A. Kocha, J. Napierały, wyd. 8, Warszawa 2021;
- M. Princ, *Standardy dobrej administracji w prawie administracyjnym*, Poznań 2016;
- Z. Radwański, A. Olejniczak, *Prawo cywilne – część ogólna*, wyd. 16, Warszawa 2021.

Podręczniki autorstwa kadry naukowej Wydziału wyróżniają się też **innowacyjną formą**. Przykładem są publikacje P. Wilińskiego „*Polski proces karny*”, Wolters Kluwer 2020 oraz „*Foundations of law. The Polish perspective*”, red. W. Dajczak, T. Nieborak, P. Wiliński, Wolters Kluwer 2021, których infografiki i szatę graficzną opracowano we współpracy z Uniwersytetem Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu.

Opis dorobku dydaktycznego należy uzupełnić o liczne materiały dydaktyczne dla studentów, w tym w szczególności skrypty, zestawy slajdów na wykłady, nagrania audio i audio-video itd. Materiały te są udostępniane studentom drogą mailową lub na platformie MS Teams.

W celu zapewnienia oraz systematycznego podnoszenia kompetencji kadry dydaktycznej w zakresie nauczania zdalnego wprowadzono szereg rozwiązań, zarówno na poziomie ogólnouczelnianym jak i wydziałowym, w tym w szczególności⁸¹:

- powołanie w 2015 r. Ośrodka Wsparcia Kształcenia na Odległość (OWKO)⁸² – do zadań OWKO należą: promowanie i koordynowanie działań UAM w zakresie kształcenia na odległość; przygotowywanie i prowadzenie kursów on-line; organizowanie i rozwijanie systemu obsługi kształcenia na odległość; wspieranie zarządzania zawartością ogólnouczelnianych platform e-learningowych; stworzenie, rozwijanie i utrzymanie archiwum materiałów dydaktycznych, przeznaczonych do kształcenia na odległość; koordynowanie działań e-learningowych w jednostkach organizacyjnych Uczelni; udział w przygotowaniu kadry dydaktycznej, w tym prowadzenie szkoleń w zakresie wykorzystania narzędzi informatycznych w kształceniu na odległość; wspieranie metodyczne i techniczne tworzenia materiałów do e-learningu;
- powołanie Pełnomocnika Dziekana ds. Zdalnych Form Nauczania – funkcję tę pełni dr Michał Krotoszyński;
- utworzenie na platformie MS Teams zespołu poświęconego zapewnieniu wsparcia w zakresie nauczania zdalnego – w tym zespole zamieszczono wiele cennych materiałów oraz szkoleń dotyczących organizacji zajęć zdalnych.

Pracownicy WPIA biorą także aktywny udział w wydarzeniach mających na celu popularyzację działalności naukowej i dydaktycznej, takich jak:

- Wykłady Otwarte;
- „Noc Naukowców”;
- Festiwal Nauki i Sztuki;
- „Kolorowy Uniwersytet”.

Wymiernym rezultatem osiągnięć naukowych oraz dydaktycznych pracowników WPIA są także **sukcesy studentów**, odnoszone zarówno **w kraju jak i za granicą**. W samym roku 2021 studenci WPIA z kierunku *Administracja* mogą poszczycić się wymiernymi osiągnięciami.

Warto w tym miejscu wspomnieć, że studentka kierunku *Administracja* – Marcelina Rosińska została finalistką w trzeciej edycji konkursu „25 przed 25”, organizowanego przez magazyn „Forbes” i warszawskie biuro McKinsey & Company – Laureatka wykazała się ogromną empatią, determinacją, pomysłowością i doskonałym wyczuciem czasów. Na początku 2020 roku, obserwując niewystarczająco rozwiniętą ochronę zdrowia psychicznego uruchomiła Sieć Przyjaciół Zdrowia Psychicznego, organizację społeczną, której celem jest podniesienie poziomu profilaktyki zdrowia psychicznego wśród studentów, szczególnie narażonych na niedogodności psychiczne w trakcie covidowej izolacji. Celem Fundacji jest udzielenie niezbędnego wsparcia każdej osobie, która kiedykolwiek czuła się niezrozumiana z powodu stanu swojego zdrowia psychicznego, dotknięta została przemocą domową czy odtrącona z powodu swojej orientacji seksualnej bądź

⁸¹ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-pracownika/e-learning/instrukcje>

⁸² <https://owko.amu.edu.pl/>

niepełnosprawności. Marcelina Rosińska zbudowała 300-osobowy zespół wolontariuszy, którzy występują w roli „przyjaciół-opiekunów”, niosąc pomoc już 1000-u swoim podopiecznym, na terenie całego kraju, którzy borykają się z depresją, anoreksją, nerwicą, należą do społeczności LGBT+, są w żałobie, doświadczają przemocy, walczą z nałogami, przechodzą przez trudne rozstanie, czy czują się osamotnieni.

Ponadto, w konkursie *ID-UB Study@Research* pięcioro studentów WPIA otrzymało środki na realizację indywidualnych projektów badawczych, w tym student *Administracji* Igor Gontarz – Projekt: „Aktualne trendy informatyzacji sądownictwa administracyjnego w Norwegii”.

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji zawiązanych z prowadzeniem działalności naukowej.

Obsada poszczególnych zajęć jest dokonywana z uwzględnieniem **dorobku naukowego** oraz **kompetencji dydaktycznych** danego nauczyciela akademickiego⁸³. Wykłady kursowe są prowadzone co do zasady przez samodzielnych pracowników naukowych z odpowiednim dorobkiem związanym z tematyką przedmiotu. Wykłady fakultatywne prowadzą samodzielni pracownicy naukowci oraz pracownicy ze stopniem doktora, specjalizujący się w konkretnej problematyce będącej przedmiotem wykładu. Ćwiczenia prowadzą zwykle adiunkci ze stopniem doktora oraz doktoranci, ale również profesorowie i doktorzy habilitowani. SeminaRIA magisterskie prowadzą samodzielni pracownicy naukowci, natomiast w drodze wyjątku Rada programowa kierunku studiów *Administracja* może upoważnić do opieki nad przygotowaniem pracy magisterskiej także pracownika ze stopniem doktora.

Kompetencje w zakresie prowadzenia działalności naukowej studenci mogą zdobywać już od pierwszego roku studiów I stopnia, m.in. w ramach **oferowanych grantów**. W kolejnych latach oraz na studiach II stopnia kompetencje te są pogłębiane, a studenci mają możliwość realizowania coraz bardziej zaawansowanych projektów badawczych, o czym świadczą projekty badawcze realizowane przez studentów, a także uczestnictwo studentów w konferencjach naukowych oraz ich aktywność w kołach naukowych. Zasady prowadzenia działalności naukowej są omawiane oraz ćwiczone w praktyce w ramach każdego seminarium dyplomowego – na studiach I i II stopnia.

Przypisywanie pracowników do prowadzenia konkretnych zajęć następuje **w ramach poszczególnych katedr i zakładów**. SeminaRIA magisterskie oraz przedmioty fakultatywne są zgłaszane przez poszczególnych pracowników, w uzgodnieniu z właściwym kierownikiem katedry lub zakładu, a następnie zatwierdzane przez Radę programową kierunku studiów⁸⁴. Pełnomocnika odpowiedzialnego za prawidłową realizację praktyk studenckich powołuje Dziekan.

Obciążenie dydaktyczne poszczególnych pracowników mieści się w ramach limitów przewidzianych w obowiązujących przepisach oraz zapewnia wykonanie pensum, a przede wszystkim prawidłową realizację zajęć. W miarę możliwości zajęcia są przydzielane zgodnie z preferencjami zgłaszanymi przez poszczególnych pracowników.

⁸³ Szczegółowe dane dotyczące obsady zajęć na kierunku *Administracja* podano w **załącznikach R-C3-Z2-P2-1 (SSA-1°), R-C3-Z2-P2-2 (NSA-1°), R-C3-Z2-P2-3 (SSA-2°), R-C3-Z2-P2-4 (NSA-2°)**.

⁸⁴ Uchwały Rady programowej kierunku studiów *Administracja* zatwierdzające listę fakultetów na rok akademicki 2021/2022 zawierają **załączniki R-C1-K4-P2-1-1, R-C1-K4-P2-1-2, R-C1-K4-P2-2**.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej.

Kadra akademicka WPIA jest zatrudniona przede wszystkim na stanowiskach **badawczo-dydaktycznych**, co już samo w sobie determinuje łączenie działalności naukowej z aktywnością dydaktyczną. Działalność naukowa w pełni koresponduje z treścią programu studiów kierunku *Administracja* oraz z zakładanymi w jego ramach **efektami uczenia się**. Treści będące przedmiotem badań obejmują nie tylko podstawowe kursy, ale również specjalistyczne przedmioty fakultatywne, w ramach których studenci czerpią wprost z realizowanych badań. Przykładowo można wskazać następujące przedmioty:

- *Administracyjne kary pieniężne*, dr Lucyna Staniszevska;
- *Cywilnoprawna ochrona praw pacjenta*, prof. dr hab. Joanna Haberk;
- *Europejskie prawo administracyjne*, dr Maciej Kruś;
- *Fundamental Rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism*, dr Władysław Jóźwicki;
- *Konsensualne formy działania Administracji*, dr Lucyna Staniszevska;
- *Nadzór nad samorządem terytorialnym*, prof. UAM dr hab. Krystian Ziemi;
- *Obrót dziełami sztuki*, prof. UAM dr hab. Wojciech Szafrński;
- *Ochrona danych osobowych*, dr Maria Jędrzejczak;
- *Prawna organizacja systemu ochrony zdrowia*, prof. UAM dr hab. Katarzyna Kokocińska;
- *Prawo ochrony środowiska*, dr Justyna Goździewicz-Biechońska;
- *Stosowanie prawa prywatnego w sektorze publicznym*, prof. UAM dr hab. Rafał Szczepaniak;
- *Umowy w administracji*, prof. UAM dr hab. Krystian Ziemi.

Dowodem na skuteczne łączenie działalności naukowej z dydaktyczną są także liczne podręczniki przygotowane przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na WPIA, w których uwzględnia się na bieżąco rezultaty prowadzonych badań naukowych.

W działalność naukową włączani są również intensywnie studenci kierunku *Administracja*, co rozwija ich umiejętności badawcze, a także sprzyja podejmowaniu w przyszłości kariery naukowej oraz kształtowaniu postawy uczenia się przez całe życie. Studencka aktywność naukowa wyraża się w szczególności w:

- A. realizowaniu **indywidualnych projektów badawczych**,
- B. działalności w **kołach naukowych**.

A. Indywidualne projekty badawcze

W 2021 r. beneficjentem konkursu **Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza „Study@Research”** został student kierunku *Administracja*, który realizuje projekt pt.: *„Aktualne trendy informatyzacji sądownictwa administracyjnego w Norwegii”*. W tym samym roku studentka tego kierunku została beneficjentką programu FUND_AKCJA w ramach którego realizuje projekt dotyczący Sieci Przyjaciół Zdrowia Psychicznego (**patrz także punkty 1.2. oraz 8.3.b.**). Warto zaznaczyć, że w bieżącym roku akademickim dwoje studentów studiów administracyjnych aplikuje do IV edycji „Study@Research”

Realizowane granty rozwijają zarówno warsztat badacza, jak i umiejętność planowania i rozliczania przez studentów projektów naukowych.

Studencka aktywność naukowa znajduje odzwierciedlenie również w stypendium Rektora w ramach którego uwzględnia się m.in. osiągnięcia naukowe studentów. Na kierunku *Administracja* corocznie stypendium to otrzymuje ok. 30 studentów stacjonarnych oraz ok. 20 studentów niestacjonarnych, co prezentuje w szczegółach poniższa tabela:

Studenci	Rok akademicki				
	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
stacjonarni	35	46	26	28	31
niestacjonarni	19	18	20	20	19
Razem	54	64	46	48	50

B. Aktywność w kołach naukowych

Studenci kierunku *Administracja* mają zapewnioną możliwość rozwoju naukowego i zdobywania kompetencji badawczych poprzez uczestnictwo w 30 studenckich kołach naukowych. Należą do nich m.in.:

- Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem”,
- Koło Naukowe Gospodarki Nieruchomościami, Prawa Rolnego i Ochrony Środowiska,
- Koło Naukowe Prawa Medycznego „LEGE ARTIS”,
- Koło Naukowe Prawa Ubezpieczeniowego „Westa”,
- Koło Naukowe Prawa Finansowego „Pecunia”,
- Koło Naukowe Obrotu Dziełami Sztuki i Prawnej Ochrony Dziedzictwa Kulturowego „Van Meegeren”.

Działalność badawcza studentów w ramach kół naukowych jest realizowana zwłaszcza poprzez organizowanie **spotkań naukowych, debat, warsztatów i konferencji** (w latach 2017-2021 koła naukowe zorganizowały ich ponad 80), a także przygotowywanie publikacji naukowych. Wśród konferencji ściśle powiązanych z prawem administracyjnym można wymienić:

- III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pod hasłem „Mediacja w administracji” zorganizowana przez Koło Naukowe Arbitrażu i Mediacji DIALOG (30 marca 2017 r.);
- „Rola JST w zagospodarowaniu przestrzeni” zorganizowana przez Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem” (7 kwietnia 2017 r.);
- Kongres Kół Naukowych UAM wraz z Zakładem Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego Wydziału Prawa i Administracji UAM zorganizowali Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Nowe technologie w administracji publicznej”, która odbyła się w ramach Poznańskiego Kongresu Młodych Naukowców (11-12 czerwca 2021 r.).

Na Wydziale organizowane są również wydarzenia naukowe otwarte dla studentów kierunku *Administracja*. W latach 2017-2021 były to m.in.:

- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *W kierunku nowego systemu organizowania publicznego transportu zbiorowego*, zorganizowana z inicjatywy osób związanych z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji;
- konferencja szkoleniowa zatytułowana *Postępowanie administracyjne w czasie (i po) pandemii*, podczas której pracownicy Zakładu Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego;
- międzynarodowa konferencja naukowa *Simplifications of administrative procedure*, w ramach projektu naukowego o tożsamej nazwie, finansowanego przez Fundusz Wyszehradzki; w konferencji udział wzięli przedstawiciele (zarówno pracownicy naukowci oraz doktoranci i studenci) ośrodków akademickich ze wszystkich współuczestniczących w projekcie państw Grupy Wyszehradzkiej (Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Masaryka w Brnie, Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie oraz Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie).

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Wydział dysponuje zasobami kadrowymi dostosowanymi do prowadzonej działalności dydaktycznej i naukowej. Celem polityki kadrowej jest **zatrudnianie specjalistów**, którzy odpowiadają nowym wyzwaniom jakie stawia przed absolwentami rynek pracy. Niektóre specjalności naukowe mają charakter nowatorski, czy nawet innowacyjny. Specjalizacja naukowa kadry nauczającej jest zróżnicowana, co pozwala rozwijać różne specjalności naukowe. Wydział dba o to, aby kadra badawczo-dydaktyczna była reprezentowana przez osoby posiadające doświadczenie praktyczne.

Przy pozyskiwaniu nowych pracowników stosuje się kryteria: **ilościowe** – zatrudnia się nauczycieli akademickich w tych jednostkach, które mają największe potrzeby, oraz **jakościowe** – pozyskiwanie nowych pracowników odbywa się przede wszystkim poprzez organizowanie konkursów otwartych, zgodnie z zasadami Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych (The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers), w oparciu o dokument opisujący zasady otwartej, przejrzystej i opartej o kompetencje polityki rekrutacyjnej nauczycieli akademickich (OTM-R: Open, Transparent and Merit-based Recruitment of Researchers. Ogłaszanie konkursów otwartych, które trafiają do jak najszerszego grona potencjalnych adresatów, z jasno sprecyzowanymi wymogami dotyczącymi także znajomości języków obcych, umożliwia dobranie jak najwyższej jakości specjalistów, co w efekcie umożliwia i sprzyja umiędzynarodowieniu badań.

Wydział pozyskuje także **młodych naukowców** zatrudniając ich na etatach poniżej pełnego wymiaru. Osoby te to młodzi badacze aplikujący o granty i inne środki, często praktycy, którzy doskonale sprawdzają się w pracy ze studentami w zakresie dydaktyki jak i we współpracy naukowej.

Od początku 2016 roku na Wydziale zostało zatrudnionych łącznie 31 nowych pracowników badawczo-dydaktycznych – 23 z nich zostało zatrudnionych na pełen etat i UAM stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy, 8 osób to pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy. Spośród nowo zatrudnionych nauczycieli akademickich 28 osób reprezentuje dyscyplinę nauki prawne, a 3 osoby inne dyscypliny – 29 osób zostało zatrudnionych w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych, 1 osoba na stanowisku badawczym oraz 1 osoba na stanowisku dydaktycznym.

WPiA umożliwia **rozwój naukowy** już zatrudnionych nauczycieli akademickich co widoczne jest w licznych awansach kadry. Od początku 2016 roku 21 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 11 osób tytuł profesora. Spośród zatrudnionych na WPiA 56 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora habilitowanego, 54 jest zatrudnionych na stanowiskach profesora uczelni. Rozwój Kadry naukowej jest systematycznie monitorowany poprzez ocenę jakości jej pracy. Ocenie jest poddawany każdy pracownik. Analizie poddawany jest dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny pracowników zatrudnionych na Wydziale. Analiza ta odbywa się na podstawie systemu ocen okresowych nauczycieli akademickich przeprowadzanych zgodnie z zasadami obowiązującymi w UAM w oparciu o bieżące przepisy dotyczące Szkolnictwa Wyższego. System ocen okresowych, dokonywany na podstawie wypełnianych przez pracowników ankiet, jest procesem dokładnym i wnikliwym, pozwalającym na dogłębną ocenę wszelkich przejawów aktywności nauczycieli akademickich. Osobno dokonuje się oceny dorobku i rozwoju naukowego, dydaktyki i zaangażowania w proces dydaktyczny oraz aktywności organizacyjnej.

Pracownicy naukowcy jak i administracyjni Wydziału są poddawani **badaniom ankietowym** dokonywanym przez studentów.

W przypadku nauczycieli akademickich badanie takie odbywa się **dwie razy w każdym roku akademickim** – wraz ze skończeniem semestrów zimowego oraz letniego. Ankietowani studenci mają nie tylko możliwość postawienia ocen w skali od 1 do 5 odpowiadając na poszczególne pytania, ale także wyrażenia swoich opinii w komentarzach⁸⁵. Ankietowanie nauczycieli akademickich odbywa się na podstawie zarządzenia nr 243/2017/2018 Rektora UAM z dnia 19 lipca 2018 r. w sprawie ankiet wraz z zasadami ich opracowywania, przeprowadzania oraz publikowania ich wyników⁸⁶.

Przynajmniej raz w roku akademickim odbywa się ankietowanie studentów dotyczące **ocen pracowników administracji Wydziału**. Studenci poszczególnych kierunków studiów mają możliwość wypowiedzenia się na temat jakości pracy osób zatrudnionych w Biurach Obsługi Studentów i Obsługi Wydziału. W tym miejscu należy zaznaczyć, że z powodu pandemii badanie takie nie odbyło się w roku akademickim 2019/2020 oraz w roku akademickim 2020/2021. Zostanie ponownie przeprowadzone w bieżącym roku akademickim. Opisywane procesy oceniania odbywają się na Wydziale, ponadto niezależnie od nich pracownicy będący nauczycielami akademickimi Wydziału podlegają corocznemu **badaniu jakości kształcenia**⁸⁷ prowadzonemu przez Biuro Jakości Kształcenia⁸⁸.

Warto dodać, że Parlament Samorządu Studentów UAM organizuje co roku konkurs „**Przyjazny Dziekanat**”, w którym oceniani są pracownicy administracji wydziałowych. Podnoszenie **jakości pracy pracowników administracji** w warunkach ograniczeń związanych z Covid-19 jest jednym z priorytetów Uniwersytetu, o czym świadczy np. zorganizowanie w dniach 19.11., 24-26.11. oraz 10.12.2021 r. Konferencji: „Administracja Wydziałowa UAM w rzeczywistości epidemii”. W ramach Konferencji odbyły się ponadto warsztaty, których celem było „dotarcie do potrzeb rozwojowych, które będą podstawą do stworzenia programów szkoleniowych dla administracji wydziałowej”.

⁸⁵ Raport z badania jakości kształcenia na stacjonarnej Administracji (obu stopni) w roku akademickim 2020/2021 stanowi załącznik R-C1-K4-P4. Badaniem objęto też studentów niestacjonarnych, ale ich udział był za niski, by sporządzić Raport.

⁸⁶ <https://pracownicy.amu.edu.pl/dokumenty-uam/zarzadenia-rektora/kadencja-2016-2020-rok-akad.-20172018/zarzadenie-nr-24320172018-rektora-uam-z-dnia-19-lipca-2018-roku-w-sprawie-ankiet-wraz-z-zasadami-ich-opracowywania-przeprowadzania-oraz-publikowania-ich-wynikow>

⁸⁷ https://jakosc.amu.edu.pl/?page_id=2911

⁸⁸ <https://jakosc.amu.edu.pl/>

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

Wyniki prowadzonych ocen wykorzystywane są do motywowania **dalszego rozwoju** poszczególnych grup pracowników – zarówno nauczycieli akademickich jak i pracowników administracji. Szczególnie dobre wyniki są nagradzane w licznych programach nagrodowych. Co roku przyznawane są nauczycielom akademickim **nagrody Rektora** osobno za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Przyznawanie tych nagród uregulowane jest w załączniku nr 17 do Regulaminu Wynagradzania⁸⁹. Za osiągnięcia naukowe można otrzymać także stypendium Rektora, których przyznawanie reguluje Zarządzenie Rektora UAM z dnia 13 lipca 2021 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania stypendiów naukowych Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dla nauczycieli akademickich oraz studentów i doktorantów z własnego funduszu stypendialnego⁹⁰.

Kolejnym czynnikiem motywującym do osiągania dobrych wyników dotyczących nauki, dydaktyki oraz zaangażowania organizacyjnego jest system przyznawania **wynagrodzenia motywacyjnego** opisany w § 30 Regulaminu Wynagradzania. Na Wydziale Prawa i Administracji co roku przyznaje się także nagrody Dziekana we wszystkich kategoriach: naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Podobny system premiowania stosowany jest w przypadku administracji wydziałowej, której pracownicy mogą otrzymać nagrody Rektora, wynagrodzenie motywacyjne oraz nagrody Dziekana.

Za szczególnie wysokie noty w **ankietach wypełnianych przez studentów** dydaktycy otrzymują nagrody Praeceptor Laureatus i Praeceptor Optimus. Zasady przyznawania wyróżnień Praeceptor Laureatus i Praeceptor Optimus uregulowane są w Zarządzeniu Rektora nr 427/2019/2020 z dnia 3 marca 2020 roku w sprawie ustanowienia Nagrody „Praeceptor Laureatus” Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁹¹. Otrzymanie wskazanych nagród wiąże się dodatkowo z uzyskaniem pieniężnej nagrody Rektora. W ostatnich latach nagrodą Praeceptor Laureatus został już trzykrotnie uhonorowany dr Michał Krotoszyński, któremu w związku z tym faktem zostanie przyznana również prestiżowa nagroda Praeceptor Optimus.

Analiza prowadzonych ocen ma na celu także wyeliminowanie i zapobieganie działaniom niepożądanym. Działanie niepożądane są monitorowane i podlegają procesom naprawczym, tak aby w rezultacie doprowadzić do dalszego rozwoju naukowego i dydaktycznego.

Praca nauczycieli akademickich jest oceniana także w sposób pośredni poprzez **ocenę prac dyplomowych** absolwentów Wydziału. Do roku akademickiego 2019/2020 funkcjonował na Wydziale Zespół ds. Ocen Prac Dyplomowych, który ocenił same prace dyplomowe, opinie promotorów oraz recenzje powstałe w procesie dyplomowania. Od roku 2020/2021 proces ocen prac dyplomowych odbywa się poprzez funkcjonujące na Wydziale Rady Programowe Kierunków Studiów.

Działalność naukowa pracowników badawczych jest również finansowana na poziomie Wydziału, w oparciu o zarządzenia Dziekana. Przykładem jest Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Administracji nr 10/2015/2016 z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie regulaminu konkursu na finansowanie **projektów realizowanych przez zespoły badawcze** kierowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego. W ramach programu finansowane są wnioski, których

⁸⁹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0026/224738/OBW-1-2020-2021-Zal..pdf

⁹⁰ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0026/250577/ZR-134-2020-2021.pdf

⁹¹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0024/108618/427_2019_2020_Zarzadzenie-Rektora-w-sprawie-Nagrody-Praeceptor-Laureatus.pdf

temat badawczy służyć będzie rozwojowi naukowemu wnioskującego, a także kształtowaniu specjalizacji naukowej jednostki organizacyjnej Wydziału. W latach 2017-2020 zawiązano na tej podstawie 24 zespoły badawcze (w 2021 ze względu na sytuację epidemiczną nabór nie został ogłoszony). Przykładowe projekty to:

- „Akty normatywne organów jednostek wykonujących zadania samorządu terytorialnego związanych z organizowaniem transportu publicznego”;
- „Prawne aspekty zastosowania innowacyjnych technologii w ochronie zdrowia. Działania państwa na rzecz rozwoju”;
- „Umowy w administracji – wyodrębnienie umowy publicznoprawnej oraz wskazanie zakresu zastosowania umów prywatnoprawnych w prawie publicznym”;
- „Prawne aspekty ochrony zdrowia ludzi przed niebezpieczną żywnością pochodzenia rolniczego”;
- „Ograniczenia prawne samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Ocena 30. lat funkcjonowania samorządu terytorialnego jako podstawa wniosków de lege ferenda”.

Z kolei Zarządzenia Dziekana Wydziału Prawa i Administracji nr 5/2017-2018 z dnia 23 stycznia 2018 r. oraz nr 8/2017-2018 z dnia 1 czerwca 2018 r. wspierają realizację zagranicznych **staży naukowych** przez pracowników posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Celem programu jest pogłębienie internacjonalizacji badań prowadzonych przez pracowników Wydziału, w tym badań prawno-porównawczych, stworzenie możliwości nawiązania bliższej współpracy z zagranicznymi, zwłaszcza uznanymi, instytucjami naukowymi bądź innymi, które umożliwią prowadzenie badań określonych w programie stażu. W latach 2017-2020 (w 2021 ze względu na sytuację epidemiczną nabór nie został ogłoszony) odbyło 54 staże naukowe realizując m.in. poniższe tematy badawcze:

- „Przedawnienie obowiązków administracyjnoprawnych w systemie common law”, instytucja przyjmująca: University of Oxford;
- „Transgraniczne akty administracyjne w prawie Unii Europejskiej”, instytucja przyjmująca: Humboldt Universität Berlin,
- „Efektywność modelu polskiego postępowania administracyjnego w ujęciu porównawczym”, instytucje przyjmujące: Wydziały Prawa Uniwersytetu w Helsinkach i Lund,
- „Prawne aspekty rozwoju metropolii oraz akty transgraniczne Unii Europejskiej w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów”, instytucja przyjmująca: HafenCity Universität w Hamburgu.

W ramach szeroko pojętego wspierania aktywności naukowej należy wspomnieć o **renomowanych czasopismach naukowych** funkcjonujących na Wydziale, niektórych ze 100-letnią tradycją. Są to w szczególności:

- „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”⁹² – kwartalnik założony w 1921 r., red. naczelny: prof. dr hab. Marek Smolak;

⁹² <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/redakcje/ruch-prawniczy,-ekonomiczny-i-socjologiczny2>

- „Czasopismo Prawno-Historyczne”⁹³ – kwartalnik założony w 1948 r., red. naczelna: prof. UAM dr hab. Małgorzata Materniak-Pawłowska;
- „Przegląd Prawa Rolnego”⁹⁴ – półrocznik, red. naczelny: prof. dr hab. Roman Budzinowski;
- „Studia Prawa Publicznego”⁹⁵ – kwartalnik, red. naczelna: prof. UAM dr hab. Krystyna Wojtczak;
- „Adam Mickiewicz University Law Review”⁹⁶ – red. naczelny: dr Paweł Kwiatkowski;
- „Zeszyt Studencki Kół Naukowych WPiA UAM” – rocznik, red. naczelna: dr Maria Jędrzejczak.

⁹³ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/redakcje/czasopismo-prawno-historyczne2>

⁹⁴ <http://ppr.amu.edu.pl/>

⁹⁵ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/redakcje/studia-prawa-publicznego>

⁹⁶ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/redakcje/Law-Review>

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunku jest przyporządkowany.

Budynek dydaktyczny Wydziału Prawa i Administracji – **Collegium Iuridicum Novum** (zwany dalej także CIN) – mieści się w centrum Poznania, przy al. Niepodległości 53. Budynek ten oddano do użytku w 2010 r., zaś o jego nowoczesności, funkcjonalności i atrakcyjności architektonicznej świadczy przyznanie mu w tymże roku **Nagrody Jana Baptysty Quadro** dla najlepszej realizacji architektonicznej w Poznaniu. Budynek posiada dobry dostęp do komunikacji miejskiej (przystanek autobusowy znajduje się tuż obok terenu Wydziału). Na terenie Wydziału usytuowano parking dla samochodów i stojaki rowerowe, natomiast nieopodal – zbudowano stację rowerów miejskich.

W **Collegium Iuridicum Novum** znajdują się **32 sale dydaktyczne**, w tym:

- 1) **8 sal wykładowych**: *Auditorium Maximum* (na 400 osób), Aula Zygmunta Ziembińskiego i Aula Zbigniewa Radwańskiego (obie na 250 osób) oraz mniejszych 5 sal (każda na 150 osób),
- 2) **9 sal wykładowo-konwersatoryjnych**: 3 większe (na 98 osób) i 6 mniejszych (na 50 osób),
- 3) **13 sal konwersatoryjnych** (na 24 osoby każda),

które łącznie pomieścić mogą **2624 osoby**.

Dodatkowo w budynku tym znajduje się **sala komputerowa** (45-50-miejscowa) oraz **sala umożliwiająca symulację rozpraw sądowych** (czyli tzw. sala sądowa).

Wyposażenie sal dydaktycznych obejmuje tablice magnetyczne, komputery, projektory, telewizory, wizualizery, odtwarzacze DVD/Blu-ray, system intercom, głośniki, prezenty, okablowanie oraz tablety graficzne. Wyposażenie sal różni się przy tym w zależności od ich wielkości i przeznaczenia. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera **załącznik R-C3-Z2-P6**. Sala sądowa wyposażona jest dodatkowo w rekwizyty takie jak togi sędziowskie, wspierające symulację rozpraw na przykład na zajęciach z *Postępowania sądowoadministracyjnego*. Z kolei na zajęciach fakultatywnych z *Kryminalistyki* czy *Weryfikacji autentyczności dokumentów*, wybieranych także przez studentów *Administracji*, przed okresem pandemii wykorzystywano takie narzędzia dydaktyczne jak materiały do daktyloskopii (folia, proszek, pędzle) czy lupy i lampy UV oraz markery do weryfikacji autentyczności dokumentów. Po powrocie do nauczania tradycyjnego materiały te będą ponownie w użyciu.

W budynku CIN znajduje się również wyposażony w komputery, drukarki i kserokopiarkę **pokój pracowników naukowo-dydaktycznych** umożliwiający im pracę naukową i przygotowanie zajęć. Osobne **pokoje** przeznaczono m.in. **na potrzeby wydziałowego Samorządu Studentów** (pokój 4.3), **przeprowadzania egzaminów dyplomowych**, publicznych obron rozpraw doktorskich i zebrań (pokój 1.1), **urządzenia indywidualnych konsultacji** (pokoje W1 i W2), odpoczynku zaproszonych gości, profesury i emerytowanych współpracowników Wydziału (pokój 1.2).

Bieżącego wsparcia technicznego dostarczają informatycy z **Biura ds. Informatyzacji Wydziału**, którego pomieszczenia także mieszczą się w CIN. W budynku znajduje się **księgarnia** oferująca pozycje z zakresu nauk prawnych i nauk o administracji. **Bazę gastronomiczną** tworzy w CIN restauracja (dostępna przez cały tydzień dla studentów, nauczycieli akademickich i innych osób) oraz automaty do sprzedaży napojów i żywności. W pogodne dni studenci mają możliwość skorzystania z

leżaków i odpoczynku między zajęciami na trawniku przed Wydziałem. Poza tym w CIN znajdują się: szatnia, portiernia, sanitariaty i pomieszczenia techniczne.

Drugim budynkiem, z którego obecnie korzysta Wydział, jest budynek **Collegium Iuridicum** położony przy ul. św. Marcin 90. Mieszczą się w nim sekretariaty części jednostek organizacyjnych (katedr, zakładów, pracowni i laboratoriów) oraz **Biblioteka WPIA**⁹⁷. Jest ona jedną z największych bibliotek prawniczych i administracyjnych w Polsce, posiada bowiem zbiory przekraczające 250 tys. woluminów. W **Collegium Iuridicum** znajduje się m.in. wypożyczalnia i czytelnia książek oraz czytelnia czasopism.

Warto zaznaczyć, że **Biuro Obsługi Studentów** – zapewniające obsługę poszczególnych kierunków studiów, w tym *Administracji* – i **Biuro Obsługi Wydziału** zlokalizowane są tymczasowo (w związku z remontem, o którym mowa poniżej) w **Collegium Martineum** przy ul. św. Marcin 78.

Odległość pomiędzy trzema budynkami jest na tyle niewielka, że umożliwia przemieszczanie się między nimi w czasie do 15 minut pieszo.

Po planowanym na przełom 2022 i 2023 r. zakończeniu trwającego **remontu zabytkowego budynku administracyjnego znajdującego się bezpośrednio obok Collegium Iuridicum Novum**, Biura Obsługi Studentów i Wydziału, Biblioteka oraz sekretariaty katedr, zakładów i pracowni znajdą się właśnie w tym budynku, co dodatkowo ułatwi studentom i wykładowcom załatwianie spraw administracyjnych oraz korzystanie ze zbiorów bibliotecznych Wydziału. **Budynek zwiększy też jego zasoby dydaktyczne**, znajdą się w nim bowiem nie tylko pomieszczenia Biblioteki, w tym stanowiska cichej pracy własnej (o czym szerzej w punkcie 5.6.), ale także: sala wykładowa na 86 osób z przeznaczeniem na organizację seminariów, konferencji i działań edukacyjnych, pomieszczenie Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej wyposażone w 9 stanowisk obsługi, kącik zabaw dla dzieci osób załatwiających sprawy administracyjne czy też obszerna strefa socjalna dla studentów.

Prócz zasobów Biblioteki wydziałowej, studenci mają do dyspozycji te, które pozostają w gestii **Biblioteki Uniwersyteckiej UAM** (ul. Ratajczaka 38/40)⁹⁸. Na zajęciach wychowania fizycznego oraz w czasie wolnym studenci mogą korzystać z nowoczesnych **sal gimnastycznych i obiektów sportowych UAM**⁹⁹.

Biorąc pod uwagę ogólnoakademicki charakter kierunku Administracja, posiadane zasoby lokalowe i sprzętowe są w pełni adekwatne do potrzeb dydaktycznych. Po zakończeniu remontu wspomnianego budynku administracyjnego stan ten ulegnie dalszej poprawie pod względem lokalizacyjno-logistycznym i dydaktycznym. Docelowo planowana jest również dalsze poszerzanie bazy lokalowej pozwalającej na prowadzenie przez poszczególnych pracowników działalności naukowej na Wydziale.

5.2. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe.

Obowiązkowe praktyki zawodowe na kierunku administracja prowadzone są w różnorodnych instytucjach: urzędach, przedsiębiorstwach, stowarzyszeniach, fundacjach itp., **do których należy zapewnienie infrastruktury** (w tym teleinformatycznej) **niezbędnej do realizacji przez studenta programu praktyk.**

⁹⁷ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/biblioteka>

⁹⁸ <https://lib.amu.edu.pl>

⁹⁹ https://swfis.amu.edu.pl/?page_id=51

Z przeprowadzonych (a przedstawionych już w punkcie 2.7) analiz wynika, że aktywność studenta w ramach praktyk odbywa się najczęściej pod kierownictwem osoby zaufania, np. pracownika urzędu, która powinna czuwać nad wyposażeniem studenta odbywającego praktyki w środki potrzebne do pracy. **Obowiązujący standard porozumienia między Uczelnią a podmiotem przyjmującym studenta na praktyki** – ustalony w załączniku do zarządzenia nr 144/2021/2022 Rektora UAM z dnia 12 października 2021 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych¹⁰⁰ – **wymaga, by podmiot ten zobowiązał się do zapewnienia odpowiednich stanowisk pracy, pomieszczeń i materiałów zgodnie z programem praktyki, a także do zapoznania studenta z zakładowym regulaminem pracy i przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy.**

Zgodnie z § 5 ust. 2 i 3 wskazanego wyżej zarządzenia sam student zobowiązany jest m.in. do przestrzegania ustalonego w miejscu odbywania praktyki porządku i dyscypliny pracy oraz zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej. Przed przystąpieniem do realizacji praktyk studenta poucza się o treści § 11 ust. 2 pkt 3 Regulaminu praktyk, wymagającego informowania opiekuna praktyk o dostrzeżonych w trakcie odbywania praktyk nieprawidłowościach związanych z warunkami ich odbywania lub realizacją ich programu. Nadto udostępniany studentowi formularz dziennika praktyk zawiera fakultatywną część pt. „uwagi studenta do przebiegu praktyk”¹⁰¹, w której może on także odnotować zastrzeżenia odnośnie do infrastruktury i wyposażenia instytucji, w której odbywał praktykę.

Opiekun praktyk jest upoważniony do **kontroli odbywania i przebiegu praktyk** zawodowych, w zakresie ich zgodności z porozumieniem, programem oraz obowiązującymi w tym względzie przepisami, w szczególności Regulaminem praktyk (§ 19). W ramach kontroli opiekun może wizytować podmiot, u którego student odbywa praktyki. Obecnie, z uwagi na pandemię COVID-19, możliwości klasycznej kontroli są ograniczone, dlatego kontakt z podmiotami przyjmującymi studentami na praktyki odbywa się zasadniczo w trybie zdalnym (telefonicznie).

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej.

Znajdujące się budynku *Collegium Iuridicum Novum* sale dydaktyczne wyposażono w nowoczesną infrastrukturę informatyczną, na którą składają się m.in. komputery, projektory, wizualizery, odtwarzacze DVD/Blu-ray, nagłośnienie i systemy łączności. Są one wykorzystywane w zależności od potrzeb wykładowcy i studentów oraz od charakteru prowadzonych zajęć. Załącznik R-C3-Z2-P6 zawiera szczegółowy opis tego wyposażenia; w tym miejscu warto więc jedynie podkreślić, że znaczna jego część ma charakter nowy, została bowiem zakupiona w związku ze zwiększonymi potrzebami w zakresie kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19.

Na kierunku Administracja **nauczanie zdalne i hybrydowe opiera się w pierwszym rzędzie na aplikacji MS Teams**, wchodzącej w skład pakietu Office 365. Dla każdej grupy zajęciowej, w której zajęcia takie są prowadzone, tworzy się odpowiadający jej zespół w MS Teams. Studenci zapisywani

¹⁰⁰ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0017/421424/ZR-144-2021-2022-Zarzadzenie-Rektora-ws-obowiazkowych-studenckich-praktyk-zawodowych.pdf – oraz załącznik R-C1-K10-P2-5-1.

Załącznik ze wzorem porozumienia: https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0018/421425/Zalacznik-do-ZR-144-2021-2022-Wzor-porozumienia-ws-praktyk.pdf – oraz załącznik R-C1-K10-P2-5-2.

¹⁰¹ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0019/413056/Dziennik-praktyk-PRAWO-2021-fin.docx

są tam automatycznie, dzięki integracji tego programu z panelem dydaktycznym sieci Intranet UAM oraz z systemem USOS. **Zajęcia dydaktyczne toczą się w tych zespołach w trybie wideokonferencji.** Oprogramowanie MS Teams umożliwia w trakcie takich spotkań wzajemną komunikację (głosową i na czacie), udostępnienie prezentacji PowerPoint, okazanie innych materiałów dzięki funkcji udostępniania ekranu, wspólną pracę ze studentami na wirtualnej tablicy, pracę studentów w grupach (funkcja *Osobne pokoje*), automatyczne sprawdzenie obecności oraz nagrywanie zajęć. MS Teams umożliwia również nauczanie asynchroniczne, dając możliwość m.in. dyskusji ze studentami na forum zespołu, przypisywanie studentom zadań (w tym ocenianych automatycznie testów w MS Forms), a także przekazywanie im materiałów dydaktycznych. Za pomocą tej aplikacji prowadzi się również **zdalne dyżury**, a poza tym organizuje **zdalne konferencje naukowe (w tym konferencje studenckie)**. Dostęp do MS Teams jest możliwy z każdego miejsca dla wszystkich, którzy posiadają aktywne konta uniwersyteckie. Można przy tym korzystać zarówno z aplikacji ściągniętej na komputer osobisty, jak i z jej wersji przeglądarkowej bądź z wersji na urządzenia przenośne (w tym telefony komórkowe).

Obok MS Teams, studentom i wykładowcom udostępnia się **inne aplikacje składające się na pakiet Office365**, w tym MS Word, Ms Excel, MS PowerPoint, MS Forms oraz MS Outlook. Aplikacja MS Forms umożliwia zdalne przeprowadzanie testów, w tym egzaminów i zaliczeń. **Wykładowcy i studenci mogą również korzystać z Platformy E-learningowej UAM¹⁰², opartej na środowisku Moodle.** Moodle pozwala tworzyć kursy do nauki asynchronicznej oraz przeprowadzać zdalne egzaminy – i to do tego drugiego zadania platforma ta jest przede wszystkim wykorzystywana na Administracji. Jeśli chodzi o zakres jej użycia, to na omawianym kierunku w roku akademickim 2019/2020 stworzono ok. 15 kursów (zespołów) służących nauce asynchronicznej i/albo przeprowadzaniu zaliczeń z łącznej liczby ok. 55 kursów na całym Wydziale. Z kolei w roku akademickim 2020/2021 kursów tych było ok. 20 z łącznej liczby ok. 70 kursów w skali Wydziału.

Szczegółowe informacje dotyczące wykorzystania powyższych narzędzi zawarto również w punkcie 2.3. Dodać należy, że w roku akademickim 2020/2021 r. **Wydział uczestniczył w próbnym wdrożeniu Testportalu**, zintegrowanego z MS Teams narzędzia służącego do zdalnego przeprowadzania zaliczeń i egzaminów. W planach jest również **wykorzystanie sali komputerowej CIN** do przeprowadzania egzaminów i zaliczeń *online*.

Całość obsługi administracyjnej związanej z procesem dydaktycznym opiera się na systemie USOS¹⁰³, który służy studentom m.in. do zapisywania się na zajęcia.

Studenci mają także dostęp do Intranetu¹⁰⁴, w którym – obok aplikacji składających się na pakiet Office365 – mogą znaleźć najistotniejsze informacje dotyczące studiów. W celu rozwoju wydziałowych witryn w Intranecie powołano spośród nauczycieli akademickich **Pełnomocnika Dziekana WPIA ds. Intranetu**.

Dostępne dla studentów i nauczycieli akademickich **bazy danych** wskazane zostaną w punkcie 5.6.

Pakiet Office365 (w tym MS Teams i MS Forms), Platforma *E-learningowa* UAM i Testportal są zsynchronizowane z systemami uczelnianymi, w tym zwłaszcza z systemem USOS. Pracownicy Wydziału i studenci mają dostęp do nich po zalogowaniu. Ta ostatnia cecha – wraz z możliwością nadzoru wideokonferencyjnego – zapewnia **identyfikację studentów na egzaminach i zaliczeniach**.

¹⁰² <https://lms.amu.edu.pl/>

¹⁰³ <https://usosweb.amu.edu.pl/>

¹⁰⁴ Adres logowania: <https://student.amu.edu.pl/>

Dzięki użyciu aplikacji i systemów stworzonych przez sprawdzonych dostawców, gwarantowane jest też **bezpieczeństwo danych studentów**, nad czym czuwa dodatkowo zarówno Inspektor Ochrony Danych UAM, jak i – na poziomie Wydziału – Lokalny Administrator Bezpieczeństwa Informacji¹⁰⁵.

W celu rozwoju metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości, z grona nauczycieli akademickich powołany został **Pełnomocnik Dziekana WPIA ds. zdalnych form nauczania**. Współpracuje on z Ośrodkiem Wsparcia Kształcenia na Odległość UAM (dalej zwanym także **OWKO**)¹⁰⁶ – do którego zadań należy m.in. promowanie i koordynowanie działań UAM w zakresie kształcenia na odległość, rozwój infrastruktury i prowadzenie szkoleń – Centrum Informatycznym UAM¹⁰⁷, wydziałowymi informatykami (Biurem ds. Informatyzacji Wydziału) oraz Wydziałowym Koordynatorem Systemu USOS. Pozostaje on też w stałym kontakcie z Samorządem Studentów WPIA, w tym Pełnomocnikiem Samorządu ds. Kształcenia Zdalnego, monitorującym kształcenie na odległość i zgłaszającym władzom Wydziału ewentualne problemy.

Aby przygotować studentów Administracji do korzystania z powyższych aplikacji i systemów, przed rozpoczęciem roku akademickiego 2020/2021 i 2021/2022 zorganizowano szkolenia prowadzone przez Pełnomocnika Dziekana WPIA ds. zdalnych form nauczania oraz Wydziałowego Koordynatora Systemu USOS. **Studenci mają również dostęp do materiałów informacyjnych przygotowanych przez OWKO.**

W celu pomocy nauczycielom akademickim i innym osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne od początku roku akademickiego 2020/2021 w MS Teams działa zespół „E-learning na WPIA UAM: Grupa Wsparcia”, służący wymianie doświadczeń i bieżącemu rozwiązywaniu problemów, jakie stwarza nauczanie zdalne. W zespole udostępnia się też stworzony na Wydziale dwugodzinny kurs wideo dotyczący obsługi MS Teams i powiązanych z nim aplikacji, a ponadto linki do innych materiałów informacyjnych. **Prowadzący zajęcia mają również dostęp do analogicznej grupy ogólnouniwersyteckiej („HelpTEAMS”).** Poza tym przed rozpoczęciem roku akademickiego 2021/2022 zorganizowano dla nich szkolenie z nowych funkcji MS Teams i z Platformy *E-learningowej* UAM Moodle. **We wszystkich budynkach Wydziału działa sieć Wi-Fi Eduroam.** Dostęp do niej po zalogowaniu się ma każdy, kto posiada konto uniwersyteckie, w tym studenci i pracownicy Wydziału.

Warto dodać, że **zarówno wykładowcy, jak i studenci mogą korzystać z pomocy HelpDesku Centrum Informatycznego UAM,** z którym można skontaktować się drogą mailową i telefoniczną.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Budynek dydaktyczny Wydziału Prawa i Administracji (czyli Collegium Iuridicum Novum) został już w dużym stopniu dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W przypadku osób niewidomych i słabowidzących są to przede wszystkim umieszczone przy wszystkich drzwiach w budynku tabliczki informacyjne w kodzie Braille’a z numerem sali i piętrem oraz kodem QR do zeskanowania dla osób słabo widzących a także informacja dźwiękowa o poziomach we wszystkich windach (wraz z oznaczeniami w Braille’u na przyciskach). Dodatkowo w budynku znajdują się

¹⁰⁵ <https://amu.edu.pl/pracownicy/ochrona-danych-osobowych>

¹⁰⁶ <https://owko.amu.edu.pl/>

¹⁰⁷ <https://ci.amu.edu.pl/>

odpowiednie oznaczenia na przeszkleniach dla osób słabo widzących. W *Auditorium Maximum* zainstalowano pętlę indukcyjną dla osób słabo słyszących, którzy poza tym mają także możliwość wypożyczania sprzętu wspomagającego słyszenie – systemów FM lub przenośnych pętli indukcyjnych. Studenci słabosłyszący na WPiA mają także dostęp do usługi wideo-połączeń z tłumaczeniem na Polski Język Migowy. W służące do tego przenośne urządzenie wyposażono bowiem wydziałowe Biuro Obsługi Studentów. Niezależnie od udogodnień technicznych studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się Polskim Językiem Migowym, mogą otrzymać wsparcie tłumacza języka migowego podczas zajęć dydaktycznych oraz załatwiania spraw administracyjnych związanych ze studiowaniem.

W całym budynku możliwy jest tzw. wjazd z poziomu zero (czyli bezprogowy wjazd dla wózków) a przy wejściu głównym funkcjonuje system automatycznego otwierania drzwi.

W przyszłym roku kalendarzowym planowane jest wprowadzenie kolejnych niezbędnych udogodnień, w szczególności oznaczeń fakturowych oraz oznaczeń kontrastowych na schodach. Zainstalowane zostaną także głosowe znaczniki orientacji w przestrzeni dla osób niewidomych.

W tej chwili trwa remont budynku administracyjnego Wydziału (o czym była już mowa w punkcie 5.1). W planach remontowych uwzględniono potrzeby osób z niepełnosprawnościami; w miarę możliwości wprowadzone zostaną rozwiązania funkcjonujące już w budynku dydaktycznym. Warto odnotować, że do potrzeb tych studentów dostosowany jest również lokal tymczasowy - Budynek Dziekanatów **przy Collegium Martineum**, ul. T. Kościuszki 80A.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

W celu zapewnienia możliwości uczestniczenia w zajęciach zdalnych również z budynku dydaktycznego (*Collegium Iuridicum Novum*) oraz zapewnienia im dodatkowego miejsca do pracy własnej, **jedną z większych sal wykładowych** – a mianowicie salę Gamma (na 150 osób) – **oddano do swobodnego użytku studentów**. Doposażono ją przy tym w niezbędne kontakty, co umożliwia podładowanie laptopów i innych urządzeń przenośnych. **Studenci mogą też korzystać z miejsc pracy i komputerów znajdujących się w Bibliotekach WPiA i Uczelni**. Liczba stanowisk do pracy własnej bezpośrednio na Wydziale zwiększy się po zakończeniu remontu budynku administracyjnego (o którym więcej w punkcie 5.1).

Aplikacje i systemy informatyczne używane w nauczaniu zdalnym są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń przenośnych, toteż mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym miejscu i czasie. Dotyczy to zwłaszcza Platformy *E-learningowej* UAM Moodle oraz pakietu Office365 (w tym MS Teams, MS Word, Ms Excel, MS PowerPoint i MS Forms). Za pomocą MS Teams przekazywane są też studentom materiały dydaktyczne w formie elektronicznej, wspierające synchroniczne i asynchroniczne formy kształcenia, do których sporządzenia zobowiązani są nauczyciele akademicy. **Z prywatnych komputerów i urządzeń przenośnych studenci mają również dostęp do licznych zasobów bibliotecznych Wydziału i Uniwersytetu, w szczególności zaś do rozmaitych baz danych.** Więcej o nich oraz o systemie bibliotecznym w kolejnym punkcie.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

Biblioteka WPIA mieści się obecnie w *Collegium Iuridicum* przy ul. św. Marcin 90. Jest ona jedną z największych bibliotek prawniczych i administracyjnych w Polsce, posiada bowiem zbiory przekraczające 250 tys. woluminów. W *Collegium Iuridicum* znajduje się m.in. wypożyczalnia i czytelnia książek oraz czytelnia czasopism. Po remoncie budynku administracyjnego (o którym już wspomniano) infrastruktura biblioteczna ulegnie dalszej poprawie, sama zaś Biblioteka znajdzie się w bezpośrednim sąsiedztwie budynku dydaktycznego *Collegium Iuridicum Novum*.

Studenci mają dostęp do licznych baz danych, w tym do wspomnianych już największych w Polsce baz prawniczych – Legalis i Lex Omega Akademia – oraz do LEXOTEKI, tj. bazy podręczników przeznaczonych dla studentów WPIA UAM¹⁰⁸. Dostępne są też liczne bazy naukowe, w tym Cambridge University Press, HeinOnline i Oxford Scholarship Online¹⁰⁹. Istnieje naturalnie możliwość wykonywania kserokopii materiałów dostępnych w czytelniach, studenci mogą też drukować materiały elektroniczne i korzystać z własnych nośników danych.

W wypożyczalni Biblioteki WPIA funkcjonuje system elektronicznego zamawiania i wypożyczania książek; możliwy jest też ich korespondencyjny zwrot. Poza tym można zamawiać skany dokumentów znajdujących się w zasobach Biblioteki¹¹⁰. W Bibliotece działa bezprzewodowy Internet (sieć Wi-Fi Eduroam).

W okresie pandemii COVID-19 Biblioteka Wydziału uruchomiła liczne działania wspierające proces dydaktyczny. Szczegółowe informacje na temat jej działalności przedstawia załącznik R-C3-Z2-P6. W tym miejscu należy dodać, że studenci mogą również korzystać z Biblioteki Uniwersyteckiej UAM, która dysponuje licznymi własnymi zbiorami z zakresu nauk prawnych i nauki o administracji¹¹¹.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Wydział prowadzi stały monitoring infrastruktury wspierającej realizację zadań dydaktycznych i naukowych. Wszelkie usterki techniczne zgłaszane są na bieżąco Kierownikowi Budynku CIN i pracownikom Biura ds. Informatyzacji Wydziału, którzy zajmują się ich usuwaniem. Pracownicy wspomnianego Biura prowadzą też bieżącą konserwację sprzętu komputerowego oraz zgłaszają konieczność jego wymiany. Bieżący monitoring umożliwia poza tym szybką reakcję na zmieniające się potrzeby, czego przykładem jest zakup sprzętu komputerowego w okresie pandemii COVID-19, który – choć wiązał się z istotnym wysiłkiem finansowym po stronie Wydziału – pozwolił odnowić i unowocześnić posiadaną bazę sprzętową. Z kolei do zadań Kierownika Budynku należy m.in. nadzór

¹⁰⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/biblioteka/lexoteka2>

¹⁰⁹ <http://lib.amu.edu.pl/bazy-danych/>

¹¹⁰ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/biblioteka/zamow-skan-materialow>

¹¹¹ <http://lib.amu.edu.pl/>

nad przestrzeganiem zasad BHP i zapewnienie wykonania wymaganych okresowych przeglądów technicznych.

W ramach dostosowywania bazy dydaktycznej do aktualnych potrzeb, budynki *Collegium Iuridicum Novum* oraz *Collegium Martineum* zostały **dostosowane do wymogów związanych z pandemią COVID-19**. W salach i korytarzach znajdują się środki do dezynfekcji, umieszczono tam także oznaczenia przypominające o konieczności zachowania dystansu społecznego. W budynku *Collegium Iuridicum Novum* znajduje się ponadto bramka do pomiaru temperatury.

Wydział pozostaje w stałym kontakcie z przedstawicielami **Samorządu Studentów**, którzy w trakcie okresowych spotkań przekazują informacje dotyczące potrzeb studentów, także w zakresie doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej służącej do nauczania tradycyjnego i zdalnego. Jeśli chodzi o **nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia**, to wspomniane potrzeby mogą zgłaszać na bieżąco władzom WPiA, informatykom z Biura ds. Informatyzacji Wydziału oraz – należącemu do grona nauczycieli akademickich – Pełnomocnikowi Dziekana WPiA ds. zdalnych form nauczania (w tym za pomocą opisanego w punkcie 5.3 zespołu, który utworzono w programie MS Teams).

Udział **interesariuszy zewnętrznych** w monitorowaniu i ocenie bazy dydaktycznej ma miejsce w trakcie posiedzeń działającej przy Wydziale **Rady Biznesu i Nauki** (o której więcej zwłaszcza w punktach 6.1 i 6.2) oraz w ramach ich indywidualnych spotkań z władzami Wydziału.

Używane w nauczaniu synchronicznym i asynchronicznym aplikacje aktualizują stale ich dostawcy. Dotyczy to w szczególności pakietu Office365 (w tym MS Teams), który uaktualnia na bieżąco firma Microsoft. W roku akademickim 2021/2022 uruchomiono nową, ulepszoną instancję Platformy *E-learningowej* UAM Moodle; jej mniej istotnych aktualizacji dokonuje się systematycznie.

Zbiory **Biblioteki WPiA** monitorują na bieżąco jej pracownicy; dodatkowo zaś corocznie sprawdza się obecność i stan 40.000 woluminów. Zauważone braki są w miarę możliwości uzupełniane, a egzemplarze uszkodzone – naprawiane przez pracownika Biblioteki bądź podmiot zewnętrzny. Biblioteka dokonuje regularnego zakupu nowych pozycji wydawniczych – w szczególności nowych podręczników – kierując się danymi statystycznymi dotyczącymi dotychczasowych wypożyczeń. Dodatkowo, każdy użytkownik Biblioteki – w tym każdy student, doktorant i pracownik naukowy – może zaproponować kupno określonej publikacji do zbiorów bibliotecznych. O ile tylko to możliwe, prośby te są realizowane.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych.

Rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz wdrażanie wniosków z tej współpracy do systematycznego doskonalenia działalności naukowej i dydaktycznej należą do **priorytetów Wydziału**.

A. Cele współpracy

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym służy realizacji co najmniej kilku celów, kluczowych dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju Wydziału, w tym w szczególności:

- 1) promocji i rozwojowi badań naukowych prowadzonych na Wydziale;
- 2) popularyzacji i doskonaleniu oferty edukacyjnej Wydziału;
- 3) zapewnieniu pomocy prawnej osobom potrzebującym;
- 4) utrzymaniu kontaktów z absolwentami Wydziału;
- 5) rozwojowi sieci Interesariuszy Wydziału.

B. Otoczenie społeczno-gospodarcze

Otoczenie społeczno-gospodarcze związane z Wydziałem jest **bardzo bogate a przy tym różnorodne**. Należą do niego szkoły, spośród których rekrutują się przyszli studenci Wydziału, podmioty związane z szeroko pojętym wymiarem sprawiedliwości oraz wykonywaniem różnych zawodów prawniczych, organy władzy publicznej (rządowej i samorządowej), agencje rządowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, samorządy przedsiębiorców, absolwenci Wydziału, a także osoby korzystające z bezpłatnych porad prawnych oferowanych w ramach działalności Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej. Z niektórymi przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego Wydział podejmuje ściślejszą współpracę, ujętą w określone ramy prawne.

Wśród przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego ważną rolę pełni funkcjonująca przy Wydziale **Rada Biznesu i Nauki** założona w 2018 roku¹¹². Rada Biznesu i Nauki stanowi forum wsparcia merytorycznego dla inicjatyw podejmowanych przez Wydział, który swój potencjał (m. in. w zakresie własności intelektualnej, prawa pracy, prawa podatkowego) chciałby wykorzystać także dla rozwoju gospodarczego naszego regionu i kraju. Idea powołania Rady związana jest z działaniami, które Wydział podejmuje i zamierza podejmować w najbliższej przyszłości, budując koncepcję nowoczesnej jednostki badawczej, której rola nie powinna ograniczać się tylko do zadań dydaktycznych i prowadzenia badań wewnętrznych, nie zawsze uwzględniających realia zewnętrzne. Rada stanowi ważny element owej ewolucji, a także:

¹¹² Aktualny skład Rady Biznesu i Nauki przedstawiono w załączniku R-C1-K6-P1-1.

- przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie interakcji prawa i gospodarki,
- inkubator inspiracji dla działań podejmowanych przez Wydział, których celem jest stworzenie nowoczesnej jednostki badawczej funkcjonującej według najlepszych standardów międzynarodowych,
- miejsce wymiany myśli i poglądów z jej Członkami, jak i pomiędzy nimi,
- miejsce wymiany informacji dotyczących oczekiwań pracodawców wobec absolwentów Wydziału,
- kreatywną przestrzeń, w której formułowane i konsultowane będą propozycje dostosowania oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy oraz umożliwiać jej pozyskiwanie (w formie staży/praktyk).

Kolejnym ważnym gremium skupiającym przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego są **Interesariusze zewnętrzni**, z którymi Wydział podjął stałą współpracę. Grono interesariuszy zewnętrznych Wydziału jest bardzo zróżnicowane¹¹³ i obejmuje środowiska ściśle związane ze studiami na kierunku Administracja, w tym w szczególności przedstawicieli organów administracji rządowej i samorządowej (m.in. Prezydent Miasta Poznania, Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Poznaniu, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Wojewódzki Urząd Prawy w Poznaniu, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu), przedstawicieli samorządów gospodarczych (m.in. Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa) oraz przedsiębiorców, ale także przedstawicieli sądownictwa (m.in. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Sąd Okręgowy w Poznaniu) czy prokuratury (m.in. Prokuratura Regionalna w Poznaniu). Wydział konsekwentnie dąży do systematycznego poszerzenia grona Interesariuszy zewnętrznych. W ostatnim czasie zawarto porozumienia m.in. z Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową (maj 2021), Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Poznaniu (październik 2021), Polskim Centrum Mediacji (październik 2021), Sądem Okręgowym w Poznaniu (październik 2021) oraz Prokuraturą Regionalną w Poznaniu (listopad 2021).

Wydział od wielu już lat nawiązuje i rozwija kontakty ze szkołami, z których wywodzą się dotychczasowi lub potencjalni kandydaci zainteresowani podjęciem studiów na Wydziale¹¹⁴.

Ważnym elementem współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest działalność Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej (SUPP). Poradnia świadczy swoim interesantom nieodpłatną pomoc prawną w różnych dziedzinach prawa, dając studentom, działającym pod nadzorem opiekuna będącego specjalistą w danej dziedzinie, możliwość sprawdzenia swojej wiedzy i umiejętności przy doradzaniu w konkretnych sprawach.

Wydział nie zapomina także o swoich **absolwentach**. Wielu z nich piastuje obecnie wysokie stanowiska we władzy sądowniczej (z sędziami Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego czy Trybunału Konstytucyjnego na czele), a także w organach administracji rządowej, samorządowej czy w organach Unii Europejskiej. Wielu absolwentów z sukcesem realizuje się w różnych organizacjach pozarządowych, w ramach szeroko pojętej działalności gospodarczej, a niektórzy także aktywnie wspierają Wydział jako członkowie Rady Biznesu i Nauki bądź jako przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych czy też jako członkowie Stowarzyszenia Absolwentów i

¹¹³ Aktualny skład grona Interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Wydziałem zawiera **załącznik R-C1-K6-P1-2**.

¹¹⁴ Aktualny wykaz szkół, z którymi Wydział współpracuje, zawiera **załącznik R-C1-K6-P1-3**.

Przyjaciół Wydziału. Współpraca z absolwentami daje bardzo szerokie możliwości dzielenia się ze studentami wiedzą i doświadczeniem zdobytymi przez ich starszych kolegów.

C. *Formy współpracy*

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przybiera postać **współpracy instytucjonalnej** – realizowanej przez Wydział oraz jednostki organizacyjne Wydziału – oraz **współpracy indywidualnej**, realizowanej przez poszczególnych pracowników Wydziału.

Współpraca instytucjonalna przybiera bardzo różne formy. Corocznie odbywają się spotkania Rady Biznesu i Nauki oraz spotkania z gronem Interesariuszy zewnętrznych Wydziału, stanowiące forum wymiany poglądów związanych z funkcjonowaniem Wydziału oraz jego relacjami z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Członkowie tych gremiów dzielą się swoimi uwagami, które pozwalają dostrzec słabe strony funkcjonowania Wydziału oraz wprowadzić niezbędne zmiany, poprawiające jakość kształcenia oraz lepiej przygotowujące absolwentów do potrzeb rynku. Wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi Wydział organizuje również szereg konferencji poświęconych kluczowym zagadnieniom dotyczącym funkcjonowania określonych gałęzi prawa i gospodarki¹¹⁵. Frekwencja na tych konferencjach wskazuje, że cieszą się one dużym zainteresowaniem. Owocem wspólnych obrad jest nie tylko podzielenie się wynikami badań przez specjalistów z Wydziału ale także wzbogacenie oferty edukacyjnej o sugestie i spostrzeżenia płynące od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Współpraca ze szkołami polega na organizowaniu wykładów, szkoleń i spotkań, na których przedstawiciele Wydziału zachęcają do podjęcia studiów na Wydziale, przybliżają ofertę edukacyjną na poszczególnych kierunkach oraz odpowiadają na pytania zainteresowanych¹¹⁶.

Przedstawiciele Wydziału regularnie ponadto uczestniczą w **Nocy Naukowców** oraz **Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki**. Są to coroczne wydarzenia adresowane do szerokiego kręgu zainteresowanych, w tym studentów, uczniów czy pasjonatów danego zagadnienia. Prezentacje przygotowywane przez przedstawicieli Wydziału cieszą się nieodmiennie sporym zainteresowaniem uczestników¹¹⁷.

Dwa razy w roku organizowany jest na UAM **Dzień Kandydata**, w którym Wydział także bierze aktywny udział¹¹⁸. Jest to wydarzenie adresowane przede wszystkim do licealistów zainteresowanych podjęciem studiów na Wydziale. W ramach Dnia Kandydata mają oni możliwość zapoznania się ze specyfiką Wydziału, oferowanymi kierunkami studiów, a także uzyskać odpowiedzi na nurtujące ich pytania dotyczące studiowania na Wydziale.

Podstawowymi formami **współpracy indywidualnej** z otoczeniem społeczno-gospodarczym są przede wszystkim profesjonalne szkolenia prowadzone przez specjalistów z Wydziału dla aplikantów adwokackich, aplikantów radcowskich, aplikantów notarialnych, aplikantów komorniczych, a także dla adwokatów, radców prawnych, notariuszy, sędziów, asystentów sędziego, referendarzy sądowych oraz innych grup funkcjonariuszy i urzędników państwowych i samorządowych. W ramach indywidualnej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy także wymienić aktywne

¹¹⁵ Zestawienie konferencji z lat 2017-2021 zawiera **załącznik R-C1-K4-P1-3**.

¹¹⁶ Zestawienie wykładów prowadzonych dla licealistów w latach 2018-2021 zawiera **załącznik R-C1-K6-P1-6**.

¹¹⁷ Zestawienie wydarzeń przygotowanych przez przedstawicieli Wydziału w ramach Nocy Naukowców oraz Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki z lat 2019-2021 zawierają odpowiednio **załączniki R-C1-K6-P1-4** oraz **R-C1-K6-P1-5**.

¹¹⁸ Zestawienie wydarzeń związanych z Dniem Kandydata z lat 2019-2021 zawiera **załącznik R-C1-K6-P1-7**.

uczestnictwo pracowników Wydziału w wielu organach administracji publicznej, jednostek szkolnictwa wyższego, członkostwo w komitetach redakcyjnych, radach naukowych lub programowych czasopism naukowych oraz aktywność w organach i jednostkach UAM¹¹⁹.

D. Efekty współpracy

Współpraca z różnymi przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przynosi wymierne korzyści w wielu obszarach funkcjonowania Wydziału.

Po pierwsze, kontakt z przedstawicielami zawodów prawniczych oraz szeroko pojętego biznesu pozwolił na takie sformułowanie koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia na kierunku Administracja, aby były one **dostosowane do wymogów związanych z funkcjonowaniem na rynku szeroko pojętych usług administracyjnych oraz przygotowywały absolwentów do samodzielnego pełnienia funkcji w administracji różnego szczebla**. Świadczą o tym chociażby coroczne wysokie pozycje Wydziału w rankingach kierunków studiów Administracja czy fakt pełnienia przez absolwentów Wydziału wielu prestiżowych funkcji w organach państwowych, samorządowych, europejskich.

Po drugie, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma bezpośrednie przełożenie na doskonalenie oferty dydaktycznej Wydziału. Świadczą o tym, między innymi:

- zwiększenie oferty praktyk obowiązkowych dla studentów;
- dodatkowa oferta nieobowiązkowych praktyk i staży, będąca rezultatem kolejnych porozumień zawieranych przez Wydział z Interesariuszami zewnętrznymi;
- upracticznienie oferty programowej poprzez wprowadzenie w ramach reformy studiów Administracja, planowanej na rok akademicki 2022/2023, nowego typu zajęć – obowiązkowych warsztatów.

Wreszcie **po trzecie** współpraca ze szkołami pozwala na dotarcie z ofertą edukacyjną Wydziału do osób bezpośrednio zainteresowanych podjęciem studiów. W dłuższej perspektywie pozwoli to na podniesienie poziomu kandydatów podejmujących studia na Wydziale oraz ograniczenie ryzyka związanego z odpływem kandydatów do uczelni konkurencyjnych.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Wydział prowadzi **ciągły monitoring** form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także wpływu rezultatów osiągniętych w ramach tej współpracy na formułę programu studiów prawniczych oraz doskonalenie jej realizacji. Monitoring odbywa się w szczególności poprzez utrzymywanie stałych kontaktów z interesariuszami, zarówno w formie spotkań Rady Biznesu i Nauki oraz spotkań z Interesariuszami zewnętrznymi, jak i w formie indywidualnych kontaktów z poszczególnymi interesariuszami.

Uczestnictwo pracowników Wydziału w wielu organach administracji publicznej, jednostek szkolnictwa wyższego, członkostwo w komitetach redakcyjnych, radach naukowych lub programowych czasopism naukowych, pozwala na bieżący przepływ informacji związanych z funkcjonowaniem otoczenia społeczno-gospodarczego, jego zapotrzebowaniem oraz ewentualnymi uwagami dotyczącymi sposobu kształcenia na Wydziale.

¹¹⁹ Zestawienie aktywności i funkcji pełnionych przez pracowników Wydziału zawiera **załącznik R-C1-K6-P1-8**.

W ramach doskonalenia form współpracy oraz wpływu jej rezultatów na program studiów można wymienić **działania bieżące** oraz **okresowe**.

Działania bieżące polegają, między innymi, na systematycznym przeglądzie i wzbogacaniu oferty przedmiotów do wyboru, rozwijaniu oferty obowiązkowych i nieobowiązkowych praktyk i staży czy dostosowywaniu zakresu porad udzielanych w ramach Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej do aktualnych potrzeb otoczenia. Przykładowo, w związku z dużym napływem interesantów posługujących się językiem ukraińskim, działalność Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej poszerzono o grupę świadczącą pomoc w tym języku.

Działania okresowe polegają z kolei na cyklicznym przeglądzie programu studiów oraz wprowadzaniu modyfikacji wynikających z sygnałów kierowanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze. Przykładem takiego działania jest obecnie przygotowywana reforma studiów na kierunku Administracja, która ma wejść w życie w roku akademickim 2023/2024. Innym przykładem działań okresowych są coroczne ankiety studenckie, w których studenci oceniają jakość kształcenia na Wydziale oraz zgłaszają ewentualne uwagi czy postulaty dotyczące poprawy jakości kształcenia.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku.

Wydział Prawa i Administracji ma **długą tradycję** w zakresie umiędzynarodowienia studiów. W ostatnich latach zaobserwować można wzrost liczby studiujących na Wydziale **studentów zagranicznych**. W roku akademickim 2021/2022 przyjęto największą liczbę studentów zagranicznych na pobyty krótkoterminowe spośród wszystkich Wydziałów UAM w Poznaniu. Na kierunku Administracja cudzoziemcy szczególnie często wybierają studia stacjonarne I stopnia. I tak w roku akademickim 2019/2020 na stacjonarnych studiach I stopnia **studiowały aż 23 osoby**, w kolejnym roku **25 osób**, obecnie liczba ta **również wynosi 25**. Wśród studentów są osoby z wielu krajów (Rosja, Ukraina, Brazylia), dominują jednak obywatele Białorusi (w bieżącym roku akademickim to 18 osób). Dla obcokrajowców szczególnie cenne, jak się wydaje, mogą być wiedza, kompetencje i umiejętności społeczne związane z systemem prawnym państwa-członka Unii Europejskiej i stąd zaskakująco wysoki stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na studiach I stopnia. Zainteresowanie obcokrajowców studiami II stopnia jest już mniejsze (w roku akademickim 2019/2020 na studiach II stopnia studiowało 3 obcokrajowców, w roku 2020/2021 – 4; obecnie na studiach magisterskich studiuje 3 osoby), wynika to jednak zapewne ze względów finansowych związanych z koniecznością utrzymania się w Polsce przez kolejne 2 lata. Studia te ponadto w dużym stopniu mają charakter kontynuacji studiów I stopnia, co może nie odpowiadać modelom kształcenia w innych krajach.

Warto w tym miejscu wspomnieć o **ogólnouniwersyteckiej ofercie tzw. AMU-PIE** (Programmes for International Exchange). To program przeznaczony głównie dla obcokrajowców, którzy studiuje na UAM przez semestr bądź rok, ale nie tylko dla nich – w ramach AMU-PIE studenci kierunku Administracja mają możliwość uczestniczenia w każdym spośród kilkudziesięciu wykładów w j. angielskim (w roku akademickim 2020/2021 było to 41 wykładów, wszystkie ściśle powiązane z dyscypliną Nauki prawne).

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia odgrywa ważną rolę w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku Administracja. Zwraca w tym miejscu uwagę **uwzględnianie umiędzynarodowienia w programach nauczania** (kryterium 7.2.), a przede wszystkim możliwości podejmowania zagranicznych studiów częściowych. Studenci kierunku Administracja mogą korzystać z oferty programu Erasmus+, przy czym WPiA podpisał odpowiednie umowy (stan na 11.2021) aż z 84 uczelniami w Europie:

- 1) Universität Salzburg (Austria),
- 2) Universität Wien (Austria),
- 3) Universiteit Antwerpen (Belgia),
- 4) Universiteit Gent (Belgia),
- 5) Université de Liege (Belgia),
- 6) University of National and World Economy (Bułgaria),
- 7) Sveučilište u Zagrebu (Chorwacja),
- 8) University of Cyprus (Cypr),
- 9) Masarykova Univerzita v Brnie (Czechy),
- 10) University of West Bohemia (Czechy),
- 11) University of Eastern Finland (Finlandia),

- 12) Université Pierre Mendès-France (Grenoble II, [Francja]),
- 13) Université de Nantes (Francja),
- 14) Université Paris-Saclay (Francja),
- 15) Université de Rennes I (Francja),
- 16) Université de Strasbourg (Francja),
- 17) Université des Sciences Sociales (Toulouse I, [Francja]),
- 18) Université de Bretagne Sud (Francja),
- 19) Pôle Universitaire Léonard de Vinci (Francja),
- 20) Aristotle University of Thessaloniki (Grecja),
- 21) Universidad de San Pablo CEU (Hiszpania),
- 22) Universidad de Alcalá de Henares (Hiszpania),
- 23) Universitat Internacional de Catalunya (Hiszpania),
- 24) Universidad de Cádiz (Hiszpania),
- 25) Universidad de Córdoba (Hiszpania),
- 26) Universidad De Jaén (Hiszpania),
- 27) Universidade da Coruña (Hiszpania),
- 28) Universidad Nacional de Educación a Distancia (Hiszpania),
- 29) Universidad de Málaga (Hiszpania),
- 30) Universitat de les Illes Balears (Hiszpania),
- 31) Universidade de Santiago de Compostela (Hiszpania),
- 32) Universidad Pablo de Olavide (Hiszpania),
- 33) Universidad de La Laguna (Hiszpania),
- 34) Universitat Catòlica de València "San Vicente Mártir" (Hiszpania),
- 35) Universidad de Valladolid (Hiszpania),
- 36) Universidad Europea Valencia (Hiszpania),
- 37) Rijksuniversiteit Groningen (Holandia),
- 38) University of Iceland (Islandia),
- 39) University of Reykjavík (Islandia),
- 40) Mykolas Romeris University (Litwa),
- 41) Latvijas Universitāte (Łotwa),
- 42) International Balkan University (Macedonia),
- 43) University of Malta (Malta),
- 44) Universität Augsburg (Niemcy),
- 45) Universität Bayreuth (Niemcy),
- 46) Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin (Niemcy),
- 47) Universität Bielefeld (Niemcy),
- 48) Europa-Universität Viadrina Frankfurt [Oder] (Niemcy)
- 49) Georg-August Universität Göttingen (Niemcy),
- 50) Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Niemcy),
- 51) Universität Mannheim (Niemcy),
- 52) Philipps-Universität Marburg (Niemcy),
- 53) Universität Osnabrück (Niemcy),
- 54) Universität Passau (Niemcy),
- 55) Universität Potsdam (Niemcy),
- 56) Universitetet i Bergen (Norwegia),

- 57) Universidade de Lisboa (Portugalia),
- 58) Universidade Portucalense Infante D. Henrique (Portugalia),
- 59) University of Agriculture in Nitra (Słowacja),
- 60) Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (Słowacja),
- 61) Comenius University in Bratislava (Słowacja),
- 62) University of Trnava (Słowacja),
- 63) University of Ljubljana (Słowenia),
- 64) Cukurova University (Turcja),
- 65) Istanbul Universitesi (Turcja),
- 66) Marmara Universitesi (Turcja),
- 67) Yeditepe Universitesi (Turcja),
- 68) Istanbul Aydin University (Turcja),
- 69) Özyeğin University (Turcja),
- 70) Eötvös Loránd Tudományegyetem (Węgry),
- 71) Szechenyi Istvan University (Węgry),
- 72) University of Szeged (Węgry),
- 73) Università degli Studi di Bari (Włochy),
- 74) University of Ferrara (Włochy),
- 75) Università degli Studi di Genova (Włochy),
- 76) Università del Salento (Włochy),
- 77) Università degli Studi di Macerata (Włochy),
- 78) Università degli studi di Milano (Włochy),
- 79) Università degli studi di Napoli Federico II (Włochy),
- 80) Università degli Studi di Padova (Włochy),
- 81) University of Palermo (Włochy),
- 82) Università di Pisa (Włochy),
- 83) Università degli Studi di Roma "Tor Vergata" (Włochy),
- 84) Università degli Studi Roma Tre (Włochy),

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych.

Program studiów na kierunku Administracja **uwzględnia postulat umiędzynarodowienia procesu kształcenia**. Przede wszystkim duży nacisk położono na nauczanie **języków obcych**. I tak, na **studiach pierwszego stopnia** przewidziano trwające cztery semestry lektoraty, przy czym studenci mają do wyboru **aż sześć języków**: angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, rosyjski i włoski. Lektoraty są także ważnym elementem programu **studiów uzupełniających magisterskich**, na których trwają one dwa semestry.

Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia służą nie tylko lektoraty, ale również takie przedmioty, jak np. – na studiach pierwszego stopnia: Prawo międzynarodowe publiczne (wykłady), Prawo instytucjonalne UE/ Prawo organizacji międzynarodowych (wykłady) czy też Fundusze Strukturalne UE (wykłady plus ćwiczenia), a na studiach drugiego stopnia – wykłady i ćwiczenia z Prawa Unii Europejskiej.

Studenci Kierunku Administracja mogą ponadto wybierać **przedmioty w języku angielskim**. W ostatnich trzech latach do puli tych przedmiotów należały:

- w roku akademickim 2018/2019: Constitutional Law and US Court System, Crime and punishment: an interdisciplinary approach, Introduction to the Intellectual Property Law, Introduction to the European Migration Law, The Future of Cities, Introduction to Polish Business Law, Privacy and data protection in the EU, Secured Transactions;
- w roku akademickim 2019/2020: Administrative proceeding in the states of the Visegrad Group, European Union Law, Introduction to IT Law, Polish – U.S. cooperation in criminal matters, The Future of Cities, Intellectual Property and Unfair Competition, Privacy and data protection in the EU, EU Law and Artificial Intelligence;
- w roku akademickim 2020/2021: Introduction to the Intellectual Property Law, Introduction to IT Law, Introduction to International Criminal Law and Procedure, Polish – U.S. cooperation in criminal matters oraz – podobnie jak w poprzednich latach – Privacy and data protection in the EU.

W trwającym roku akademickim 2021/2022 przewidziano dwa przedmioty do wyboru w języku obcym: Fundamental rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism oraz European and Polish Criminal Policy.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny.

A. Studia stacjonarne

Lektorat języka obcego na studiach stacjonarnych **pierwszego stopnia** na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku Administracja obejmuje 120 godzin realizowanych w trakcie czterech semestrów. W ramach nauki języka obcego studenci mogą uczestniczyć – jak już wspomniano w części 7.2 – w lektoratach z **języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego**. Celem lektoratu ogólnojęzykowego jest pozyskanie umiejętności językowych na poziomie B2 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Grupy lektoratowe rozpoczynają zajęcia od poziomu minimum A2:

- I semestr: utrwalenie i pogłębienie umiejętności językowych na poziomie A2 oraz podstawy poziomu B1;
- II semestr: utrwalenie poziomu B1;
- III semestr: materiał odpowiadający poziomowi B2.1;
- IV semestr: przygotowanie do egzaminu na poziomie B2.2.

Student rozpoczynający lektorat na poziomie A2 zobowiązany jest do uczęszczania na lektorat przez cztery semestry, począwszy od drugiego semestru I roku (łącznie 120 godzin lektoratu), wówczas wykorzystuje 4 żetony, - student rozpoczynający lektorat na poziomie B1 zobowiązany jest do uczęszczania na lektorat przez trzy semestry, począwszy od drugiego semestru I roku (łącznie 90 godzin lektoratu), wówczas wykorzystuje 3 żetony, - student rozpoczynający lektorat na poziomie B2.1, zobowiązany jest do uczęszczania na lektorat przez dwa semestry, począwszy od drugiego semestru I roku (łącznie 60 godzin lektoratu), wówczas wykorzystuje 2 żetony, - student rozpoczynający lektorat na poziomie B2.2, zobowiązany jest do uczęszczania na lektorat przez jeden semestr, począwszy od drugiego semestru I roku (łącznie 30 godzin lektoratu), wówczas wykorzystuje 1 żeton. Student, który nie wykorzysta 4 przysługujących mu żetonów językowych na realizację obowiązkowego lektoratu do poziomu B2, pozostałe żetony może wykorzystać na uczestnictwo w

lektoracie z dowolnie wybranego języka w grupie międzywydziałowej w dowolnym okresie studiów. Za zaliczenie tych dodatkowych zajęć nie przypisuje się punktów ECTS, a uwzględnia się ten fakt w suplemencie do dyplomu jako „dodatkowe osiągnięcie”.

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Przedmiot po każdym semestrze kończy się zaliczeniem z oceną. Składowe oceny końcowej: aktywność na zajęciach, praca własna, testy. Aby uzyskać zaliczenie, wszystkie testy muszą być zaliczone na minimum 60%.

Wszyscy studenci na początku I semestru I roku są obowiązkowo poddani **diagnozującemu testowi językowemu**. Celem testu jest określenie poziomu biegłości językowej. Od roku akademickiego 2013/2014 student ma również możliwość bezpłatnego skorzystania z e-learningowych materiałów do samodzielnej nauki języka angielskiego www.elearning.amu.edu.pl. Test diagnozujący dostępny jest od połowy października do 31 października danego roku akademickiego.

Pod koniec I semestru I roku studenci wykonują **test poziomujący**. Przeprowadzenie testu poziomującego służy przyporządkowaniu studentów do odpowiednich grup według poziomu kompetencji językowych. Przyporządkowanie do grupy o odpowiednim poziomie kompetencji językowych dokonywane jest jednorazowo przed rozpoczęciem zajęć z języka obcego. Po wykonaniu testu poziomującego studentowi zostaje przypisany żeton na odpowiednim poziomie, za pomocą którego dokonuje rejestracji na zajęcia z nauki języka obcego. Test poziomujący dostępny jest od trzeciego tygodnia grudnia do połowy stycznia danego roku akademickiego.

Studenci otrzymują 2 punkty ECTS za każdy semestr nauki języka obcego ogólnego i 2 punkty ECTS za egzamin po ukończeniu lektoratu na poziomie B2.2.

Lektorat języka obcego na studiach stacjonarnych **drugiego stopnia** na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku Administracja obejmuje 60 godzin realizowanych w trakcie dwóch semestrów. Celem lektoratu jest pozyskanie umiejętności wykorzystywania języka specjalistycznego z zakresu prawa i administracji, a w szczególności:

- rozwijanie umiejętności mówienia, słuchania, czytania i pisanie w języku obcym,
- przygotowanie do prowadzenia dyskusji, wyrażania własnego stanowiska na wybrany temat,
- poszerzenie znajomości struktur gramatycznych i ich stosowanie w praktyce,
- zapoznanie studentów ze słownictwem specjalistycznym z zakresu różnych dziedzin prawa i administracji (prawo cywilne, prawo karne, prawo umów, prawo spółek, prawo własności intelektualnej, itp.) oraz jego utrwalenie,
- rozwijanie praktycznych umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy do zrozumienia przekazu zawartego w autentycznych tekstach z zakresu prawa i administracji w języku obcym oraz do porozumiewania się na tematy z zakresu prawa i administracji, a także przygotowania prac pisemnych z zakresu prawa i administracji w tym języku.

Obecność na zajęciach **jest obowiązkowa**. Przedmiot po każdym semestrze kończy się zaliczeniem z oceną. Składowe oceny końcowej to aktywność na zajęciach, praca własna, testy, prezentacja multimedialna. Aby uzyskać zaliczenie, wszystkie testy muszą być zaliczone na minimum 60%. Należy dodać, że za lektorat studenci otrzymują 4 punkty ECTS.

Wszyscy studenci na początku I semestru I roku wykonują test poziomujący. Przeprowadzenie testu poziomującego służy przyporządkowaniu studentów do odpowiednich grup według poziomu kompetencji językowych. Przyporządkowanie do grupy o odpowiednim poziomie kompetencji językowych dokonywane jest jednorazowo przed rozpoczęciem zajęć z języka obcego. Po wykonaniu

testu poziomującego studentowi zostaje przypisany żeton na odpowiednim poziomie, za pomocą którego dokonuje rejestracji na zajęcia z nauki języka obcego.

B. Studia niestacjonarne

Lektorat języka obcego na studiach niestacjonarnych **pierwszego stopnia** na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku Administracja obejmuje 120 godzin realizowanych w trakcie czterech semestrów (w tym 64 godziny e-learningu), a na studiach niestacjonarnych **drugiego stopnia** 60 godzin realizowanych w trakcie dwóch semestrów (w tym 36 godziny e-learningu). W ramach nauki języka obcego studenci mogą uczestniczyć w lektoratach z języka angielskiego lub niemieckiego. Celem lektoratu jest pozyskanie umiejętności wykorzystywania języka specjalistycznego z zakresu prawa i administracji, a w szczególności:

- rozwijanie umiejętności mówienia, słuchania, czytania i pisanie w języku obcym,
- przygotowanie do prowadzenia dyskusji, wyrażania własnego stanowiska na wybrany temat,
- poszerzenie znajomości struktur gramatycznych i ich stosowanie w praktyce,
- zapoznanie studentów ze słownictwem specjalistycznym z zakresu różnych dziedzin prawa i administracji (prawo cywilne, prawo karne, prawo umów, prawo spółek, prawo własności intelektualnej, itp.) oraz jego utrwalenie,
- rozwijanie praktycznych umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy do zrozumienia przekazu zawartego w autentycznych tekstach z zakresu prawa i administracji w języku obcym oraz do porozumiewania się na tematy z zakresu prawa i administracji, a także przygotowania prac pisemnych z zakresu prawa i administracji w tym języku.

Obecność na zajęciach **jest obowiązkowa**. Przedmiot po każdym semestrze kończy się **zaliczeniem z oceną**. Składowe oceny końcowej to aktywność na zajęciach, praca własna, testy, prezentacja multimedialna. Aby uzyskać zaliczenie, wszystkie testy muszą być zaliczone na minimum 60%. Studenci otrzymują 10 punktów ECTS po zakończeniu lektoratu na pierwszym stopniu, a 4 na drugim stopniu.

Wszyscy studenci na początku I semestru I roku wykonują **test poziomujący**. Przeprowadzenie testu poziomującego służy przyporządkowaniu studentów do odpowiednich grup według poziomu kompetencji językowych. Przyporządkowanie do grupy o odpowiednim poziomie kompetencji językowych dokonywane jest jednorazowo przed rozpoczęciem zajęć z języka obcego. Po wykonaniu testu poziomującego studentowi zostaje przypisany żeton na odpowiednim poziomie, za pomocą którego dokonuje rejestracji na zajęcia z nauki języka obcego.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry.

A. Skala, zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów

Studenci kierunku Administracja na UAM są na bieżąco informowani i stale zachęceni do udziału w programie **Erasmus+**¹²⁰. Wydziałowym Koordynatorem programu jest Prof. dr hab. Wojciech Dajczak¹²¹. Corocznie organizowane są spotkania informacyjne, a wiadomości zamieszczane na stronie

¹²⁰ <https://prawo.amu.edu.pl/erasmus/studia/informacje-dla-zainteresowanych-wyjazdem/partnerzy>

¹²¹ <https://prawo.amu.edu.pl/erasmus/inne/Biuro-Erasmus>

Wydziału¹²² oraz na stronie FB. Zasady organizacji wyjazdu określa Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 6/2015-2016 z dnia 15 stycznia 2016 r. wprowadzające regulamin wymiany studentów i pracowników Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w ramach programu Erasmus¹²³.

Skala wyjazdów studentów kierunku *Administracja* na studia zagraniczne niestety nie jest duża, ponadprzeciętnie wysoka jest jednak liczba studiujących obcokrajowców (dane przedstawiono w ramach kryterium 7.1.). Warto dodać, że Erasmus+ jest także dedykowany dla studentów z orzeczeniem o niepełnosprawności. Student w orzeczeniu o niepełnosprawności może ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie związane z niepełnosprawnością: np. dofinansowanie do leków, podróży osoby towarzyszącej, kosztów specjalnych materiałów do nauki, pokrycie specjalnego ubezpieczenia itp.¹²⁴.

Dużym zainteresowaniem ze strony studentów cieszą się **szkoły letnie**. Historia organizacji studenckich letnich szkół zaczęła się w połowie XX w. Początkowo były one tylko połączeniem letniego wypoczynku z seminariami naukowymi i stanowiły fakultatywne dopełnienie procesu edukacyjnego. Aktualnie na amerykańskich i europejskich uniwersytetach programy letnich szkół są często włączane do programów studiów, stanowiąc ich immanentną i obowiązkową część. Idea Szkoły Letniej nad Bajkałem pod patronatem UAM narodziła się w 2005 roku przy podpisywaniu umowy o współpracy między Państwowym Uniwersytem w Irkucku a Uniwersytem im. Adama Mickiewicza. Pierwsza edycja Szkoły odbyła się rok później w 2006 r., przyjechało wtedy 40 rosyjskich studentów. Natomiast od 2010 roku w spotkaniach bierze udział Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu. Jest to jedna z dwóch najlepszych uczelni w Rosji, zaraz obok Uniwersytetu Moskiewskiego. Dotąd zorganizowaliśmy jedenaście polsko-rosyjskich letnich szkół, w których uczestniczyło ponad 100 pracowników nauki oraz 360 doktorantów i studentów polskich oraz rosyjskich. W dniach 21-28 sierpnia 2019 roku w bazie naukowej Państwowego Uniwersytetu w Irkucku w miejscowości Bolsze Koty nad Bajkałem odbyła się kolejna – już dwunasta – edycja polsko-rosyjskiej letniej szkoły prawno-humanistycznej, pt. „Nie tylko prawo – instrumenty ochrony środowiska naturalnego”. Przedsięwzięcie jest efektem współpracy trzech uniwersytetów: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Państwowego Uniwersytetu w Irkucku (IGU) oraz Państwowego Uniwersytetu w Sankt Petersburgu (SPbGU) i stanowi cykliczne wydarzenie. Językami szkoły są rosyjski i angielski. UAM reprezentowało 10 studentów, w tym dwoje doktorantów, a także prof. UAM dr hab. Joanna Długosz oraz prof. UAM dr hab. Michał Flieger – opiekunowie merytoryczni i organizacyjni. Nad przygotowaniem do tegorocznej Szkoły czuwał jej inicjator, współorganizator i opiekun naukowy prof. dr hab. Leopold Moskwa, a także mgr Aleksandra Rytelewska¹²⁵. Temat spotkania zawsze ustala uniwersytet, który w danym roku organizuje szkołę. Kolejna XIII edycję Polsko-Rosyjskiej Szkoły Letniej miała się odbyć w 2020 r. w Poznaniu na WPIA¹²⁶ Pandemia covid 19 uniemożliwiła jednak organizację spotkania.

¹²² <https://prawo.amu.edu.pl/erasmus/studia/dla-przebywajacych-na-stypendium>

<https://prawo.amu.edu.pl/erasmus/studia/informacje-dla-zainteresowanych-wyjazdem/rekrutacja>

¹²³ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0005/370715/regulamin_erasmus_2016-01-15.pdf

¹²⁴ <https://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami/program-erasmus>

¹²⁵ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/content-wpia-gony/392656-miedzynarodowa-szkola-letnia-nad-bajkalem>

¹²⁶ <https://hi-in.facebook.com/wpia.uam/posts/840135486489653>

Szkołę letnią – **International Summer School in American Law, Politics & Economy**¹²⁷ organizuje Koło Naukowe Prawa Amerykańskiego The American Law Society wraz z Center For American Studies, we współpracy z Ambasadą USA. Kolejna edycja odbyła się 11-25 lipca br. na WPIA UAM. W tym roku uczestnicy mieli możliwość poznania prawnych, politycznych i ekonomicznych zasad funkcjonowania demokracji. Dodatkowo spotkanie pozwala na interaktywne warsztaty rozwijające praktyczne zdolności oraz doskonalenie kompetencji językowych. Inną formą przewidzianą w dobie pandemii była **Letnia Szkoła Języka Angielskiego**, która odbywała się online od 3 do 7 sierpnia 2020 r.¹²⁸. Studenci kierunku Administracja, podobnie jak studenci kierunku Prawo, mogą także aplikować do udziału w szkołach letnich organizowanych na uniwersytetach europejskich (np.: Szkołę Letnią BHRICO Business and Human Rights na Uniwersytecie w Zurichu¹²⁹, Szkoła Letnia w Pradze pt. "Europe and the (Post) COVID-19 World" przeprowadzona w formie zdalnej w terminie 13 -17 września 2021 r.¹³⁰, Szkoła Letnia w Archangielsku¹³¹).

Włączanie studentów w badania naukowe o zasięgu międzynarodowym stanowi cel Wydziału.

Na stronie internetowej UN Women, agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz Równości Płci i Wzmocnienia Kobiet (<http://constitutions.unwomen.org/en/resources>) dostępna jest wspólna publikacja E. Derdy, L. Nadstazik oraz K. Wenderskiej (wraz z dr Julią Wojnowską-Radzińską) będąca efektem uczestnictwa studentek w międzynarodowym projekcie badawczym pt. „Global Gender Equality Constitutional Database”. Zamierzeniem UN Women jest włączenie studentów, pod opieką merytoryczną pracowników nauki, w inicjatywy pogłębiające wiedzę oraz zdolności z zakresu ochrony praw człowieka. Cel ten ma wymiar praktyczny, gdyż służy przygotowaniu kolejnego pokolenia odpowiedzialnego za stanowienie oraz implementację prawa z zakresu równości płci.

Sukcesem studentów WPIA jest także udział studentki WPIA M. Popiel w zespole, który zdobył 4. miejsce w światowym konkursie Moon Base Design Contest. Konkurs zorganizowało stowarzyszenie Moon Society z siedzibą w USA. Drużyny z całego świata projektowały habitat księżycowy, który jest możliwy do wybudowania w ciągu najbliższej dekady i pomieści 2-3 załogi jednocześnie. Warto w tym miejscu wspomnieć także o sukcesie studentki Administracji, M. Rosińskiej, która w 2021 r. została finalistką w trzeciej edycji konkursu „25 przed 25”, organizowanego przez magazyn „Forbes” i warszawskie biuro McKinsey & Company – 70-osobowa kapituła konkursu, eksperci ze świata biznesu, nowych technologii i nauki mieli za zadanie wyłonić najzdolniejszą młodzież w Polsce.

B. Skala i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej kadry

Z wyjazdów zagranicznych korzystają **w bardzo szerokim zakresie pracownicy naukowci**. Wyjazdy związane są najczęściej z odbywaniem staży zagranicznych, udziałem w konferencjach międzynarodowych oraz gremiach międzynarodowych, wyjazdy połączone z wykładami prowadzonymi m. in. w ramach programu Erasmus+, ale nie tylko. Nasi wykładowcy są profesorami wizytującymi na: Suleyman Demirel University / Kazachstan 2020/2021 (prof. dr hab. Barbara Janusz-

¹²⁷ <http://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/content-wpia-gony/414616-international-summer-school-in-american-law,-politics-and-economy>

¹²⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/content-wpia-student/405077-letnia-szkola-jezyka-angielskiego-2020-online>

¹²⁹ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/content-wpia-student/325922-nabor-na-szkole-letnia-bhrico-na-uniwersytecie-w-zurichu>

¹³⁰ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/content-wpia-student/416080-letnia-szkola-europe-and-the-post-covid-19-world>

¹³¹ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/content-wpia-student/401460-szkola-letnia-arctic-law-w-archangielsku>

Pohl), na International Graduate School of Business and Management w Petersburgu im. Piotra Wielkiego 2015-2017 (prof. dr hab. Eryk Kosiński).

Jeśli chodzi o staże naukowe to najczęściej pracownicy Wydziału wybierali ośrodki w Niemczech (Uniwersytet Humboldta w Berlinie, Instytut im. Maxa Plancka w Heidelbergu, Wydział Prawa Uniwersytetu w Monachium, Uniwersytet w Kilonii, Uniwersytet w Poczdamie, Uniwersytet w Gentyndze) we Włoszech (Uniwersytet we Florencji, Uniwersytet Sassari, Uniwersytet w Padwie, Università Degli Studi di Reggio di Calabria), w Portugalii (Universidade de Lisboa), w USA (Berkeley College Nowy Jork, Syracuse University), College de France Paryż, Blagoveshchensk State Pedagogical University Rosja, Heihe University Chiny, University of Glasgow, w Hiszpanii (Jean, Malaga, Międzynarodowy Instytut Socjologii Prawa w Onati), Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Institute of Economics and Management w Łucku (Ukraina), The Faculty of Law University of Oslo, The Faculty of Law, University of Bergen (Norwegia), Mugla Sitki Kocman Universitiesi, Teknoloji Faultesi Kotecli/Mugla (Turcja), Department of Polish Studies w Hankuk University of Foreign Studies w Seulu (Korea Południowa)¹³².

Pracownicy Wydziału prowadzą także **liczne wykłady za granicą**: dla przykładu: wykład gościnny na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Ołomuńcu, Padwie, Brnie, Uniwersytet Arystotelesa w Salonikach, Uniwersytet w Győr, Uniwersytet w Palermo. (prof. dr hab. Wojciech Dajczak), Università degli Studi di Macerata, The University of Jaén, (prof. UAM dr hab. A. Suchoń), Seria wykładów z własności intelektualnej w ramach programu ERASMUS+ Staff Mobility for Teaching, Uniwersytet Cypryjski (*Univeristy of Cyprus*) w Nikozji (dr hab. Jakub Kępiński), Nagoya Univ. (prof. dr hab. Marek Smolak), Uniwersytecie Fryderyka II w Neapolu (dr Marcin Princ), Goethe-Universität Frankfurt am Main (prof. UAM dr hab. Daniel E. Lach), Uniwersytecie Udayana, Denpasar, Indonezja (prof. UAM dr hab. Justyn Piskorski), Max Planck Institute for Foreign and International Criminal Law we Freiburgu Bryzgowijskim, Wydziale Prawa Paris Lodron Universität w Salzburgu (Prof. UAM dr hab. Elżbieta Hryniewicz-Lach), Lizbona (prof. UAM dr hab. Barbara Janusz- Pohl), Vatican, Rome (prof. dr hab. Paweł Wiliński)¹³³.

Wyjazdy zagraniczne przekładają się na **liczne opracowania naukowe w językach: angielskim, niemieckim, włoskim, rosyjskim oraz czeskim**¹³⁴. Wykładowcy na kierunku **Administracja** realizują granty, projekty i aktywnie uczestniczą w konferencjach o wymiarze międzynarodowym, także organizowanych **poza granicami Europy**¹³⁵. Warto przytoczyć w tym miejscu kilka przykładów:

- referat prof. UAM dr hab. P. Krzywoszyńskiego „Crises of European Democracy: Past and Present”, Congreso Internacional de Filosofía, “Pensar el Presente”, 18-20 maja 2021, Universidad Nacional de Cuyo - Facultad de Filosofía y Letras - Instituto de Filosofía Mendoza – Argentina,
- referat prof. dr hab. M. Smolaka, “The rationalization of judicial decision: on the relation between moral reasoning of judges and the rule of law”, Japan 1st International Conference Democracy and the Rule of Law, Kyoto 6-8 lipca 2018 r., Doshisha Univeristy, Kyoto,
- referaty prof. dr hab. W. Piątka: "Right to an effective remedy in European law" na konferencji „Interactions and Basic rights”, 18. Marca 2017 r., Shandong University, School of

¹³² Więcej informacji zawierają przykładowe wykazy, które ilustrują umiędzynarodowienie WPiA w kolejnych latach 2017-2021 – załączniki: R-C1-K7-P4-1, R-C1-K7-P4-2, R-C1-K7-P4-3, R-C1-K7-P4-4, R-C1-K7-P4-5.

¹³³ Zob. też załączniki: R-C1-K7-P4-1, R-C1-K7-P4-2, R-C1-K7-P4-3, R-C1-K7-P4-4, R-C1-K7-P4-5.

¹³⁴ Zob. również załączniki: R-C1-K7-P4-1, R-C1-K7-P4-2, R-C1-K7-P4-3, R-C1-K7-P4-4, R-C1-K7-P4-5.

¹³⁵ Zob. też wspomniane załączniki: R-C1-K7-P4-1, R-C1-K7-P4-2, R-C1-K7-P4-3, R-C1-K7-P4-4, R-C1-K7-P4-5.

law, Jinan (Chiny) oraz "The constitutional protection of property and the principle of proportionality" na konferencji Protection of Property – a Sino-European Comparison, 23. Marca 2018 r., China University of Political Law and Science, Pekin.

Wydział Prawa i Administracji prowadzi **cykliczne konferencje z Wydziałem Prawa na Uniwersytecie w Poczdamie¹³⁶ i Kilonii**. W ramach współpracy pomiędzy Uniwersytetami im. Christiana Albrechta w Kilonii oraz im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniu 8 listopada na naszym Wydziale gościła delegacja pracowników naukowych, zarówno profesorów, jak i doktorantów z kilonńskiego Wydziału Prawa. Goście z Niemiec wzięli udział w spotkaniu z władzami Wydziału, a także w dwóch polsko-niemieckich seminariach naukowych poświęconych wymierzaniu sankcji karnych oraz ich wykonaniu (*Zur Reformbedürftigkeit des Sanktionensystems, Strafzumessungsverfahrens und Strafvollzugs in Polen und Deutschland*) oraz zagadnieniom publicznoprawnym (*Aktuelle Probleme des Verwaltungsrechts*). Wydział nawiązał też stałą współpracę z Uniwersytetem Cheikh Anta Diop w Dakarze¹³⁷. W dniu 17 marca 2017 r. nasz Wydział odwiedzili goście z Université Cheikh Anta Diop de Dakar w Senegalu – prof. Sidi Khoyo Fall oraz prof. Pierre Sarr. Uniwersytet w Dakarze jest w chwili obecnej jedną z najważniejszych i najlepszych uczelni w Afryce Zachodniej, na której kształci się 80 tys. studentów¹³⁸.

Do **szczególnych osiągnięć** na arenie międzynarodowej zaliczyć też można:

- nagrodę jaką otrzymała prof. UAM dr hab. Aneta Suchoń (I) w XV edycji Konkursu na najlepsze prace badawcze z zakresu spółdzielczości organizowanym przez Krajową Radę Spółdzielczą z Warszawy za książkę *Legal aspects of the organisation and operation of agricultural co-operatives in Poland*;
- współpracę Zakładu Prawa Konstytucyjnego z Czeskim Centrum Praw Człowieka i Demokracji, Uniwersytetem Eötvös Loránd (Węgry) i Comenius University w Bratysławie (Słowacja) w ramach projektu mającego na celu propagowanie wiedzy na temat praw człowieka, demokracji i rządów prawa w państwach Grupy Wyszehradzkiej (V4). Projekt ten finansowany był z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (IVF) w latach 2019-2020. Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Witold Płowiec (kierownik sekcji polskiej), dr Julia Wojnowska-Radzińska, dr Łukasz Szoszkiewicz, mgr Artur Pietruszka, mgr Patryk Rejs i mgr Hanna Wiczanowska;
- udział prof. dr hab. Pawła Wilińskiego w rozprawie przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze, która odbyła się w dniach 4-6 grudnia 2019 r. Rozprawa poświęcona była kwestii wszczęcia postępowania karnego w sprawie zbrodni popełnionych w trakcie konfliktów zbrojnych w Afganistanie. Ze względu na wagę popełnionych zbrodni oraz zainteresowanie społeczności międzynarodowej Izba Odwoławcza Trybunału zaprosiła do

¹³⁶ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/katedry/zaklad-prawa-administracyjnego-i-nauki-o-administracji/content-zaklad-prawa-administracyjnego-i-nauki-o-administracji/329884-miedzynarodowa-konferencja-naukowa-republicyzacja-zadan-publicznych>

<https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/content-wpia-gony/397744-ii-ogolnopolska-konferencja-naukowa-pt.-w-kierunku-nowego-systemu-organizowania-publicznego-transportu-zbiorowego>

¹³⁷ <https://amu.edu.pl/wspolpraca/wymiana-akademicka/umowy-bilateralne/kraje-poza-ue/senegal/university-cheikh-anta-diop-of-dakar>

¹³⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/content-wpia-gony/322177-wizyta-gosci-universite-cheikh-anta-diop-de-dakar>

udziału w postępowaniu ekspertów z całego świata oraz przedstawicieli organizacji międzynarodowych;

- udział prof. UAM dr. hab. Rafała Sikorskiego w międzynarodowym projekcie badawczym *International Patent Remedies for Complex Products* – projekt na King's College, London oraz Arizona State University, 2016-2019; grant zakończony publikacją w Cambridge University Press w 2019;
- projekt prof. UAM dr. hab. Barbary Janusz-Pohl: *Juvenile Justice Systems – a comparative perspective* – 2020-2021. Projekt obejmuje analizę komparatystyczną systemów odpowiedzialności nieletnich. W badaniu bierze udział 8 pracowników naukowych z 5 ośrodków naukowych, w tym 3 zagranicznych. Efektem badania jest opracowanie monografii wydanej nakładem wydawnictwa Peter Lang. *Juvenile Justice Systems. Poland-Brasil-Portugal*, 2021/ B. Janusz-Pohl (ed.);
- współpracę prof. UAM dr. hab. Barbary Janusz-Pohl z Instytutem Prawa Porównawczego im. Ferenc Mádla (Węgry). Badacze tego instytutu włączeni zostali do Research Axis of Evidence. Prof. UAM dr. hab. Barbara Janusz-Pohl realizuje ponadto Project Effective Justice wspólnie z prof. Daniele Vicoli (Uniwersytet Boloński) przy udziale badaczy z 15 ośrodków akademickich. Projekt obejmuje cykl seminariów (pierwsze zaplanowane jest na 15 Grudnia br.) z udziałem członków zespołu badawczego, m.in. w składzie Prof. Daniele Vicoli (Uniwersytet Boloński), Prof. Rodrigo Brandalize (Brazylia), dr Marcin Rau (UKSW), dr Konrad Burdziak (US), mgr Michał Wawrzyńczak (doktorant WPiA UAM), dr Katarzyna Zombory (Ferenc Madl Institute), LLM David Silva Ramalho (Uniwersytet Lizboński).

Corocznie na WPiA UAM odbywa się ok. 20 konferencji międzynarodowych, w których udział mogą brać także studenci. Wykłady mają charakter otwarty. Ponadto co roku zapraszani są w ramach gościnnych wykładów wybitni profesorowie i wykładowcy z zagranicy. Przykładowo, w roku 2019, jeszcze przed pandemią, na Wydziale gościli:

- prof. Paul Torremans – w ramach wieloletniej współpracy z British Law Centre; autorytet w dziedzinie prawa własności intelektualnej i prawa prywatnego międzynarodowego, wykładowca na Uniwersytecie w Nottingham, a wcześniej – w Ghent, Leeds i Leicester; pełnił też rolę eksperta *World Intellectual Property Law Organization* i Komisji Europejskiej;
- prof. Katja Lindroos – z partnerskiej dla WPiA uczelni – University of Eastern Finland Law School; w trakcie wizyty odbyło się seminarium naukowe na temat podejścia regulacyjnego do usług platform internetowych; poza tym rozmawiano o wspólnej publikacji książkowej; wizyta miała miejsce w ramach programu ERASMUS+, dlatego obejmowała również wykłady i udział w seminariach dyplomowych ze studentami kierunków *Prawo* oraz *Prawo europejskie*;
- prof. Steven Wilf – z University of Connecticut; historyk prawa i badacz, w szczególności prawa własności intelektualnej;
- prof. Rodrigo Uprimny Yepes – specjalista prawa konstytucyjnego i praw człowieka z Narodowego Uniwersytetu Kolumbii; członek Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ;
- prof. David Frish – z University of Richmond; gość wygłosił cykl wykładów fakultatywnych *Secured Transactions* między innymi dla studentów *Prawa* oraz *Administracji*;
- prof. Shubha Ghosh – kierujący Instytutem Własności Intelektualnej na Syracuse University; w trakcie wizyty wygłosił wykład *Exhausting Intellectual Property Rights*, a także wziął udział w seminarium naukowym *Copyright reform in the European Union*;

- prof. dr Lihong Zhang – dyrektor Centrum Badań Prawa Rzymskiego i Prawa Europejskiego na China University of Political Science and Law w Szanghaju; w ramach wizyty współprowadził seminarium doktorskie oraz wygłosił wykład *Harmonization and Conflicts between the Different Chinese Ways of Ruling: Militarism, Legalism, Confucianism, [Democracy] and Communism*.

Czas pandemii nie ograniczył możliwości organizowania konferencji międzynarodowych z udziałem wybitnych przedstawicieli nauki prawa. Konferencje takie odbywają się za pomocą programu MS Teams.

7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest **na bieżąco monitorowane** przez Władze Wydziału. W tym celu w roku 2020 r. dokonano reorganizacji i powołano **Biuro Wsparcia Aktywności Naukowej**, w skład którego wchodzi pracownicy zajmujący się działalnością grantową i współpracą międzynarodową, programem Erasmus+ oraz innymi programami związanymi z udziałem studentów i pracowników w studiach, stażach i praktykach zagranicznych, ewaluacją i wsparciem w realizacji projektów NCN. Dużą rolę w procesie umiędzynarodowienia odgrywają inicjatywy studenckie wspierane przez władze Wydziału w postaci **dofinansowania projektów**.

Wiele inicjatyw dotyczących umiędzynarodowienia procesu kształcenia wpływa także z potrzeb pracowników. Jednym z założeń publikacji pt. *Foundations of Law: The Polish Perspective* pod redakcją W. Dajczaka, T. Nieboraka, P. Wilińskiego, był brak na rynku publikacji stanowiącej wprowadzenie do polskiego prawa. Książka adresowana jest do osób z zagranicy, zainteresowanych wiedzą o prawie polskim. Upowszechnienie wiedzy o prawie polskim pozwala na poszerzenie oferty dydaktycznej dla studentów realizujących studia na WPiA UAM w ramach programu Erasmus+ a także (European Legal Studies) ELS.

Należy dodać, że kierownik biblioteki działającej przy WPiA UAM cyklicznie monitoruje wydawnictwa i zgodnie z zapotrzebowaniem pracowników zaopatruje bibliotekę w monografie i czasopisma zagraniczne. Podkreślić też należy, że wszystkie czasopisma wydawane na WPiA UAM publikują artykuły w języku obcym (językiem wiodącym jest język angielski). W radach naukowych czasopism pełnią funkcję głównie naukowcy z ośrodków zagranicznych.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Zasady studiowania na UAM w ogólności, a także na Wydziale, uwzględniają zróżnicowane potrzeby grupowe i indywidualne, a także potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Każdy ze studentów, po spełnieniu określonych wymogów, ma również możliwość realizowania indywidualnej ścieżki kształcenia.

Dostosowanie systemu wsparcia do **zróżnicowanych potrzeb grupowych** przejawia się, między innymi, w bieżącym dostosowywaniu oferty przedmiotów fakultatywnych do potrzeb zgłaszanych przez studentów, za pośrednictwem Samorządu Studentów czy też za pośrednictwem przedstawicieli studentów w Radzie Programowej kierunku *Administracja*. Przykładem realizacji takiego postulatu studentów, jest również planowane wprowadzenie do projektu nowego programu studiów na kierunku *Administracja* nowego typu zajęć – warsztatów obowiązkowych, w ramach których studenci będą doskonalić konkretne umiejętności praktyczne.

Wydział zapewnia także studentom wsparcie w realizacji różnorodnych przedsięwzięć, w tym w szczególności **konferencji naukowych, seminariów czy wydarzeń kulturalnych**. Wiele z tych wydarzeń jest organizowanych bądź współorganizowanych przez Samorząd Studencki oraz przez liczne koła naukowe funkcjonujące na Wydziale.

W ramach UAM oraz Wydziału zapewniono studentom szereg możliwości pozwalających na realizację **zróżnicowanych potrzeb indywidualnych** poszczególnych studentów. Dotyczą one, między innymi:

- zapewnienia w szerokim zakresie mobilności edukacyjnej polegającej na możliwości realizacji procesu kształcenia w innych uczelniach w kraju i na świecie (ERASMUS+, MOST, MISHIS);
- wdrożenia programu indywidualnego mentoringu studenckiego, w ramach nowego projektu pod nazwą Studenckie Laboratorium Mentoringu¹³⁹;
- wprowadzeniu szeregu rozwiązań prawnych pozwalających na zindywidualizowanie zasad studiowania.

Dbłość o zróżnicowane potrzeby indywidualne poszczególnych studentów znalazła swój wyraz w wielu **szczegółowych rozwiązaniach prawnych**, uwzględnionych przede wszystkim w Regulaminie studiów. W zależności od konkretnej sytuacji oraz potrzeb danego studenta, pozwalają one na:

- 1) uzyskanie indywidualnej organizacji studiów (IOS); IOS może polegać na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminie uzgodnionym indywidualnie z prowadzącymi zajęcia (§ 13 ust. 2 Reg.St.);
- 2) uzyskanie zezwolenia na indywidualny tok studiów (ITS) – pod warunkiem, że zaliczył I rok studiów z bardzo dobrymi wynikami; ITS jest rozwiązaniem przewidzianym dla szczególnie uzdolnionych studentów, umożliwiającym ukształtowanie dla takiego studenta indywidualnego programu studiów, uwzględniającego jego umiejętności i

¹³⁹ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/organizacje/studenckie-laboratorium-mentoringu>

zainteresowania; przyznanie ITS wymaga zgody udzielonej przez Radę ds. kształcenia szkoły dziedzinowej, która w takim przypadku wyznacza dla studenta opiekuna naukowego (§ 16 ust. 1 Reg.St.)

- 3) odbywanie części zajęć na innej uczelni (§ 11 ust. 1 Reg.St.);
- 4) zwolnienie (w uzasadnionych przypadkach) z zaliczania zajęć objętych programem studiów w okresie odbywania zajęć na innej uczelni (§ 11 ust. 3 Reg.St.);
- 5) jednoczesną realizację 2 kolejnych lat studiów (§ 15 Reg.St.);
- 6) w przypadku udzielenia urlopu – na udział w określonych zajęciach oraz przystępowanie do określonych zaliczeń (§ 43 Reg.St.);
- 7) przedłużenie sesji (§ 39 ust. 1 i 2 Reg.St.);
- 8) krótkoterminowy urlop w przypadku planowanych wyjazdów krajowych i międzynarodowych organizowanych w ramach uczelni (§ 45 Reg.St.);
- 9) uzyskanie możliwości zaliczania określonych zajęć przewidzianych w programie studiów w następnych semestrach (§ 26 Reg.St.);
- 10) uzyskanie możliwości zaliczenia zajęć na podstawie związanej z nimi pracy badawczej lub wdrożeniowej, wykonanej przez studenta (§ 28 Reg.St.);
- 11) odroczenie terminu egzaminu dyplomowego (§ 64 ust. 1 i 2 Reg. St.).

Przy zastosowaniu poszczególnych rozwiązań prawnych student może liczyć na fachową pomoc ze strony kierownika kierunku studiów oraz wykwalifikowanego personelu Biura Obsługi Studentów, a także przedstawicieli Samorządu Studentów, pozostających w bieżącym kontakcie z Władzami Wydziału, w szczególności z Prodziekanem do Spraw Studenckich.

Uniwersytet jako jeden z pierwszych w Polsce realizuje strategię **Uniwersytetu Otwartego** dla wszystkich, w tym także dla **osób z niepełnosprawnościami**. Dbłość o realizację tej strategii znalazła swój wyraz między innymi w Regulaminie studiów, w którym wyraźnie podkreślono, że „*Władze Uniwersytetu zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do stwarzania studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia*” (§ 12 ust. 1 Reg.St.), natomiast „*studenci z niepełnosprawnościami mogą sporządzać dla własnych potrzeb notatki z zajęć z zastosowaniem środków technicznych odpowiednich dla ich niepełnosprawności*” (§ 12 ust. 2 Reg.St.).

Dla zapewnienia właściwej pomocy osobom z niepełnosprawnościami na UAM zostało powołane **Biuro do Spraw Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami**, natomiast na Wydziale funkcjonuje Koordynator Wydziałowy do spraw osób z niepełnosprawnościami. Funkcję tę od kilku już lat pełni dr Agata Hauser.

Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów z niepełnosprawnościami, UAM oferuje konkretną pomoc w zakresie:

- 1) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych;
- 2) racjonalnych dostosowań procesu kształcenia dopasowane do potrzeb i możliwości danej osoby – zgody na konkretne dostosowania udziela Kierownik studiów na kierunku *Administracja*, na podstawie opinii uczelnianego Psychologicznego konsultanta ds. trudności w procesie studiowania;
- 3) wsparcia asystenta;
- 4) wsparcia tłumacza języka migowego;
- 5) miejsca w domach studenckich przystosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością;

- 6) organizowania lektoratów języka angielskiego dla studentów z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych;
- 7) wsparcia wspomnianego Psychologicznego konsultanta ds. trudności w procesie studiowania.

Problematykę wsparcia osób niepełnosprawnych poruszono też m.in. w punktach **2.4, 5.4 i 8.8.**

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Formy wspierania kształcenia studentów obejmują: **formy instytucjonalne**, wynikające z przyjętych programów studiów (wykłady, konwersatoria, seminaria, lektoraty, praktyki studenckie) oraz **formy pozainstytucjonalne**, takie jak seminaria, debaty, warsztaty prowadzone przez pracowników naukowych, konkursy wiedzy organizowane przez poszczególne katedry i zakłady, możliwość wnioskowania o zakup literatury, opracowanie szeregu instrukcji i filmów instruktażowych, zakup literatury przez bibliotekę). Niewątpliwe wsparcie studentów w procesie uczenia się zależy od funkcjonowania kół naukowych oraz organizacji studenckich, w tym stowarzyszeń o zasięgu międzynarodowym. W ramach wydziału funkcjonują następujące organizacje:

- 1) Collegium Iuridicum Posnaniense;
- 2) Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poznań;
- 3) Polskie Towarzystwo Prawa Sportowego;
- 4) Stowarzyszenie Cognitis;
- 5) Samorząd studentów;
- 6) Wydziałowa Rada Kół Naukowych WPiA;
- 7) Koło Nauk Penalnych Iure Et Facto;
- 8) Koło Naukowe "Futurum Europae";
- 9) Koło Naukowe "Ius et Politica";
- 10) Koło Naukowe Administratywistów "Ad rem";
- 11) Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych "Disputo";
- 12) Koło Naukowe Historii Prawa;
- 13) Koło Naukowe Obrotu Dziejami Sztuki i Prawnej Ochrony Dziedzictwa Kulturowego;
- 14) Koło Naukowe Polityki Rozwoju;;
- 15) Koło Naukowe Prawa Cywilnego "Usus Iuris";
- 16) Koło Naukowe Prawa Energetycznego i Regulacji Sektorowej;
- 17) Koło Naukowe Prawa Gospodarczego "Liberalizacja-Prywatyzacja-Deregulacja";
- 18) Koło Naukowe Prawa Handlowego i Rynku Kapitałowego „Societas”;
- 19) Koło Naukowe Prawa Konstytucyjnego "Pro Publico Bono";
- 20) Koło Naukowe Prawa Medycznego "LEGE ARTIS";
- 21) Koło Naukowe Prawa Pracy "Laborum Iuris";
- 22) Koło Naukowe Prawa Żywnościowego i Ochrony Środowiska "Pro Natura";
- 23) Koło Naukowe Young Entrepreneurs Association;
- 24) Sekcja Praw Człowieka Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego "Pro Publico Bono";
- 25) Studenckie Koło Naukowe Arbitrażu i Mediacji DIALOG.

W systemie kształcenia studentów ważną rolę odgrywa **Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna**. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna UAM udziela porad prawnych wyłącznie osobom, których nie stać na poniesienie kosztów profesjonalnej, odpłatnej pomocy prawnej (przez adwokatów i radców prawnych), a także osobom prawnym (m. in. fundacjom i stowarzyszeniom), spełniającym ten warunek. Dodatkowo Poradnia zajmuje się sprawami dyscyplinarnymi na poznańskich uczelniach wyższych, występując w roli obrońców obwinionych studentów. Ponadto Studenci Poradni pełnią rolę kuratorów dla osób nieznanych z miejsca pobytu w postępowaniach toczących się przed sądami okręgu poznańskiego oraz w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez organy władzy publicznej mające siedzibę w Poznaniu. Porady prawne udzielane są przez Studentów, wyłącznie w formie pisemnych opinii wraz z ewentualnymi pismami procesowymi do samodzielnego złożenia przez Klienta. Nad organizacją pracy Studentów Poradni czuwają Koordynatorzy Sekcji, natomiast nad merytoryczną poprawnością udzielanych porad prawnych czuwają Opiekunowie Merytoryczni Sekcji, będący czynnie działającymi praktykami i pracownikami naukowo-dydaktycznymi Wydziału Prawa i Administracji UAM.

Od ubiegłego roku ważną rolę w zakresie wsparcia studentów w zakresie uczenia się pełnią pełnomocnicy Dziekana WPIA, m.in.: Pełnomocnik Dziekana ds. edukacji prawno-ekonomicznej, Pełnomocnik Dziekana ds. Studenckiego Laboratorium Mentoringu, Wydziałowa Koordynatorka ds. kontaktu z Poradnią Rozwoju i Wsparcia Psychicznego, Pełnomocnik Dziekana ds. zdalnych form nauczania.

8.3. Formy wsparcia:

a. krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

System mobilności studenckiej, zarówno krajowej i międzynarodowej opiera się przede wszystkim na funkcjonowaniu trzech programów; pierwszym z nich jest **Program MOST**. Udział w Programie jest bezpłatny i niezależny od trybu studiów. MOST daje możliwość¹⁴⁰:

- 1) realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta;
- 2) wyboru dodatkowych, związanych z zainteresowaniem Studentki/Studenta, zajęć dydaktycznych;
- 3) nawiązania kontaktu ze specjalistami w danej dziedzinie, pracującymi na uczelni innej niż macierzysta;
- 4) korzystania z księgozbioru innej uczelni, wykonywania kwerend bibliotecznych poza ośrodkiem macierzystym;
- 5) prowadzenia badań do pracy seminaryjnej, magisterskiej, czy dysertacji doktorskiej w środowisku powiązanym z przedmiotem analiz;
- 6) nawiązania kontaktów ze środowiskiem naukowym innego wydziału, instytutu, katedry;
- 7) wykazania się, także przed przyszłym pracodawcą, umiejętnością adaptacji do nowych warunków, mobilnością.

¹⁴⁰ www.most.amu.edu.pl/index.php/strona-glowna

Drugim ważnym programem jest program **Erasmus+** – program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu – to kontynuacja europejskich programów edukacyjnych realizowanych od 1998 r. Jego celem jest wspieranie uczniów, studentów, nauczycieli, wykładowców i wolontariuszy w prowadzeniu międzynarodowych projektów służących podnoszeniu kompetencji. Do udziału w programie są zatem uprawnione także instytucje i organizacje publiczne i prywatne wspierające edukację formalną oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne osób w każdym wieku. Szczegółowe informacje nt. programu znajdują się na stronie uniwersyteckiego oraz wydziałowego biura programu¹⁴¹.

Trzeci program ma postać **Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych (MISHiS)**, które są studiami pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitymi studiami magisterskimi (na kierunku wiodącym prawo i teologia), prowadzonymi w trybie stacjonarnym¹⁴². W ramach studiów w Programie MISHiS można uzyskać więcej niż jeden tytuł licencjata oraz magistra. Studenci MISHiS-u mają prawo uczestniczenia w zajęciach zgodnie z regulaminem studiów UAM. Studenci MISHiS mają prawo do uczęszczania i uzyskiwania zaliczeń na wszystkich zajęciach prowadzonych na kierunkach i specjalnościach funkcjonujących w ramach Programu MISHiS. Studenci mogą się ubiegać o zgodę na udział w zajęciach prowadzonych na innych wydziałach UAM, a także na innych uczelniach. Tryb ubiegania się o udział w zajęciach spoza Programu MISHiS przewiduje: uzyskanie zgody dziekana lub dyrektora wybranej jednostki, zgodę tutora oraz akceptację Dyrektora MISHiS-u. Studentowi MISHiS przysługuje indywidualna organizacja studiów według zasad określonych przez Regulamin Studiów UAM. Student pierwszego roku powinien wybrać kierunek wiodący do 15 października danego roku akademickiego spośród kierunków wymienionych w uchwale rekrutacyjnej MISHiS¹⁴³.

Poza formami wsparcia mobilności opisanymi powyżej, Wydział pośredniczy i informuje o ofercie innych podmiotów, takich jak:

- 1) Międzynarodowe Stypendium Parlamentarne w Bundestagu¹⁴⁴;
- 2) Programy Stypendialne Rządu Francuskiego¹⁴⁵;
- 3) Wakacyjny program The Fund for American Studies¹⁴⁶;
- 4) European Master's Degree In Human Rights & Democratisation - Europejski Program Studiów Magisterskich w Dziedzinie Praw Człowieka i Demokracji (E.Ma)¹⁴⁷;
- 5) Stypendia po szwajcarsku. Szkolenie z pisania wniosków stypendialnych do funduszu stypendialnego Sciex w ramach szwajcarsko – polskiego programu współpracy¹⁴⁸;
- 6) Stypendia do Szwecji dla studentów i naukowców¹⁴⁹.

¹⁴¹ www.erasmus.amu.edu.pl ; www.prawo.amu.edu.pl/erasmus/inne/Biuro-Erasmus

¹⁴² <http://mishis.amu.edu.pl/>

¹⁴³ <http://mishis.amu.edu.pl/organizacja-studiow/organizacja-studiow/>

¹⁴⁴ <https://amu.edu.pl/archiwum/wydarzenia/300926-miedzynarodowe-stypendium-parlamentarne-w-bundestagu>

¹⁴⁵ [Wydział Prawa i Administracji - Przyjmowanie wniosków na programy stypendialne rządu francuskiego w roku 2017/2018 \(amu.edu.pl\)](http://amu.edu.pl/Wydział_Prawa_i_Administracji_-_Przyjmowanie_wnioskow_na_programy_stypendialne_rzadu_francuskiego_w_roku_2017/2018_(amu.edu.pl))

¹⁴⁶ [Wydział Prawa i Administracji - Stypendium w USA \(amu.edu.pl\)](http://amu.edu.pl/Wydział_Prawa_i_Administracji_-_Stypendium_w_USA_(amu.edu.pl))

¹⁴⁷ [Wydział Prawa i Administracji - European Master's Degree in Human Rights & Democratisation - Europejski Program Studiów Magisterskich W Dziedzinie Praw Człowieka i Demokracji \(E.Ma\) \(amu.edu.pl\)](http://amu.edu.pl/Wydział_Prawa_i_Administracji_-_European_Master's_Degree_in_Human_Rights_&_Democratisation_-_Europejski_Program_Studiow_Magisterskich_W_Dziedzinie_Praw_Czlowieka_i_Demokratyzacji_(E.Ma)__(amu.edu.pl))

¹⁴⁸ [Wydział Prawa i Administracji - Stypendia po szwajcarsku. Szkolenie z pisania wniosków stypendialnych do Funduszu Stypendialnego SCIEX w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy](http://amu.edu.pl/Wydział_Prawa_i_Administracji_-_Stypendia_po_szwajcarsku._Szkolenie_z_pisania_wnioskow_stypendialnych_do_Funduszu_Stypendialnego_SCIEX_w_ramach_Szwajcarsko_-_Polskiego_Programu_Wspolpracy)

¹⁴⁹ [Wydział Prawa i Administracji - Stypendia do Szwecji dla studentów i naukowców \(amu.edu.pl\)](http://amu.edu.pl/Wydział_Prawa_i_Administracji_-_Stypendia_do_Szwecji_dla_studentow_i_naukowcow_(amu.edu.pl))

b. Formy wsparcia prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Wydział przywiązuje dużą wagę do kwestii wsparcia działalności naukowej studentów. Przede wszystkim studenci kierunku *Administracja* są włączani w działalność naukową, która wyraża się w szczególności:

- 1) **w realizowaniu indywidualnych projektów badawczych,**
- 2) **w działalności w kołach naukowych.**

A. Indywidualne projekty badawcze

W 2021 r. beneficjentem konkursu ID-UB „Study@Research” został student kierunku *Administracja*, który realizuje projekt pt.: „Aktualne trendy informatyzacji sądownictwa administracyjnego w Norwegii”. W tym samym roku studentka kierunku *Administracja* została beneficjentką programu FUND_AKCJA w ramach którego realizuje projekt dotyczący Sieci Przyjaciół Zdrowia Psychicznego (**patrz także pkt. 1.2. oraz 4.3.**).

Realizowane granty rozwijają zarówno warsztat badacza, jak i umiejętność planowania i rozliczania przez studentów projektów naukowych. Studencka aktywność naukowa znajduje odzwierciedlenie również w **stypendium Rektora** w ramach którego uwzględnia się m.in. osiągnięcia naukowe studentów. Na kierunku *Administracja* corocznie stypendium to otrzymuje ok. 30 studentów stacjonarnych oraz ok. 20 studentów niestacjonarnych.

B. Aktywność w kołach naukowych

Studenci kierunku *Administracja* mają zapewnioną możliwość rozwoju naukowego i zdobywania kompetencji badawczych poprzez uczestnictwo w **30 studenckich kołach naukowych**. Należą do nich m.in.:

- Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem”,
- Koło Naukowe Gospodarki Nieruchomościami, Prawa Rolnego i Ochrony Środowiska,
- Koło Naukowe Prawa Medycznego „LEGE ARTIS”,
- Koło Naukowe Prawa Ubezpieczeniowego „Westa”,
- Koło Naukowe Prawa Finansowego „Pecunia”,
- Koło Naukowe Obrotu Dzielami Sztuki i Prawnej Ochrony Dziedzictwa Kulturowego „Van Meegeren”.

Działalność badawcza studentów w ramach kół naukowych jest realizowana zwłaszcza poprzez organizowanie spotkań naukowych, debat, warsztatów i konferencji (w latach 2017-2021 koła naukowe zorganizowały ich **ponad 80**), a także przygotowywanie publikacji naukowych. Wśród konferencji ściśle powiązanych z prawem administracyjnym można wymienić:

- III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pod hasłem „Mediacja w administracji” zorganizowana przez Koło Naukowe Arbitrażu i Mediacji DIALOG (30 marca 2017 r.);
- *Rola JST w zagospodarowaniu przestrzeni* zorganizowana przez Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem” (7 kwietnia 2017 r.);

- seminarium naukowe pt. *Kobiety w administracji publicznej*. Seminarium odbyło się pod patronatem uniwersyteckiego projektu „Gdy nauka jest kobietą”. Spotkanie wpisuje się w cykl czterech seminariów w ramach roku tematycznego „Oblicza polskiej administracji. 1918-2018” (7 marca 2019 r.);
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Prawne aspekty reformy szkolnictwa wyższego* (26 kwietnia 2019 r.);
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *W kierunku nowego systemu organizowania publicznego transportu zbiorowego*, zorganizowana z inicjatywy osób związanych z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji (22 listopada 2019 r.);
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: *Ochrona danych osobowych w prawie publicznym* (7 października 2020 r.);
- Kongres Kół Naukowych UAM wraz z Zakładem Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego Wydziału Prawa i Administracji UAM zorganizowali Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. *Nowe technologie w administracji publicznej*, która odbyła się w ramach Poznańskiego Kongresu Młodych Naukowców (11-12 czerwca 2021 r.).

Na Wydziale organizowane są również wydarzenia naukowe otwarte dla studentów kierunku *Administracja*. W latach 2017-2021 były to m.in.:

- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *W kierunku nowego systemu organizowania publicznego transportu zbiorowego*, zorganizowana z inicjatywy osób związanych z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji;
- konferencja szkoleniowa zatytułowana *Postępowanie administracyjne w czasie (i po) pandemii*, podczas której pracownicy Zakładu Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego;
- międzynarodowa konferencja naukowa *Simplifications of administrative procedure*, w ramach projektu naukowego o tożsamej nazwie, finansowanego przez Fundusz Wyszehradzki; w konferencji udział wzięli przedstawiciele (zarówno pracownicy naukowci oraz doktoranci i studenci) ośrodków akademickich ze wszystkich współuczestniczących w projekcie państw Grupy Wyszehradzkiej (Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Masaryka w Brnie, Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie oraz Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie).

Wsparcie działalności studenckiej obejmuje także opiekę nad przygotowaniem do konkursów wiedzy. Na przykład 27 kwietnia 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbędzie się III Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Prawie i Postępowaniu Administracyjnym. Wydział Prawa i Administracji UAM będzie reprezentowany przez pięcioro najlepszych Studentów, którzy zostali wyłonieni w etapie wydziałowym konkursu. Konkurs na Naszym Wydziale odbył w dniu 16 marca 2016 r. Został zorganizowany, już po raz kolejny, przez Koło Naukowe Administratywistów „Ad Rem” wraz z Katedrą Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji. Opiekę merytoryczną nad całym wydarzeniem sprawował dr Marcin Princ.

Ważną częścią wspierania działalności naukowej studentów są **zeszyty naukowe**. „Zeszyt Prawniczy UAM” (poprzednio: „Zeszyt Studencki Kół Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UAM”) to czasopismo publikowane od 2011 roku jako rocznik, którego celem jest przedstawienie poglądów młodych naukowców dotyczących bieżących problemów prawnych. Zakres tematyczny

czasopisma jest szeroki - na jego treść składają się publikacje z wszystkich dziedzin nauk prawnych. Czasopismo przyjmuje zgłoszenia artykułów i glos od studentów, jak i doktorantów z wydziałów prawa w kraju i zagranicą. Zgłoszenie opracowania oraz publikacja w czasopiśmie są bezpłatne. W poprzednich latach czasopismo znajdowało się w części "B" wykazu czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dorobkiem 2 punktów. Zgodnie z aktualnie obowiązującą regulacją, § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej, artykuły naukowe opublikowane w niniejszym czasopiśmie otrzymują 5 punktów. Obecnie funkcję redaktora naczelnego pełni dr Maria Jędrzejczak¹⁵⁰.

Nową formą wsparcia zakresie prowadzenia działalności naukowej są **konkursy**:

- Study@Research, który jest skierowany do studentów studiów magisterskich. Jego celem jest wspieranie kształcenia w powiązaniu z badaniami poprzez stymulowanie pracy naukowej studentów systemem grantów – indywidualnych lub zespołowych, realizowanych np. przez koła naukowe;
- BESTStudentGRANT, adresowany do studentów UAM I roku studiów licencjackich oraz jednolitych studiów magisterskich, którzy byli laureatami i finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, uzyskali najlepsze wyniki z matury na poziomie rozszerzonym (95% lub więcej) lub najlepsze wyniki z matury zagranicznej (95% lub więcej po przeliczeniu na polską maturę), chcących realizować swoje pierwsze projekty badawcze;
- ADVANCEDBestStudentGRANT, nowy konkurs adresowany do studentów UAM II roku studiów licencjackich oraz jednolitych studiów magisterskich, którzy w roku akademickim 2020/2021 uzyskali średnią ocen na poziomie minimum 4.2; członkami zespołu badawczego mogą być osoby II i III roku studiów licencjackich i jednolitych studiów magisterskich, posiadające status studenta w czasie realizacji zaplanowanego w projekcie zadania; konkurs obejmuje finansowanie: indywidualnego projektu badawczego studenta albo projektu zespołowego realizowanego przez studencką grupę badawczą.

W zakresie **wsparcia prowadzenia działalności artystycznej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników** przede wszystkim należy zwrócić uwagę na **Wydziałowy Przegląd Artystyczny CIN_ART**. Przegląd skierowany jest do całego środowiska akademickiego w Poznaniu. Organizatorom tego kilkudniowego festiwalu przyświeca wizja rozpowszechniania kultury i sztuki poprzez prezentacje twórczości studentów nie tylko samego organizatora – Wydziału Prawa i Administracji, ale także całego Uniwersytetu. Starając się zaangażować wszystkich poznańskich studentów do aktywnego uczestnictwa w Przeglądzie CIN_ART, pokazujemy przy tym, że studenci prawniczych kierunków – wbrew obiegowej opinii – potrafią być twórczy i chętnie biorą udział w aktywnościach kulturalnych. Na wydziale funkcjonuje **zespół muzyczny**, dostępne dla studentów są również **chóry – Akademicki i Kameralny UAM** oraz **Orkiestra Kameralna**. Osoby, które mają zainteresowania i zdolności teatralne, mogą zapisać się do działającego przy Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej **Teatru Granda**. Z kolei studenci zainteresowani fotografią, mogą angażować się w działalność **Studenckiej Agencji Fotograficznej**, która działa przy Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa.

¹⁵⁰ [Zeszyt studencki kół naukowych WPiA UAM - O czasopiśmie \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/aktualnosci/2021/04/20/zeszyt-studencki-kol-naukowych-wpia-uam-o-czasopiśmie)

c. formy wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Wsparcie studentów w zakresie wejścia na rynek pracy lub kontynuowania edukacji obejmuje: (i) system praktyk obowiązkowych; (ii) możliwość odbycia praktyk nieobowiązkowych; (iii) programy praktyk i staży fundowanych i organizowanych przez podmioty prywatne i publiczne z własnej inicjatywy oraz (iv) warsztaty i szkolenia organizowane dla studentów.

Praktyki obowiązkowe są ściśle związane z kierunkiem studiów. Na stronie internetowej wydziału znajdują się wszelkie niezbędne informacje na temat ich realizacji¹⁵¹. Program praktyk dostosowany jest do efektów kształcenia poszczególnych kierunków. Obowiązujący od 1. października 2021 r. regulamin obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Prawa i Administracji UAM w Poznaniu został przyjęty uchwałą nr 12/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów *Administracja*, uchwałą nr 13/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów *Prawo*, uchwałą nr 18/2020-2024 Rady programowej grupy kierunków studiów *Kierunek prawno-ekonomiczny* oraz *Zarządzanie i prawo w biznesie*, uchwałą nr 25/2020-2024 Rady programowej grupy kierunków studiów *European Legal Studies*, *Prawo europejskie* oraz *Prawo* (prowadzone wspólnie z Uniwersytetem Europejskim Viadrina). Szczegółowe informacje na temat praktyk obowiązkowych zawarto w punktach **2.7. oraz 5.2.**

Praktyki ponadprogramowe i wolontariat stanowią ofertę Biura Karier UAM. Kierownik Biura Karier oraz pracownik posiadają pełnomocnictwo Rektora UAM do zawierania umów o praktyki ponadprogramowe. Praktyki ponadprogramowe dla studentów Uniwersytetu organizowane są za pośrednictwem Biura Karier Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podstawą formalną odbywania praktyk ponadprogramowych jest Umowa o współpracy w sprawie organizacji ponadprogramowych praktyk. Funkcjonowanie Biura jest ściśle związane z potrzebą kompleksowego wsparcia studentów i absolwentów wchodzących na rynek pracy.

Osobną formą wsparcia są **programy praktyk i staży fundowanych i organizowanych przez podmioty prywatne i publiczne z własnej inicjatywy**. Takim przykładem jest Program Staży Studenckich. Program koncentruje się na stworzeniu i zapewnieniu przez Urząd Miasta Poznania wszelkich niezbędnych ram i zasad, warunków formalnych, merytorycznych, technicznych i finansowych, dla czteromiesięcznej „nauki praktycznej”¹⁵². Ponadto, warto zwrócić uwagę na bardzo bogatą ofertę praktyk oferowanych przez instytucje publiczne, kancelarie oraz inne przedsiębiorstwa (m.in. „Masz staż” w Wyborcza.pl, program Akcelerator Kariery w Ministerstwie Finansów, płatne staże w Komisji Europejskiej, program staży Wrigley Poland wraz z Fundacją Rozwoju Talentów, wolontariat studencki w Wielopolskim Urzędzie Wojewódzkim).

Ważną formą wsparcia studentów są **warsztaty, seminaria i szkolenia**. Przykładem takiej aktywności były warsztaty organizowane przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej nt. „Podejście projektowe w administracji”, 27 maja 2019 r.¹⁵³.

Istotne znaczenie w systemie przygotowania studentów do funkcjonowania na rynku pracy odgrywa **Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna**. W jej ramach studenci, działający pod nadzorem doświadczonych opiekunów, udzielają porad prawnych osobom, których nie stać na poniesienie kosztów profesjonalnej, odpłatnej pomocy prawnej (przez adwokatów i radców

¹⁵¹ www.prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/Praktyki-obowiazkowe

¹⁵² [Staż - Staże - Poznan.pl \(www.poznan.pl\)](http://www.poznan.pl)

¹⁵³ <http://ksap.gov.pl/.../spotkania-z-administracja-w-ksap-podej...>

prawnych), a także osobom prawnym (m. in. fundacjom i stowarzyszeniom), spełniającym ten warunek.

d. formy wsparcia aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Wydział promuje aktywność artystyczną i sportową. Przykładem pierwszej z wymienionych aktywności jest wcześniej wspomniany **CIN_ART**.

Aktywność sportowa promowana jest przede wszystkim na poziomie uniwersyteckim, w postaci bardzo bogatej oferty **Studium Wychowania Fizycznego UAM**. W ramach Uczelni funkcjonuje Klub **Uczelniany AZS Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**. Warto nadmienić, że aktywność artystyczna bądź sportowa może być podstawą przyznania indywidualnego trybu studiowania, który pozwala na połączenie studiowania i aktywności w ramach innej dyscypliny. Warto odnotować, że na Uniwersytecie corocznie organizowane jest święto sportu – **Dzień Sportu**.

Wsparcie **aktywności organizacyjnej** studentów następuje w szczególności poprzez pomoc w zakładaniu oraz zapewnienie opiekunów licznych kół naukowych funkcjonujących na Wydziale, a także pomoc w organizacji studenckich konferencji naukowych.

Studenci aktywnie uczestniczą także w podejmowaniu ważnych decyzji związanych z kształceniem na Wydziale, między innymi w Radach Programowych, w których kompetencji leży rozstrzyganie tak istotnych spraw, jak chociażby zmiany w programie studiów. Angażują się oni również w pracę **samorządu studenckiego**; warto zaznaczyć, że studentka kierunku Administracja jest przedstawicielką studentów w Senacie UAM.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych.

System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych obejmuje: **system stypendialny wewnętrzny (A), stypendia ministerialne (B), nagrody i wyróżnienia dla najlepszych absolwentów (C), nagrody, stypendia i konkursy fundowane i organizowane przez podmioty prywatne, instytucje państwowe i samorządowe (D) oraz konkursy wewnętrzne (E).**

A. System stypendialny wewnętrzny

Do systemu stypendialnego wewnętrznego zaliczyć można stypendium rektorskie. Zgodnie z art. 91 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz § 24 Regulaminu świadczeń dla studentów i doktorantów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu¹⁵⁴, stypendium rektora, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt. 4 wspomnianej ustawy może otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym.

¹⁵⁴ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0023/75335/365_2019_2020_Zarządzenie-Rektora_regulamin-swiadczen-dla-studentow-i-doktorantow-UAM.pdf

O przyznanie stypendium rektora student może ubiegać się **nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów**. O stypendium może ubiegać się również student pierwszego roku studiów drugiego stopnia rozpoczętych w ciągu roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia, który uzyskał na ostatnim roku studiów pierwszego stopnia wyniki uzasadniające przyznanie stypendium, obowiązujące na uczelni i kierunku, na którym podjął studia uzupełniające. O stypendium rektora może ubiegać się również student przyjęty na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia lub na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem międzynarodowej olimpiady przedmiotowej albo laureatem lub finalistą olimpiady przedmiotowej o zasięgu ogólnopolskim (str. 3-5 wykazu), o których mowa w przepisach o systemie oświaty, lub będący co najmniej medalistą we współzawodnictwie o tytuł Mistrza Polski w sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Stypendium rektora może otrzymać wyłącznie student znajdujący się w grupie **do 10% najlepszych studentów kierunku**, ale jest ono przyznawane wyłącznie **na wniosek zainteresowanego**. Odsetek uprawnionych ustalany jest corocznie, z uwzględnieniem wielkości funduszu stypendialnego, ze staraniem, by świadczenie było co najmniej w wysokości przyznawanego w poprzedzającym roku akademickim lub by nie było znacząco niższe od tego stypendium. Stypendium rektora student może otrzymywać tylko na jednym kierunku studiów i nie przysługuje ono po ukończeniu pierwszego kierunku, z wyjątkiem sytuacji, gdy kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego, jednakże łączny czas trwania pobierania stypendium nie może przekraczać sześciu lat (niezależnie od tego, czy studia te zostały ukończone, czy też nie; okresy tych studiów sumują się). Zasady te obowiązują niezależnie od kierunku, wydziału i uczelni, na której odbywane są studia. Stypendium rektora przyznawane jest na rok akademicki, a wypłacane co miesiąc, od października do czerwca włącznie, z wyjątkiem przypadku gdy ostatni rok studiów, zgodnie z planem studiów, trwa jeden semestr.

B. Stypendia ministerialne

Kwestię stypendiów ministerialnych regulują: art. 93 ust. 1-3, art. 359, art. 361 i art. 363 pkt 1 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 kwietnia 2019 r. w sprawie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców (Dz. U. z 2021 r. poz. 725, z późn. zm.).

Stypendium ministra może otrzymać student wykazujący się:

- 1) znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami; lub
- 2) znaczącymi osiągnięciami sportowymi.

Student kształcący się równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymać stypendium tylko na jednym, wskazanym przez niego kierunku. Stypendium ministra przysługuje na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich. Stypendium nie przysługuje studentowi:

- 1) jeżeli od rozpoczęcia przez niego studiów upłynęło 6 lat;
- 2) posiadającemu tytuł zawodowy:
 - a) magistra, magistra inżyniera albo równorzędny,
 - b) licencjata, inżyniera albo równorzędny, jeżeli ponownie podejmuje studia pierwszego stopnia.

C. Nagrody i wyróżnienia dla najlepszych absolwentów

Nagrody i wyróżnienia dla absolwentów są przyznawane przez władze dziekańskie oraz przez władze rektorskie. Najbardziej prestiżowym wyróżnieniem jest **Medal Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, który przyznawany jest absolwentom w uznaniu ich wybitnych osiągnięć naukowych. Wymagania, jakie łącznie musi spełniać laureat to:

- 1) uzyskanie z egzaminów wskazanych przez radę wydziału średniej ocen nie niższej niż 4,7;
- 2) zdanie egzaminu magisterskiego do dnia 30 czerwca w roku planowanego ukończenia studiów i uzyskanie z pracy magisterskiej i egzaminu magisterskiego oceny bardzo dobrej;
- 3) branie czynnego udziału w życiu naukowym i kulturalnym Uniwersytetu.

Cennym wyróżnieniem nadawanym studentom jako wyraz uznania za wysokie wyniki w nauce oraz za aktywność badawczą i osiągnięcia naukowe jest **Studencki Laur**. W tym przypadku wymagania obejmują łącznie:

- 1) uzyskanie zaliczenia roku studiów do dnia 30 czerwca;
- 2) zdobycie wysokich wyników w nauce;
- 3) osiągnięcie sukcesów naukowych w kraju i za granicą;
- 4) aktywne uczestnictwo w życiu naukowym Uniwersytetu;
- 5) zachowanie praw studenta w następnym roku akademickim.

Wyróżnienie wręcza Jego Magnificencja Rektor UAM lub upoważniona przez niego osoba podczas inauguracji najbliższego roku akademickiego.

Wskazać wreszcie trzeba najnowszą nagrodę dla **Spółcznika Roku**, która przyznawana jest za szczególne osiągnięcia w działalności społecznej oraz aktywną działalność na rzecz środowiska akademickiego (inicjatorem i dysponentem nagrody jest UAM, a finansuje ją Santander Bank Polska);

D. Nagrody, stypendia i konkursy fundowane i organizowane przez podmioty prywatne, instytucje państwowe i samorządowe

Ważnym elementem motywowania studentów i nagradzania absolwentów są **nagrody, stypendia i konkursy fundowane i organizowane przez podmioty prywatne, instytucje państwowe i samorządowe**. Wśród tej grupy należy wymienić:

- 1) Stypendia im. dr. Jana Kulczyka dla studentów i doktorantów – najstarszy program stypendialny Fundacji UAM, realizowany od 1999 roku, obecnie we współpracy z Kulczyk Foundation oraz Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współpraca ta stanowi doskonały przykład współdziałania uczelni, jednostki naukowej oraz biznesu we wspieraniu rozwoju młodych, wyróżniających się studentów i doktorantów. Stypendia przyznawane są studentom i doktorantom Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za bardzo dobre wyniki w nauce, wybitne osiągnięcia naukowe oraz aktywność na rzecz Uniwersytetu. Uwzględniona może być również trudna sytuacja materialna kandydatów;

- 2) „Nagrodę Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” i „Nagrodę Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”. Celem konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie obronione na poznańskich uczelniach i w poznańskich placówkach naukowych jest zaangażowanie młodych talentów na rzecz rozwoju miasta oraz promowanie ich osiągnięć. Do konkursu mogą być zgłaszane prace powstałe we wszystkich uczelniach i placówkach naukowych Poznania, z dziedzin i dyscyplin nauki, które mogą znaleźć zastosowanie w funkcjonowaniu, rozwoju lub promocji Poznania;
- 3) Konkurs Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na najlepsze prace licencjackie, magisterskie i doktorskie z zakresu systemów gwarantowania depozytów, restrukturyzacji lub uporządkowanej likwidacji instytucji finansowych, infrastruktury regulacyjnej systemu finansowego, problematyki bezpieczeństwa finansowego banków oraz stabilności finansowej;
- 4) Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską z zakresu prawa podatkowego „Tax Master” organizowanego przez Wielkopolski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych;
- 5) Nagrodę Stowarzyszenia przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita w XXVI edycji Konkursu Prac Magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego.

E. Konkursy wewnętrzne

Na koniec warto również podkreślić **znaczenie różnorodnych konkursów wewnętrznych**. Najbardziej rozpoznawalnym na wydziale jest Konkurs im. prof. Kazimierza Kolańczyka na najlepsze prace magisterskie. W ostatnich latach wyjątkową popularnością studentów cieszą się również konkursy w ramach Inicjatywy Doskonałości:

- 1) Study@Research, który jest skierowany do studentów studiów magisterskich. Jego celem jest wspieranie kształcenia w powiązaniu z badaniami poprzez stymulowanie pracy naukowej studentów systemem grantów – indywidualnych lub zespołowych, realizowanych np. przez koła naukowe;
- 2) BESTStudentGRANT, adresowany do studentów UAM I roku studiów licencjackich oraz jednolitych studiów magisterskich, którzy byli laureatami i finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, uzyskali najlepsze wyniki z matury na poziomie rozszerzonym (95% lub więcej) lub najlepsze wyniki z matury zagranicznej (95% lub więcej po przeliczeniu na polską maturę), chcących realizować swoje pierwsze projekty badawcze;
- 3) ADVANCEDBestStudentGRANT, nowy konkurs adresowany do studentów UAM II roku studiów licencjackich oraz jednolitych studiów magisterskich, którzy w roku akademickim 2020/2021 uzyskali średnią ocen na poziomie minimum 4.2; członkami zespołu badawczego mogą być osoby II i III roku studiów licencjackich i jednolitych studiów magisterskich, posiadające status studenta w czasie realizacji zaplanowanego w projekcie zadania; konkurs obejmuje finansowanie: indywidualnego projektu badawczego studenta albo projektu zespołowego realizowanego przez studencką grupę badawczą.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Informacje na temat systemu stypendialnego są przekazywane również bezpośrednio przez pracowników Biura Obsługi Studenta, na stronie internetowej wydziału, w wyłożonych informatorach, na tablicach informacyjnych oraz przez konto na Facebooku.

Najbardziej rozbudowanym kanałem informacyjnym jest **Informacja o stypendiach i pomocy materialnej dla studentów publikowana na stronie internetowej Uniwersytetu**¹⁵⁵. Studenci znajdują tu opis procedury i terminy składania wniosków na poszczególne stypendia i o przyznanie miejsca w akademiku oraz przepisy regulujące sprawy stypendiów. Na stronie umieszczone są również informacje na temat pomocy dla studentów z Białorusi i Ukrainy.

Studenci z niepełnosprawnościami znajdują informacje o wsparciu na stronie [Studenci z niepełnosprawnościami | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami)¹⁵⁶ m.in. dane kontaktowe do Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Pełnomocniczka Rektora UAM ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz informacje o zapomogach czy spotkaniach integracyjnych. Najważniejsze informacje zostały przetłumaczone na język migowy polski i udostępnione w formie filmu.

Formy wsparcia dla studentów z **problemami natury psychologicznej i emocjonalnej** opublikowane są na stronie [Poradnia Rozwoju i Wsparcia Psychicznego | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/studenci/poradnia-rozwoju-i-wsparcia-psychicznego)¹⁵⁷ oraz [Psychologiczny konsultant ds. trudności w procesie studiowania | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/studenci/psychologiczny-konsultant-ds-trudnosci-w-procesie-studiowania)¹⁵⁸.

W zakładce Programy studenckie [Programy studenckie | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/studenci/programy-studenckie) publikowane są kryteria, procedury i terminy składania wniosków na konkursy dla najlepszych studentów¹⁵⁹.

Wymianie akademickiej i międzynarodowej poświęcona jest strona [Wymiana akademicka | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \(amu.edu.pl\)](https://amu.edu.pl/studenci/wymiana-akademicka) gdzie studenci znajdują informacje o programie ERASMUS+, MOST czy stypendia Fundacji UAM¹⁶⁰.

Warto podkreślić, że dla studentów I roku każdego kierunku są organizowane szkolenia w zakresie funkcjonowania na wydziale. W ostatnich 2 latach spotkania odbyły się zdalnie (2020) oraz hybrydowo (2021). Hybrydowość spotkania oznacza, że możecie uczestniczyć w nim – alternatywnie – w trybie:

- 1) tradycyjnym, w Collegium Iuridicum Novum (al. Niepodległości 53 w Poznaniu) – w Audytorium Maximum;
- 2) zdalnym, w aplikacji MS Teams. Aby pomóc w przygotowaniu się do studiowania i uczestniczenia w zajęciach, w aplikacji MS Teams utworzona została „Grupa oficjalna I roku WPiA [2021/2022]”, dostępna dla wszystkich studentów I roku. W grupie tej powstały kanały (Ogólny, Biblioteka, Informatycy, Lektoraty, Samorząd Studencki, USOS, Sprawy socjalne, Teams i e-learning, USOS), na których – w pierwszym tygodniu

¹⁵⁵ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie

¹⁵⁶ <https://amu.edu.pl/studenci/studenci-z-niepelnosprawnosciami>

¹⁵⁷ <https://amu.edu.pl/studenci/poradnia-rozwoju-i-wsparcia-psychicznego>

¹⁵⁸ <https://amu.edu.pl/studenci/psychologiczny-konsultant-ds-trudnosci-w-procesie-studiowania>

¹⁵⁹ <https://amu.edu.pl/studenci/programy-studenckie>

¹⁶⁰ <https://amu.edu.pl/wspolpraca/wymiana-akademicka>

października – odbywają się dyżury pracowników Wydziału. Przed spotkaniem organizacyjnym został przesłany mail dotyczący zajęć z Wychowania Fizycznego wraz z instrukcją zapisywania się na nie. Z kolei na spotkaniu inauguracyjno-szkoleniowym studenci uzyskują informacje na temat:

- a) organizacji Wydziału,
- b) sposobu kontaktowania się z Biurem Obsługi Studenta, Prodziekanem ds. studenckich i jakości kształcenia oraz Kierownikiem właściwego kierunku studiów,
- c) sposobu kontaktowania się z prowadzącymi zajęcia,
- d) najważniejszych zasadach studiowania,
- e) planów zajęć dydaktycznych,
- f) sposobu i terminów zapisywania się na zajęcia,
- g) korzystania z uczelnianej poczty studenckiej i podstawowych funkcji systemu USOS,
- h) lektoratów,
- i) zajęć z Wychowania Fizycznego,
- j) szkolenia bibliotecznego i BHP,
- k) odbioru legitymacji studenckich.

8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność.

System rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów jest oparty na zasadach: **powszechności**, **permanentności** oraz **hierarchiczności**. Pierwszym szczeblem rozpatrywania skarg jest **Biuro Obsługi Studentów**. Następnie ważną rolę w systemie rozpatrywania skarg i podań studentów odkrywają **kierownicy poszczególnych kierunków studiów**. Kierownicy zostali pisemnie upoważnieni przez Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu do wydawania decyzji, postanowień, poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę oraz do prowadzenia czynności i wydawania rozstrzygnięć m.in. w zakresie:

- wznowienia studiów;
- jednoczesnej realizacji 2 kolejnych lat studiów;
- odbywania części studiów na innej uczelni;
- zwolnienia studenta z zaliczenia zajęć objętych programem studiów w okresie odbywania przez studenta studiów w innej uczelni;
- wyrażania zgody na indywidualną organizację studiów;
- dokonywania wpisu oceny niedostatecznej z egzaminu w przypadku nie przystąpienia do egzaminu w terminie;
- zaliczania roku;
- przedłużania sesji;
- zezwalania na komisyjne zaliczenie zajęć i egzamin komisyjny;
- przewodniczenia komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy;
- udzielania urlopu i przerw w studiach;
- skreśleń z listy studentów.

Uzgodnienie wspólnych warunków i polityki podejmowania decyzji odbywa się na regularnych spotkaniach kierowników studiów, którym przewodniczy Prodziekan do spraw studenckich i jakości kształcenia. Kierownicy studiów, w zależności od potrzeb, organizują również spotkania z całymi rocznikami studiów oraz z poszczególnymi studentami.

Na kolejnym szczeblu rozwiązywania spraw studenckich znajduje się **Prodziekan do spraw studenckich i jakości kształcenia**. Zakres kompetencji Prodziekana obejmuje:

- 1) koordynację pracy kierowników studiów
- 2) dbałość o jakość kształcenia
- 3) koordynację funkcjonowania rad programowych
- 4) tworzenie nowych kierunków studiów i reforma obecnych
- 5) przeprowadzanie egzaminów doktorskich oraz przewodniczenie obronom rozpraw doktorskich
- 6) współpracę z Samorządem Studenckim
- 7) staże i praktyki studenckie (we współpracy z prodziekanem ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem)
- 8) koordynację i nadzór nad zdalnymi formami edukacji, w tym: MS Teams, Moodle,
- 9) sprawy socjalno-bytowe studentów
- 10) system stypendialny
- 11) Studencką Poradnię Prawną
- 12) hospitację zajęć
- 13) ankiety studenckie
- 14) funkcjonowanie systemu USOS i iPLAN
- 15) plany zajęć
- 16) Międzyobszarowe Indywidualne Studia Humanistyczne i Społeczne
- 17) Program Mobilności Studentów i Doktorantów (MOST) w zakresie dotyczącym studentów

Najwyższym szczeblem rozpatrywania spraw studenckich jest **Prorektor ds. studenckich i kształcenia**. Zakres kompetencji i zadań osoby piastującej tę funkcję obejmuje:

- 1) studia stacjonarne i niestacjonarne (I, II stopnia oraz jednolite studia magisterskie);
- 2) kształcenie (programy studiów I i II stopnia oraz jednolite studia magisterskie);
- 3) nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, sprawy związane z procesami akredytacyjnymi;
- 4) samorząd studencki i organizacje studenckie;
- 5) sprawy socjalno-bytowe studentów;
- 6) sprawy studentów z niepełnosprawnością (współpraca z Biurem Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami);
- 7) nadzór nad Indywidualnymi Studiami Międzydziedzinowymi;
- 8) wymiana krajowa i zagraniczna studentów (z wyłączeniem programu Erasmus+);
- 9) studencki ruch naukowy;
- 10) praktyki studenckie;
- 11) nadzór nad kształceniem nauczycieli;
- 12) współpraca z fundacjami studenckimi;
- 13) działalność rzecznika dyscyplinarnego ds. studenckich;
- 14) reprezentowanie Uniwersytetu w Uniwersyteckiej Komisji Kształcenia (KRUP);
- 15) nadzór nad Centrum Wsparcia Kształcenia.

Zgodnie z treścią § 71 ust. 1. Regulaminu studiów indywidualne sprawy studenckie związane z przebiegiem studiów niewymagające rozstrzygnięcia w drodze decyzji administracyjnej, dziekan rozstrzyga, na wniosek studenta, **w drodze zarządzenia w formie pisemnej lub formie wiadomości elektronicznej bądź w systemie USOS**. Zarządzenia powinny zawierać:

- 1) oznaczenie organu wydającego zarządzenie;
- 2) datę wydania;
- 3) oznaczenie adresata;
- 4) rozstrzygnięcie;
- 5) pouczenie o prawie odwołania oraz zasadach jego złożenia.

Każdorazowo student jest informowany zatem o możliwości ponownego rozpatrzenia jego sprawy przez organ wyższej instancji. Od zarządzenia przysługuje w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia **odwołanie do Rektora UAM**, które składa się za pośrednictwem organu wydającego zarządzenie. Organ ten może dołączyć do odwołania swoją opinię w sprawie. Zarządzenie wydane na piśmie doręcza się studentowi za potwierdzeniem odbioru, osobiście albo na pisemny wniosek studenta listem poleconym. Doręczenie listem poleconym wysyłane jest na adres wskazany przez studenta we wniosku o wydanie decyzji. Zarządzenia wysłane mailem lub wydane w systemie USOS doręcza się na adres mailowy studenta lub udostępnia na koncie studenta w systemie USOS.

W procesie rozpatrywania skarg studenckich ważną rolę odgrywają również osoby, które pełnią funkcję Starosty roku, władze kół i innych organizacji studenckich oraz przedstawiciele Samorządu studenckiego. Skuteczność rozpatrywania spraw jest **na bieżąco jest monitorowana** przez Kierowników Studiów oraz Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia.

W zakresie obsługi administracyjnej studentów, aktywnego wsparcia udziela **Biuro Obsługi Studentów** oraz **koordynator systemu USOS**. Pracownicy Biura Obsługi Studentów służą wiedzą i pomocą oraz znajomością przepisów prawnych i regulacji wewnętrznych Uniwersytetu.

Do zakresu zadań **Biura** należy przyjmowanie i opiniowanie wniosków studentów, przygotowywanie decyzji administracyjnych, obsługa spraw studenckich dot. toku studiów oraz spraw stypendialnych i socjalnych. Pracownicy Biura Obsługi Studentów prowadzą sprawną i kompetentną obsługę administracyjną studentów z wykorzystaniem programów i aplikacji informatycznych m.in. USOS, EZD, SELS. Studenci obsługiwani są w wyznaczonych godzinach w ramach kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów trybu niestacjonarnego, Biuro Obsługi Studentów otwarte jest również **w wyznaczone soboty**. **Koordinator ds. systemu USOS** zapewnia obsługę systemu od strony technicznej tj. elektronicznych zapisów i rejestracji na przedmioty oraz na egzaminy.

W roku 2018 wdrożona została procedura składania elektronicznych podań poprzez system USOS. W takich sprawach jak przedłużenie sesji, powtarzanie przedmiotów, przyznanie indywidualnej organizacji studiów lub urlopu student składa wniosek poprzez specjalny formularz w systemie USOS. Decyzję prodziekana/kierownika studiów także otrzymuje drogą elektroniczną w systemie USOS. Ze względu na coraz większą liczbę studiujących obcokrajowców elektroniczne podania dostępne są w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej).

W skład zespołu Biura Obsługi Studentów wchodzi 11 osób, z tego 2 osoby obsługują studentów kierunku prawo stacjonarne i European Legal Studies, 2 osoby kierunku prawo niestacjonarne, 1 osoba kierunku administracja stacjonarna, 1 osoba kierunku administracja niestacjonarna i prawo europejskie, 1 osoba kierunku zarządzanie i prawo w biznesie, 1 osoba kierunku prawno-ekonomicznego, 2 osoby zajmują się sprawami stypendialnymi i socjalnymi i 1 osoba obsługuje wyjazdy i przyjazdy w ramach programu ERASMUS+.

Pracownicy Biura Obsługi Studentów charakteryzują się wysokimi kompetencjami niezbędnymi w codziennym wsparciu studentów, kierowników studiów i władz dziekańskich, m.in. mają wykształcenie wyższe, potrafią obsługiwać programy komputerowe wykorzystywane w pracy, większość z nich zna co najmniej jeden język obcy. Pracownicy wykazują się szeroką znajomością przepisów prawnych oraz regulacji wewnątrzuczelnianych dotyczących toku studiów i spraw studenckich. Chętnie poszerzają swoją wiedzę i rozwijają kompetencje uczestnicząc w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych, podejmując studia podyplomowe i kursy językowe. Biorą udział również w cyklicznych spotkaniach z Dyrektorem oraz pracownikami Centrum Wsparcia Kształcenia UAM, podczas których omawiane są bieżące zadania, dyskutowane są pytania dotyczące przepisów prawnych oraz ich interpretacji i realizacji. Praca Biura jest oceniana przez studentów w corocznej ankietyzacji. Jej wyniki służą optymalizacji pracy Biura Obsługi Studentów oraz wprowadzaniu rozwiązań stanowiących odpowiedź na potrzeby zgłaszane w ankiecie przez studentów.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomoc jej ofiarom.

Kwestie przestrzegania **zasad BHP** na UAM regulują: (i) Zarządzenie Rektora nr 114/2020/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu¹⁶¹ wraz z załącznikiem¹⁶² oraz (ii) Zarządzenie Rektora nr 375/2019/2020 z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie organizacji w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia¹⁶³.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni na UAM mają obowiązek wziąć udział w **okresowych szkoleniach z zakresu BHP**. W zależności od zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji szkolenie należy odbyć nie rzadziej niż co 2-6 lat. Obowiązek przeszkolenia z zakresu BHP **dotyczy także studentów**. W programie studiów uwzględniono obowiązkowe szkolenie, którego zaliczenie jest także jednym z warunków zaliczenia I roku studiów.

Poza wymaganymi szkoleniami, w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy podjęto na Wydziale następujące działania:

- budynek CIN został wyposażony w zestawy do niesienia pierwszej pomocy w razie wypadków;

¹⁶¹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0017/235610/ZR-114-2020-2021.pdf

¹⁶² https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0025/235618/ZR-114-2020-2021-Zal..pdf

¹⁶³ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0036/95787/375_2019_2020_Zarzadzenie-rektora_szkolenie-bhp-2019.pdf

- ciągi komunikacyjne w budynku CIN zostały odpowiednio oznaczone oraz wyposażone w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami;
- w związku z pandemią COVID-19 w budynku CIN zamieszczono stosowne informacje dotyczące wymogów sanitarnych, a informację o obowiązujących wymogach dodatkowo przesłano studentom drogą mailową.

Na UAM prowadzona jest aktywna polityka przeciwdziałająca dyskryminacji we wszelkich jej postaciach. Podstawowym wewnętrznym aktem prawnym w tym zakresie jest Zarządzenie Rektora nr 36/2016/2017 z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie przeciwdziałania praktykom dyskryminacyjnym w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu¹⁶⁴. W wykonaniu tego Zarządzenia została powołana specjalna Komisja do spraw przeciwdziałania dyskryminacji¹⁶⁵, w której funkcję przewodniczącego pełni powołany przez Rektora Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania¹⁶⁶. W przypadku podejrzenia wystąpienia w społeczności UAM zachowań o charakterze dyskryminacyjnym należy zawiadomić Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, który może wszcząć stosowne postępowanie wyjaśniające. W sytuacji potwierdzenia zachowania o charakterze dyskryminacyjnym możliwe jest skierowanie sprawy do postępowania dyscyplinarnego a nawet rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem, których takich zachowań się dopuścił.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Wydział na bieżąco współpracuje z Samorządem Studentów, a współpraca ta przybiera różnorodne formy, obejmujące w szczególności:

- coroczne spotkania przedstawicieli Samorządu Studenckiego z gronem dziekańskim, na których dyskutowane są aktualne sprawy związane z kształceniem na Wydziale;
- bieżący kontakt przedstawicieli Samorządu Studentów z Kierownikami kierunku studiów oraz z Prodziekanem do spraw studenckich i jakości kształcenia – w pilnych sprawach zgłoszenia dokonywane są telefonicznie bezpośrednio do Prodziekana, co pozwala na podejmowanie szybkich interwencji;
- współpracę z przedstawicielami Samorządu Studentów w ramach różnych gremiów, w tym m.in. rady programowej kierunku studiów, komisji stypendialnych, zespołu przygotowującego raport samooceny na potrzeby kontroli Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- dofinansowanie działalności Samorządu Studentów oraz zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych na Wydziale.

Współpraca ze studentami obejmuje także liczne organizacje studenckie działające na Wydziale, w tym w szczególności Koła naukowe oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA¹⁶⁷, które prowadzi bardzo aktywną działalność naukową, popularyzatorską i integracyjną.

¹⁶⁴ http://pracownicy.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0017/314225/Zarzadzenie-36-strategia-dyskryminacja.pdf

¹⁶⁵ <https://amu.edu.pl/uniwersytet/wyszukiwarka-pracownikow/jednostka?id=10000022>

¹⁶⁶ <https://amu.edu.pl/studenci/pelnomocnik-ds.rownego-traktowania>

¹⁶⁷ <https://elsa.org.pl/>

8.10. Sposoby, częstota i zakres monitorowania oceny, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

System wsparcia oraz motywowania studentów oraz oceny kadry dydaktycznej oraz pracowników BOS jest systematycznie monitorowany, w szczególności poprzez:

- coroczne **ankiety studenckie** dotyczące jakości kształcenia, w których studenci oceniają, między innymi, sposób funkcjonowania BOS, działalność prodziekana do spraw studenckich oraz kierowników studiów, warunki studiowania, wsparcie i zaangażowanie ze strony nauczycieli akademickich, organizację kształcenia zdalnego¹⁶⁸;
- **coroczne spotkania** Władz Dziekańskich z Samorządem Studentów, na których omawiane są uwagi studentów związane z szeroko pojętym kształceniem na Wydziale;
- **bieżące kontakty** Prodziekana do spraw studenckich z przedstawicielami Samorządu Studentów;
- **bieżące kontakty** Kierowników studiów ze studentami z danego kierunku.

Efektami monitoringu są konkretne działania doskonalące system wsparcia dla studentów oraz pracowników. Tytułem przykładu można wymienić:

- wprowadzenie i systematyczne rozwijanie na poziomie UAM systemu grantów wspierających aktywność naukową studentów (zwłaszcza w programie ID-UB) – system ten obejmuje obecnie studentów wszystkich lat studiów i składa się z grantów dostosowanych do stopnia ich rozwoju naukowego;
- rozmaite stypendia i nagrody fundowane we współpracy z interesariuszami UAM oraz Wydziału (np. Stypendium Miasta Poznania czy stypendium Santander – społecznik roku);
- zakup wyposażenia do pomieszczeń Samorządu Studenckiego;
- zakup nowego sprzętu dla BOS (komputery, skanery, drukarki).

¹⁶⁸ Raport z badania jakości kształcenia na stacjonarnej Administracji (obu stopni) w roku akademickim 2020/2021 stanowi załącznik **R-C1-K4-P4**. Badaniem objęto też studentów niestacjonarnych, ale ich udział był za niski, by sporządzić Raport.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

A. Ogólne zasady dostępu do informacji

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zobowiązał się zapewnić dostępność swojej strony internetowej – Biuletynu Informacji Publicznej - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony internetowej UAM <https://bip.amu.edu.pl>¹⁷⁰.

Na **stronie internetowej UAM** w ramach deklaracji dostępności umieszczono informację, że: (i) każdy ma prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub jakiegoś ich elementu; (ii) można także zażądać udostępnienia informacji za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, na przykład przez odczytanie niedostępnego cyfrowo dokumentu, opisanie zawartości filmu bez audiodeskrypcji itp.; (iii) jeżeli osoba żądająca zgłasza potrzebę otrzymania informacji za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, powinna także określić dogodny dla niej sposób przedstawienia tej informacji; (iv) informacja powinna zostać udzielona niezwłocznie, co do zasady nie później niż w ciągu 7 dni od dnia wystąpienia z żądaniem.

Informacje związane ze studiowaniem na Wydziale są **udostępniane bądź przekazywane osobom zainteresowanym** wieloma różnymi kanałami, w tym: (i) na stronie internetowej UAM lub stronie internetowej Wydziału; (ii) na wydziałowym profilu FB; (iii) na oficjalnym profilu FB samorządu studentów; (iv) w ramach ogólnouczelnianych bądź wydziałowych wydarzeń związanych z promocją kształcenia na UAM; (v) w materiałach informacyjnych publikowanych przez Wydział; (vi) w Intranecie; (vii) w ogólnie dostępnych gablotach znajdujących się w budynkach Wydziału; (viii) w systemie USOS oraz w systemie APD; (ix) uczelnianą pocztą elektroniczną powiązaną z systemem USOS; (x) poprzez system MS Teams, wykorzystywany w ramach nauczania zdalnego; (xi) w ramach indywidualnych kontaktów z pracownikami Wydziału.

B. Strona internetowa UAM oraz strona internetowa Wydziału

Podstawowym kanałem udostępniania kluczowych informacji związanych z kształceniem na UAM są **strony internetowe UAM oraz Wydziału**. Osoby zainteresowane znajdą tam informacje dotyczące, między innymi: (i) warunków przyjęcia na studia¹⁷¹; (ii) harmonogramu rekrutacji, danych kontaktowych podkomisji rekrutacyjnych, szczegółowych zasad rekrutacji, zasad przeliczania

¹⁷⁰ <https://bip.amu.edu.pl/deklaracja-dostepnosci>

¹⁷¹ <https://amu.edu.pl/kandydaci/rekrutacja>

wyników na świadectwie dojrzałości¹⁷²; (iii) organizacji roku akademickiego¹⁷³; (iv) programu studiów (w tym stacjonarnych studiów Administracji I stopnia¹⁷⁴, stacjonarnych studiów Administracji II stopnia¹⁷⁵; niestacjonarnych studiów Administracji I stopnia¹⁷⁶ oraz niestacjonarnych studiów Administracji II stopnia¹⁷⁷); (v) aktualnych planów zajęć¹⁷⁸; (vi) studentów I roku (w tym wymaganych szkoleń, testów poziomujących z języka obcego, zajęć WF itp.¹⁷⁹); (vii) zasad dyplomowania¹⁸⁰; (viii) regulaminu studiów (wraz z tłumaczeniem na język angielski)¹⁸¹; (ix) sylabusów z poszczególnych zajęć zawierających m.in. treści programowe, formy i metody dydaktyczne oraz warunki zaliczenia danego przedmiotu¹⁸²; (x) obowiązkowych praktyk studenckich¹⁸³; (xi) sylwetek oraz danych kontaktowych poszczególnych nauczycieli akademickich¹⁸⁴ oraz pracowników administracji¹⁸⁵, wraz z informacjami o dyżurach dla studentów; (xii) systemu wsparcia dla studentów¹⁸⁶; (xiii) bieżących wydarzeń na UAM oraz na Wydziale¹⁸⁷.

Na stronie Wydziału także zamieszczono osobną zakładkę dotyczącą **zasad rekrutacji** w danym roku akademickim¹⁸⁸. Na stronie tej znajdziemy również ogólne informacje na temat Wydziału, prowadzonych na nim kierunków studiów czy oferty programowej. Corocznie nagrywane są filmy z udziałem władz Wydziału¹⁸⁹ oraz kierowników poszczególnych kierunków studiów, prezentujące poszczególne kierunki studiów realizowanych na Wydziale oraz możliwości zatrudnienia absolwentów danego kierunku. Dbając o to, aby informacje o kształceniu trafiały do możliwie szerokiego kręgu odbiorców, strona internetowa Wydziału prowadzona jest także w angielskiej i niemieckiej wersji językowej.

¹⁷² <https://rekrutacja.amu.edu.pl/kierunki-studiow/prawo,374>

¹⁷³ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/organizacja-studiow

¹⁷⁴ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0018/363501/A6_307_zal_1_administracja_I-stopien_stacjonarne.pdf

¹⁷⁵ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0020/363503/Plan-studiow-dla-studentow-I-roku-II-stopnia-kierunku-administracja-stacjonarna.pdf

¹⁷⁶ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0019/363502/A6_307_zal_2_administracja_I-stopien_niestacjonarne.pdf

¹⁷⁷ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0003/363504/Plan-studiow-dla-studentow-I-roku-II-stopnia-kierunku-administracja-niestacjonarna.pdf

¹⁷⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/plany-zajec>

¹⁷⁹ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/informacje-dla-studenta-i-roku>

¹⁸⁰ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/Informacje-dla-studenta-ostatniego-roku-studiow>

¹⁸¹ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/regulamin-studiow

¹⁸² <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/zasady-studiowania/sylabusy/administracja-sylabusy> oraz <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/zasady-studiowania/sylabusy/adm,-pre-wspolne-fakultety>

¹⁸³ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/Praktyki-obowiazkowe>

¹⁸⁴ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-pracownika/pracownicy-wydzialu/Pracownicy-badawczo-dydaktyczni>

¹⁸⁵ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-pracownika/pracownicy-wydzialu/pracownicy-administracyjni>

¹⁸⁶ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/aktualnosci> - zakładka „Pomoc i wsparcie”

¹⁸⁷ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/wpia/aktualnosci>

¹⁸⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/Rekrutacja-2021/kierunki-studiow>

¹⁸⁹ <https://prawo.amu.edu.pl/Rekrutacja-2021/kierunki-studiow/administracja>

C. Działania usprawniające przekaz informacji

Dążąc do systematycznego doskonalenia nie tylko oferty edukacyjnej ale także kanałów informacji o istotnych sprawach związanych z kształceniem, Wydział podjął w ostatnim czasie szereg działań istotnie usprawniających przekaz informacji. Dotyczy to w szczególności: (i) opracowania i wdrożenia nowej koncepcji funkcjonowania Intranetu wydziałowego (rok akademicki 2020/2021) oraz (ii) opracowania i przygotowania **nowej strony internetowej Wydziału** (rok akademicki 2021/2022).

D. Oficjalne profile na FB

Istotnym kanałem przekazu informacji związanych z kształceniem na Wydziale, uwzględniającym wymogi współczesnego komunikowania się, są **oficjalne profile** na portalu społecznościowym **Facebook**: profil Wydziału¹⁹⁰ oraz **profil prowadzony przez Samorząd Studentów**¹⁹¹. Na wskazanych profilach zainteresowani znajdują wiele istotnych informacji związanych z aktualnymi wydarzeniami na Wydziale. Np. w Dniu Kandydata Wydział zamieszcza tam materiały dla kandydatów, filmy z udziałem kierowników studiów oraz filmy nagrane przez studentów, a także oferuje kandydatom aktywny udział w konkursach czy zadawania pytań w czasie interaktywnych spotkań. Na profilu FB samorządu studentów znajdziemy także informacje na temat zasad rekrutacji i studiowania czy powiadomienia o wynikach wyborów do samorządu studenckiego.

E. Ogólnouczelniane oraz wydziałowe wydarzenia związane z promocją kształcenia

Corocznie na UAM organizowany jest **Dzień Kandydata**. Podczas Dnia Kandydata i wydarzeń towarzyszących zainteresowani zyskują wiedzę na temat uczelni, rekrutacji na UAM czy proponowanych przez wydziały kierunków. Osoby, które rozważają studia na UAM, mogą także śledzić dedykowany im **Blog Kandydata**, zaglądać na stronę uczelni, gdzie przygotowano **przewodnik po UAM**, czy zapoznać się z filmami i materiałami promocyjnymi przygotowanymi przez wydziały. Z uwagi na pandemię COVID-19 ostatnie Dni Kandydata odbywają się zdalnie.

Kolejnym wydarzeniem wartym odnotowania były Targi Edukacyjne „**XXXV Międzynarodowy Salon Edukacyjny Perspektywy 2021**”, zorganizowane w marcu 2021 roku, na których kandydaci zainteresowani studiowaniem na UAM mogli uzyskać interesujące ich informacje. Z uwagi na sytuację pandemiczną Targi Edukacyjnej w tym roku odbywały się online. Przed pandemią Wydział również aktywnie uczestniczył w Targach Edukacyjnych¹⁹².

Szczególnie ważne z punktu widzenia studenta I roku są **Dni Studenta I roku**. Na Wydziale corocznie organizowane są **spotkania i szkolenia**, mające na celu wdrożenie świeżo upieczonych studentów w tryb studiowania na Wydziale. Szkolenia prowadzone są oddzielnie dla każdego z kierunków prowadzonych na Wydziale, z udziałem przedstawicieli władz Wydziału, nauczycieli akademickich, pracowników Biura Obsługi Studentów, Biblioteki Wydziałowej, Studium Językowego czy Studium Wychowania Fizycznego. Każdy ze studentów zostaje z odpowiednim wyprzedzeniem

¹⁹⁰ <https://www.facebook.com/wpia.uam/>

¹⁹¹ <https://www.facebook.com/rsswpia/>

¹⁹² https://m.facebook.com/rsswpia/photos/a.912934032052140/2386241208054741/?type=3&_rd=

poinformowany o tym wydarzeniu przez system USOS. Informacje umieszcza się także na stronie internetowej Wydziału oraz na profilach FB Wydziału i Samorządu Studentów.

F. Materiały informacyjne Wydziału

Wydział publikuje materiały informacyjne oraz promocyjne zarówno w **wersji papierowej** jak i **internetowej**. W tym celu przygotowano, między innymi, folder wydziałowy¹⁹³, zawierający syntetyczne informacje o Wydziale, w tym w szczególności informacje o: historii i strukturze Wydziału, ofercie edukacyjnej, prowadzonej działalności naukowej oraz umiędzynarodowieniu badań, czasopismach wydziałowych, wymianie międzynarodowej, współpracy z administracją i biznesem czy aktywności naukowej studentów. Zwięzłą informację charakteryzującą każdy z kierunków studiów prowadzonych na Wydziale zamieszczono także w kartach informacyjnych¹⁹⁴ dotyczących danego kierunku.

G. Intranet

System komunikacji ze studentami został obecnie rozszerzony o **MS Teams** oraz **Intranet**. Ze względu na obostrzenia dotyczące pandemii, proces nauczania przeprowadzany jest w istotnej części przy wykorzystaniu aplikacji umożliwiających pracę zdalną (MS Teams, Moodle). W tym celu został stworzony „Intranet Studenta”, a w nim specjalna zakładka dedykowana także Studentom I roku. Na stronie UAM znajduje się witryna pokazująca w sposób bardzo precyzyjny jak należy się zalogować¹⁹⁵. W Intranecie, student UAM otrzyma dostęp do najważniejszych aktualności uniwersyteckich, wsparcie zarówno techniczne jak i dydaktyczne.

H. System USOS

W systemie informatycznym USOS udostępniane są, między innymi, wyniki zaliczeń i egzaminów. Poprzez ten system istnieje możliwość bieżącego komunikowania się ze studentami. Studenci, w ramach indywidualnego konta w systemie USOS, mają pełny dostęp do informacji o zrealizowanych już przedmiotach (wraz z wykazem punktów ECTS) oraz przedmiotów, które należy zaliczyć, aby ukończyć dany semestr i rok studiów. Za pośrednictwem systemu USOS otrzymują także wgląd w harmonogram egzaminów i zaliczeń. W systemie USOS studenci mają również udostępnione wzory dokumentów związanych ze składaniem wniosków w sprawach związanych ze studiami.

I. System APD

Istotnym kanałem komunikacji związanym z przygotowaniem i obroną prac dyplomowych jest system APD (Archiwum Prac Dyplomowych). W tym systemie odbywa się cały proces dyplomowania, począwszy od wgrania pracy dyplomowej, sprawdzenia pracy w systemie antyplagiatowym, akceptacji pracy przez promotora, wpisania recenzji, ustalenia terminu obrony, przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz zatwierdzenia protokołu z tego egzaminu.

¹⁹³ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0017/415313/UAM_katalog_PL_dodruk21_3006.pdf

¹⁹⁴ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0014/402701/ulotki-kierunki-2020-administracja.pdf

¹⁹⁵ <https://amu.edu.pl/studenci/intranet-studenta>

J. Uczelniana poczta elektroniczna

Ważnym kanałem komunikacji jest uczelniana poczta elektroniczna, za pośrednictwem której studenci otrzymują bieżące komunikaty, ważne informacje o funkcjonowaniu Wydziału, propozycje staży i praktyk, informacje o ankietach studenckich, ogłoszenia o grantach, konkursach oraz nagrodach i wyróżnieniach dla studentów.

Wszelkich informacji w bieżących sprawach studenckich czy związanych z rekrutacją na Wydział udziela w formie ustnej lub drogą elektroniczną profesjonalnie przygotowany personel BOS.

K. Dostęp publiczny do informacji o programie studiów i planach zajęć

Wydział zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów, planach zajęć i osiągniętych rezultatach. Są one publikowane na stronie internetowej Wydziału. W zakładce „Dla studenta” znajdują się zasady studiowania, a w nich **aktualne plany zajęć**¹⁹⁶ oraz plany obowiązujące w poprzednich latach¹⁹⁷. Taka prezentacja jest przejrzysta dla studentów, a także pracowników Biura Obsługi Studenta (BOS). Świadomość różnic programu studiów, a co za tym idzie planów powoduje, iż student z góry może przewidzieć ścieżkę uczenia i obowiązków jakie wiążą się np. z powtarzaniem roku, wznowieniem na dany rok studiów czy przyjęciem na studia z innej uczelni. Informacje na temat działania BOS, kontaktu z pracownikami poprzez drogę mailową i telefoniczną zamieszcza się na stronie internetowej Wydziału¹⁹⁸.

Plany zajęć obowiązujących w danym semestrze umieszczane są na stronie internetowej Wydziału **przed rozpoczęciem każdego semestru** (plany zawierają: informację o godzinach zajęć, miejscu odbywania zajęć, numerze grupy zajęciowej, informację na temat formy zajęć oraz stopień naukowy (tytuł), imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia). W przypadku przedmiotów, których liczba godzin dydaktycznych jest mniejsza niż 30, w planach umieszczane są dodatkowo informacje o dacie pierwszych zajęć (np. prowadzący moduł o wymiarze 20 godzin informuje studentów o dacie rozpoczęcia zajęć). O warunkach zaliczeń i uczestnictwa w zajęciach student musi zostać poinformowany w trakcie pierwszych zajęć od rozpoczęcia semestru.

L. Infrastruktura ułatwiająca dostęp do informacji

Studenci Wydziału mają dostęp do bezprzewodowego Internetu **eduroam** i stanowisk komputerowych z dostępem do sieci na terenie Biblioteki Wydziałowej.

¹⁹⁶ https://prawo.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0020/418007/prawo-program-studiow.pdf

¹⁹⁷ <https://prawo.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/zasady-studiowania/plany-studiow-na-rok-akademicki-20202021>

¹⁹⁸ <https://prawo.amu.edu.pl/strona-glowna/jednostki-organizacyjne/bos>

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie.

Działanie systemu komunikacji ze studentami oceniane jest na bieżąco na podstawie: (i) komentarzy do semestralnych ankiet studenckich (USOS); (ii) badań Biura Jakości Kształcenia oraz (iii) w oparciu o sygnały kierowane przez studentów oraz prowadzących zajęcia. Funkcjonowanie elektronicznych kanałów informacyjnych nadzorowane jest przez Prodziekana ds. spraw studenckich i jakości kształcenia oraz Prodziekana do spraw rozwoju i współpracy z otoczeniem. Taki system zakłada bieżącą aktualizację informacji, ulepszenie sposobów komunikacji oraz usprawnienie procesu jakości kształcenia.

Dobra współpraca z Samorządem studenckim pozwala także na zamieszczanie na stronie FB Samorządu Studenckiego informacji istotnych z punktu widzenia nie tylko studentów ale całego Wydziału. Poczucie wspólnoty uniwersyteckiej umożliwia szybki przepływ informacji a tym samym podejmowanie działań efektywnych i adekwatnych do istniejących potrzeb. Mogą być to także działania polegające na bezpośrednim kontakcie telefonicznym jeżeli mają na celu konieczność szybkiego reagowania (np. w razie zakażenia COVID-19).

Podkreślić należy, że WPIA UAM pozostaje w bieżącym kontakcie a Biurem Karier UAM, interesariuszami zewnętrznymi oraz absolwentami.

Bieżąca analiza skuteczności publicznego dostępu do informacji związanych z Wydziałem skutkuje systematycznym wdrażaniem kolejnych udoskonaleń. W ostatnim czasie na Wydziale podjęto następujące działania w tym zakresie:

- 1) wdrożenie wydziałowego Intranetu, w tym Intranetu studenta oraz Intranetu dedykowanego nauczycielom akademickim;
- 2) przygotowanie całkowicie nowej, nowoczesnej strony internetowej Wydziału, której uruchomienie planowane jest w grudniu 2021 roku;
- 3) przygotowanie nowych materiałów informacyjno-promocyjnych, w tym folderu wydziałowego oraz kart informacyjnych dotyczących poszczególnych kierunków studiów realizowanych na Wydziale;
- 4) ujednolicenie oraz unowocześnienie systemu komunikacji za pośrednictwem uczelnianych kont poczty elektronicznej;
- 5) inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup dodatkowych komputerów, projektorów oraz tabletów na potrzeby Wydziału.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem *Administracja* sprawowany jest zgodnie z właściwymi przepisami powszechnie obowiązującymi oraz wewnętrznymi przepisami Uniwersytetu. Do najistotniejszych w tym względzie przepisów uczelnianych należą:

- 1) Statut¹⁹⁹;
- 2) Regulamin studiów²⁰⁰;
- 3) zarządzenie nr 68/2020/2021 Rektora UAM z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu²⁰¹.

Organy uczelni i osoby odpowiedzialne za kierunek to:

- 1) Rektor i Senat UAM
- 2) Prorektorzy UAM
- 3) Dziekan, Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia oraz Kierownik kierunku studiów

A. Rektor i Senat UAM

Zadania Rektora określone są w § 26 ust. 2 Statutu UAM. Mieszczą się pośród nich sprawy dotyczące Uniwersytetu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub Statut do kompetencji innych organów Uniwersytetu. Do zadań Rektora w prezentowanej w niniejszym punkcie materii należy w szczególności: powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w Uniwersytecie i ich odwoływanie, określanie struktury Uniwersytetu oraz **tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Zadania Senatu UAM** określone są z kolei w § 30 ust. 2 i 3 Statutu. Do zakresu senackich kompetencji należy w szczególności: **uchwalanie Statutu** oraz dokonywanie jego wiążącej wykładni, **uchwalanie Regulaminu studiów** oraz **ustalanie programów studiów**, ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz określania sposobu potwierdzania efektów uczenia się.

B. Prorektorzy UAM

W zakresie umocowania udzielonego przez Rektora UAM, **Prorektor kieruje szkołą dziedzinową, nadzorując jej działalność**, między innymi w zakresie: współpracy między dziekanami wydziałów wchodzących w skład szkoły dziedzinowej w zakresie kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem

¹⁹⁹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0031/177871/Statut-UAM-2019-tekst-ujednolicony.pdf

²⁰⁰ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0020/74531/Regulamin-studiow_2019.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P4-1.

²⁰¹ http://jakosc.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/68_2020_2021_Zarzadzenie-Rektora_jakosc-ksztalcenia.pdf – a także załącznik R-C1-K10-P1.

kształcenia na kierunkach interdyscyplinarnych. Prorektor ponadto **podejmuje działania na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w dziedzinie nauki**, w której szkoła dziedzinowa prowadzi kształcenie; **wskazuje kandydatów do komisji oceniających nauczycieli akademickich** zatrudnionych na wydziałach wchodzących w skład szkoły dziedzinowej, w porozumieniu z właściwym dziekanem; opiniuje, w porozumieniu z właściwym dziekanem, kandydatów na stanowiska kierowników jednostek organizacyjnych wydziałów wchodzących w skład szkoły dziedzinowej (§ 58 ust. 1 i 2 Statutu).

C. Dziekan, Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia oraz Kierownik kierunku studiów

Dziekan kieruje wydziałem i **odpowiada za właściwy dobór kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunkach studiów** (związanych z dyscypliną naukową objętą zakresem działania wydziału) **oraz nadzoruje jakość jej pracy**. Do zadań Dziekana należy między innymi: sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych wydziału; zapewnianie funkcjonowania na wydziale infrastruktury oraz systemu biblioteczno-informacyjnego w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wydziału; obsadzanie kadry poszczególnych przedmiotów oraz ustalanie harmonogramu zajęć dydaktycznych wydziału, po uzyskaniu opinii rady programowej kierunku studiów; składanie wniosków w sprawie zatrudnienia i nagradzania; składanie wniosków o powołanie na stanowiska kierowników jednostek organizacyjnych wydziału; informowanie rady naukowej dyscypliny o pracach rad programowych właściwych kierunków studiów; wskazywanie kierunków studiów, które mogą tworzyć grupę kierunków studiów (§ 60 ust. 1-4 Statutu). **Dziekan kieruje wydziałem przy pomocy Prodziekanów**. Ustala też zakres ich obowiązków (§ 61 ust. 1 i 3 Statutu). **Na uzasadniony wniosek Dziekana Rektor UAM może powołać kierownika kierunku studiów niebędącego Prodziekanem** (§ 61 ust. 5 Statutu). **W zakresie dydaktyki i jakości kształcenia na Wydziale powołano z początkiem roku akademickiego 2020/2021:**

- 1) **Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia** – funkcję tę sprawuje prof. UAM dr hab. Jarosław Grykiel,
- 2) **kierowników poszczególnych kierunków studiów, w tym również kierunku Administracja** – został nim prof. UAM dr hab. Bartosz Kołaczkowski.

Upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu Rektora UAM oraz Dziekana WPiA dla Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia oraz dla kierowników kierunków studiów zostały wydane w październiku i listopadzie 2020 r.

Należy dodać, że Statut przewiduje ponadto **ciała opiniodawcze i doradcze w procesie kształcenia – Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia, radę ds. kształcenia szkoły dziedzinowej oraz radę programową kierunku studiów lub grupy kierunków studiów** (§ 123).

D. System Doskonalenia Jakości Kształcenia

W związku z istotnymi przeobrażeniami w systemie szkolnictwa wyższego od 2020 r. **Uniwersytet wdraża nowy System Doskonalenia Jakości Kształcenia (SDJK)**. Jego zręby normuje Statut, natomiast zasadniczą regulację stanowi wspomniane wyżej zarządzenie nr 68/2020/2021 Rektora UAM z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (powoływane dalej jako zarządzenie

nr 68/2020/2021)²⁰². Z dniem wydania zastąpiło ono: uchwałę nr 126/2010 Senatu UAM z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu²⁰³; zarządzenie nr 321/2011/2012 Rektora UAM z dnia 3 lutego 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań Rady ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia²⁰⁴; oraz zarządzenie nr 322/2011/2012 Rektora UAM z dnia 3 lutego 2012 r. w sprawie określenia procedur funkcjonowania uczelnianego systemu zarządzania jakością kształcenia²⁰⁵.

System Doskonalenia Jakości Kształcenia dotyczy właściwości, procesów i procedur dotyczących kształcenia w szczególności w zakresie dbałości o:

- 1) formowanie i realizowanie oferty dydaktycznej na studiach;
- 2) kompetencje zawodowe nauczycieli akademickich;
- 3) warunki uczenia się studentów i prowadzenia zajęć przez kadrę akademicką, w tym wsparcie procesu kształcenia ze strony administracji Uniwersytetu;
- 4) wsparcie studentów w wybranych obszarach aktywności dydaktycznej i naukowej;
- 5) efektywne informowanie o ofercie dydaktycznej, działaniach projakościowych i dobrych praktykach.

Funkcjonowanie systemu oparte jest na strukturach i kompetencjach organów oraz ciał opiniotwórczych i doradczych zaangażowanych w zarządzanie procesem kształcenia zgodnie ze Statutem, **a także na standardach jakości właściwych dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego**. Obejmuje on liczne obowiązki i działania w zakresie zapewniania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia i opiera się opiera się na zasadzie **transparentności i cykliczności działań**.

Zgodnie ze Statutem (§ 123) oraz zarządzeniem nr 68/2020/2021 (§ 3) System Doskonalenia Jakości Kształcenia tworzą w szczególności wspomniane wcześniej ciała²⁰⁶:

- 1) rady programowe kierunków studiów lub grup kierunków studiów;
- 2) rady ds. kształcenia szkół dziedzinowych;
- 3) Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia.

Zarówno Statut, zarządzenie nr 68/2020/2021, jak i szereg dalszych aktów wewnętrznych Uniwersytetu przypisują określone funkcje i zadania związane z ewaluacją i doskonaleniem jakości kształcenia Dziekanowi, a także właściwemu w tych sprawach Prodziekanowi. Pewną rolę odgrywają też kierownicy kierunków studiów, jeśli zostali powołani. Należy zaznaczyć, że inicjować działania związane z jakością kształcenia oraz uczestniczyć w ich realizacji może również **Samorząd Studentów**,

²⁰² http://jakosc.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/68_2020_2021_Zarzadzenie-Rektora_jakosc-ksztalcenia.pdf – a także załącznik R-C1-K10-P1.

²⁰³ https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0016/102832/Nr-126_2010.pdf

Tekst jednolity: https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0007/157462/Obwieszczenie-nr-4_2012.pdf

Zmiana tego tekstu: https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0019/95230/Uchwaa-nr-284_2011_2012.pdf

²⁰⁴ https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0008/95750/Nr-321_2011_2012.pdf

²⁰⁵ https://brjk.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0009/95751/Nr-322_2011_2012.pdf

²⁰⁶ https://jakosc.amu.edu.pl/?page_id=64

współpracując w tej mierze z ciałami tworzącymi omawiany system, przy czym wsparcia w zakresie realizacji zadań z związanych z zapewnianiem, monitorowaniem i doskonaleniem jakości kształcenia udziela **Centrum Wsparcia Kształcenia UAM**.

Problematyka jakości kształcenia jest niezwykle ważna dla władz UAM. Za swojego rodzaju uzupełnienie opisywanego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia można uznać organizowane od 2013 r. **Konkursy projakościowe Rektora**. Konkursy te pełnią funkcję **stymulującą oddolne inicjatywy** w poszczególnych jednostkach; zwiększają one skuteczność realizacji rekomendacji w obszarach, które zostały zdiagnozowane jako wymagające działań doskonalących jakość kształcenia. W dotychczasowych edycjach poszukiwano rozwiązań mających doskonalić metody kształcenia i oceniania, rozwijać umiejętności dydaktyczne nauczycieli akademickich, upowszechniać systemy hospitacji, promować rezultaty działań projakościowych, poszerzać pulę zajęć do wyboru, a także zwiększać możliwości rozwoju umiejętności praktycznych i kompetencji miękkich w trakcie studiów. W efekcie rozstrzygnięć konkursowych wdrożono **piętnaście projektów projakościowych**. Prezentacja efektów projektów jest jednym ze stałych punktów programu **Dnia Jakości Kształcenia na UAM**. **Laureatem VI edycji Konkursu został w 2021 r. Wydział**. Dzięki temu wspólnie z Wydziałem Psychologii i Kognitywistyki UAM realizuje projekt dotyczący praktycznego wykorzystywania kompetencji miękkich w rozwiązywaniu sporów.

E. Rada programowa kierunku studiów oraz inne ciała uczestniczące w SDJK

Za realizację zadań w zakresie zapewniania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich odpowiada – we współpracy z prodziekanem właściwym ds. kształcenia – rada programowa (6 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 68/2020/2021). **Na WPiA działa** między innymi **Rada programowa kierunku studiów Administracja**. Stosownie do postanowień Statutu (§ 130-132) w skład Rady programowej tego kierunku wchodzi aktualnie – powołani przez Rektora UAM na wniosek Prorektora kierującego Szkołą Dziedzinową Nauk Społecznych UAM, w uzgodnieniu z Dziekanem WPiA:

- 1) Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia w roli Przewodniczącego Rady;
- 2) sześciu nauczycieli akademickich – przedstawicieli dyscypliny naukowej, do której przypisano kierunek studiów *Administracja*;
- 3) dwóch przedstawicieli studentów tego kierunku.

Do zadań Rady programowej kierunku należy (§ 133 Statutu):

- 1) sprawowanie nadzoru nad jakością kształcenia na kierunku studiów;
- 2) zapewnianie i ocenianie jakości kształcenia na kierunku studiów;
- 3) przygotowanie lub modyfikacja zgodnie z aktualnymi aktami prawnymi programu kształcenia, w tym kierunkowych efektów uczenia się oraz planów studiów;
- 4) przygotowanie propozycji zasad rekrutacji oraz limitów przyjęć;
- 5) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu doskonalenia programów kształcenia;
- 6) przeprowadzenie okresowego przeglądu i weryfikacja programów kształcenia realizowanych w ramach kierunku studiów, w szczególności w zakresie:
 - a) właściwego doboru przedmiotów oraz form zajęć dydaktycznych wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
 - b) ustalenia zgodności efektów przypisanych przedmiotom i modułom z efektami kierunkowymi,

- c) sprawdzania treści programowych przedmiotów w odniesieniu do osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
 - d) zatwierdzania kart przedmiotów prowadzonych na kierunku przedmiotów,
 - e) opiniowania tworzenia i znoszenia specjalności, profili, ścieżek dydaktycznych na danym kierunku,
 - f) opiniowania kandydatury promotorów prac dyplomowych,
 - g) zatwierdzania tematów prac dyplomowych,
 - h) dokonywania okresowej oceny jakości prac dyplomowych realizowanych na kierunku,
 - i) ustalania zasad procesu dyplomowania,
 - j) ustalania zasad obsady kadrowej poszczególnych przedmiotów, z uwzględnieniem wyników ankiet studenckich,
 - k) ustalania strategii promocji kierunku,
 - l) ustalania zasad hospitowania zajęć realizowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych na kierunku studiów;
- 7) przygotowanie materiałów do oceny programowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Za wsparcie i nadzór nad zapewnianiem, monitorowaniem oraz doskonaleniem jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich, odpowiada w ramach Szkoły Nauk Społecznych UAM, do której należy WPiA, **Rada ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych, a w ramach Uniwersytetu – Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia** (§ 6 ust. 2 zarządzenia nr 69/2020/2021). Do zadań **Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia** należy w szczególności: opracowanie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów; opiniowanie Regulaminu studiów; opiniowanie wniosków o powołanie kierunków studiów; opiniowanie wniosków w sprawie zmian w programach studiów; opiniowanie wniosków o zawieszenie lub przekształcenie kierunków studiów; opiniowanie warunków i trybu rekrutacji oraz limitów przyjęć na studia; opiniowanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się; sprawowanie nadzoru nad badaniami jakości kształcenia; ocena promocji oferty edukacyjnej Uniwersytetu; wskazanie zajęć realizowanych jako ogólnouczelniane (dostępne dla wszystkich studentów w ramach przedmiotów obowiązkowych do wyboru) na podstawie propozycji właściwego Prorektora (§ 126 Statutu). Z kolei do zadań **rady ds. kształcenia szkoły dziedzinowej** należy w szczególności (§ 129 Statutu):

- 1) opracowanie i realizacja polityki edukacyjnej szkoły, spójnej ze strategią rozwoju Uniwersytetu w obszarze kształcenia;
- 2) dbanie o zrównoważoną ofertę edukacyjną szkoły (liczba i rodzaj oferowanych kierunków studiów oraz zasady rekrutacji oraz limity przyjęć);
- 3) wypracowanie standardów jakości kształcenia na kierunkach studiów realizowanych w szkole, w szczególności:
 - a) prowadzenie nadzoru nad badaniem jakości kształcenia w ramach prowadzonych w szkole kierunków studiów,
 - b) inicjowanie działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia w szkole,
 - c) inicjowanie działań na rzecz podnoszenia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich;
- 4) opiniowanie wniosków wydziałów o utworzenie nowych kierunków studiów, modyfikację programów studiów już istniejących kierunków studiów, studiów podyplomowych oraz

innych form kształcenia oraz wniosków o zawieszenie lub przekształcenie kierunków studiów, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia;

- 5) określenie sposobu potwierdzania efektów uczenia się;
- 6) inicjowanie działań na rzecz pozyskania najlepszych kandydatów na studia;
- 7) przygotowanie materiałów do oceny kompleksowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przedstawicielami WPiA w Radzie ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych są obecnie: prof. UAM dr hab. Jarosław Grykiel (Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia) oraz dr Piotr F. Zwierzykowski (Kierownik studiów niestacjonarnych na kierunku Prawo).

F. Harmonogram działań w Systemie Doskonalenia Jakości Kształcenia

W celu zapewnienia monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia zarządzenie nr 68/2020/2021 wprowadza – w § 6 ust. 5 – szczegółowy harmonogram działania ciał tworzących SDJK, a więc i Rady programowej kierunku studiów Administracja oraz Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych. Działania te wymagają ponadto aktywnego udziału Dziekana, Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia oraz współpracującego z nimi Kierownika studiów na kierunku Administracja.

G. Rola Wydziału

Na mocy Regulaminu studiów **Dziekan jest domyślnym decydentem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów**. W praktyce na Wydziałach UAM indywidualne sprawy studenckie rozstrzygają na podstawie tego Regulaminu oraz innych aktów wewnętrznych Uczelni – Prodziekani powołani i upoważnieni (z uwzględnieniem zakresu obowiązków ustalonego przez dziekana) do decydowania przez Rektora UAM lub nadto kierownik kierunku studiów – jeśli jak w przypadku WPiA Rektor UAM go powołał – na podstawie analogicznego upoważnienia rektorskiego. Niezależnie od kompetencji w indywidualnych sprawach studenckich, **Dziekan określa**:

- 1) na nowy rok akademicki **plan zajęć dydaktycznych oraz zasady podziału studentów na grupy zajęciowe** z uwzględnieniem aktów wewnętrznych Uniwersytetu (§ 7 Regulaminu studiów);
- 2) w porozumieniu z prowadzącym zajęcia lub egzaminatorem, a przy tym **nie później niż w ciągu 14 dni od rozpoczęcia zajęć** (§ 18):
 - a) **warunki i tryb ich odbywania**, przy czym można zobowiązać studentów I roku studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich do obowiązkowego uczestnictwa w wykładzie,
 - b) **warunki i tryb uzyskiwania zaliczenia oraz składania egzaminu**.

W ramach wykonania § 18 **Dziekan WPiA wydał zarządzenia w sprawie określenia warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych oraz uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów** w roku akademickim 2020/2021 (zarządzenie nr 1/2021/2022 z dnia 21 października 2020 r.²⁰⁷) oraz 2021/2022 (zarządzenie nr 1/2021/2022 z dnia 12 października 2021 r.²⁰⁸).

²⁰⁷ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0003/408675/ZD-1-2020-2021-ws.-zajec-dydaktycznych-w-roku-akademickim-2020-2021.pdf

²⁰⁸ https://prawo.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0015/420450/ZD-1-2021-2022-ws.-zajec-dydaktycznych-zaliczen-i-egzaminow-w-roku-akademickim-2021-2022.pdf – a także załącznik R-C1-K2-P5.

Zadania **Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia** WPiA w zakresie sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku polegają w szczególności na:

- 1) koordynacji pracy kierowników kierunków studiów;
- 2) dbałości o jakość kształcenia na Wydziale;
- 3) koordynacji funkcjonowania rad programowych poszczególnych kierunków lub grup kierunków studiów prowadzonych na Wydziale;
- 4) inicjowaniu tworzenia nowych kierunków studiów lub reformy obecnych;
- 5) współpracy z Samorządem Studentów;
- 6) koordynacji działań związanych z organizacją praktyk i staży studenckich;
- 7) koordynacji i nadzorze nad zdalnymi formami edukacji – w ścisłej współpracy z Pełnomocnikiem Dziekana WPiA ds. zdalnych form nauczania;
- 8) koordynacji działań związanych z hospitowaniem zajęć;
- 9) koordynacji działań związanych z funkcjonowaniem systemu USOS;
- 10) koordynacji działań związanych z tworzeniem i zmianami w planie zajęć dydaktycznych;
- 11) opiece nad studentami MISHiS i MOST.

Jak już wspomniano w punkcie 3.5, **kierownik kierunku studiów podejmuje szereg decyzji związanych z tokiem studiów**. W szczególności skreśla z listy studentów w przypadku stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach (§ 52 pkt 1 Regulaminu studiów), raportowanego przez Biuro Obsługi Studentów na podstawie zgłoszeń prowadzących zajęcia. O skreśleniu z listy studentów Kierownik może również zdecydować w przypadku: braku postępów w nauce (§ 52 pkt 2), nieuzyskania zaliczenia roku w określonym terminie (§ 52 pkt 2), niezłożenia w terminie pracy dyplomowej (§ 51 pkt 3) albo niezłożenia egzaminu dyplomowego (§ 51 pkt 4). Poza tym kierownik kierunku studiów decyduje o przedłużeniu sesji (§ 39), a także o przeprowadzeniu zaliczenia lub egzaminu w trybie komisyjnym (§ 31 i § 33). Na wniosek studenta kierownik może zezwolić na powtarzanie nie więcej niż trzech przedmiotów z jednoczesnym kontynuowaniem studiów na wyższym roku (czyli na tzw. warunek) albo na powtarzanie większej liczby przedmiotów bez kontynuowania studiów na roku wyższym (§ 34 ust. 1 pkt 1 i 2). Obok tych działań kierownicy kierunków studiów wykonują zadania powierzone przez Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia, a także spotykają się z nim regularnie na zebraniach poświęconych sprawom organizacyjnym oraz bieżącemu monitorowaniu i zapewnianiu jakości kształcenia na Wydziale.

H. Kontrola decyzji i aktów wewnętrznych

Z wyłączeniem przypadków, gdy wymagane jest wydanie decyzji administracyjnej, wszystkie rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach studenckich związanych z przebiegiem studiów, podejmowane przez Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia oraz kierowników kierunków studiów, zapadają **w drodze zarządzenia w formie pisemnej lub formie wiadomości elektronicznej bądź w systemie USOS** (§ 71 Regulaminu studiów). Od zarządzenia tego przysługuje w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia odwołanie do Rektora UAM, które składa się za pośrednictwem organu wydającego zarządzenie (fizycznie zaś w Biurze Obsługi Studenta: drogą tradycyjną albo elektronicznie, np. mailowo). Organ ten może dołączyć do odwołania swoją opinię w sprawie.

W ramach omawiania problematyki kompetencji i zakresu odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku studiów warto dodać, że do kompetencji Rektora UAM należy zawieszanie wykonania uchwał Senatu sprzecznych z przepisami ustawy lub Statutem. Zawieszając wykonanie uchwały, Rektor wskazuje zakres naruszenia oraz formułuje wnioski co do dalszego postępowania. Jeżeli Senat nie ustosunkuje się do wniosku Rektora w terminie dwóch miesięcy od jego skierowania, zawieszona uchwała traci moc (§ 50 ust. 1 Statutu). Rektor UAM może **uchylić decyzję podjętą przez osobę pełniącą w Uniwersytecie funkcję kierowniczą** – jest nią między innymi Dziekan i Prodziekan (§ 52 Statutu) – oraz decyzję innych osób kierujących jednostkami Uniwersytetu, jeżeli decyzja jest sprzeczna z przepisami ustawy, Statutem, uchwałą lub zarządzeniem organu Uniwersytetu, innymi jego przepisami wewnętrznymi, lub jeżeli narusza ważny interes Uczelni (§ 50 ust. 2 Statutu). Rektor UAM może uchylić uchwałę rady lub innego ciała doradczego niebędącego organem Uniwersytetu, jeżeli uchwała jest sprzeczna z przepisami ustawy, Statutem, uchwałą lub zarządzeniem organu Uniwersytetu, innymi jego przepisami wewnętrznymi Uniwersytetu, lub jeżeli narusza ważny interes Uczelni (§ 50 ust. 3 Statutu). Przedstawionych regulacji nie stosuje się, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują inny tryb postępowania.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz § 111 ust. 1 i 3 Statutu, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu tworzy **Rektor UAM** na zasadach określonych w tej ustawie oraz Statucie. Kierunkowe efekty uczenia się, programy (w tym i plany) studiów, opracowuje natomiast **rada programowa kierunku studiów** lub **grupy kierunków studiów**. Ogólne zadania, które w zakresie projektowania zmian i zatwierdzania programu studiów przypisane są do rozmaitych działających w strukturach Uczelni organów i ciał, przedstawiono w poprzednim punkcie. W tym miejscu trzeba natomiast wskazać wewnętrzne akty UAM, które wyznaczają w tej mierze **zadania szczegółowe**. Chodzi mianowicie o następujące zarządzenia Rektora UAM:

- 1) nr 383/2019/2020 z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów²⁰⁹;
- 2) nr 49/2020/2021 z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora UAM z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów²¹⁰;
- 3) nr 21/2020/2021 z dnia 15 października 2020 r. w sprawie zasad ustalania programów studiów na określonym kierunku poziomie i profilu²¹¹.

²⁰⁹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0016/101194/383_2019_2020_Zarządzenie-Rektora-w-sprawie-wytycznych-dotyczących-zasad-tworzenia-programow-studiow.pdf – a także załącznik R-C1-K10-P2-1-1.

²¹⁰ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0024/181176/ZR-49-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K10-P2-1-2.

²¹¹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0034/149857/ZR-21-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K10-P2-2.

Przed nim obowiązywało krótko zarządzenie nr 379/2019/2020 Rektora UAM z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie zasad ustalania programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu:

https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0033/96576/379_2019-2020_Zarządzenie-Rektora-w-sprawie-programow-studiow.pdf

Oprócz nich należy zwrócić uwagę na poniższe zarządzenia Rektora UAM:

- 1) nr 375/2019/2020 z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie organizacji w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia²¹²;
- 2) nr 48/2020/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r. w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość²¹³;
- 3) nr 135/2020/2021 z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji zajęć z nauki języka obcego²¹⁴;
- 4) nr 144/2021/2022 z dnia 12 października 2021 roku w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych²¹⁵.

Zgodnie z § 2 zarządzenia nr 21/2020/2021 Rektora UAM, **inicjatywa zmian programu studiów na realizowanym kierunku wychodzi od rady programowej kierunku studiów**. Jej przewodniczący przedstawia Prorektorowi właściwemu ds. kształcenia wnioski o zmianę istniejącego programu studiów **w nieprzekraczalnym terminie do 30 kwietnia. Wniosek taki powinien w szczególności zawierać:**

- 1) nowy program studiów;
- 2) opinię rady ds. kształcenia właściwej szkoły dziedzinowej;
- 3) opinię Samorządu Studentów.

Prorektor właściwy ds. kształcenia, po formalnym zweryfikowaniu wniosku przez Centrum Wsparcia Kształcenia UAM, **kieruje go pod obrady Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia w celu zaopiniowania**. Decyzję o wprowadzeniu pod obrady Senatu UAM projektu uchwały w sprawie ustalenia programu studiów **podejmuje Rektor UAM** - po zapoznaniu się z opinią Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia. **Zmiana** programu studiów może nastąpić wyłącznie raz w ciągu roku akademickiego i obowiązuje od nowego cyklu kształcenia.

²¹² https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0036/95787/375_2019_2020_Zarzadzenie-rektora_szkolenie-bhp-2019.pdf – a także załącznik R-C1-K10-P2-3.

²¹³ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0022/180544/ZR-48-2020-2021.pdf – oraz załącznik R-C1-K2-P3-1-1.
Załączniki: https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0024/180546/ZR-48-2020-2021-Zal.1.pdf – a także załącznik R-C1-K2-P3-1-2.

https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0026/180548/ZR-48-2020-2021-Zal.2.pdf – i załącznik R-C1-K2-P3-1-3.

https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0019/180550/ZR-48-2020-2021-Zal.3.pdf – i załącznik R-C1-K2-P3-1-4.

https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0021/180552/ZR-48-2020-2021-Zal.4.pdf – i załącznik R-C1-K2-P3-1-5.

²¹⁴ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0019/248212/ZR-135-2020-2021.pdf – i załącznik R-C1-K10-P2-4-1.

Z dniem 1 października 2021 r. zastąpiło ono zarządzenie nr 125/2012/2013 Rektora UAM z dnia 30 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji zajęć z nauki języka obcego: https://pracownicy.amu.edu.pl/monitor-uam/nr-58/zarzadzenia-rektora/zarzadzenie-nr-12520122013-rektora-uam-z-dnia-30-sierpnia-2013-r.-w-sprawie-szczegolowych-zasad-organizacji-zaj-z-nauki-jzyka-obcego?SQ_DESIGN_NAME=print – oraz załącznik R-C1-K10-P2-4-2.

²¹⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0029/269444/ZR-144-2021-2022.pdf – i załącznik R-C1-K10-P2-5-1.

Załącznik: https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0031/269446/ZR-144-2021-2022-Zal..pdf – a także załącznik R-C1-K10-P2-5-2.

Z dniem podpisania zastąpiło ono zarządzenie nr 38/2016/2017 Rektora UAM z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych:

https://pracownicy.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0015/315402/Nr-38_2016_2017_praktyki-studenckie-1.pdf – oraz załącznik R-C1-K10-P2-5-3.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach.

Bieżący monitoring realizacji programu studiów oraz jego okresowy – tak globalny, jak częściowy – **przegląd** pod kątem między innymi planu studiów, treści programowych oraz ich powiązania z kierunkowymi efektami kształcenia **odbywa się na kilku poziomach – zwłaszcza:**

- 1) **kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału** (tj. katedr, zakładów, pracowni i laboratoriów) w związku ze sprawowaną kontrolą nad wykonywaniem obowiązków dydaktycznych, a tym samym realizacją odpowiedniej części programu i planu studiów przez zatrudnione w tych jednostkach i współpracujące z nimi osoby. Kierownicy jednostek analizują program studiów głównie pod kątem potencjalnej potrzeby jego aktualizacji (korekty) w zakresie treści programowych przypisanych do przedmiotów realizowanych przez tę jednostkę, a także – w szerszym kontekście – ich relacji z innymi przedmiotami objętymi planem studiów;
- 2) **kierowników kierunków studiów**, których aktywność koncentruje się na bieżącej analizie funkcjonowania kierunku, którym kierują, jak również na wydawaniu decyzji w indywidualnych sprawach studenckich oraz na pomocy w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez studentów. Kierownicy kierunków studiów analizują wpływające do nich wnioski związane z tokiem studiów, rejestrują powtarzające się problemy – także i te wiążące się z realizacją programu studiów, odnotowują formułowane przez pojedynczych studentów oraz ich przedstawicieli (głównie Starostów poszczególnych lat) uwagi i sugestie odnośnie do aktualnego i przyszłego procesu kształcenia na danym kierunku;
- 3) **Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia** – będącego w szczególności członkiem Rady Dziekańskiej (w której obok władz Wydziału zasiadają kierownicy jego jednostek organizacyjnych), koordynatorem pracy kierowników kierunków studiów, pełnomocnikiem Dziekana i jednostek wydziałowej administracji działających w sferze dydaktyki, głównym partnerem Samorządu Studentów, przewodniczącym wszystkich Rad programowych kierunków studiów prowadzonych przez Wydział, a ponadto (wraz z Prodziekanem ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem) uczestnikiem dialogu WPIA z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie dotyczącym ich spojrzenia na realizowany na kierunku studiów program, uwag i sugestii odnośnie do pożądaných jego ulepszeń itd. Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia jest odpowiedzialny w szczególności za koordynację pracy rad programowych kierunków studiów oraz zadań związanych z bieżącym monitoringiem programu studiów, analizę wyników ankiet jakości kształcenia (wydziałowych i ogólnouczelnianych) oraz inicjowanie i realizację zmian w zakresie szeroko pojętej jakości kształcenia;
- 4) **Rady programowej kierunku studiów Administracja** – do której należy, z jednej strony, przygotowanie lub modyfikacja (w zgodzie z obowiązującymi regulacjami prawnymi) kierunkowych efektów uczenia się, programu i planu studiów, a z drugiej strony, przeprowadzenie okresowego przeglądu i weryfikacja programu studiów, w szczególności w zakresie: właściwego doboru przedmiotów i form zajęć wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, ustalenia zgodności efektów przypisanych poszczególnym przedmiotom z efektami kierunkowymi, sprawdzania treści programowych przedmiotów pod względem osiągania dzięki nim tych efektów, zatwierdzania sylabusów czy ustalania

zasad hospitowania zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych;

- 5) **Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych** – wypracowującej standardy jakości kształcenia i nadzorującej jej badanie na kierunkach studiów prowadzonych w Szkole, a ponadto opiniującej wnioski wydziałów o utworzenie nowych kierunków studiów, modyfikację programów studiów już istniejących kierunków. Rada jest też w praktyce forum międzywydziałowej wymiany doświadczeń związanych między innymi z realizacją programów studiów na kierunkach powiązanych wspólną dziedziną naukową, a także wypracowywania „dobrych praktyk” w zakresie kształcenia i przez to – doskonalenia jego jakości.

Jak wynika z powyższego, podstawowymi źródłami informacji w bieżącym monitoringu i okresowym przeglądzie programów studiów są:

- 1) **własne obserwacje uczestników tych procesów** – jako dydaktyków, hospitujących zajęcia dydaktyczne, oceniających prace dyplomowe, członków rozmaitych gremiów opiniotwórczych i stanowiących, koordynatorów oraz (współ-)decydentów;
- 2) **spotkania z pojedynczymi studentami, grupami studenckimi, a zwłaszcza ich przedstawicielami**: Starostami poszczególnych lat i – oczywiście – **Samorządem Studentów**;
- 3) anonimowe **ankiety studenckie**, które Wydział przeprowadza co semestr w systemie USOS;
- 4) **uczelniane badania jakości kształcenia**²¹⁶;
- 5) **konsultacje z pełnomocnikami Dziekana WPIA** – zwłaszcza Pełnomocnikiem ds. zdalnych form nauczania, Pełnomocnikiem ds. Studenckiego Laboratorium Mentoringu oraz opiekunami praktyk;
- 6) **bieżące kontakty i okresowe spotkania z pracownikami wydziałowej administracji**, a przede wszystkim Wydziałowym Koordynatorem Systemu USOS, Koordynatorem Biura Obsługi Studentów i osobą odpowiedzialną za koordynację planów zajęć dydaktycznych;
- 7) **posiedzenia i dokumenty pochodzące od** ciał i organów zaangażowanych w System Doskonalenia Jakości Kształcenia UAM, tj. **Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia** oraz **Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych**;
- 8) **spotkania z przedstawicielami jednostek uczelnianej administracji** – głównie **Centrum Wsparcia Kształcenia** – a także **wytworzone przez nie dokumenty**;
- 9) **posiedzenia Rady Biznesu i Nauki**, działającej przy Wydziale, oraz **spotkania z interesariuszami zewnętrznymi** – takimi jak szkoły, spośród których rekrutują się przyszli studenci Wydziału, podmioty związane z szeroko pojętym wymiarem sprawiedliwości oraz wykonywaniem różnych zawodów prawniczych, organy władzy publicznej (rządowej i samorządowej), agencje rządowe i organizacje pozarządowe, instytucje kultury, samorządy przedsiębiorców, absolwenci Wydziału;
- 10) **analizy wewnętrzne** przeprowadzane przez wyznaczone osoby spośród współpracowników Prodziekana ds. studenckich i jakości kształcenia (na czele z kierownikami kierunków studiów) oraz pracowników administracji (Wydziałowego Koordynatora Systemu USOS, Koordynatora Biura Obsługi Studentów, pracowników Działu ds. Finansowych i Organizacyjnych);

²¹⁶ Raport z badania jakości kształcenia na stacjonarnej Administracji (obu stopni) w roku akademickim 2020/2021 stanowi załącznik R-C1-K4-P4. Badaniem objęto też studentów niestacjonarnych, ale ich udział był za niski, by sporządzić Raport.

- 11) **analizy porównawcze**, tj. między innymi doświadczenia innych publicznych i niepublicznych uczelni, w tym założenia i efekty „reform studiów prawniczych” przeprowadzonych w ostatnim czasie na kilku dużych uniwersytetach.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów.

Sposobom oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów Administracji (z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia i jego zakończenia) **poświęcono wiele miejsca w punkcie 3.**

Szczegółowe metody tej oceny dobiera się w zależności od formy (wykład, ćwiczenia, seminarium, lektorat, praktyka), **w jakiej** – zgodnie z programem studiów – **realizuje się dane zajęcia, oraz zapisanych w ich sylabusie treści programowych.** Metody te scharakteryzowano w punkcie 3.7 w odniesieniu do poszczególnych grup efektów uczenia się – tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych – oraz rodzajów (form) zajęć. W tym samym punkcie wskazano typowe i nietypowe przykłady metod oceniania, oraz różnice wynikające z trybu, w jakim sprawdza się wiedzę: tradycyjnego vs zdalnego (dodatkowe uwagi na ten temat sformułowano w punkcie 5.3). W punkcie 3.8 zarysowano natomiast metodykę oceniania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, a oprócz tego podano przykłady szczegółowej metodyki tych ostatnich.

Warunkiem zaliczenia rocznych etapów kształcenia, a więc kolejnych lat studiów licencjackich (I stopnia) oraz uzupełniających magisterskich (II stopnia) na kierunku Administracja, jest spełnienie **wymogów określonych planami tych studiów.** Oznacza to **konieczność złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminów**, organizowanych po zakończeniu cyklu wykładów ze stałych przedmiotów kursowych, **i zaliczenia** towarzyszących im najczęściej **ćwiczeń** (w przypadku ćwiczeń dwusemestralnych: w obu semestrach), **a poza tym zaliczeń z „przedmiotów do wyboru”** (fakultetów) **oraz zajęć z pozostałych przedmiotów** (*Technologii informacyjnej, Przystosowania Bibliotecznego*, seminarium licencjackiego i magisterskiego, lektoratu języka obcego, praktyki zawodowej i szkolenia BHP, a na studiach stacjonarnych I stopnia także *Wychowania Fizycznego*). Wszystkie zaliczenia – poza dotyczącymi praktyki zawodowej, szkolenia BHP i *Przystosowania bibliotecznego* – uzyskuje się z oceną.

Podział zajęć z większości przedmiotów na **kończące się egzaminem wykłady** oraz finalizowane zaliczeniem ćwiczenia pozwala nie tylko dostosować metody weryfikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych do formy zajęć i specyficznych dla niej metod i technik), ale również wprowadzać **etapowość w weryfikowaniu efektów uczenia się. Na ćwiczeniach** sprawdzanie wiedzy ma charakter zarówno ciągły, jak i podsumowujący. Poza tym zaliczenie ćwiczeń towarzyszących wykładowi jest niezbędne po to, by móc przystąpić do egzaminu. Jak bowiem zastrzega Regulamin studiów, „jeżeli warunkiem przystąpienia do egzaminu z zajęć jest zaliczenie innych obowiązkowych zajęć, to dopuszczenie studenta do egzaminu następuje po uprzednim zaliczeniu tych obowiązkowych zajęć” (§ 25 ust. 1). Weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w trakcie **seminarium dyplomowego** dokonuje się na kolejnych etapach związanych z: przedstawieniem tematyki pracy i problemu badawczego, prezentacją założeń metodologicznych pracy, jej struktury oraz kolejnych fragmentów, a także dyskusją na temat wniosków płynących z ukończonej już pracy.

Ponieważ programy studiów na kierunku Administracja I i II stopnia przewidują złożenie pracy dyplomowej, to uzyskanie zaliczenia – odpowiednio – z seminarium licencjackiego albo magisterskiego w ostatnim semestrze studiów następuje po złożeniu tej pracy w terminie, tj. do 30 września (§ 29 w związku z § 60 Regulaminu studiów).

Na podstawie ocen końcowych uzyskanych z egzaminów i zaliczeń wylicza się **średnią ocen**, która wraz z oceną z pracy dyplomowej oraz oceną z egzaminu dyplomowego decyduje o **ostatecznym wyniku studiów**. Szczegółowe zasady obliczania tego wyniku oraz jego wpływu na ocenę zamieszczaną na dyplomie ukończenia studiów określa Regulamin studiów (w § 69 i § 70). Wynika z niego, że **ostateczny wynik studiów na kierunku Administracja określa suma uzyskana przez dodanie:**

- 1) **3/5 średniej wszystkich uzyskanych ocen;**
- 2) **1/5 oceny pracy dyplomowej** stanowiącej średnią ocen wystawionych przez promotora i recenzenta;
- 3) **1/5 końcowej oceny egzaminu dyplomowego.**

W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ich ostateczny wynik określany zgodnie z zasadą:

- 1) do **3,40** – dostateczny;
- 2) powyżej **3,40** do **3,80** – dostateczny plus;
- 3) powyżej **3,80** do **4,20** – dobry;
- 4) powyżej **4,20** do **4,60** – dobry plus;
- 5) powyżej **4,60** – bardzo dobry.

Jak wspomniano w pkt. 3.11., monitorowanie losów absolwentów odbywa się z wykorzystaniem kilku podstawowych metod:

- 1) analizy dostępnych danych, zawartych w ogólnie dostępnych źródłach, takich jak:
 - a) system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów),
 - b) raporty Głównego Urzędu Statystycznego,
 - c) informacje o stopniu zdawalności na aplikacje prawnicze;
- 2) współpracy z Radą Biznesu i Nauki oraz z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału;
- 3) współpracy ze Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału;
- 4) Indywidualnych kontaktów z absolwentami.

Analiza monitoringu losów absolwentów kierunku Administracja pozwala na wyciągnięcie sygnalizowanego już w punkcie 3.11. wniosku, że od wielu lat z powodzeniem funkcjonują oni w różnych organach administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz odnoszą wymierne sukcesy w szeroko pojętej działalności społecznej i biznesowej. Absolwenci studiów administracyjnych ponadto często podejmują studia prawnicze jako dalszy ciąg kształcenia, nieraz aplikują oni także na studia doktoranckie.

Jak już wspomniano w różnych miejscach Raportu, **ocenę osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów Administracji wykorzystuje się w doskonaleniu programu ich kształcenia. Działania bieżące** polegają, między innymi, na systematycznym przeglądzie i wzbogacaniu oferty „przedmiotów do wyboru” (fakultetów). **Działania okresowe** polegają z kolei na cyklicznym przeglądzie programów studiów I i II stopnia oraz wprowadzaniu modyfikacji wynikających z analizy informacji (danych) pozyskanych ze źródeł, o których była mowa w punkcie 10.3.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów.

A. Zakres udziału i wpływu

Poszczególni interesariusze wewnętrzni – studenci, prowadzący zajęcia na kierunku Administracja, w tym kierownicy jednostek organizacyjnych Wydziału odpowiedzialnych za prowadzenie poszczególnych przedmiotów objętych planem studiów, administracja uczelniana i wydziałowa – **biorą udział w realizacji i doskonaleniu programu studiów albo przynajmniej mają wpływ na podejmowane w tej mierze działania – w różnym zakresie, dotyczącym na przykład:**

- 1) **obsady zajęć** przewidzianych w planie studiów;
- 2) **układania planów zajęć dydaktycznych** i szerzej – **tworzenia optymalnych warunków kształcenia (realizacji programu studiów)** z perspektywy tak studentów, jak nauczycieli akademickich i innych prowadzących zajęcia, z uwzględnieniem właściwych regulacji, a także czynników organizacyjnych, technicznych oraz finansowych;
- 3) **ustalenia listy „przedmiotów do wyboru”** (fakultetów) w ramach zmieniającej się oferty takich zajęć;
- 4) **realizacji poszczególnych fragmentów planu studiów (w tym treści programowych);**
- 5) **oceny treści programowych, form ich wprowadzania, metod śledzenia postępów studentów, kontroli osiągnięcia przez nich efektów uczenia się;**
- 6) **weryfikacji przypisanych do poszczególnych zajęć efektów uczenia się i treści programowych, pod kątem potrzeby ich uaktualniania bądź zmiany.**

Wspomniany **udział (wpływ) interesariuszy wewnętrznych zależy od wielu czynników, spośród których można wymienić: formalną pozycję** w strukturach Uniwersytetu i Wydziału, **stopień zorganizowania** (wpływ indywidualny, grupowy, w tym organizacyjny – zwłaszcza w przypadku Samorządu Studentów, a także Rady Dziekańskiej, w której zasiadają wspomniani kierownicy jednostek organizacyjnych Wydziału), **faktyczną możliwość wpływania lub oddziaływania** na realizację i doskonalenie programu studiów, czy choćby **czas, w jakim może ono mieć miejsce**. Wpływ **interesariuszy zewnętrznych** polega m.in. na zgłaszaniu uwag lub ewentualnych oczekiwań z ich strony, przekazywanych na corocznych lub indywidualnych spotkaniach z przedstawicielami Wydziału.

B. Formy udziału i wpływu

Niektórzy spośród interesariuszy wewnętrznych Wydziału – zwłaszcza studenci – biorą udział w pracach podmiotów (ciał) współtworzących uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia: Rady programowej kierunku studiów Administracja oraz Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych. Stosownie do postanowień Statutu (§ 130 ust. 1) w skład Rady programowej kierunku studiów Administracja wchodzi aktualnie 9 członków, w tym dwóch członków wskazanych przez Samorząd Studentów WPiA. Reprezentant Samorządu wydziałowego jest również każdorazowo członkiem Rady ds. kształcenia Szkoły Nauk Społecznych (§ 127 ust. 1).

Poza tym Samorząd Studentów może inicjować działania związane z jakością kształcenia oraz uczestniczyć w ich realizacji, współpracując przy tym z ciałami tworzącymi SDJK. Samorząd przeprowadza też własne badania jakości kształcenia, a przede wszystkim obligatoryjnie wypowiada

się w szeregu kwestii, takich jak przyjęcie czy zmiana Regulaminu studiów (art. 75 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce oraz § 30 ust. 3 i § 110 ust. 3 Statutu).

Do innych form udziału (wpływu) interesariuszy wewnętrznych na realizację i doskonalenie programu studiów należą między innymi:

- 1) **kontakty indywidualne osób prowadzących poszczególne zajęcia dydaktyczne oraz kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału** (katedr, zakładów, pracowni i laboratoriów) z władzami Wydziału, Kierownikami studiów, Pełnomocnikami Dziekana WPiA, pracownikami administracji wydziałowej itd.;
- 2) **kontakty indywidualne Pełnomocników Dziekana WPiA**, w szczególności Pełnomocnika ds. zdalnych form nauczania i opiekunów praktyk, z władzami Dziekańskimi i Kierownikami studiów;
- 3) **kontakty indywidualne i grupowe studentów z Kierownikami studiów** – zwłaszcza w zakresie, w którym rozwiązanie trudności pojawiających się w toku studiów ujawnia bieżący albo poważniejszy, bo nawet systemowy, problem związany z realizacją ich programu;
- 4) **kontakty indywidualne studentów (w tym pełniących rozmaite funkcje w strukturach Samorządu Studentów, kół naukowych i innych organizacji studenckich) oraz ich grup z władzami Wydziału, a zwłaszcza z Prodziekanem ds. studenckich i jakości kształcenia**, w ramach spotkań okresowych i organizowanych *ad hoc*;
- 5) **kontakty indywidualne pracowników wydziałowej administracji**, przede wszystkim z Koordynatorem ds. USOS, Koordynatorem i pracownikami Biura Obsługi Studentów czy osobą koordynującą układanie planów zajęć dydaktycznych.

Trzeba również wymienić **okresowe ankiety studenckie** przeprowadzone zarówno **na WPiA**, jak **i w skali całego Uniwersytetu** (w ramach uczelnianych badań jakości kształcenia), w których studenci oceniają jakość kształcenia na Wydziale oraz zgłaszają ewentualne uwagi czy postulaty dotyczące poprawy jakości kształcenia.

Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez zgłaszanie swoich uwag i sugestii w trakcie corocznych bądź indywidualnych spotkań z przedstawicielami Wydziału. Owocem tych spotkań są nie tylko zmiany w programie studiów, ale także doskonalenie realizacji studenckich praktyk obowiązkowych czy oferty dodatkowych praktyk nieobowiązkowych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Na kierunku studiów Administracja I i II stopnia zewnętrzną ocenę jakości kształcenia, zakończoną sformułowaniem określonych zaleceń, przeprowadziła Polska (wówczas Państwowa) Komisja Akredytacyjna w roku 2009. Od tego czasu wprawdzie istotnie zmienił się kontekst faktyczny i prawny – zarówno ten zewnętrzny wobec Wydziału, związany z gruntowną przebudową systemu szkolnictwa wyższego, jak i wewnątrzuczelniany, wynikający między innymi z przyjęcia aktualnego programu studiów na Administracji (obu stopni) – ale niektóre ówczesne zalecenia Polskiej (Państwowej) Komisji Akredytacyjnej są na tyle uniwersalne, że wciąż zachowują aktualność: Wydział dokłada wszelkich starań, aby na bieżąco je uwzględniać. Dotyczy to w szczególności:

- 1) zapewnienia, by w sylabusach poszczególnych przedmiotów (zajęć) znalazły się deskryptory efektów uczenia się – obecnie na UAM obowiązuje ustandaryzowany wzór sylabusu, który

został implementowany na kierunku Administracja i uwzględnia wskazany wyżej wymóg – zob. punkt **3.6.** Raportu;

- 2) udoskonalenia systemu jakości kształcenia – wprowadzony przez nowy Statut UAM system w tym zakresie jest aktualnie wdrażany – na poziomie wydziałów opiera się on przede wszystkim na działalności rad programowych kierunków studiów oraz powoływanych przez nie zespołach (na przykład: zespołu do spraw oceny prac dyplomowych oraz dokumentów związanych z dyplomowaniem) – szerzej na ten temat w punktach **3.4** oraz **10.1** Raportu;
- 3) konsolidacji bazy dydaktycznej – nastąpiła ona wraz z oddaniem w 2010 r. do użytku nowego budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji – *Collegium Iuridicum Novum*, który mieści się w centrum Poznania, przy al. Niepodległości 53 – szerzej na ten temat w punktach **5.1** oraz **5.4**, a także w załączniku **R-C3-Z2-P6** do Raportu;
- 4) braku informacji zwrotnych o efektach ankiet związanych z jakością procesu dydaktycznego – obecnie sporządzane są **raporty z badania jakości kształcenia** przeprowadzanego wśród studentów poszczególnych kierunków w danym roku akademickim. Raporty te są wnikliwie analizowane przez władze Uczelni i wydziałów oraz publikowane na ogólnouczelnianych i wydziałowych stronach internetowych. Na podstawie wyników badań opracowywane są działania naprawcze (tzw. rekomendacje). Na poziomie Uczelni zajmuje się tym Uniwersytecka Rada ds. Jakości Kształcenia oraz Rada ds. Kształcenia Szkoły Nauk Społecznych, a na poziomie jednostek organizacyjnych – rady programowe kierunków studiów, w tym również Rada programowa kierunku studiów Administracja.

Państwowa Komisja Akredytacyjna nie formułowała w 2009 r. istotnych zastrzeżeń dotyczących *stricte* programu kształcenia na kierunku Administracja. Niemniej jednak program ten na przestrzeni lat był modyfikowany (ostatnie zmiany zostały przeprowadzone w 2017 r.). Ponadto, w przyszłym roku akademickim planowane są dalsze jego zmiany. Celem tych zmian będzie przede wszystkim zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia studiów administracyjnych, ich głębsze upracticznienie i wreszcie jeszcze lepsze powiązanie z potrzebami rynku pracy.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów.

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony - Doświadczona kadra badawczo-dydaktyczna, z udokumentowanym dorobkiem obejmującym także praktykę stosowania prawa, w tym pełnienie wysokich funkcji w wymiarze sprawiedliwości oraz organach władzy publicznej; - Istotny dorobek publikacyjny pracowników WPIA, uwzględniający wysoko punktowane wydawnictwa; - Bogata i systematycznie rozwijana oferta programowa, umożliwiająca realizację indywidualnych ścieżek kształcenia, w szczególności poprzez odpowiedni dobór zajęć fakultatywnych; - Wysokie miejsce WPIA w corocznych rankingach studiów na kierunkach związanych z administracją; - Nowoczesna infrastruktura dydaktyczna;	Słabe strony - Publiczny charakter Uczelni i związany z tym skomplikowany system podejmowania decyzji oraz liczne procedury utrudniające szybkie dostosowywanie się do zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym; - Niewystarczająca ilość środków finansowych uniemożliwiająca optymalny rozwój koncepcji kształcenia (ograniczone możliwości tworzenia nowych, mniej licznych grup ćwiczeniowych); - Niskie zainteresowanie studentów uczestnictwem w ewaluacji zajęć (niska zwrotność ankiet studenckich); - Problemy lokalowe Wydziału – brak dostatecznej liczby pomieszczeń dla nauczycieli;
Czynniki zewnętrzne	Szanse - Znaczny potencjał pozwalający na umiędzynarodowienie współpracy w zakresie badań naukowych; - Wciąż wysoki poziom niewykorzystanych możliwości w zakresie zdobywania grantów badawczych, zarówno przez nauczycieli akademickich jak i przez studentów; - Szersze perspektywy wykorzystania nowych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia na odległość, pozwalającego na dotarcie do szerszego grona zainteresowanych; - Rosnące możliwości poszerzenia współpracy z otoczeniem, zwłaszcza w zakresie praktyk i staży studenckich, pozwalających na lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy;	Zagrożenia - Częste zmiany legislacyjne w zakresie szkolnictwa wyższego oraz niejasne regulacje prawne ograniczające możliwość planowania długofalowego rozwoju; - Niska kosztochłonność dyscypliny nauki prawne skutkująca niewystarczającym finansowaniem kierunku; - Brak precyzyjnych reguł oraz częste zmiany w punktacji czasopism naukowych; - Niekorzystne trendy społeczne promujące uzyskiwanie dyplomu ukończenia studiów wyższych możliwie niskim nakładem czasu i pracy – w przypadku studiów na kierunku Administracja negatywny wpływ wskazanych trendów przejawia się w szczególności w: (i) konkurencji ze strony studiów administracyjnych prowadzonych na licznych uczelniach prywatnych, co sprzyja - szczególnie na studiach niestacjonarnych - oczekiwaniom obniżenia wymagań i poziomu nauczania, (ii) zajmowaniu lepszych miejsc przy rekrutacji na studia II stopnia przez absolwentów konkurencyjnych kierunków studiów, na których łatwiej uzyskać wyższe oceny na dyplomie, decydujące o przyjęciu na studia.

.....
(podpis Dziekana)

.....
(podpis Rektora)

Poznań, dnia 13 grudnia 2021 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	100	90	80	67
	II	91	50	55	49
	III	52	55	30	46
II stopnia	I	125	70	85	60
	II	55	72	35	79
Razem:		423	337	285	301

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2021	167	67	55	34
	2020	173	68	88	40
	2019	160	77	84	22
II stopnia	2021	82	34	60	40
	2020	97	56	68	53
	2019	100	69	119	29

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.)

Studia I stopnia (licencjackie):

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS / Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	SSA: 6 semestrów 189 punktów ECTS NSA: 6 semestrów 189 punktów ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	SSA: 2141 godzin NSA: 2081 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	SSA: 184 punkty ECTS NSA: 184 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	SSA: 166 punktów ECTS NSA: 166 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	SSA: 6 punktów ECTS NSA: 6 punktów ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	SSA ²¹⁷ : 75 punktów ECTS (70 punktów ECTS) NSA ²¹⁸ : 75 punktów ECTS (70 punktów ECTS)

²¹⁷ Uwzględniono „przedmioty do wyboru”, przedmioty wybierane w ramach stałych par przedmiotów alternatywnych, lektorat języka obcego, seminarium dyplomowe (licencjackie) i praktyki zawodowe – przy czym w nawiasie podano liczbę punktów ECTS z wyłączeniem *Praktyki zawodowej*.

²¹⁸ Uwzględniono „przedmioty do wyboru”, przedmioty wybierane w ramach stałych par przedmiotów alternatywnych, lektorat języka obcego, seminarium dyplomowe (licencjackie) i praktyki zawodowe – przy czym w nawiasie podano liczbę punktów ECTS z wyłączeniem *Praktyki zawodowej*.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	5 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych / łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ SSA: 2141 godzin 0 ²¹⁹
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych / łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ NSA: 2081 godzin 961 ²²⁰

Tabela zawiera dane dla studiów stacjonarnych [SSA] oraz niestacjonarnych [NSA]

Studia II stopnia (magisterskie):

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS / Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	SSA: 4 semestry 106 punktów ECTS NSA: 4 semestry 106 punktów ECTS
łączna liczba godzin zajęć	SSA: 832 godziny NSA: 832 godziny
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	SSA: 106 punktów ECTS NSA: 106 punktów ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	SSA: 102 punkty ECTS NSA: 102 punkty ECTS

²¹⁹ Liczba godzin prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie uwzględnia szczególnej sytuacji wynikającej z regulacji prawnych związanych z pandemią COVID-19.

²²⁰ Liczba godzin prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie uwzględnia szczególnej sytuacji wynikającej z regulacji prawnych związanych z pandemią COVID-19.

łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	SSA: 6 punktów ECTS NSA: 6 punktów ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	SSA²²¹: 55 punktów ECTS NSA²²²: 55 punktów ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	–
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	–
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	–
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych / łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych / łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ SSA: 832 godziny / 0 godzin ²²³ 2./ NSA: 832 godziny / 405 godzin ²²⁴

Tabela zawiera dane dla studiów stacjonarnych [SSA] oraz niestacjonarnych [NSA]

²²¹ Uwzględniono „przedmioty do wyboru”, lektorat języka obcego oraz seminarium dyplomowe (magisterskie).

²²² Uwzględniono „przedmioty do wyboru”, lektorat języka obcego oraz seminarium dyplomowe (magisterskie).

²²³ Liczba godzin prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie uwzględnia szczególnej sytuacji wynikającej z regulacji prawnych związanych z pandemią COVID-19.

²²⁴ Liczba godzin prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie uwzględnia szczególnej sytuacji wynikającej z regulacji prawnych związanych z pandemią COVID-19.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia stacjonarne I stopnia (licencjackie):

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Prawoznawstwo	wykład/ćwiczenia	44	7
Doktryny polityczno-prawne	wykład	24	4
Mikro i makroekonomia	wykład	30	5
Organizacja i kierownictwo	wykład	45	6
Przedmiot do wyboru I	wykład	30	3
Prawo konstytucyjne	wykład/ćwiczenia	45	4
Logika praktyczna	wykład/ćwiczenia	63	5
Historia administracji	wykład	27	2
Nauka administracji	wykład	21	2
Socjologia organizacji	wykład	24	2
Metody zarządzania	wykład	30	3
Zarządzanie kapitałem ludzkim w organizacji	wykład		
Podstawy marketingu	wykład	24	2
Negocjacje gospodarcze	wykład		
Przedmiot do wyboru II	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru III	wykład	30	3
Podstawy przedsiębiorczości	wykład	30	3
Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej	wykład		
Podstawy prawa cywilnego	wykład/ćwiczenia	60	6
Podstawy prawa karnego	wykład	30	3
Kryminologiczne oraz prawnokarne problemy przestępczości urzędniczej i gospodarczej	wykład		
Prawo międzynarodowe publiczne	wykład	30	3
Prawo pracy i stosunki pracownicze	wykład/ćwiczenia	60	6
Przedmiot do wyboru IV	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru V	wykład	30	3

Przedmiot do wyboru VI	wykład	30	3
Prawo administracyjne I	wykład/ćwiczenia	135	9
Finanse publiczne i prawo finansowe	wykład/ćwiczenia	55	4
Podstawy prawa własności intelektualnej	wykład/ćwiczenia	40	3
Administracja rolnictwa	wykład/ćwiczenia	46	4
Etyka w administracji	wykład	21	2
Prawo instytucjonalne UE	wykład	30	3
Prawo organizacji międzynarodowych	wykład		
Przedmiot do wyboru VII	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru VIII	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru IX	wykład	30	3
Prawo administracyjne II	wykład/ćwiczenia	75	7
Publiczne prawo gospodarcze	wykład/ćwiczenia	46	4
Podatki i prawo podatkowe	wykład/ćwiczenia	44	3
Podstawy prawa handlowego	wykład	30	3
Jednostka samorządu terytorialnego jako podmiot stosunków cywilnoprawnych	wykład		
Fundusze strukturalne UE	wykład/ćwiczenia	32	3
Przedmiot do wyboru X	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru XI	wykład	30	3
Seminarium dyplomowe I	seminarium	15	3
Postępowanie administracyjne	wykład/ćwiczenia	120	8
Postępowanie egzekucyjne w administracji	wykład/ćwiczenia	30	3
Ochrona środowiska	wykład/ćwiczenia	43	3
Zamówienia publiczne	wykład/ćwiczenia	37	2
Przedmiot do wyboru XII	wykład/ćwiczenia	30	3
Seminarium dyplomowe II	seminarium	15	3

Studia niestacjonarne I stopnia (licencjackie):

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć ²²⁵	Liczba punktów ECTS
Prawoznawstwo	wykład/ćwiczenia	23	7
Doktryny polityczno-prawne	wykład	12	4
Mikro i makroekonomia	wykład	15	5
Organizacja i kierownictwo	wykład	24	6
Przedmiot do wyboru I	wykład	15	3
Prawo konstytucyjne	wykład/ćwiczenia	24	4
Logika praktyczna	wykład/ćwiczenia	35	5
Historia administracji	wykład	12	2
Nauka administracji	wykład	12	2
Socjologia organizacji	wykład	12	2
Metody zarządzania	wykład	12	3
Zarządzanie kapitałem ludzkim w organizacji	wykład		
Podstawy marketingu	wykład	12	2
Negocjacje gospodarcze	wykład		
Przedmiot do wyboru II	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru III	wykład	15	3
Podstawy przedsiębiorczości	wykład	15	3
Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej	wykład		
Podstawy prawa cywilnego	wykład/ćwiczenia	31	6
Podstawy prawa karnego	wykład	15	3
Kryminologiczne oraz prawnokarne problemy przestępczości urzędniczej i gospodarczej	wykład		
Prawo międzynarodowe publiczne	wykład	15	3
Prawo pracy i stosunki pracownicze	wykład/ćwiczenia	31	6
Przedmiot do wyboru IV	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru V	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru VI	wykład	15	3

²²⁵ Godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a zatem z wyłączeniem asynchronicznego *e-learningu*. Zob. punkty 2.5 i 2.6 Raportu w Części I Raportu.

Prawo administracyjne I	wykład/ćwiczenia	67	9
Finanse publiczne i prawo finansowe	wykład/ćwiczenia	26	4
Podstawy prawa własności intelektualnej	wykład/ćwiczenia	18	3
Administracja rolnictwa	wykład/ćwiczenia	23	4
Etyka w administracji	wykład	9	2
Prawo instytucjonalne UE	wykład	15	3
Prawo organizacji międzynarodowych	wykład		
Przedmiot do wyboru VII	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru VIII	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru IX	wykład	15	3
Prawo administracyjne II	wykład/ćwiczenia	36	7
Publiczne prawo gospodarcze	wykład/ćwiczenia	25	4
Podatki i prawo podatkowe	wykład/ćwiczenia	25	3
Podstawy prawa handlowego	wykład	15	3
Jednostka samorządu terytorialnego jako podmiot stosunków cywilnoprawnych	wykład		
Fundusze strukturalne UE	wykład/ćwiczenia	17	3
Przedmiot do wyboru X	wykład	15	3
Przedmiot do wyboru XI	wykład	15	3
Seminarium dyplomowe I	seminarium	15	3
Postępowanie administracyjne	wykład/ćwiczenia	62	8
Postępowanie egzekucyjne w administracji	wykład/ćwiczenia	18	3
Ochrona środowiska	wykład/ćwiczenia	23	3
Zamówienia publiczne	wykład/ćwiczenia	17	2
Przedmiot do wyboru XII	wykład/ćwiczenia	15	3
Seminarium dyplomowe II	seminarium	15	3

Studia stacjonarne II stopnia (magisterskie):

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Postępowanie sądowoadministracyjne	wykład/ćwiczenia	44	6
Publiczne prawo konkurencji	wykład	30	4
Prawo rodzinne i spadkowe	wykład	30	4
Prawo Unii Europejskiej	wykład/ćwiczenia	44	6
Przedmiot do wyboru I	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru II	wykład	30	3
Seminarium magisterskie I	seminarium	30	–
Ochrona własności intelektualnej	wykład	24	4
Prawo spółek	wykład	30	3
Prawo żywnościowe	wykład/ćwiczenia	30	6
Przedmiot do wyboru III	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru IV	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru V	wykład	30	3
Seminarium magisterskie II	seminarium	30	–
Finanse przedsiębiorstw	wykład	30	6
Legislacja w administracji	wykład/ćwiczenia	30	6
Przedmiot do wyboru VI	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru VII	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru VIII	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru IX	wykład	30	3
Seminarium magisterskie III	seminarium	30	–
Prawo rynku finansowego	wykład	30	6
Przedmiot do wyboru X	wykład	30	3
Przedmiot do wyboru XI	wykład	30	3
Seminarium magisterskie IV	seminarium	30	18

Studia niestacjonarne II stopnia (magisterskie):

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć ²²⁶	Liczba punktów ECTS
Postępowanie sądowoadministracyjne	wykład/ćwiczenia	15	6
Publiczne prawo konkurencji	wykład	15	4
Prawo rodzinne i spadkowe	wykład	15	4
Prawo Unii Europejskiej	wykład/ćwiczenia	18	6
Przedmiot do wyboru I	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru II	wykład	12	3
Seminarium magisterskie I	seminarium	30	–
Ochrona własności intelektualnej	wykład	12	4
Prawo spółek	wykład	15	3
Prawo żywnościowe	wykład/ćwiczenia	16	6
Przedmiot do wyboru III	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru IV	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru V	wykład	12	3
Seminarium magisterskie II	seminarium	30	–
Finanse przedsiębiorstw	wykład	15	6
Legislacja w administracji	wykład/ćwiczenia	15	6
Przedmiot do wyboru VI	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru VII	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru VIII	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru IX	wykład	12	3
Seminarium magisterskie III	seminarium	30	–
Prawo rynku finansowego	wykład	15	6
Przedmiot do wyboru X	wykład	12	3
Przedmiot do wyboru XI	wykład	12	3
Seminarium magisterskie IV	seminarium	30	18

²²⁶ Godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a zatem z wyłączeniem asynchronicznego *e-learningu*. Zob. punkty 2.5 i 2.6 Raportu w Części I Raportu.

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

Nie dotyczy.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia stacjonarne I stopnia (licencjackie):

Lp.	Nazwa zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów ²²⁷
1	Fundamental rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	2 (0)
2	Introduction to the Intellectual Property Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
3	Introduction to IT Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
4	Administrative proceeding in the states of the Visegrad Group	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
5	Intellectual Property and Unfair Competition	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
6	Polish-U.S. cooperation in criminal matters	wykład	letni	stacjonarne	angielski	0
7	Privacy and data protection in the EU	wykład	letni	stacjonarne	angielski	1 (0)
8	Introduction to International Criminal Law and Procedure	wykład	letni	stacjonarne	angielski	0
9	European and Polish Criminal Policy	wykład	letni	stacjonarne	angielski	4 (0)
10	Privacy and data protection in the EU. EU Law and Artificial Intelligence	wykład	letni	stacjonarne	angielski	0
	Crime and punishment: an interdisciplinary approach	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	nie uruchomiono
	European Union Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	
	Artificial intelligence: a legal approach	wykład	letni	stacjonarne	angielski	
	The Future of Cities	wykład	letni	stacjonarne	angielski	

²²⁷ Przed nawiasem całkowita liczba studentów, natomiast w nawiasie – liczba studentów niebędących obywatelami polskimi. Liczba 0 w kolumnie oznacza, że przedmiot został wprowadzony, ale na zajęcia zapisali się wyłącznie studenci kierunków innych niż Administracja.

Studia niestacjonarne I stopnia (licencjackie):

Lp.	Nazwa zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów ²²⁸
1	Fundamental rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
2	Introduction to the Intellectual Property Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
3	Introduction to IT Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
4	Administrative proceeding in the states of the Visegrad Group	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
5	Intellectual Property and Unfair Competition	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
6	Polish-U.S. cooperation in criminal matters	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
7	Privacy and data protection in the EU	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
8	Introduction to International Criminal Law and Procedure	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
9	European and Polish Criminal Policy	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
10	Privacy and data protection in the EU. EU Law and Artificial Intelligence	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
	Crime and punishment: an interdisciplinary approach	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	nie uruchomiono
	European Union Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	
	Artificial intelligence: a legal approach	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	
	The Future of Cities	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	

²²⁸ Przed nawiasem całkowita liczba studentów, natomiast w nawiasie – liczba studentów niebędących obywatelami polskimi. Liczba 0 w kolumnie oznacza, że przedmiot został wprowadzony, ale na zajęcia zapisali się wyłącznie studenci kierunków innych niż Administracja.

Studia stacjonarne II stopnia (magisterskie):

Lp.	Nazwa zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów ²²⁹
1	Fundamental rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
2	Introduction to the Intellectual Property Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
3	Introduction to IT Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
4	Administrative proceeding in the states of the Visegrad Group	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	1 (0)
5	Intellectual Property and Unfair Competition	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	0
6	Polish-U.S. cooperation in criminal matters	wykład	letni	stacjonarne	angielski	4
7	Privacy and data protection in the EU	wykład	letni	stacjonarne	angielski	1 (0)
8	Introduction to International Criminal Law and Procedure	wykład	letni	stacjonarne	angielski	0
9	European and Polish Criminal Policy	wykład	letni	stacjonarne	angielski	1 (0)
10	Privacy and data protection in the EU. EU Law and Artificial Intelligence	wykład	letni	stacjonarne	angielski	0
	Crime and punishment: an interdisciplinary approach	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	nie uruchomiono
	European Union Law	wykład	zimowy	stacjonarne	angielski	
	Artificial intelligence: a legal approach	wykład	letni	stacjonarne	angielski	
	The Future of Cities	wykład	letni	stacjonarne	angielski	

²²⁹ Przed nawiasem całkowita liczba studentów, natomiast w nawiasie – liczba studentów niebędących obywatelami polskimi. Liczba 0 w kolumnie oznacza, że przedmiot został wprowadzony, ale na zajęcia zapisali się wyłącznie studenci kierunków innych niż *Administracja*.

Studia niestacjonarne II stopnia (magisterskie):

Lp.	Nazwa zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów ²³⁰
1	Fundamental rights in Europe: Competing Hierarchies and New Constitutionalism	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
2	Introduction to the Intellectual Property Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
3	Introduction to IT Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
4	Administrative proceeding in the states of the Visegrad Group	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
5	Intellectual Property and Unfair Competition	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	0
6	Polish-U.S. cooperation in criminal matters	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
7	Privacy and data protection in the EU	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
8	Introduction to International Criminal Law and Procedure	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
9	European and Polish Criminal Policy	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
10	Privacy and data protection in the EU. EU Law and Artificial Intelligence	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	0
	Crime and punishment: an interdisciplinary approach	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	nie uruchomiono
	European Union Law	wykład	zimowy	niestacjonarne	angielski	
	Artificial intelligence: a legal approach	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	
	The Future of Cities	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	

²³⁰ Przed nawiasem całkowita liczba studentów, natomiast w nawiasie – liczba studentów niebędących obywatelami polskimi. Liczba 0 w kolumnie oznacza, że przedmiot został wprowadzony, ale na zajęcia zapisali się wyłącznie studenci kierunków innych niż *Administracja*.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.):

Załącznik: R-C3-Z2-P1-1 – program studiów stacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P1-2 – program studiów niestacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P1-3 – program studiów stacjonarnych II stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P1-4 – program studiów niestacjonarnych II stopnia

2. Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena:

Załącznik: R-C3-Z2-P2-1 – obsada zajęć na studiach stacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P2-2 – obsada zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P2-3 – obsada zajęć na studiach stacjonarnych II stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P2-4 – obsada zajęć na studiach niestacjonarnych II stopnia

3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów:

Załącznik: R-C3-Z2-P3-1 – plan zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P3-2 – plan zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych I stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P3-3 – plan zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych II stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P3-4 – plan zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych II stopnia

Załącznik: R-C3-Z2-P3-5 – plan zajęć dydaktycznych z „przedmiotów do wyboru”: semestr zimowy, zajęcia od poniedziałku do piątku

Załącznik: R-C3-Z2-P3-6 – plan zajęć dydaktycznych z „przedmiotów do wyboru”: semestr letni, zajęcia od poniedziałku do piątku

Załącznik: R-C3-Z2-P3-7 – plan zajęć dydaktycznych z „przedmiotów do wyboru”: semestr zimowy, zajęcia w soboty i niedziele

Załącznik: R-C3-Z2-P3-8 – plan zajęć dydaktycznych z „przedmiotów do wyboru”: semestr letni, zajęcia w soboty i niedziele

4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, oraz opiekunów prac dyplomowych:

Załącznik: R-C3-Z2-P4 – plik zbiorczy z kartami charakterystyk nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, a także opiekunów prac dyplomowych

5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań:

Załącznik: R-C3-Z2-P5

6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych:

Załącznik: R-C3-Z2-P6

7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów:

Załącznik: R-C3-Z2-P7 – plik zbiorczy z arkuszami dla poszczególnych poziomów i form studiów

Cz. II. Załączniki dodatkowe do Prezentacji oraz Części I

Do Raportu załączono dodatkowo przede wszystkim takie materiały, których nie można było zlinkować (gdyż nie są dostępne w Internecie), a niekiedy również materiały, do których co prawda prowadzi link zamieszczony w przypisie, ale wydały się szczególnie ważne z perspektywy kontroli PKA.

Załączniki wprowadzone we wcześniejszych miejscach Raportu wykorzystywane są także w jego dalszych fragmentach, dlatego numeracja plików nie świadczy o liczbie załączników dopełniających informacje w danym punkcie (kryterium).

Kryterium 1

R-C1-K1-P1-1 – Strategia Rozwoju UAM na lata 2020-2030

R-C1-K1-P1-2-1 – Wizja Rozwoju WPiA na lata 2020-2024

R-C1-K1-P1-2-2 – synteza Wizji Rozwoju WPiA na lata 2020-2024

Kryterium 2

R-C1-K2-P1-1, R-C1-K2-P1-2 – matryce pokrycia efektów uczenia się na kierunku studiów Administracja I oraz II stopnia

R-C1-K2-P3-1-1 – zarządzenie Rektora UAM nr 48/2020/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r. **w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość**

R-C1-K2-P3-1-2, R-C1-K2-P3-1-3, R-C1-K2-P3-1-4, R-C1-K2-P3-1-5 – załączniki do zarządzenia Rektora UAM nr 48/2020/2021 z dnia 14 stycznia 2021 r. **w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość**

R-C1-K2-P3-2 – zarządzenie nr 139/2020/2021 Rektora UAM z dnia 20 sierpnia 2021 r. **w sprawie działania Uniwersytetu w warunkach epidemii w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022**

R-C1-K2-P4-1 – Regulamin studiów UAM

- R-C1-K2-P4-2** – zarządzenie nr 53/2012/2013 Rektora UAM z dnia 14 stycznia 2013 r. w sprawie stwarzania studentom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia
- R-C1-K2-P5** – **zarządzenie** nr 1/2021/2022 **Dziekana WPIA** z dnia 12 października 2021 r. **w sprawie określenia warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych oraz uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów**
- R-C1-K2-P7-1** – uchwała nr 12/2020-2024 Rady programowej kierunków studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych oraz nieobowiązkowych praktyk studenckich dla kierunku studiów Administracja
- R-C1-K2-P7-2** – program obowiązkowych praktyk zawodowych na kierunku Administracja, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały nr 12/2020-2024 Rady programowej kierunków studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych oraz nieobowiązkowych praktyk studenckich dla kierunku studiów Administracja

Kryterium 3

- R-C1-K3-P4-1** – **zarządzenie** nr 3/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. **w sprawie składania i przechowywania prac dyplomowych z wykorzystaniem Archiwum Prac Dyplomowych oraz dokumentowania egzaminu dyplomowego**
- R-C1-K3-P4-2** – zarządzenie nr 4/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. w sprawie zasad wykorzystywania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) oraz procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA)
- R-C1-K3-P4-3** – **zarządzenie** nr 5/2020/2021 Rektora UAM z dnia 7 września 2020 r. **w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych**
- R-C1-K3-P4-4** – zarządzenie nr 285/2018/2019 Rektora UAM z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Otwartego Systemu Antyplagiatowego (OSA)
- R-C1-K3-P4-5** – **zarządzenie** nr 2/2020/2021 **Dziekana WPIA** z dnia 21 października 2020 r. **w sprawie szczegółowych zasad ustalania trybu przeprowadzania egzaminu dyplomowego, terminu jego przeprowadzania oraz składu komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy**
- R-C1-K3-P4-6** – uchwała nr 11/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. **w sprawie zatwierdzenia zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych dla kierunku Administracja**

Kryterium 4

- R-C1-K4-P1-1** – wykaz grantów badawczych realizowanych przez pracowników i doktorantów WPIA w latach 2017-2021
- R-C1-K4-P1-2** – wykaz projektów realizowanych aktualnie na WPIA we współpracy międzynarodowej
- R-C1-K4-P1-3** – wykaz konferencji naukowych zorganizowanych przez WPIA w latach 2017-2021

- R-C1-K4-P2-1-1, R-C1-K4-P2-1-2** – uchwała nr 8/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia listy przedmiotów do wyboru na kierunku Administracja w roku akademickim 2021/2022, wraz z załącznikiem
- R-C1-K4-P2-2** – uchwała nr 17/2020-2024 Rady programowej kierunku studiów Administracja z dnia 24 września 2021 r. w sprawie uzupełnienia listy przedmiotów do wyboru na kierunku Administracja w roku akademickim 2021/2022
- R-C1-K4-P4** – wyniki ankiet stacjonarnych studentów Administracji z uczelnianego badania jakości w roku 2021

Kryterium 6

- R-C1-K6-P1-1** – skład Rady Biznesu i Nauki przy WPiA
- R-C1-K6-P1-2** – lista interesariuszy zewnętrznych współpracujących z WPiA
- R-C1-K6-P1-3** – wykaz szkół, z którymi współpracuje WPiA
- R-C1-K6-P1-4** – zestawienie propozycji WPiA na Noc Naukowców w latach 2019-2021
- R-C1-K6-P1-5** – zestawienie propozycji WPiA na Poznański Festiwal Nauki i Sztuki w latach 2019-2021
- R-C1-K6-P1-6** – lista Wykładów dla Licealistów zorganizowanych przez WPiA w latach 2018-2020
- R-C1-K6-P1-7** – zestawienie Dni Kandydata zorganizowanych przez WPiA w latach 2019-2021
- R-C1-K6-P1-8** – wykaz aktywności i funkcji pełnionych przez pracowników WPiA

Kryterium 7

- R-C1-K7-P4-1, R-C1-K7-P4-2, R-C1-K7-P4-3, R-C1-K7-P4-4, R-C1-K7-P4-5** – wykazy ilustrujące umiędzynarodowienie pracowników WPiA w poszczególnych latach 2017-2021
- R-C1-K7-P5** – wykaz wizyt gości zagranicznych na WPiA w latach 2018-2021

Kryterium 10

- R-C1-K10-P1** – **zarządzenie** nr 68/2020/2021 Rektora UAM z dnia 9 marca 2021 r. **w sprawie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia** w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- R-C1-K10-P2-1-1** – **zarządzenie** nr 383/2019/2020 Rektora UAM z dnia 9 grudnia 2019 r. **w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów**
- R-C1-K10-P2-1-2** – zarządzenie nr 49/2020/2021 Rektora UAM z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora UAM z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów
- R-C1-K10-P2-2** – **zarządzenie** nr 21/2020/2021 Rektora UAM z dnia 15 października 2020 r. **w sprawie zasad ustalania programów studiów na określonym kierunku poziomie i profilu**
- R-C1-K10-P2-3** – zarządzenie nr 375/2019/2020 Rektora UAM z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie organizacji w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia
- R-C1-K10-P2-4-1** – **zarządzenie** nr 135/2020/2021 Rektora UAM z dnia 15 lipca 2021 r. **w sprawie szczegółowych zasad organizacji zajęć z nauki języka obcego**

R-C1-K10-P2-4-2 – zarządzenie nr 125/2012/2013 Rektora UAM z dnia 30 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji zajęć z nauki języka obcego

R-C1-K10-P2-5-1 oraz **R-C1-K10-P2-5-2** – **zarządzenie** nr 144/2021/2022 Rektora UAM z dnia 12 października 2021 r. **w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych**, wraz z załącznikiem

R-C1-K10-P2-5-3 – zarządzenie nr 38/2016/2017 Rektora UAM z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych

Legenda oznaczeń nazw plików z załącznikami

R – Raport

Część I

C1 – Część I

K – Kryterium – np. K1 = Kryterium 1

P – Podpunkt – np. K1-P1 = Podpunkt 1 w Kryterium 1, czyli inaczej: Punkt 1.1

1 – Załącznik – np. K1-P1-1 = Załącznik 1 w Punkcie 1.1

1-1 / 1-2 – pierwszy / drugi z powiązanych ze sobą plików danego Załącznika

Przykłady:

R-C1-K1-P1-1 = Załącznik 1 w Punkcie 1.1 w Części I

R-C1-K5-P2-1-2 = drugi z powiązanych ze sobą plików Załącznika 1 w Punkcie 5.2 w Części I

Część III

C3 – Część III

Z – Załącznik w Części III

P – Punkt 1 danego Załącznika w Części III

1 – Plik w ramach danego Punktu

Przykłady:

R-C3-Z1-P1 = Punkt 1 Załącznika 1 w Części III

R-C2-Z1-P3-1 = Plik 1 w ramach Punktu 3 Załącznika 1 w Części III

R-C3-Z2-P3 = Punkt 3 Załącznika 2 w Części III

UNIwersytet
im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu